لومړی فصل

هغه اسلم نومیده ، دوه ویشت کلن زلمی او د ښې ځوانۍ او روغ صورت خاوند ؤ . د اندراب په دره کې د « کوز صیاد » کلي ته نیږدې یې د کروندې لس جریبه ځمکه لرله . غنمو یې ښې دانې نیولې وې . له دریو غواګانو نه یې دوه لنګې وې او کروند ګره یې د مني کښت ته ښه برابره وه . د یوې غویان یې مزي او پیاوړي وو . او د سپرلو آس یې په صیاد کې شهرت پیدا کړی ؤ .

اسلم به له سبا نه تر ماښامه پورې لګیا ؤ ، د کروندې په پولو او لښتیو کې به یې کار کاوه . او د خپلې ځمکې شاړه او بنجره برخه به یې ، چې پخوا خوړ لاندې کړې وه ، کروندې ته برابروله . په ژمی کې به چې د وزګارتیا موده شوه د غرڅه وو او زرکو په ښکار پسې به ووت او په شپو ورځو به د غرونو په درو او ګړنګونو کې د ښکار له ملګرو سره ورک و . کله چې به واورې زیاتې شوې او د ښکاریانو د راګرځېدو لاره [illegible] وړلي ، هغوی به د [illegible] وو په [illegible] او ځنګلونو کې دونو ترچتریو لاندې تاټوبی کاوه. پتیرې ، ستوان (تلخان) او د ښکار غوښې به یې خوړلې او کله به چې له غرو او کمرونو څخه وریځې پورته شوې او بادونه به ودرېدل اسلم به دښکاریانو د کتار په سر کې خوځېده او منډ به یې ماتاوه . هغه له خپلې جسمي پیاوړتیا او ځېږوالي سربېره ډېر لطیف او حساس روح درلود ، د طبیعت ښکلا او د غرونو ابهت هغه لکه شاعر او فنکار تر خپلې جاذبې لاندې راوستی و . کله به چې د غرونو آسمان ښکلې شو او وریځو به په څوکو او کمرونو باندې برجونه ودرول او د لمر دوړانګو ګلونه به یې په کې خواره

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واره کړل ، اسلم به ډوب او حیران ورته ناست ؤ او ورته کتل به یې. لوړو ژورو ، آبشارونو او د غرونو د پا سه د طبیعي شنیلیو او گلونو چمنونو د هغه په سترگو کې یوه تلوسه ، یو تکل ، یو ښایسته اضطراب او ښکلا پیدا کوله ...

دا څومره ښایسته دي . خدایه ما ته روښانه سترگې ، تیز غوږونه او د آئینې غوندې زړه راکړه ، چې په هر څه کې تا ووینم او تا واورم .

د « صیاد » اوسیدونکو او گاونډیو بزگرانو اسلم ته په درنه سترگه کتل. په هغو مرکو کې چې غرمه مهال به یې د صیاد د ځوانانو د کلي په دمه ځای کې د ونو تر سیورو لاندې کولې ، د اسلم نوم به په تکرار یادېده .

هغه د کلي زلمیانو ته د مېړانې ، ملگرتیا او د وزلوبې (بزکشی) او ښکارد میدان یو غوره ساری او د مسافرو په خدمت او د جومات په پاللو کې تر هر چا تکړه و. د کلي سپین ږیرو د اسلم پټه خوله ، خیر خوښونه ، تواضع او پاکې خوښوله او هغه به یې په مړي ژوندي کې ستایه .

اسلم ځینې داسې ځانگړي خواص لرل چې کلیوال یې د ده په باره کې درناوي او مهربانۍ ته اړ کول . دې به د ماښام په لمانځه کې تر ټولو لمونځ گذارانو وروسته له جومات څخه راووت ، که به جومات ته مسافر راغلي وو ، ده کورته تر تگ وړاندې د هغوی لپاره په کلي کې ډوډۍ راټولوله . کله به داسې هم کېدل چې په کور کې به یې لنده مړې لرله یو دوه تنه مسافر به یې خپل کاله او دسترخوان ته را بلل، د اوداسه اوبه د خوب کمبله او سروېږ دي به یې ورته راوړل ، سبا ناری به یې ورکاوه. د مړیو په تد فین او تکفین کې به یې برخه اخیسته او تر هر چا د مخه به له یوم او کلنگ سره د کلي هدیرې ته روان و . ترخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره یې چا نه وه اوریدلې او پخپل خدمت او ځوانمردۍ باندې په ټولو کلیوالو ګران و .

د کلي نجونو به کروندې ته د تګ راتګ په وخت هغه لار څارله چه اسلم به په هغې باندې ته راته . هغوی به هڅه کوله چې ده سره په لارکې مخامخ شي او په یوه وړه له وړو د ده پام ځانته را واړي . یوه ورځ فیروزه د هغه څنګ ته ورنیږدې شوه او په رپږدیدلې آواز یې ورته وویل : اسلمه زه خو دې لېونۍ کړې یم ، یو وار خو راته وګوره لار تر پایه تشه ده . هیڅوک به تا د دیدار په ګناه ونه ترټي یوه تشه خبره خو راته وکړه ، آخر ته له چا ډارېږې ؟

اسلم رډ رډ فیروزې ته وکتل او وې ویل : زه له خدایه ډارېږم . ما ته په لاره کې مه درېږه !

فیروزې په مینه مینه اسلم ته وکتل نرۍ موسکایې په شونډو وځغلیده ، بیا یې اسلم ته وویل : مینه خو د خدای له لوري ده ، هغه دا اور ما ته راواچاوه او ته یې زما زړه ته را ننه ایستې ، لږ انصاف خو راسره وکړه .

د اسلم زړه له دې خبرې سره وبرېښنیده . فیروزې ته یې وکتل . شنې سترګې ، خواره واره ګاړګوتي ویښتان ، پراخ تندی ، تړلې وروځې هسکه غاړه اور بلوونکي کتل او تر دې پورته یوه رڼا ، داسې رڼا چې اسلم سر تر پښو په هغې کې ډوب شو . ورویې له ځان سره وویل : خدایه ما وساتې ، ما ته مقاومت او د زړه تسکین راکړې .

نه ، نه نه یې درکوي ، ته مین شوی یې ، زړه ستا له واکه ووت او عشق د دغه کور خاوند شو . هغه خپل څراغ دلته ولګاوه .

پس له دې ورځې به اسلم پر لارو ځوړند سر او مات ورمېږ تېرېده او له نجونو څخه به یې لار جلا کوله . د کلي نجونو کرار کرار د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او فیروزې مینه د ځوانۍ د رنګینو خیالونو داستان کړه . او په هغوی پسې یې د خپلې خوښې قصې او افسانې جوړې کړې .

د پیغلو تر مینځ آوازه وه چې د اسلم مور سل کلمه دارې روپۍ کونډه کړې دي او د خپل زوی د کوزدې لپاره یې امیل ترې جوړ کړی دی . ځینو ټوکمارو نجونو به په مسخرو کې د اسلم د مور د کلمه دارو رو پیو په امیل سوګند خوړ او ویل به یې : که ما دا پلانې کار کړی وي د اسلم د کلمه دارو روپیو څخه دې بې برخې شم .

د اسلم د امیل قصه دومره اوږده شوې وه چې حتی د صیاد څخه د باندې کلیو نجونو هم د هغه هوس کاوه . په زلمیانو کې بیا د اسلم ښکاري ټوپک ، د برکې ښکاري لنډی چکمن ، برزو او د وزلوبې آس نوم ایستلې ؤ . ډېرو به ویل : دا برزو او چکمن څومره ښه پې ښکاري ! اې بختوره .... خو د خدای داد دی چا ته یې چې ورکوي نو ورکوي یې ....

اسلم به چې د باندې و ووت نو مور به یې د کور په وره کې سپیلني ورته ولوګول او خپله دایمي دعا به یې تکرار کړه :«خدایه له بدو سترګو او د ظالمانو له څپېړو یې وساتې !» د اسلم مور یوه شپه خپل زوی ته چې نازاوه یې په مرکه کې وویل : ګرانه زویکه راځه د مور دې ومنه . کوزده وکړه . زه اوس بوډۍ او رنځوره یم . هسې نه چې مړه شم او ستا د کوږدې ارمان ګور ته له ځان سره یوسم . تېره شپه مې خوب لیده چې ته په سپین آس سپور یې خورجین دې تر شا تړلی وي او له کلي مخ په ښکته روان شې ، زه ډېرې نارې در پسې وکړم خو ته مخ نه را اړوې او د باغونو په تاو را تاو کې له سترګو الونیا شې . اسلم سر د مور له زنګانه را پورته کړ او په کټ کټ یې وخندل او بیا یې مور ته وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له خوبه خو معلومېږي چې زه له صیاده تلونکی یم نو کوږدې ته څه حاجت !

دې وویل : نه زویه ، نه داسې نه ده ، سپین آس د نیکمرغۍ علامه ده او ستا تګ دا معنی لري چې زه به مړه شم او ته به جلا شي .

راځه زویکه د مورکۍ دا یوه خبره دې ومنه . چې دا ستا ښادي وګورم بیا بل ارمان نه لرم . که بیا مړه شم پروا نشته !

اسلم یوه شېبه په فکر کې ډوب لاړ ، بیا یې سر را پورته کړ او وې ویل : مورې کوږده خو پیسې غواړي ، خرڅ غواړي ، دود او دستور غواړي او موږ خو غریبان یو .

دې ورته وویل : نه زویه غریبان نه یو ، شکر څمکه ، ودان پټي ، غوایی او سخوندران لرو ، دا خو ټولې پیسې دي . ګاڼه هم پیسې نه در څخه غواړي . یو د کلمه‌دارو روپیو امېل ، یوه د سپینو زرو او فیروزې ګوته مې لاوخته ستا نجل ته ساتلي ده . یو د سوف کمیس او یو بل د کناوېز کمیس چې ستا خدای بخشلي پلار زما د واده لپاره جوړ کړي وو ، لا تر اوسه نوي سوچه په سندوک کې پراته دي . آس او ټوپک دې د ولور روپۍ پرېکولای شي . شکر فصل هم سږ کال ښه دی د واده خرڅ پې برابرېږي . د غوښو لپاره به یو سخوندر حلال کړو . کوزده او واده خو نور نو څه باچایي خزانه نه غواړي ؟ راځه زویکه د خپلې بوډۍ مور خبره ومنه . زړه به مې درنه خوښ شي ، دعا به درته وکړم .

اسلم د خپلې مهربانې مور خبرې واوریدې . په ژورو اوږدو اندیښنو کې لاړ خو موریې د ده.داند ېښنو لړۍ ورلنډه کړه او ویې ویل ؛

زویه ! ولې ډوب لاړې ؟ اسلم موسکی شو او خپلې تورې غټې سترګې یې مور ته راواړولې او وې ویل : پرون ملا صاحب په جومات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مسألې کولې‌او ويل يې:جنت د مور او پلار تر قدمونو لاندې دی . مورې زه وبربړم ، هسې نه چې ته را څخه ناراضه شې او زما دواړه خطا شي . تا زما ډېرې خوارۍ ګاللې دي . تا خپله ځواني زما لپاره خاورې کړه . زه دې وساتلم، وروزلم او لوی دې کړم . د خلکو ترخې خبرې ، پيغورونه او تومتونه دې وزغمل . د ژوند په دې ټولو ستوغو سپورو کې دې خپله لمن پاکه وساتله ، دا ټول د دې لپاره چې ستا زوی لوی شي‌او واده وکړي . خو زه اوس لوی شوی يم . هغه يتيم چې په يو کلنۍ کې يې خپل پلار بايللی ؤ لوی شوی دي ، بايد کوزده وکړي. ما ګمان کاوه د واده به نه يم ، خو ته چې ما د واده بولې د واده يم ، دا ځکه چې مينده رښتينه‌ويې وي او درواغ نه وايي ، مورې زه بې له تا نه څوک لرم ؟ زما واک ستا دی ، زه په خپله‌هم ستا يم . ته پخپلې شتمنۍ باندې هر څه کولای شې . که زه له تا سره بد وکړم او ودې نه منم دواړه به مې خطا شي .

د اسلم خبرې پای ته ورسېدې . موريې متې ترې تاو کړې او خپل زلمي زوی يې په غېږ کې ونيو او ورته په ژړا شوه. د اسلم سترګې هم د اوښکو څپو پټې کړې د خوښۍ په ژړا کې له مور سره ملګری شو . زمونږ د وطن نامېنده ميندې خپل تېر غمونه او ترخه يادونه داوښکو په څپو وينځي او په ژړاوو ځان تسلي کوي .

د مني لومړۍ ورځې وې چې د صياد په کلي کې جومات ته نږدې لوی چواني ديګونه بار شول . د کلي ملك او مشران د اسلم دکور له چمبر سره به برګو ليمڅيو ناست وو او مرکه يې سره کوله . د صياد د کلي په ختيځه خوا کې ، دوزلوبې ميله روانه وه ، ماشومان او بوډاګان د نږدې کورونو په بامونو ختلي وو او دوزلوبې ننداره يې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آسونو شیشني او د منډو دربې د کلي فضا ډکه کړې وه . دغرونو په څوکو باندې تورې او درنې وریځې را پیدا شوې وې او سره له دې چې د بارانونو موسم نه و ، کله به د تالندې درزا د غرونو چوپیا ماته کړه او زړونو ته به یې وېره ورننه ایسته . د کلي بره خوا دسین په غاړه د ګلدا ر له کوره د شځو او نجونو د سندرو او دریا غږ پورته کیده . کله به د سندرو غږ د پیغلو د خندا په شور کې ورک شو او شېبه پس به بیا لکه لویدلی موج را پورته شو .

د ګلدار د کور په ستره کوټه کې د کلي پیغلې راټولې شوې وې ، فیروزه د کوټې بر سر په ښکلو جامو کې ناسته وه او همځولو پیغلو ټوکې ټکالې پې کولې . نامزاده نجلۍ لکه ګل غوړېدلې وه په شونډو یې د خوشحالۍ مسکاوې تلې راتلې، ګریوان او لستوني پې تر پاولیو لاندې دراندہ شوي وو ـ او وریښمین ګنډ یې د خوشالۍ په اوسیلو کې پر سینه باندې کښته پورته ځنګېده ، په سر یې د سپین ململ پړونی داسې اچولی ؤ چې ځنځیري وېښتان یې یوې او بلې خواته ترې راوتلي وو . نن د فیروزې د پښارتې خوشي وه . دا پخوا د ګلدار غوندې سړي لور بلل کیده خو اوس د اسلم غوندې زلمي نجل هم ده ، یو کال وروسته به همدې ښکلي زلمي ته ورودېږي .نیکمرغي خو هم داوي.

په خلکو کې داسې آوازه وه چې دا پخوا هم په اسلم باندې مینه وه او څو څو ځلې یې د خپل عشق په باب همزولو نجونو ته راز ویلی و مګر د خپل پلار له ویرې یې خپله مینه پټه ساتله .

په راوروسته وختو کې د دې د مینې داستان لږ رسوا شوی ؤ او دکلي ښځو په دې باب غوږ وهنې سره کولې ، خو د نن ورځې مراسمو د فیروزې په رسوا کیدونکي عشق باندې پرده وغوړوله او دایې د خلکو له خولې نه خلاصه کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور بلې خواته د تناره په کوټه کې د وریجو تر دیگي لاندې د ارچی وچ لرگي سوځېدل او په لوگجنه کوټه کې یې سپرغۍ شیندلې . د کوټې بره خوا د گلدار دوه میرمنې د یوې رنځورې بوډۍ سر ته ناستې وې او ډاډگیرنه یې ورکوله . د اسلم مور ډېره ناروغه وه او ځگروېده . دې د گلدار په مشرۍ میرمنې باندې سپارښت کاوه چې اسلم د واده په وخت کې ډېر و نه ځوروي او هغه لکه خپل سکنی زوی وبولي . کله وار به یې مرۍ ډکه شوه ، خبرې به یې وشلیدې او غټې غټې اوښکې بې له سترگو راتوی شوې . د گلدار ښځې به د خپل تور پړوني په پیڅه د اوښکو دانې د هغې له غمځپلو سترگو نه راټولې کړې او ډاډ گیرنه به یې ورکړه ، خو د دې د سویو اوسیلیو او سرکشو اوښکو کاروان کرۍ ورځ د پېغلو له سندرو او نڅاوو سره ملگرتیا وکړه . گوره چې څه کېدونکی وو او د گونگ مستقبل په گیډه کې څه روان وو ؟

شپه نیمایي ته رسېدلې وه او د اسلم د پښارتي مراسم تېر وو . د لرو برو کلیو سپرو د درو په مینځ کې پیچلې لارې نغاړلې وې او تللي وو . د سین په غاړه د صیاد د بزگرانو ډېوې ټپې شوې وې او د هیڅ ژوندي ساري آواز نه اوریدل کېده . یوازې د اسلم د کوټې ډیوه رڼه وه او د کوټې له کړکیو څخه د اسلم د مور کمزوري ځگیروي راواته او د باد په چیغو او شور کې ورکېدل . د برېښنا او تالندې یرغلونو د اندراب ښکلې دره د قهر او غصې په منگولو کې رانیولې وه . آسمان تر خونړیو تورو وریځو لاندې پټ شوی ؤ .

زوره‌ور باد چلېده او د سین دغاړې د ونو په څانگو کې یې ویروونکې انگازې خپرولې . شپه به وروستۍ شومې ته رسیدلې وه چې زوره‌ور باران راغی ، داسې زوره‌ور چې لکه آسمان راسوری شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي .

د برېښنا غاښ چيچنو ، د تالندې غصې او د باد شپېړو د غرو له ناووڅخه د کليو پر لور د سيلاوونو ښاماران را خوشي کړل . د اسلم د کور ديوالونه ولړزېدل او د کوټې د کوچنۍ ډيوې لمبه په ګډېدو شوه .

د کلي خلک راويښ شول او له چيغو نارو سره بامونوته وختل . د سيلاب کوکې ، د خلکو چيغې او د باد هيبت سره يو شول . د صياد د بزګرانو ښايسته کلي يې ورېږداوه او نامیندوونکې ويره يې د خلکو ګوګل ته ننه ايسته او کليوالو دژغورنې صلاتونه پيل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

سهمجنه شپه تېره شوه . سبا ته په اندراب باندې روڼ او طلايي لمر خپلې وړانګې خپرولې . د سين د غاړې څنې کورونه او باغونه اوبو وړي وو . خو د اسلم کور ته سيلاب تاوان نه و رسولی . خلک جوپې جوپې په کلي راګرځېدل او د سين د غاړې د اوسيدونکو پوښتنه يې کوله . غرمه د کلي څو تنه زلميان له کروندوڅخه بېرته راوګرځېد ل او کليوالو ته يې وويل چې سيلاوونو د کلي ډېرې پولې او کروندې خرابې کړې دي .

د اسلم په کرونده باندې خروارونه ډبرې کوټه شوې وې او پولې پټې يې بالکل نشت کړي وو . د کروندې حال داسې ؤ لکه چې پيړۍ پيړۍ چا هلته يوې نه وي کړې او هېڅکله ډنډ ر هم نه وي پکې شين شوی .

د کلي سپين‌ږيرو سلا سره وکړه چې اسلم سمد ستي د کروندې په حال مه خبروئ . ځکه چې مور يې سخته رنځوره ده او دا پېښه به يې نور هم غمجن کړي .

ماسپښين تېر ؤ چې ا سلم د کلي ډم را وغوښت او هغه ته يې وويل چې کليوال د ده د مور په جنازه باندې راخبر کړي .

ګوره چه تېرې شپې به د ا سلم له مور نه څه اوريدلي وو ، ګوره چه ا سلم به په وروستۍ شپه کې مور ته څه ويلی وو ، خو دا حقيقت ؤ چې يوې ا رماني مور د خپل زوی د واده ارمان له ځان سره ګور ته يووړ . د شپې راز له شپې سره تللی ؤ او هيڅوک نه پوهيدل چې د بزګر زوی به دا شپه د تلونکې مور په پالنګ څنګه تېره کړې وي او څومره به يې سره ژړلي وي .

د ژمي لومړۍ شپې وي چې په کليو کې د غويانو مرض ګډ شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د اسلم ټولې غواوې او غوايې يې مړه کړل . اسلم د خپل ستومانه ژوند وروستی ملګری د بزکشۍ سورآس خرڅ کړ او د هغه د خرڅلاو ټولی روپۍ يې په مور پسې خيرات کړې، دی له دې نه وروسته بيا چا خوشحاله و نه ليد . کرۍ ورځ به د جوما ت په ګوټ کې غلې ناست ؤ . او په فکر کې به ډوب تللی ؤ . همځولو به که هر څومره غږاوه په « هو » او « نه » يې ځواب ورکاوه او زياتې خبرې به يې نه کولې . ښکار ته به نه ته او د چا مېلمستيا به يې نه منله . د زمانې حوادثو په څو مياشتو کې له کاريګر او خوشحاله اسلم څخه يو مات او ګوښه ګير انسان جوړ کړ .

د ګلد ا ر لور هم بيا چا خنديدونۍ ا و خوشا له نه ليدله. تل به يې ژړل او د کور نه به د باندې په کار پسې نه راوته . د نجونو

د مازيګرۍ ټوکې ټکالې بس شوې وې او نجونو د (اميل) لوبه نه تکرا ر وله . ا سلم له ځا نګړي او تور ژوند نه په تنګ شو . د مور مړينې ، د فيروزې خپګان ، د کروندې او ما لونو بربا دۍ او تر ټولو دمخه د خسر بې رحمۍ سخت ځوراوه . ده فکر کاوه ، که ګلدا ر ربښتيا خپله لور له ما وګرزوي او د برو درو خانا نو ته يې ورکړي ، څوک به زما ملا وتړي او څوک به زما ننګ پرځای کړي .... دا سمه ده چې يو سړی نه سړی دی . دا د کلي ملک ګوره ، دا شيطان ! ده ته خو هيڅوک نه شي ټينګيدای .... زه بايد روپۍ پيدا کړم او د دولت په زور خپل پت وساتم او يا وينې توی کړم او غرو ته وخېژم ....

زلمی بزګر به شپې ورځې په همدا سې متضاد و فکرونو کې تېرولې تر څو د تصميم ورځ راورسېده . ا سلم له ګلدا ر سره سلا وکړه چې زه به نورو سيمو ته ولاړ شم او د ځمکې د آبادولو لپاره به پيسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګټم . سبا ته راپاڅید ، خپل ټول کالي او لوښي يې په يوې خونې کې واچول او وريې پسې وتاړه . کله‌يي چې د خپلې مور د سندوک زنګ وهلی‌او سپنيز کلپ ځنځير ته واچاوه ، د اوښکو سيلاب يې د سترګو څخه راکته شو . او يوه شيبه يې هلته ښه په زوره زوره وژړل . څلور ورځې د ژمي له‌لومړۍ واورې څخه تېر شوې وې چې اسلم له صياد څخه ووت‌او د کلي په نرۍ لاره مخ په هوارو ملکونو وخوځيده . د تګ په وخت کې د ګلدار مشرۍ ښځې ليدلی ؤ ، چې‌د يوه باغ د ديوال خواته له فيروزې سره ولاړ ؤ او هغې ور ته ژړل . اسلم د کور او کوټې کلياني هغې ته ورکړې او پخپله مخ په ښکته په تاو را تاو لار وکې ننوت او له سترګوالو نيا شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله تېر شول او د ا سلم لیک او نخښه صیاد ته رانغلل . گلد ار د ا سلم له تګ څخه پنځه کاله وروسته مړ شوی ؤ .ملک شاسوار د اندراب په محکمه کې د اسلم دمرګ شاهدان تېر کړل او فیروزه یې د برې درې د خانانو په خنجر نومې شپیته کلن بوډا باندې واده کړه . هغه د ایجاب او قبول په وخت د خنجر له منلو څخه انکار شوه . او د اجباري نکاح تړونکو وهل ټکول او حیواني سلوک یې وزغامه . مـــلا گل رسول فیروزې ته د قناعت ورکولو لپاره د تقدیر او قلم خبرې وکړې او سوگند یې وکړ چې ته به د خنجر په کور کې ډېره خوشحاله شې . هغې ته یې د خنجر صفات او کمالات بیان کړل ، خو فیروزې پرله‌پسې ژړل او نارې یې وهلې :

ــ ملا صاحب د خدای لپاره په ما رحم وکړئ ، زه یو مېړه لرم ، بل مېړه ما ته روا نه دی . اسلم ژوندی دی . هغه په لمنځونو کې ، په بزرگو شپو کې ، د آسمان په وریځو کې او کوم وخت چې د سنځلو گلان غوړېږي ما ته ځان راښکاروي ، زه یې وینم . باور لرم چې هغه به یوه ورځ راشي . فیروزې د واده له شپې نه د کربلا شپه جوړه کړه . هر څه یې په ځان ومنل خو د واده کالي یې وا نه غوستل . رنجلومه ، آئینه او د سینگار نور ا سباب یې لرې وغورځول او لوړه یې وکړه چې هیڅکله به گاڼه په ځان پورې نه کړي او له خنجر سره به سر په سرویږدي و نه لگوي . د فیروزې تر واده وروسته شا سوا ر ملک د درې‌له خانانو او ملا گلک سره په مشوره کې د ا سلم د کور کالي او د خونو تیران او دروازې یووړې او د هغه مخروبه ځمکه باندې یې د چنارانو ځنگل کېناوه او د ا سلم د پلار له نامه نه یې یوه عرفي جعلي قبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړه کړه . د ده د ځمکې مالیه یې په ځان پسې وتړله او د هغه انګرېزي د خوشامند په توګه ملا ګلک ته وروسپارل شول .

د فیروزې له ودېدو سره د صیاد ښه غمجنه او سره شوه خلکو پر دې پېښه باندې اعتراض ونه کړ . لیکن یوه له غمه ډکه چوپیا په خولو او زړونو خوره شوه . د کلي د نجونو ټوکو ټکالو خپل جوش او خروش بایلود او بیا پیغلو د عشقونو او نیکمرغیو په باره کې خپلې خاطرې او هیلې یوې بلې ته نه ویلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوولسم ژمي ړومبۍ شپې وې چې مازیگر یو پردېس د کلي جومات ته راورسېد . آسمان درنو وریځو پوښلی ؤ او ډېره واوره اورېدلې وه . د مسافر سور خورجین ، توره چکمنه او نسواري لنگوټۍ تر واورو لاندې سپین شوي وو . جوماتوالو مسافر ته سترمشي ورکړل خو ويې نه پېژانده ، مسافر خپله خورجینه د جومات بر سر ته تیره کړه ، لوند چکمن یې ویوست او د اور چرگۍ ته یې نږدې راځوړند کړ . موزې يې د اوداسه لپاره له پښو وایستې او ځان یې دماښام لمانځه ته برابرکړ. ځايي مقتدیان نا آشنا مسافر ته ځیر شوي وو . غوښتل يې له ده څخه د نوم ، د استوگنې د ځای او دلته د راتگ د مقصد پوښتنه وکړي ، خو د پوښتنې مناسب وخت ته سترگې په لار وو . په دې کې دوست محمد اکا ناڅاپي په لوړ آواز ناري کړې : اوه... اسلمه ! دا ته یې ! او غریبه !اسلم د کلي خلکو وپژانده ټول ولاړ شول او له سره یې روغبړ ورسره پیل کړ . ملک شاسوار د اسلم له پیژند لو سره سم د عادت په خلاف وربښمینه چپنه چې د لمانځه لپاره يې غوړولې وه او پې باندې ناست ؤ په تلبوار راټوله کړه او د کلیوالو تر شا چې د اسلم روغبړ ته را ولاړ شوي وو ، د جومات د دروازې پلو پښې سپکې کړې ، د جومات په پای کې يې دروازې ته نیږدې خپلو زمنو ته مخ ورواړاوه او په ورځو او سترگو کې يې هغوی ته په ځان پسې د وروتلو اشاره ورکړه . د جومات امام چې د ملک د ناڅاپي تک په علت نه پوهېده له محراب څخه پسې ورجگ شو خو ملک د لاس په خوځولو هغه بېرته خپل ځاي ته په محراب کې واستاوه .

هغه شپه د صیاد جومات وال د اسلم د ناڅاپي او باور نه کېدونکي راتگ په وجه د حیرانتیا او هیجان په سبب خپل لاسونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې سره ورک کړی وو . د همیشنی دود په خلاف چې ما ښام تر لمانځه وروسته به کورونو ته د شپې نا ري لپاره تلل ، هما غلته د ماخستن تر لمانځه پورې په جومات کې له‌ا سلم سره پاتی شول . ټول پوه شوو چې د اسلم د مرگ خبره درواغ وه . د هر یوه په ذهن کې دې پوښتنی سر راپوته کړی ؤ : گوره اوس به څه کیږي؟ یوا زې او بېوزله ا سلم به د ښځی ، کور او ځمکی پوښتنه کوي او که به‌یې نه کوي؟ ملک شا سوا ر او د برو درو خا نا ن به له ده سره څه سلوک وکړي ؟ هغوی له اسلم سره ژوره همد ردي احساسوله او د هرې خواخوږۍ مینه‌یې پې را ماته شوی وه ، خو دا سې لورپینه چې بې ژبې او گونگه وه ، مټ او منگولې یې نلرلي ، برخې او تقدیرونه‌یې نه شوای بد لولای او د ا سلم د ملا تړ وس‌یې نه درلود . د ماخستن تر لما نځه وروسته دوست محمد اکا د جومات خلکو ته مخ را واړاوه چې اسلم به نن شپه زه له ځان سره بوزم . دوست محمداکا چې د کلي تر ټولو سپین‌ږیرو مشر او په خپلې سا دگۍ کې مشهور ؤ ، له کلیوا لو سره په شخړه او سر زورۍ کې اسلم له ځان سره رهي کړ .سپین‌ږیري په خپل کور کې اسلم ته د ده پیغلې ، د ده دکور ، دکلي ، د ملک او د برو درو د خانانو ټولې قصې وکړې . د دوست محمد اکا ښځې وویل چې فیروزه له دریو کلو را په دیخوا لېونۍ شوې ده . پرون د برې درې یوه شځه راغلې وه ویل یې غریبگوټې سخته رنځوره ده . هیڅ به پوه نه شې چې دا هغه پخوانۍ فیروزه ده ، غاښونه یې لویدلي دي او ښایسته ځواني یې خاورې شوې ده .

اسلم تر سبایې پورې د خپلو کوربنو قصو او مرکو ته غوږ نیولی ؤ. مگر اوښکې یې نه تویېدې ، شونډې یې نه رپیدې او بڼه یې نه وه الوتې . داسې ښکاریده لکه په هر څه چې خبر وي . او د ویر لومړنۍ زلزلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې لا پخوا تيرې کړې وي .

د دوست محمد اکا شل کلن ښکا ری زوی قاسم خان چې د اسلم د ښکار قصې او خاطرې يې د سيمې له ښکاريانو څخه اوريد لې وي او تل به يې د ده په ورکيدو او مژګ افسوس کاوه دغه شپه يې ټوله د اسلم تر څنګ تيره کړه . ده څو ځله د مرکې په وقفو کې له اسلم نه پوښتنه وکړه چې بيا به د ښکار شوق وکړې که يه ؟ اسلم به په موسکا ځواب ورکړ چې هو ، زما د ښکا ر مناسب وخت خو اوس رارسيدلی دی .له دې خبرې سره سم به د اسلم په سترګو او تندي کې دغصې او غضب کرښې خورې ورې شوې .

اوسنی ا سلم پخوانی ا سلم نه ؤ . د اوږده سفر ستونزو او د ترخه ژوند مصيبت بله روحيه ورکړې وه . جرأت ، بې پروايي او د کسا ت احساس پکې پياوړي شوي وو .له خلکو سره به يې د جومات په مرکه کې په بربنډه د انتقام اخيستلو او خپل پور خبرې کولې . ده به ويل زما د ګوګل اور بې له وينو تويولو څخه پرته په بل شي نه مري . ما ته نور داسې څه راپاتې نه دي چې پروا يې وکړم .

کرونده ، کور ، نوم او هر څه مې له لاسه تللي دي . ما ته اوس تر دې بې عزته ژونده مرګ ښه دی . که زه خپل وار وانخلم ليونی به شم . ليونې خو به يم بد نامه ا و د خلکو خند نی به هم شم . زه بايد ملکانو او خانانو ته ، دا ور وښيم چې موږ که غريبان يو ، يو به ، مګر بې ناموسه نه يو . موږ چې څوک بې ګناه‌او بې موجبه زخميا ن کړي بيا نو د پړانګ سترګې او د باز زړه لرو . تر څو د هغه وينی و نه بهوو د زړه اور مو نه سړېږي . زه به له خپلو دښمنانو سره هيڅکله روغه ونه کړم . زه له هغو خلکو نه سخت خپه کېږم چې ما ته د انصاف خلاف د صبر نصحيت کوي . دوی ولې هغه وخت خيرخواهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کوله چې زما په ناموس تیری کیده او زما غریبې ځالې ته د زوروړو لاسونه ور غځېدل . هلته دا منځګړتوب چېرته ؤ . مګر هغه وخت دوی ایمان نه درلود او پخپل پردېس او غریب عزیز باندې یې زړه نه سوځېده ؟ دا ظالم ملکان او دا کبرجن خانان د انسان په ژبه نه پوهېږي باید د تورې په ژبه او د ټوپک په خوله پوه کړای شي .

اسلم په لنډه موده کې د کلي ځوان ښکاریان په ځان را وڅرخول او په ژمني ښکار کې ورسره ملګری شو . له دوې سره به ګرځېده ، له دوې سره به اوسېده او هم له دوې سره به یې خپل غم او خپګان شریکاوه او سپکاوه .

د اسلم ښه او پاکه ملګرتیا ، خوږه ژبه ، خیالیګره ځواني ، د ښکار او سپرلو مهارت او د خواخوږۍ روحیه د کلي د زلمیانو لپاره د جاذبې مرکز شو . په لنډه موده کې اسلم د صیاد د اوسیدونکو کلک ملاتړ او پراخه خواخوږي تر لاس کړه . اسلم به د کلي خلکو ته د میلمستیاوو ، مرکو او ښکار په مهال په ډېره درنه او باوری توګه بیا بیا ویل : پر ما باندې د ملکانو او خانانو تیری په حقیقت کې ستاسې پر یو بې مټه او بې وسه ورور باندې تیری دی . که چیرې زه له خپل دښمن څخه خپل پور وانخلم د صیاد د هر بې وسه او بې مټه سړي ننګ او ناموس ته په سپکه کتل به یو روا کار وبلل شي . خو زه د دغې بې ننګۍ خښته نه ږدم . زه بې ناموسۍ ته تن نه ورکوم او ظلم ته نه تسلیمېږم . زه د خپل پت په خوندي کولو کې له هیچا څخه مرسته نه غواړم ، دا ځکه چې بې عزته شوی خو زه یم ، نه نور ، پر ما ګوزار شوی ، نه پر نورو او همدا زه باید د خپلې مېړانې او عزت دفاع وکړم ، نه نور . همدې ملک زما تر داړلو درې کاله د مخه د شریف ځمکه پس شا د دري په خانانو وپلورله او له هغه وروسته یې د کریم د ګاونډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور په زبردستۍ د نهرين پر ليوانو واده کړه . د دري خانان خو لا پرېږده چې په هره غلا ، هر قتل ، هره فتنه او هره ورکه کې د دوی منګولې په وينو سرې دي .که چېرې شريف ، کريم او نورو داړل شويو کسانو د خپل ننګ او عزت خيال ساتلی وای او د دوی ژامې يې ور ځپلې وای ولې به د هغوی د ظلم اور زما لمنې ته رارسېده .

... هغه چې پر ما باندې شوي دي که له يوه لوري د ظالمانو د تيري نتيجه ده له بل لوري د مظلومانو د تسليمېدو او زغم نتيجه هم ده . زه په خپل کلي کې نه پرېږدم چې د بې ننګۍ دغه لاره تېره شي او دغه نرخ ځای ونيسي . ما نه يوائې د خپل پور د اخيستلو لپاره بلکه ستاسې عزيزانو د سيمې او کلي د عزت او سپېڅلتيا د ساتلو لپاره ملا تړلې ده او دا نو بيا د بخت کار دی چې په دې نيت کې لوېږم او که لوېږم .

سپين ږيرو به د زړه سوي له مخې اسلم ته مشوره ورکوله چې له ځان سره پام کوه. بې ځايه مه ګرځه او ځانګړی مه ښوره ، هسې نه چې خانان ضرر در ورسوي . اسلم به د دې خبرو په اوريدو سخت وپارېده او په شوربه يې وويل : تيری هم پر ما شوی دی او ځان هم زه وساتم ! ځان به هغه څوک ساتي چې ناروايې کړېده او سيال يې شرمولی دی .

زلميانو به د اسلم خبره پياوړې کړه او سپين‌ږيروته به يې خبره بيرته ور وګرځوله ، قاسم خان به خپل پلار ته مخامخ په ګونډو شو او ويل به يې : پلاره دا ته څه وايې ؟ دې ظالمو خانانو ته وګوره چې په خپلو پراخو ځمکو ماړه نه شول او د اسلم شاړه ځمکه يې هم په خپلو ځمکو ورګډه کړه . ملک ته ګوره ! دې ظالم لنډکي شيطان ته، د اسلم کوټې يې ونړولې حتی د هغه تيران او لرګي يې هم خرڅ کړل، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم بې کسۍ ، ناچارۍ او بدمرغۍ ته يې و نه کتل . پلاره ته ځان پوه کړه ، دغه خيرنې سترګې بايد ړندې شي ، دغه د کبر او تيري ککرۍ بايد ماتي شي .

دوست محمد اکا به دخپل زوی د دغو ګرمو خبرو له اورېدو سره سم ، خپل ګريوان په کيڼ لاس ونيو ، خپلې سترګې به يې پورته خوا ته برګې کړې او په شونډو کې به يې ووېل : خدايه تې په خپله وساتې ، هلک خو چور لېونی دی !

د کلي ملک د اسلم له راتګه وروسته د جماعت لمونځ خوشې کړ او په کور ننووت ، خپل هلکان او د کهول سړي يې هم له بې ځايه ګرځېدو او ناستو ولاړو څخه منع کړل . د رمې خدل يې د کور باغ ته راووست او د کور د باغچې په پرچال يې د اغزو ګېډۍ کېښودې .

د برې درې خانان هم وترهېدل له جوپو او سفرونو څخه را وګرزېدل او له لرې مړيو او جنازو څخه يې پښه ونيوله .

د صياد بزګرانو څو څو ځله ليدلي وو چې د برو درو خانان به لکه غله د شپې له مخې په پټه د صياد د ملک کور ته راتلل او هلته به سره جرګه کېدل . مطلب روښانه نه ؤ ، هر څوک پوهېدل چې ملک شا سوار او د درې خانان د اسلم له لوري خطر محسوسوي او د دوی ناسته ولاړه هغه ته د يو لاس کېدو په خاطر کېږي . اسلم به دغه سړې تودې په ځير ځارلې خو ځان به يې نا ګاره اچاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صیاد ژمی د خونړیو پېښو د وېرې تر سیورې لاندې تېر شو . حوادث را نغلل ، مگر ملک د کلي له جومات او مړي ژوندي څخه گوښه پاتي شو او اسلم لکه زخمي پړانګ د کسات او پور په لټه کې ؤ.

د تېرې شپې باران د بوټو او ونو پاڼې وینځلې وې . آسمان شین شوی ؤ ، خو د غرونو په کوزو او شنو لمنو باندې د پاته شویو سپینو وریځو خیمې لا ځای ځای ولاړې وې . په واورو پټې لوړې څوکې د راختونکې لمر تر لومړنیو پلوشو لاندې لکه د روایتی جنت بلوري ستنې ، د لاجبرو چتر ته سرونه اوچت کړي وو . تانده هوا چلېدله او هغه کاږه واږه لوگي یې د کلیو او کورونو له آسمان څخه رټل کوم چې د درې د بزگرانو د کورونو او جونگړو د سحرنیو بل شویو تنرونو څخه هوا ته پورته شوي وو . د سین شور پخپله پسرلنۍ مستي کې ټوله دره ډکه کړې وه او ځمکې د غوړېدلو او زرغونېدلو فصل ته د مینې غېږ پرانیستې وه . بزگران له یویو او یومانو سره له کلیو او باندو څخه په کږو وږو لارو چې وحشي گلونو او بوټو پوښلې او باران خړوبې کړې وې ، کروندو او باغونو ته روان وو، په همداسې شپبو کې د ټوپک څو پرله پسې ډزو د صیاد د کلي کراره فضا ولړزوله او د پېښېدونکو حوادثو انتظار د خلکو په متردد ذهن کې واقعیت پیدا کړ .د اسلم د یارانې ملگري د صیاد ښکاري زلمیان چې تل د پېښو څارو وو، له کورونو څخه راوځغلېدل ، د سین پر غاړه د تودې چینې پر لوري د ډزو ځای ته رامات شول . اسلم لکه غوسه پړانګ غورېده . د تاندو شنو ونو اړخ ته د ډبرینې لارې په اوږدو کې یې اوچت او پراخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

گامونه اخیستل ، کوځویې ښیءِ اوږې ته راغونډ شوی ؤ او کینه پېڅه یې په ځمکه پسې راځکېدله . لنگوټی یې ول ول په سینه را پروت ؤ . توري بربېښېدونکې سترگې یې تر تورو څڼو لاندې چې په ځیږ و و روځو راپرتې وې ، له غوسې غټې غټې راوتلې وې او د هغه چا په لټه پسې ؤ چې پر ده باندې یې ډزې کړې وې .

شل کلن ارسلا د کلي د ترکاڼ زوی لومړنی سړي و چې خلاصی تنهءِ بربنډې پښې او په سوې سا اسلم ته راورسېده او سمدلاسه یې پې غږ کړ .

ــ ولې لکه لیونی ښکته پورته منډې وهې ؟

ــ په ما باندې ډزې وشوې ! پسې غواړم یې .

ــ څوک وو ، څه شوو ؟

ــ ومې پیژند ل خو ومې نه لیدل . د همدې ونو له مینځه یې ډزې را باندې وکړې .

اسلم د دې لنډو پوښتنو څخه وروسته هماغسې خلاص گریوان او یبلې پښې د ولو ځنگله ته د ټوپکمارانو په لټه پسې ننووت.

قاسم خان او جبار د اسلم د ښکار دوه نور ملگري هم راورسېدل ، جبار په وارخطایی له اسلم څخه وپوښتل : دا ډزې په تا وشوې ؟

ــ هو .

ــ چا ...؟

ــزما دښمنان معلوم دي هماغه پخواني ...؟

ــ لگیدلې به خو نه یې ؟

ــ لگیدلې نه یم ، خو درې گولۍ مې له کوڅو نه تېرې شوې دي . د ناموس پور مې ورباندې ؤ اوس مې د سر پور هم پې واوښت !

ــ پنځې دې چېرې پاتې شوې دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ منډه مې پسې واخيسته ، پښې مې په ځغاستو کې له پښو وتلې دي.

ــ څنګه په تش لاس په وسله وال د ښمن پسې ځغلې ، مګر ليونی يې .

ــ په پټېدو او تېښته نه ترې خلاصېږم .

ــ په لېونتوب هم نشې خلاصېدای .

قاسم خان وويل : د خلاصون لاره معلومه ده ، بايد دا په ورېو روږدي لېوان له سيمې څخه ورک شي .

اسلم د غوسې په مسکا غاښونه سپين کړل ، قاسم خان يې په شا وټپاوه او ورته وې ويل : زه به دې خوښ شم ، زما دښمني به دې خوښه شي . ما ته مې زړه وايي زه نه مرم ، خدای د لېوانو ښکار ته پيدا کړی يم .

ــ لنګوټې دې له غاړې څخه راخلاص کړه . وې ترڅه چې د کلي خلک و نه وايي ګنې وارخطا او بې زړه شوی يې .

کرار کرار د کلي همځولي زلميان د تودې چينې شاو خوا

د پېښې ځای ته راټول شول ، اسلم يې په مينځ کې راونيو او د خلکو په شور بګت کې يې د تودې چينې له سيمې څخه د کلي د لوی جومات پيتاوې ته راويوست. په لنډه و شېبو کې کليوال لکه مېږتانه د جومات پتياوي ته را توی شول . وګړو په هيجان او بې صبری د پېښې په باب پوښتنې کولې .

اسلم په لوړ آواز او بيا بيا د پېښې بهير کليوالو ته بياناوه : قاسم خان سبا ناری ته ميلمه کړم د ده له کوره راووتم نيت مې وو چې خپل انګړ ته لار شم او هلته له جبار او ارسلا سره د يوې کوټې او د دالان د جوړولو په باب سلا وکړم ، تودې چينې ته لا نه وم رارسېدلې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لارې له ښئ خوا د ولو له ځنګله څخه غبرګې ډزې را باندې پيل شوې. په لومړي سر کې يوه نشوم چې بريد پر ما شوی دی خو چې څنګه يوه شوم ځان مې د لارې داړخ د ډبرو ديوال ته واچاوه. بيا مې سد سر ته راووست، د ډبرو له شا راپورته شوم. يوه خوا بله خوا مې له سترګو وايسته چې ګوندې د ډزو خاوندا ن ووينم او ويې پيژنم. څوک مې و نه ليدل او د ټوپکمارو لوری و نه لګېده. دوی تبنتېدلي وو. خامخا به يې دا فکر کړی وي چې زه لګېدلې يم. نه نه زه نه لګېږم. زه تر هغو ژوندی يم تر څو دغه د درو او هوارو څيروونکي ځناور ښکار کړم. زه اوس تاسو عزيزانو ته بربنډ وايم چې زه کسات اخلم، کسات. دغه دلوړو برجونو او جګو کلاوو خاوندان چې تل يې زمونږ پر بدمرغيو باندې خندلي دي، بايد اوس پخپلو بربادیو او تباهيو باندې وژاړي، بايد د دوی له باده ډک سرونه تش شي. بايد د انسان عزت خوندي شي او د سيال سيالي در نه وتلل شي. زه د همدې آرمان لپاره صياد ته بيرته راغلم. دې آرمان ته به ځان رسوم او همدلته، په همدې صياد کې به اوسم او هم‌دلته به مرم.

اسلم د کلي د زلميانو سره ژبه وکړه چې سږکال به خپل کور بيا د صياد په کلي کې آباد کړي او هغه به د دوی د ساتيرئ، مرکو او يارانې رغولی وي.

پر اسلم باندې له ډزو څخه يوه هفته وروسته د کلي ملک

د اندراب ولسوال ته کېناست چې اسلم نومی فراري بيا صياد ته راغلی دی، د سيمې ټول غله او بدماشان يې پر ځان راټول کړي دي. څوک له ډاره کلمه نشي ورته ويلای، د ورځې له خوا جواري کوي او د شپې مهال کورونه وهي او خلک لوټوي.

دی پخوانی بدماش دی، په کلي کې يې ډېر کسان وهلي او سپک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي وو ، لس کاله پخوا يې د گلدار په لور باندې نا روا دعوی وکړه وړپسې يې پچه وخته ، عسکري ته يې تن ورنکړ ، مخامخ وتښتېده او لاړ . لس کاله په شبرغان او ميمنه کې له داړه مارانو او غلو سره پاتې شو . دا لا څه کوې د ځمکې څو کلنه ماليه يې هم نه ده ورکړې او اوس راغلی د سيمې لوټمارانو يې په ځان را ټول کړي دي . پټمن کسان او د عزت خاوندان سپکوي او له ناپوهو خلکو څخه باج اخلي .

صاحبه څه درته ووايم اسلم نه دی وبا ده ، وبا . پخوا به ولس له ما څخه سترگه کوله او خبره به يې مځکې ته نه اچوله . اوس زما په خوله باندې دوست محمد اکا او د کلي ترکانړ پياز هم نه پوستوي . جومات ته نشم ورتلای ، مړی او ژوندی را څخه پاتې دی . بزگران سرکاري بيگار ته نشم راوستلای . که دا اسلم و نه تړل شي او د کلي د مشرانو عزت خوندي نشي نه زه ملکي کولای شم ، نه ملا ملايې کولای شي . او نه صاحبه د سرکاري مامورينو خدمت ته رسيدلای شو .

پرون ما دغه مرکه له څارنوال صاحب سره هم وکړه . هغه مصلحت راکړ چې ته له ولسوال صاحب سره چې د منطقې آمر دی دغه خبره ياده کړه ، خدای شته څارنوال صاحب هم دې خبرې ته چرت يووړ او وزه يې ډېره خړه شوه .

ولسوال د ملک خبرې تر پايه په سړه سينه واورېدې بيا يې ملک ته وويل : دا اسلم له څه مودې را هيسې دلته راغلی دی ؟

ــ صاحب خدای مې دې غاړه نه نيسي پنځه مياشتې به کېږي .

ــ نو تا ولې دومره ناوخته د هغه په باب اطلاع راکړه ؟

ملک فوري ځواب نه درلود ، ژبه يې يو څه ونښته بيا يې بې ارادې له خولې راووتل : صاحبه د کلي او د کور خبره وه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرانو سره مو سلا ته واچوله ... ملك لا خبره نه وه خلاصه کړې چې ولسوال یو څه په لوړه او جدي لهجه د ده خبره پریکړه او وې ویل نه ملکه دا سې نه وه ، زه د دې سیمې د کلیو او کورونو له احوال څخه خبرېږم . له ما څخه هیڅ شی پټ نه پاتي کېږي . که حکومت له پېښو او خلکو څخه بې خبره پاتي شي سیمه به څرنګه اداره شي . او عدالت به څرنګه وچلېږي .

ولسوال خپل وچ اوربوز او تنګې سترګې چې تر تورو عینکو لاندې لا تنګې شوې وې ملك ته وروا ړول او په یوه مکاره موسکا یې ورته وویل : تا لومړی سر نه غوښتل چې د لاس غوټه په غاښونو خلاصه کړې . ځکه دې حکومت ته د مراجعې پرځای د ټوپك ما شې ته ګوته وروړه . خو ګولۍ هر وخت په نخښه نه لګېږي .

ولسوال د غوسې لاره ونیوه آواز یې لوړ کړ او خبرې یې حاکمانه شوې .

ــ پخوا به دې بیوزلې کسان دې تش لوټول خو اوس یې هم لوټوې او هم یې وژنې !

د ملك سترګې له ویرې ګردۍ شوې . ګوتې یې وریږدېدې او لکه راچاپېر شوی ګیدړ پخپل پوستکي کې سره ننووت :

ــ نه صاحبه هغه کسان چې په اسلم یې د ټوپك ټکونه وکړل له فج نه په ده پسې راغلي وو .

ــ نو ته پې خبر یې او پیژنې یې ؟

ــ هو صاحبه په پیرندو یې پیژنم !

ــ دا دې رښتیا وویل ځکه چې تا هغه پخپله په اسلم پسې راوستي وو .

ــ نه صاحبه په قرآن که زه قاتل یم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ که ته قا تل نه يې ولې دې پر اسلم باندې د ټکونو رپوټ حکومت ته‌ورنکړ . ملکه تا د حکومت په زيره باندې ډېرې لوبې کړې دي مګر دا لوبې پای ته رسېدلې دي . ته با يد پخپلو فرضو پوه شې . او د حکومت قدرت په نظر کې ولرې .

ملک له ځايه راولاړ شو په الوتي رنګ او وارخطايي د ولسوال پر لاسونو ورپرېووت ا و په معمو لو غو ړما ليو يې خو له خلا صه کړه ؛ صاحبه ته خو مور او پلار يې ، که ته موږ او نه بخښې ، خدای مو هم نه بخښي . ستا ټولې خبرې زموږ په ګټه دي . خو موږ خره او ځناور يو او نه پې پوهېږو . له هغې ورځې چې ته په اندراب کې ولسوال شوی يې په خدای که د چا په پښه کې يو اغزی هم مات شوی وي . والله که نوشيروان عادل داسې عدل چلولی وي .

ولسوال خپل لاسونه په غوسې له ملک څخه ورټول کړل‌و اردلي ته‌يې ورناري کړې .

بازميره ، هله !

دروازه خلاصه شوه او پرېړ خيټور اردلي چې له عسکري برتيې سره يې لنګوټه تړلی وه او د پکتياوالو په دود غاړه کې او کمربنديې اچولي وو په‌دروازه رانووت او پښه يې داسې په زوره درغولي په ليمځي ووهله چې دوړې ترې پورته شوې .

ولسوال وويل :

دغه ملک وباسه او د سين تر پله هغه خوايې وشړه !

اردلي د ملک د چکمن ګريوان کې لاسونه واچول جګ يې ودراوه ، د دروازې په لوريې را ښکود . ملک په عذر او ژړا لاس پورې کړ : ولسوال صاحب په ما رحم وکړه . مړ مې کړه مګر خپه کېږه مه ، بندي‌مې کړه خو يو وار راته وخانده . صاحب د خدای‌له پاره خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوری له ما مه لرې کوه ، زموږ قصور ته مه ګوره ، خپل رحم او کرم ته ،ګوره . زه خو په دې سیمه که د خدای او ستا هیلې ته پروت یم . ما مه بې عزته کوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مازیگر له مانځه وروسته لکه هره ورځ د صیاد د لوی جومات په انګړ کې د کلي ځوانان سره راټول شوي وو . پخوا به همدې مهال د ما ښام تر فرضو پورې د جومات زیاتره لمونځ گذاران د لته راټولېدل او مرکه به یې سره کوله . په خبروکې به هر چا هر څه ویل . د محلي پېښو په باره کې ، د نرخونو په باره کې، د پولې پټې او څارویو په باره کې ، د مېلو ، ودونو او عشقونو په باره کې به خبرې کیدې . اوس د جومات مرکو خپل خوند او رنګ بدل کړی دی . زلمي هلکان د ښکار او بزکشۍ په باره کې ، د مېړانې او ټینګې ملګرتیا په باره کې خبرې کوي . په زلمیانو کې له زور زیاتۍ سره د مقابلې فکر پیاوړی شوی دی . په مرکه کې د تېر وخت په خلاف د ملکانو ، خانانو او سودخورو پر ضد خبرې کېږي ، د کلي ملک او د برو درو خانان په بدي یادیږي . هغه کلیوال چې تودې خبرې نه خوښوی او هر زور زیاتی پر ځان باندې زغمي له دې مجلس نه ګوښې شویدي . یو زلمی ښوونکی چې لس ورځې د مخه د « ده سلا » ښوونځي ته راغلی او د صیاد د جومات په حجرو کې یې استوګنه کړې ده ، په همدې مرکه کې کیني ، مګر خبرې نه کوي او تش غوږ نیسي .

نن ورځ لکه نورې ورځې هلکان د جومات په انګړ کې راټول شوی دي . اسلم له هلکانو څخه پوښتنه وکړه : قاسم خان نن نه معلومیږي څنګه نه دی راغلی ؟

نظر بزکش چې د ارزنګان له کلي څخه قاسم خان ته میلمه راغلی ؤ غاړې یې تازه کړې ، وې ویل :دلته له ما سره د مازیګر په اوداسه ناست ؤ ، چې کلیوالو یو په وینو سورپور بوډا لاروی راووست ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریبگوټی د ملك سپیو په لویه لار کې دا ړلی ؤ . جا مې یې ټولې شکېدلې وې او وجود یې لکه د ژرندې ټکټکانی رېږدېده . قاسم خان چې سپین ږیری وکوت تبه یې په لړمانه ننوته او سم د لاسه د ملك په کلاور روان شو . خدازده چې دوست محمد اکا له کومه راپیدا شو سر یې قاسم خان ته لوڅ کړ او د ملك له کلا څخه یې راواړاوه بیا نو زوی او پلار دواړو په ګډه سره هغه دا ړل شوي بوډا کورته بوته چې څه دوا دارویې وکړي .

نظر بزکش لا خبره نه وه خلاصه کړې چې قاسم خان د جومات پر انګړ راننووت او سلام یې واچاوه .

اسلم دهغه سلام وعلیك کړاوپوښتنه یې وکړه : چیرته یې شیر بچه ، موږ دې یوازې پرې یښی یو !

هغه وخندل او د لاس نسوار یې خولې ته واچول : زه به ملګري هیڅ وخت یوازې پرې نه ږدم ، خو اوس یوه عجیبه پېښه رامینځ ته شوې ده . ملك صاحب به پخوا پخپله خلك دا ړل خو اوس چې دی تا په غار ننه ایستی دی خپله وظیفه یې سپیو ته ورپرې یښی ده . ټولو وخندل او قاسم خان خپله خبره داسې له سره راونیوه : یاره ! اسلمه زه خو دا ښه بولم چې په سمه رڼا ورځ یې ورغلې وای او دا ګرد کلي مو د دې ملك له عذابه خلاص کړی وای .

دوست محمد اکا چې د انګړ د دیوال شا ته د لښتي پر غاړه خپله ښۍ پښه د دریم ځل لپاره تر اوبو ایستله د زوی له دې خبرې سره په

درانه آواز له ځایه راجګ شو او رامنډه یې کړه او د لاحول ولا په تکرارولو کې په داسې هیجان انګړ ته راننووت چې پښې یې

د اوداسه پرځای پاتې شوې او یوه پښه یې لا نه وه مینځلې ، قاسم خان ته ورنیږدې شو او سر یې ورته لوڅ کړ : دا زما سرتور سر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وگوره قاسم خانه، ښامارانو ته مې په غېږ مه‌وروله ، له زورورو سره مې مه اخته کوه ، موږ کمزوي خلك يو ، له پياوړو سره ګوتې نشو ماتولای، دا ستا کبر زما بېوزلي بوډا په کور کې نه ځايېږي .

ټول ناست کسان دوست محمد اکا ته غوږ او سترګې شول .
قاسم خان چې د پښنو په سر ناست ؤ ، نسوار يې تو کړل ، راولاړ شو ، پلار ته مخامخ ودرېده او د عادت په خلاف يې په درانه خو پاسته آواز وويل : پلاره ! په دې غريبۍ او بې آزارۍ کې د ظالمانو له ظلم او د زوره‌ورو له زوره نشې خلاصېدای . وګوره هر چېرې چې تېته ځمکه ده سيلاب په هماغې ورځي ، او په هره ونه کې چې ټيټ ښاخ دې هما غه لوځېږي . اسلم ته وګوره دی يو غريب او يو وزری سړې ؤ . په هيچا نه لګېده او هيڅ کليوال ته يې تاوان نه‌ؤ ور رسولی ، مګر زور ورو د ده ښه سړيتوب او غريبۍ ته و نه کتل ، د ده دکور تيران او دروازې يې په تناره کې وسول او د ملك شاسواربېيانو ډوډۍ اوپراټې پې پخې کړې . د دغه کلي ملك او نورو ظالمانو د اسلم د مرګ مجلا تېره کړه او د هغه ناموس يې لکه څاروی په پيسو خرڅ کړ .دا لا څه کوې ....

اسلم راولاړ شو او د قاسم خان خبرې يې پرې کړې .
ـ قاسم خانه له پلار سره دومره دعوا ته څه ضرورت دی . دغه خبرې اوس پرېږده بيا به په کور کې سره پې وغږېږو .
قاسم خان تود شو او اسلم ته يې په ځيره‌غاړه وويل : نه اسلمه‌له تا سره دغه ګواښ نه جوړېږي . ته هيڅ وخت کمزورې خبره مه کوه . زه بايد خپل ابا ددغو ځوانانو تر مينځ چې ټول لکه دده زمن او ورونه دي قانع کړم . زه د پلار منم مګر د چا ظلم او تيری نشم زغملای . زه کبر جن نه يم او له زورورو سره هم ټکرې نه وهم مګر که څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

را شي او له ما نه ناموس واخلي يا مې د قوم او ولس په وړاندې و کنځي ، سپک مې کړي يا د خپل کور کلي او عزيز گلوئ څخه مې وباسي او يا زما مرگ او ورکې ته ملا وتړي دا بيا زما فرض دی چې د دغسې
ظالمانو مقابلې ته راووزم او سترگې ځنې وبا سم .

جبار چې شکېدلي تنۍ د يو زاړه توت ډډې ته ناست ؤ او
د قاسم خان د خبرو تر اغيزې لاندې راغلی ؤ ، را په ډډه شو او د هغه خبرو ته ورننووت : انديوالانو قاسم خان سم غږېږي . دی کبرجن نه دی ، بلکه د کلي ملک کبرجن دی چې په لويو لارو کې سپي خوشې کوي ، او مساپر پرې داړي . که قاسم خان ورته و نه وايي ، زه ورته و نه وايم او ته ورته و نه وايې چې سپي دې دروتړه او لويه لاره خلکو ته مه نيسه نو څوک به ورته ووايي . دغه ځای دې په نخشه وي که يې سبا کليوال په دغو سپيو ونه خوړل . هغه سپي زموږ په هلکانو پسې راوستي دي ، په دې بوډا مساپر باندې خو يې هسې غاښونه ورسره کړل .

آدينه چې لا پخوايې خبروته شونډې او بريتونه الوتل په شړئ کې را په گونډو شو او د جبار په خبرو ورننووت : جباره ! دا ملک ندی تلک دی تلک . تېر کال در په يا د کړه چې د جومات ملا به لا له حجرې څخه نه ؤ راوتلی چې ملک صاحب به د آذان ناره جگه کړه او بيا به يې له جمې وروسته د لمونځ گذارانو حاضري اخيسته او په هغو کليوالو پسې به يې سيا او قلم راواخيست چې جمې ته به نه وو رارسېدلي او په پټې کې به يې لمونځ کړی و . په ناغه کې به يې خپل ځانگړی بيگار پې چلاوه او يا به يې چرگان پې حواله کول . اوس راشه وگوره ، پوره پنځه مياشتې کېږي چې ملک صاحب په خپله محراب ته شا وراړولې ده او له جومات څخه په ډيگلان تېرېږي . ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکانو د جبار په دې خبره وخندل او جبار خپلو خبرو ته داسې دوام ورکړ : اوس باید له دوست محمد اکا څخه پوښتنه وکړو . د کلي خلک نن دا حق لري که نه چې ورشي ملک او زمن ، وریرونه او نوکران یې جومات ته را په مخه کړي . او په ټولو باندې چرګان حواله کړي . قاسم خان تېره تېره خپل پلار ته وکتل او مخاطب یې کړ : ځواب ورکړه پلاره ، آدینه خو ناروا خبره نه ده کړې .

ــ څه ځواب ورکړم خو نګه ماران او لړمان مو له خولې راتویېږي . خدازده په دغه کلي باندې څه غضب رانازل شوی دی چې سم هلکان یې لېوني شوي دي .

قاسم خان وویل : پلاره څوک نه‌دي لیوني شوي ، بلکې وښیار شوي دي ، یوازې ته نه وښیارېږې .

قاسم خان لا دا خبره نه وه بشپړه کړې چې مهردل د صیا د د پخواني ملک زوی چې برصیاد ته د تګ په لاره کې لمانځه ته راګرځېد لی ؤ ، په قاسم خان خوله را خلاصه کړه : په ملکانو او سپین ږیرو خو نه وې بند اوس نو په خپل پلار هم نه‌یې بند ، تا ښکر کړي دي ، ښکر .

قاسم خان لکه پړانګ له ځایه غورځار شو ، ټول هلکان راولاړ شول . ارسلا د نورو له مینځه راووت او مهردل ته یې وویل : ته ولې د پلار او زوی تر مینځ تیرېږې ټکوې ؟

په دې کې جبار لاس لکه توره د مهردل ژامې ته ورتېر کړ : چې دا خبرې نه شي اورېدلای دلته ولې کېنې ، دې کلي ته ولې راځې ؟

اسلم جبار ته په غوسه شو او په ترخو خبرو یې وراټه او بیا یې مخ مهردل ته ورواړاوه وې‌ویل:مهردله زما نه لورېږي چې ته له دغو ګلالیو زلمیانو څخه لار جلا کړې . د مېړانې د حق ادا کولو لپاره دغه بیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیخي بس ده چې د دغه کلي زلمیان دې خپل دوست او انډیوال وبولي او پخپله خوښۍ او خپګان کې دې ورشریک کړي . ته ښه زلمی یې او دا ښه ځواني د هر ناولي او بې ایمانه سړي په ملاتړ باندې مه خیرنوه، په بېوزلو کلیوالو باندې سترګې مه را باسه او مات شوي زړونه مه پسې ماتوه . ګوره نن په دې کلي کې چې ستا عزت او ابرو هم پې پورې تړلې ده ، یو بېوزلی مساپر بوډا د ملک سپیو داړلی دی او بیا وروسته تر دې پېښې دغه مساپر ته عذر هم نه دی شوی او مرسته هم نه ده ور رسېدلې . په دې باندې خو زموږ کلی بد نامېږي . ته باید د سپیو د خاوندانو ملا و نه تړې، له تا سره دا ښایي چې د قاسم خان، جبار او نور و ځوانانو ملاتړ شې او د لوټ شوي قوم او کمزورو خلکو مد د وکړې . له هغې ورځې چې زه کلي ته راغلی یم ستا وربوز ما ته کوږ دی، له ما نه لرې ګرزې، زما په سبب له دې زلمیانوڅخه هم لرې شوی یې او د ملک شاسوار له زمنو سره دې یارانه ښلولې ده. که چېرې تا ته داسې ښکاري چې زه په ملک شاسوار باندې ګرم شوی یم نو را شه ما قانع کړه. زه به پړه په ځان ومنم او رسۍ په غاړه به د ملک کاکا عذ ر ته ورشم او ستا د مردۍ او انصاف شمله به پسې جګه کړم خو که ملک شاسوار پر ما باندې ظلم کړی وي او پور پتې مې هم نه کوي او سیال مې هم نه بولي بلکې په مرګ پسې مې ګرزي نو تا ته بیا څه حق دی چې له ما سره ټکرې وهې او د ملک شاسوار شا ته درېږې .

صوفي محی الدین چې د صیاد په کلي کې یې دکانداري کوله او په خلکو کې په امانت دارۍ مشهور ؤ په لاسونو تکیه ولګوله راولاړ شو او د اسلم څنګ ته راغی او هغه یې مخاطب کړ: زویه په خوله دې برکت شه ، ملک شاسوار به خامخا ستا اوښکې پاکوي او د سیال په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تله به دې تلي ، ملک هم بد سړی نه دی . هغه ته په غلطه چا ستا د مرګ خبر راوړی و او په دې برسېره له هر چا سره شیطان ملګری دی ، هغه به یې په هڅو نوتی وي ، له لارې به یې ایستلی وي . خو خدای ډېر احسان ورسره کړی دی ، ښه مځکه یې ورکړې ده ، د چنارونو ښه مست ځنګل یې رسېدلی دی ، پیغلې لورانې لري ، د بزکشۍ آسونه او څاروي یې شته دي ، ستا عذر کولای شي او بایدو یې کړي .

قاسم خان د صوفی محی الدین خبرې پرېکړې او وې ویل : صوفی صاحب ! ملک دا ټول شیان لري مګر انصاف نلري او ایماندار نه دی .

په دې کې ملا د ماښام آ ذان وکړ ، هلکانو چکمنې او شړۍ وڅنډلې او یو پر بل پسې پر جومات ننوتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملك شاسوار ماغزه ډېر خراب وو . په ژورو اند ښښنو کې یې شپه تېره کړې وه . د کلي د خلکو تګ راتګ ورسره کم شوی ؤ . جومات ته نشو تلای . د کلي له مړي ژوندي څخه یې پښه را لنډه شوې او د پخوانیو دوستانو پاملرنه ورته کمه شوې وه . اسامیانو یې مخ ځنی اړولی و ، هغوی یې نورو ملکانو ته حواله کول . اسلم دنیا ور باندې تنګه کړې وه او دی یې د کلیوالو له احترام او محبت نه لرې کړی و .

ملك فکر کاوه دا ټولې تنګسیاوې زغمل کیدی شي مګر د ولسوال د خپګان او مخالفت د زغملو توان خو نلرم . که دا ولسوال یو ځل د اسلم لوري ته ودرېږي او زما لمن په شا راواړوي او جامې را څخه وباسي ، زه به څه کوم ، چا ته به مخ وراړوم او څوك به دستر څادر راباندې غوړوي . دا لا څه کوې که ولسوال په دې خبره ځان وپوهوي چې د صیاد شل جلبیانو ته ما د ورکې او بیکسۍ تقلبي مجلاوې کړي دي او ما د خواجه حیران د مرګ نا حقه شاهدان تېر کړي دي او هغه ژوندی ګرزي . پهو هو که په دې مې ونیسي چې د عثمان قتل ما پټ کړی دی او هغه مې په نا حقه فرار لادرك ښودلی دی او پخپله په دې ټولو خبرو ځان نا خبره واچوي . ملك شاسوار ته د خپلو کړو وړو آیینه ورمخکې شوه او د جعلي سندونو ، د غلاوو ، قتلونو او دسیسو یو اوږد طومار یې له سترګو تېر شو ، مګر ژر په خپل هیجان او وارخطایۍ باندې مسلط شو . دا ټول طبیعی او داسې کارونه ورته ښکاره شوو ، چې باید شوي وای . یوازې یو شی ده ته غیر عادي او نا روا ښکارېده هغه د ولسوال خپګان او له ده څخه مخ اړول وو ، ده فکر کاوه چې ولسوال باید زما د کارونو په حقانیت پوه وي . دا ټول خو ما د حکومت د خیر لپاره کړي دي . که قتلونه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای تر پښو لاندې شوي او که د خلکو مځکې پسې شا نه وای قباله شوې او که د دغه او هغه کس په حق باندې سترګې نه وای پټې شوې نو دې ولسوال او د حکومت مامورینو ته به چا دغه جوال جوال لوټونه ورکول . دغه سرې غالۍ او وریښمینې بړستنې به دوی له کومه پیدا کولې . لا ډېر وخت نه دی تېر شوی چې همدغه ولسوال ته مې په دې خپل ګناګار لاس دوه لکه روپۍ ورګټلې دي ، د شاه نور میرآب غوا او د الله داد بزاز قالینه مې د همدې ولسوال میرمن ته ورولېږل . کله چې بیا د ولسوال واړه د پلرګنۍ کور ته روان وو ، د لارې خرڅی ، سوغاتونه او پنځوس زره نغدې روپۍ مې همدې ولسوال ته کېښودې . ملک شاسوار د ولسوال په فکر کې ډوب شوی و . کوشش یې کاوه چې د هغه د خپګان موجبه او دلیل پیدا کړي او په علاج پسې یې پښې لوڅې کړي . نا څاپې یې بلې خوا ته پام شو . له ځایه په منډو را جګ شو . د کوټې دروازې ته راووت او میرزا ته یې نارې کړې : هلکه میرزا دلته راشه ....

ــ څه وایې پلاره ؟

ــ یووار ژر دلته راشه !

ــ درغلم ، درغلم .... او په منډو منډو د پلار کوټې ته راغی .

ملک وویل : یو وار مهردل ته ورشه تر ما پورې یې راوله .

ــ مهردل څه کوې ؟

ــ پوهوم یې چې له اسلم سره دې اوس ګوتې نه ماتوي .

ــ ولې؟

ــ اسلم له ولسوال سره لاره پیدا کړې ده . هغه کلک پې ولاړ دی . که مهردل له ده سره ګوتې ماتې کړي د ولسوال څپېړه ما ته رااوړي .

ــ پلاره له دې مهردل بزدل څخه څه نه جوړېږي . دا د بوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان دی . په ده پسې نور هیڅ سر مه ښوروه .

ــ میرزا زویه ولې ترخولې تېرې خبرې کوې . مګر مهردل د ملک یوسف زوی نه دی ، قشخانه نلري ؟ د دسترخوان او د روازې ښتن نه دی . په پنځو کسو کې نه یاد پږي او د کلي د مېلو او تنګ ټکور ستنګان نه پې راټولېږي ؟

ــ نه ، نه هغه د بوسو پهلوان دی د قول او وعدې سړی نه دی او ملګري د تنګسیا په وخت یوائې پرېږدي .

ــمیرزا زویه په تا څه شوي دي . د تا ننۍ تله د مهردل په باره کې ډېره سپکه راوزي ، پخواهم دا ته وې چې مهردل به دې له خولې څخه نه اچاوه . که ښه ځواني وه د مهردل وه ، که ښه آسونه وو د مهردل وو او که غیرت او یارانه وه د مهردل وه . اوس چې دغه مهردل ما ځا ن ته رانیږدې کړ، خپل راز مې ورته ووایه او په سرکاري کارونو مې بلد کړ ،ته هغه سپک تلې او د نیمې لارې مل یې بولې .

ــ هغه وخت زه پرې غولېدلی وم . پر یږ څټ او غټو خبرو ته مې کتلي وو ، داسې مې لا نه و تللی ، بیا بنیا دم دې یوه ورځ یو وړ بله ورځ بل وړ وي . خو د نن مهردل هغه پرونی مهردل نه دی ، په بله خوا اوښتې دی .

ــ ته د مهردل بل و ړ کېدو ته څه دلیل لري ؟

ــ بل وړ کېده خو ښکر نه لري ، همدغه تېره شپه اسلم د مهردل په کور مېلمه و ، د دوست محمد زوی ، د ترکاڼ زوی او د مهردل خپل لوچکان لکه سکندر ، روزی ، ګلاب او داسې نور هلته سره راټول شوي وو. تر پرونه پورې لکه د پردیو کلیو سپي یو بل ته غپېدل او یو بل ته یې داړې سپینولې او نن مېلمستیاوې سره خوري .

ــ دا خبره تا له کومه واوریده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ما ته همدا نن سحر د لوی جومات مولوي صاحب د خپل طالب په خوله دا خبره راورسوله . د جومات چړي بيګا د وظيفې ټولولو په وخت دغه کسان د مهردل په قشخانه کې ليدلي وو . دوه ورځې د مخه د تورې چرګې ملا ما ته پخپله د ده سلا په بازار کې وويل چې اسلم له مهردل سره د زړې ژرندې په لښتي ناست و او خبرې يې ورسره کولې .

د ملک شاسوار غوږونه د دې خبرې په اوريدو مړاوي شوو ، وې ويل : د تا خبره سمه ده ، دا د ملک يوسف زوی همداسې دی . ملک يوسف پخپله هم داسې بې غيرته سړی و . له بې غيرته سړي نه به ښه ښاغلی زوی پاتې شي .

ملک يوه شيبه ډوب لاړ بيايې يو څه په ذهن کې را پيدا شول ميرزا ته يې مخ راواړوه وې ويل : زويه ! چرت مه خرابوه ، که زه درته ژوندی وم په صياد کې به بيا بل بنده سر راڅخه پورته نه کړي . پرېږده چې هر څوک خپل زور معلوم کړي . دا ولسوال او مامورين د خدای په توکل له ما څخه څوک نه شي بې لارې کولای . بيايې ګوره چې همدا مامورين د اسلم او دوستک د زوی پښو ته زولنې اچوي که نه ! ته اوس لاړ شه زويه بهرام قولته ته ووايه د تورې چرګې ملا زما له خوا پټ پوه کړي چې د ماخستن له مانځه وروسته يو وار د ميرشاه قشخانې ته راشي او که يې خوښه وه د جومات ملا صاحب دې هم ورسره راولي .

د تورې چرګې ملا ، ګل رسول نوميده په کوچنيوالي کې د غريبۍ لپاره د خپل پلار سره صياد ته راغلی و . د پلار تر مرګ وروسته د څارويو په پوولو او د کلي له غوبني څخه په تدريج له ملک يعقوب ، ملک يوسف او ملک شاسوار سره د پای دو په صفت ميشته شو . ملکانو ته به يې اساميان راوستل او د حکومتي جلب کاغذونه به يې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسوالۍ څخه کلیو ته ورړل . وروسته یې د ملکانو په ا ړخ کې د احصائیې ، مالیې او څارندویو له مامورینو سره لار پیدا کړه او د مراجعینو ځنې معاملې به یې له ملکا نو څخه په پټه د رشوت په ذ ریعه خلاصولې . په هلک‌توب کې یې د جومات ا بتدا یې زده کړه کړې وه خو ملا یې تعلیما ت یې نه درلودل . تیز او چالاک سړی و او سپینه پګړۍ یې تړله ، سترګې به یې تورولې او له ملایانو سره به د مړیود تکفین او اسقاط په کار کې لاندې با ندې ګرزېده ، کله کله به په جوما ت کې جذب واخیست او د جذ ب په وخت کې به یې ځګونه تر خولې تله او ستوني ستاغ به په جوما ت کې ویډ پروت و . ده به ویل د پیښور د مرغوز د سیدانو مازون یم ، په همدې استنا د به یې بد نصیبه ښځو ته د تورې چرګې په وینو د بخت او برخې تاویزونه کول او د تاویزونو په شکرانه کې به یې یو چا رګ غوړي ، یو من وریجې او هما غه توره چرګه غوښتله . له همدې کبله د تورې چرګې په ملا مشهور شوی ؤ . ورسته یې د شکرانې او رشوتونو پیسې په سود بندې کړې او کرار کرار د څلورو ښځو خاوند او د کلي یو مالدا ر سړی شو . خو د دې لپاره چې ده په اندرا ب کې قو مي ملا تړ نه لا ره ، له ملکانو او د دولت له محلي مامورینو سره به یې نیږدې روابط ساتل او هغوی ته به یې جاسوسي کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توري چرګي د ملا او د صياد د لوی جومات د امام ملاقات له ملك شاسوار سره يو عادي ملاقات نه و ، په تربږمۍ کي د چنارونو د ځنګله له لاري بيا د خوږ د ډېرو په مينځ کي د ويري او هيجان تر احساس لاندي د ميرشاه کور ته راغلي وو .

مرکه په خوږو الفاظو او ټوکوټکالو پيل شوه . ملك شاسوار ميرشاه ته وويل ته موږ سره پرېږده ، يو څه ترخه چايونه راولېږه ، هغه ووت او د توري چرګي ملا په توره نرۍ ږيره غبرګ لاسونه را تېر کړل بيا يي تسبي له جيبه راوايستي ويي کړپولي او په غلامانه لهجه يي ملك ته وويل : ملکه زه او مولوی صاحب خو دي نن ببحده وارخطا کړو . زه لګياوم قصيده مي ويله او د جاندل له ښځي څخه مي پيريان ايستل چي په دروازه کي د بهرام قولته آواز را په غوږ شو . ډېر وارخطاؤ . ستمېده او پر له پسي يي کور والاو ته اصرار کاوه چي ملا ګل رسول را پيدا کړئ ، هغه ته مي د ملك شاسوار له لوري يوه ضروري خبره راوړی ده . ما د ده آواز د ننه په کور کي اوريده فکر مي وکړ چي اوس که قصيده نيمايي پرېږدم خو د دي خطر دی هغه توربېدلي پېريان چي لا سم ندي تابع شوي زما په کاله او بال بچ باندي به مخ راوکړي او که قصيده خلاصوم وخت را نه تېرېږي . خدای شاهد دي چي هغه د پېريانو خطره مي په خپل بال بچ ومنله او راولاړ شوم . بهرام په سوي سا سلام راواچاوه او په وارخطايي يي ستا پيغام راکړ . ملکه کله چي مي له بهرام قولته نه د تا له لوري دا د شپي د پټ راتګ پيغام واوريده ، زړه مي تر تلو تېر شو .ما وې خدايه خير کړي بيا څه پېښ شويدي .

سم د لاسه مي خدای ته سوال وکړ چي الهی پاکه پروردګاره دا د ملك د عزت او پت ځالي ته بد شمال مه رسوي او که په موږ کېږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه د ده پر ځای هغه مصیبت موږ ته راوګرځوې . نو څه درته ووایم چې په ما څه تېر شول ، او چې جنکیو ته مې وویل (ملا ګل رسول به خپلې میرمنې جنکۍ بللې) ټولې په ژړا شوې او سرونه یې خدای ته سرتور کړل او تا ته په دعا شوې . د کوز صیاد د جومات امام ، ملا ګل رسول ته په خبرو کې ورننووت : اې زوروره څې کوې ملک شاسوار خو یو د بخت او برخې سړی دي او د خدای د نازولیو نظر پې شته دی . ما پخپله یو وارې ملک صاحب په خوب لیدلی و چې د یو سپین آس تر جلب لاندې روان دی . په آس باندې یو داسې جناب سپور وي چې د نور شغلې یې له مخه پورته کېږي . تر شا یې ګڼ عالم روان وي چې پای یې نه معلومېږي . زه په دې وخت کې ملک شاسوار ته ورمنډه کړم چې دغه مبارک چې ته یې تر جلب لاندې روان یې څوک دی . ملک په خندا کې را ته ووایي ولې دا نه پیژنې؟ دا خو د زمانې غوث دی . په دې وخت کې زه د غوث صاحب د آس پښو ته ځان ورواچوم او چیغې کړم چې اې لویه ځوانه دا دګناهونو پیټی خو را نه سپک کړه او خپل څادر درراباندې وغوړوه . په دې کې له خوبه راویښ شم ، ټول وجود مې خولې شوی وي او له ټولو دیوالونو څخه د الله اکبر ناره اوریدل کېږي . نو داسې یو بختور سړي ته څوک ضرر رسولای شي . خدای دې هیڅاته دا وس نه ورکوي چې په ملک شاسوار باندې ان د ګل وار وکړي .

ملا ګل رسول د کلي امام ته چې اوږدې ستاینې او ثنا ته یې ملا تړلې وه خبره ورپرېکړه ، هغه ته یې وویل : مولوی صاحب زما خوښه دا ده چې اوس به ملک شاسوار ته غوږ ونیسو چې ده څنګه راغوښتي یو او په موږه باندې کومه وراسه خلاصوي .

ملک شاسوار چې په مله یې چپنه کې ناستۇ د کوټې له سیورې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیلي څراغ خوا ته را تاو شو . د څراغ گل یې په ډکي باندې وڅانډه غاړه یې تازه کړه ، لاس یې اوږد کړ ، د ملا گل رسول تسبې یې د هغه له لاس څخه راواخیستې او ځان یې لکه یو واقعي حقدار سړی او د حیثت خاوند خبرې ته جوړ کړ .

دغه زموږ اندراب بیا په تېره دغه کوز صیاد او نور رانیږدې کلي یوه د عزت ، ننگ او غیرت سیمه وه . دې سیمې یو دود دستور درلود ، ځلي او نرخونه یې معلوم وو ، کشر او مشر پکې پېژندل کېده ، د خولې او خبرې سر او سړی معلوم و . دغه څو میاشتې کېږي تاسې یې پخپله وینئ هغه د شا نور زوی اسلم چې د بد گشتۍ او نا روا کارونو په وجه له دې ځای څخه تښتېدلی و ، بیا را پیدا شوی دی او د اندراب ټول غله او لټېره کسان یې په ځان را ټول کړي دي ، د سپین ږیرو واک او اختیار یې په کلي کې ورک کړیدی ، زاړه او هېر شوی مرضونه راپاروي او ورک شوی پورونه غواړي . اوس یې زما بدئ ته ملا تړلې ده . څو وار شیطان را ته وویل چې ملکه د دې مار سر تر کوم کاڼي لاندې کړه خو بیا له ځان سره وایم چې د لاس او لمنې په ککړولو نه ارزي پرې یې ږده (سر بد به بلای بد) خو اوس دغه لنډه‌کی مار ورځ تر ورځې ځان اوږدوي او لکه ښامار پوښناری کوي .

د تورې چرگې ملا مرغوزي نسوار په پزه کړه . سپوږمې یې پاس کش کړې ، وې پرنجل ، د گل سیب دسمال یې پزې ته ونیو او د ملک شاسوار په خبرو کې ورننووت : ملکه ته په دې ځای کې ودرېږه ، ښه پوه نشوم . د اسلم د ښامار کېدونه دې مطلب څه دی ؟

ــ مطلب دا دی چې اسلم اوس له ولسوال سره لار پیدا کړې ده .

ـ دا زموږ د ولسوال سره ؟

ــ هو له همدغه ولسوال سره .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ته خو به غلط نه یې پوه شوی ؟

ــ نه زورورره ، د همدې اسلم په باب کې ولسوال ته ورغلی وم د ده د کړو وړو ناستې ولاړې رپورټ مې وروړی و . گل رسوله د اسلم نوم نه و ، بلا وه بلا ، په ولسوال زما خبرې بدې ولگېدې ، مخ یې راباندې راواړاوه ، سترگې یې راباندې برگې کړې او لکه فیل مرغ را باندې ببر شو . له خپل دربار څخه یې وشړلم او سپایي یې را پسې کړ چې له پله نه مې دې خواته راوشړي . هغه زما روپۍ ، هغه زما نیکۍ ټولې ورڅخه هېرې شوې دي . او هغه نا حق قسمونه او قرآنونه چې ما د ده د فایدې لپاره یاد کړي دي ټول اوبو وړي وو . ولسوال پورته پورته الووت او ما عذر ورته کاوه . ور ته ژړل مې مگر ده مخه نه راکوله . اوس د ولسوال صاحب هغه خبرې هېرې دي چې ویل به یې اند راب په ملک شاسوار ښه ښکارېږي .

د کلي امام ببوا که د ملک په خبرو ورگډ شو وې ویل : ملکه د تا کډه خو لا پخوا بار وه . خو لکه چې زما هم بار شوه . موږ به شل واره چهل کاف په ځان کف کاوه بیا به له اسلم سره غږېدو اوس چې ولسوال یې هم شا ته دربد لی دی . زما پلار یې هم جواب نلري .

د تورې چرگې ملا د سترگو له کونجه د کلي امام ته راوکتل نرۍ شیطاني مسکایې په شونډو په گډا شوه ، خوله یې ویره شوه او توره گردۍ ږیره یې لکه د مست فیل مرغ ښځکې ټوکرۍ ټوکرۍ شوه او ملا ته یې وویل : مولوی صاحب د تا خبرې سمې ندي ، ولسوالان د میندو او پلرونو پر ځای دي او ملکان د هغوی لاسونه او پښې دي . ولسوال هیڅ وخت د ملک شاسوار آبرو په اسلم او داسې نورو لچکانو باندې نه خرڅوي ، ولسوال هیڅ کله خپله ملا پخپله نه ماتوي .

ــ نو ولې یې ملک شاسوار سپک کړ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ملا صاحب د ولسوال سپکاوی ، سپکاوی نه دی ، هغه یو خبرداری دی .

ــ د څه شي خبرداری ؟

ــ ملك شاسوار به یې په وخت پوښتنه نه وي کړې ، رسیدگي به یې نه وي ورته کړې ، پیسو ته به یې ضرورت پیدا شوی وي . څه بله اړتیا به لري .

د تورې چرگې ملا غاړې تازه کړې په ږیره یې ورو لاس راتېر کړ او په موسکایې د کلي امام ته په خطاب کې وویل : حکومتي کسان زود رنجه خلك دي . که درته ووایم دوي هم ډېر ملامت نه دي . خورانو په هره چوکۍ باندې کوټه لوټونه ورکړي دي . ته زموږ د کلي د کندل زوی په نظر کې ونیسه، هغه د بنو لېسه خلاصه کړه ، کندل خپله باغچه ورته گرو کړه او زوی یې په خان آباد کې د احصائیې د کاتب په چوکۍ کېناوه .هغه‌دی اوس یې خولۍ په غوړیو کې لوېدلې ده . د نیمایې کلي مځکې یې گرو کړې دي . دا خو د تخم او د حاصل قصه ده . تخم وشیند ه او حاصل واخله . د تخم‌له شیند لو څخه پرته درمندونه چا اخیستی دي ؟ دا د دنیا کار دی ، کښت به کوې بیا به حاصل اخلې ، او له اورېدو زموږ ولسوال صاحب داندراب ولسوالي په درې لکه روپۍ اخیستې ده . هغه ددې کار لپاره د کابل په ده‌بوریو کې خپل کور خرڅ کړ . اوس هرومرو د کور د خرڅلاو تاو باسي . زموږ د ابراهیم زوی ته گوره په کندو کې یې د موږك لکۍ نه سپېره کېده ، خو بیا یې چې خدای توبه ومنله او په نهرین کې گدام‌دار شو اوس یې په کور کې غالۍ نه ځایږي او قشخانه یې هیڅکله بې څو تنو مېلمنو نه ده . پلار خوار یې په پردیو خد متو کې مړ شو او ټول ژوند یې په مړه گېډه ډوډۍ و نه خوړله ، دا خو لا پرېږده د داني علاقدار وگوره تېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه د مالیې مامور ته په مېلمستیا راغلی و او چې لیدلې دې وای : دا جیپ موټر څه وایي ، او دا خرڅ او سخاوت څه وایي . جنګیو راته ویل چې علاقدار څه کوې چې تایې ښځې لیدلې وای ، هره یوه تر سرو زرو لاندې ډوبه وه . دا د لاس بنګړي ، غاړه کۍ ، امېلونه ، د لاسو ګوتې ، ډېډې او د ویښتانو ځنځیرونه یې ګرد سره د سرو زرو او پې د پاسه رنګارنګ غمي کتار شوي وو .ولسوال خو پر دغو لغړیانو ډېر د پاسه دی مګر په جانداری کې تر دوی پاتې دی . دی باید خپل غارونه او غچوړي ډک کړي . اوسنۍ آمدني خو یې د ښځو او خپلوانو تر سوغاتو هم نه وزي . په دې میاشتو او ورځو کې داسې ښکار هم نشته چې د ده منګولې او مشوکه پې سره شي او وزرونو ته یې قوت ورسېږي ، نو خامخا به غوسه کېږي ، نامیندي ورپیدا کېږي او له یو چا څخه خو به تاو باسي .

ملک شاسوار په ځای کې سره وخوځېده ، د تورې چرګې د ملا خبره یې وشلوله او وې ویل : ملکۍ پخوا خوند کاوه ، هغه پخواني ولسوالان چې موږ لیدلي وو ، اوس نشته . د هغو تله ډېره درنه وه . د ملکانو او خانانو په عزت او قدر پوهېدل . چې په وینو ککړ پکړ به یې ولیدې او مخامخ به یې په غلا ونیولې پرده به یې دربانده‌ې اچوله ، د رعیت تر مخ به یې نه سپکولې ، ځان به یې مړاوه لیکن د ملکانو دسترخوان یې نه تړولاوه ، خو کله چې کتېیلی د خولۍ او سګرټو ولسوالان راپیدا شول د ملکانو برکت او عزت هم ورسره ولاړ ، له موږ څخه د دوی لار ورکه شوه . په خبره نه سره پوهېږو او باور نشو سره کولای .

ملا ګل رسول د ملک شاسوار په خبرو غوږونه څک کړل او په ښویېدو ښویېدو ملک ته ورنیږدې شو . وې ویل : البته ما ته ډېره بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي ده چې زه د ملك په مخکې دا خبرې کوم . دی به خيال کوي چې اوس ملا گل‌رسول غواړي ما ته سبق راکړي . ليکن دوست ته بايد سړی د زړه خبره وکړي . زما خيال دا دی چې ولسوال صاحب تا ته ځکه غوسه کړې ده چې له تا نه اميدونه لري .تا پوه کوي چې اې سړيه وړ.ې يم ، پسمانه يم ، جيب غواړم ، کور غواړم ، ځان پوره کوم او په تا يې پوره کوم . گوره ملك صاحب اوسني ولسوالان تر پخوانيو خراب نه دي ليکن د دنيا دود دستور بدل شوی دی . پخوانيو ولسوالانو ته آس پکار و ، ليکن اوسنيو ولسوالانو ته موټر په کار دی ، هغوی د خټو او گټو کورونه جوړول دا اوسنی سمټي کوټې جوړوي او قدنما آييني پکې ږدي . د چلم ځای سگرټو ونيو ، د تنبور او غبچکې ځای را ديو ، د شوروا ځای پلاو، د استالفي کاسو ځای چيني. رواجونه بدل شوي دي ، عطرونه او سينگارونه را پيدا شول . شام پاريس او لندني پوډر را پيدا شول . د دنداسې ځای لب سرينو ونيو او ښځو پتلونونه واغوستل دا ټولې خبرې خو مصرف غواړي . موږ او تاسې مجبور يو چې دا مصرفونه ور پوره کړو .

ملك شاسوار چې کندو ته تکيه وهلې وه ، په چکمن کې را تاو شو ، پلترئ يې ووهله وې ويل : ملا گل‌رسوله رښتيا رښتيا دي ، زه خو اوس ډېر په تنگ شوی يم ، زړه مې راته وايي راځه دا ملکي پرېږده او په دې آخر عمر کې توبه وباسه او مخامخ په جومات ننوزه ، متل دی وايی (از بچه گی تا جوانی، از جوانی تا به پيری ، از پيری تا بکی) يوائې دغه داسلم علاج مې کړې وای بيا توبه او گوښه گيري دواړه آسانېد ل .

ملا گل‌رسول د دې خبرې په اورېدو نا قرار شو ، له ډډې په زنگنو کېناست او په هيجاني لهجه يې ملك ته وويل : نه ، نه ، نه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅکله به داسې نه کوي، دا فکر د تا نه دی دا د ښمن د تا ذهن ته درننه ایستی ، توبه توبه چې له ولسوال صاحب څخه مخ واړوې ، نه نه ملکه که داسې وشي زموږ کلي او کورونه به په صیاد کې اور واخلي ، دا دا سلم لنډه غران به له خلکو نه ښځې بوزي او د سیمې سپي به زموږ د بچیانو په غوښو ماړه شي . دا خو بالکل شیطاني فکر درپیدا شوی دی ، شیطان خو د خدای دښمن دی لاحول ورته ووایه ، د گوښه کېدو فکر له سره و باسه ، تا څوک اوس په گوښه گیري او توبه کې نه پرېږدي ، له تا نه د صوفي توب وخت تېر شویدی ، که ته مشرتوب پرېږدې مشر توب تا نه پرېږدي ، خدای مکړه چې ته د حکومت له سیوري‌او د زورورو له رغولي را لري شې والله که د دې اسلم د لچکانو له لاسه یوه شپه په صیاد کې تېره کړې ، ته داسې مه کوه چې د پزې د گټلو له پاره سر بایلې ، د حکومت له زوره ځان مه جلا کوه . تر دې چې سباد اسلم څپېړو او د دوستک د زوی پیغورونو ته ناست یې همدا د ولسوال منت او زور زیاتی درته ښه دی.
که زما منې همدا سبا یو سخوندر ، پنځوس منه وریجې ، پنځه منه ژېړ غوړي یو څه نقدې روپۍ درواخله او د ولسوال کور ته یې یوسه . دوه درې ورځې وروسته خپله ورشه و به گورې چې ولسوال هغه پرونی سړی نه دی ، مخه به درکړي ، مهرباني به درسره وکړي او خبرو ته به دې غوږ ونیسي . گوره ملکه دا دومره جایداد ، مځکې ، گروې ، ځنگل څه کوې ؟ دا خو همدې ورځې ته په کار دي ، ښه مال خو د بدې ورځې دواده، خلک وایي : زر تر سره جار ، سر تر ناموسه . چې جومات ته نشې تلای ، په پټیو کې نشې گرځېدای ، د کلیو په مړي او ژوندي کې برخه نشې اخیستلای ، پخپل کلي کې چا ته دومره نشې ویلای چې پښې دې‌درټولې کړه، داهم ژونددی ؟ په دې کې د ولسوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه تقصیر دی . ولسوال د تا ورور نه دی ، هغه ته تاسې او بل څوک توپیر نه لري ، په هغه باندې خپله خبټه گرانه ده ، د هغه عقل ته به د خپټې له لارې ورننوزې ، که د خپټې حساب دې ورجوړ کړ هغه به بیا د تا وي ، ورور دې هم دی ، عزیز دې هم دی ، وکیل دې هم دی او بیا په کلي کې هر څه چې ته غواړې هغه به کېږي . اسلم او د دوستک زوی ، هغه بل جبار لچک او د دوی ملگري به ولسوال ته څه ورکړي ؟ دوی پخپله د نورو خلکو خیرات او کاسو ته ناست دي ، دوی له تا سره مقابله نشي کولای ، دوی له تا څخه دا خدا داد عزت نشي اخیستلای . لیکن ته باید د خپل عزت د ساتلو په طریقه پوه شې او ځان په دې خبره وپوهوې چې په ډېره سخته دښمني ککړ شوی یې . داسې اور دې لمنی ته لوېد لی دی که ځان ځنې خلاص نکړې له بېلېیو تر مرئ پورې به دې وسوځوي ، اسلم لکه کوډگر د اندراب زلمیان د خپلې ژبې تر جادو لاندې راوستي دي . اوس یې له صیاده هم پښې او لکۍ وتلې دي ، د شاشان ، قاسان ، بنو او ارزنگان په سیمو کې یې ملگري پیدا کړیدي . د ملک یوسف زوی یې هم بې لارې کړیدي . ما داسې واورېدل چه هغه خپله خور اسلم ته ورکوي ، دا لا څه کوې د بنو او ده سلا په مکتب کې یو څو تنه ښوونکی هم له دوی سره گرزي . هغوی هم د اسلم ثنا او صفت ته ملاتړلې ده ، خبره لویه ده ملکه او د سیلاب مخه د تا کور ته درسیخه شوې ده ، لویه بلا خو لوی تاوان غواړي ، د غفلت پنبه له خپلو غوږو څخه وباسه او تر اوسه چې لا اوبه له ورخه نه دي تېرې شوې ځان تیار کړه .

ملک شاسوار دواړه سترگې په ملاگل رسول کې خښې کړې ، وېرې او تشویش یې په مخ او سترگو کې څپې وهلې ، د سترگو مردکي یې د سر په کاسه کې رډ رډ راوتلي وو ، غوږونه یې څک شوي او ژور

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسبلي يې ايستل، دی وپوهيده چې مصيبت لوی دی. کوم د گناهونو
درونند پېټی چې يې د ژوند تر دې واټن پورې په شا راوړی و، د ده
ملا يې ورغبرگه کړې وه. فکر يې کاوه چې اوس د دا سې گړنگ
غاړې ته رارسېدلی دی چې د بېرته گرځېدو لاره نه لري او د لټی لپاره
د ده توان پای ته رسېدلی دی. زړه يې ښواکه درزيده او په سينه کې
دننه يې د ژور سوي احساس کاوه. په هر لوري او هر شي کې يې اسلم
کوت. د تصوراتو دنيا يې گرد سره په اسلم ډکه شوې وه. د ملاگل
رسول په قصو او مشورو يې زړه نه تم کېده او تنده يې نه پې ماتېده،
تصور يې کاوه چې په کرونده کې وژل شوی دی، کلا، کادانو او
قشخانې يې اور اخيستې دی، لورانې او بيبي يې سر تورې شوې دي، له
غرونو څخه سيلاب راغلی دی او د ده باغچې او ځنگل يې لاندې
کړيدي، اسلم يې په کور ورننوتی دی او د ده واړه حلالوي، ترخو
مفکورو او ويروونکو تصوراتو را چاپېر کړی و. او ده لکه چاپېر
شوی ښکار کوښښ کاوه چې د ژغورېدو او تښتېدو لار پيدا کړي.
کله کله به يې په همدې تصوراتو کې سترگې د کوټې په يوه ديوال
باندې ځای پر ځای مېخ شوې او د ذهن حضور به يې له لاسه ورکړ.

د کلي ملا د ملاگل رسول د خبرو په مينځ کې ورننووت په ملک
باندې يې غږ وکړ: ملکه خيريت خو دی، دا رنگ دې ولې داسې تغير
شوی دی؟ ولې داسې ساړه اوسېلی باسې؟

ــ نه نه ملا صاحب هسې خوشې ...

ملک يوه شېبه، لکه سړی چې نوی له خوبه راويښ شي،
اوتر اوتر وکتل بيا يې خبره داسې راونيوه: ملا صاحب سخته را باندې
راغلې ده. ټوله دنيا را ته اوښتې ده. زه به د چا د ځواب او تورې شم،
ما ته ټول اندراب گواښي، بخت مې اوښتی دی. هرگام چې اخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوېږم ، هر گوزار چې کوم خطا کېږي ، د هر اقدام نتیجه مې چپه راوزي ، یوه زمانه پدې اندراب کې هیڅوک ما ته په مخ نه شو راتلای . چا له ما سره زور نه ازمایه ، ملکانو او خانانو به له ما ډډه کوله ، بې زما له خوښې په دې کلي کې چا لور نه شوه وده‌ولای . خو اوس د د هقانانو او ژرنده گړو زمن په ما پورې خاندي . اسلم ، قاسم خان او جبار له ما سره تربگني کوي او زه یې له مړي ژوندي او کور کلي څخه ایستلی یم .

ملک لکه د څېلې مار چې پیتاوي ته اچول شوی وي کرار کرار تود شو . په مخکې یې د وینې سور والی راغی او راوغوړېده ، غاړې یې تازه کړې او خبروته یې داسې دوام ورکړ : دغه گل‌رسول ته معلومه ده، ملک له دې خبرې سره سم گل‌رسول ته په لاس اشاره وکړه ، په همدې کلي کې د ستار ورور ووژل شو، لورانې یې لکه مېږې خرڅې شوې ، ځمکه او ژرنده یې میرزا قاسم او ملک امرالله سره ووېشله ، مگر داسې نر دلته پیدا نشو چې د هغه غږ پورته کړي ، بداو پورېې وغواړي . زمن یې لا تر اوسه په اشکمش کې د یو بل مزدوري کوي . وایم د عریضې یې څوک پید ا نشو . ما چې څوک وهلي دي هغه خدای هم وهلي دي ، آواز یې ملائکو هم ندی اورېدلی . مگر اوس چې روزگار په ما راوستې ده د ترکاڼانو ، ژرنده گړو او د پرونیو څپېړ خورو زمن سیالي راسره کوي . ما دا ځوروي چې نور مارانو وچیچل او زه کربوړي . له ما څخه د ودو شویو ښځو او برباد شویو کورونو حساب غوښتل کېږي . په ما باندې نوي نرخونه او نا دودې راتپل کېږي . که چېرې ما دې حسابونو ته تن ورکړ چې بیا دا ټول اندراب زما هم شي زه دا حسابونه نشم خلاصولای . ملک مخ ملا گل‌رسول ته ور واړاوه ، خبرې یې داسې اوږدې کړې : گلکه (ملک به د تصغیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ملا گل رسول گلك باله) ما ته را پيښه شوه البته قسمت به مې دغسې وي چې لاس مې له وينو څخه نه راوزي ، پروا نشته پخوانيو به ويل د پړانګ برخه وينه ده ، د تا ټولې خبرې مې ومنلې زه به دا خپل جايداد تر خپله عزته قربان کړم . زه به د هر لچک د سر په کدو با ندې د زرو تاوان پرېکړم . زه به د دې اسلم د لچکانو له کدوانو څخه خامخا دا اوسنی بخار وباسم. زه به دا ولسوال ، داقاضې ، څارنوال او دا نور ټول په روپيو واخلم ، يو وار به بيا دا کلی د عزت کلی کړم ، دا جومات به جومات کړم او ټول اندراب ته به وروښيم چې له ملك شاسوار سره د گوتو ماتول د سر په بيه تماميږي . ملك هيجاني شو ، آوازيې جګ او ډډ شو ، غريو ور پيدا شو . ويې ژړل او د کلي ملا ته يې وويل زه به يوار بيا د کلي ژرندې په وينو وگرزوم ، زه به په دې لچکانو باندې ميندې او خويندې وژړوم . که ما د دوی خويندې او ښځې ليلام نه کړې زه به شا سوار نه يم او له خپله پلاره به نه يم زېږېدلی .

د کلي ملا ملك شاسوار هيڅکله په داسې هيجان او زبردستۍ کې نه وليدلی . ووېرېده او لکه تبنتېد لی مږز زبون وهلی د بوغبند او دېوال تر مينځ په خالي ځای کې ننووت ، په لنگتۍ شو او ملك ته يې په ماته دروېزگره خوله وويل :نه ملکه تا څوك نشي څملولای . عزت او ذلت د خدای له لوري دی ، د تا عزت خدايی عزت دی څوك يې نشي درڅخه اخيستلای ، ملا صاحب غاړه تازه کړه چې په دې باب شرعي مسألې وکړي او ملك شاسوار ته د آسماني امداد ډاډگېرنه ورکړي په دې کې د تورې چرگې ملا د کلي دامام پښه کښېکوده او له خبرويې منع کړ او خپله تر يوې چوپيا وروسته په خبرو راغی : ښه ملکه اوس خو د خبرو سروخوت اصلي مطلب ته به راشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک چې له هیجان څخه رالوېدلی و په کرار آواز یې ځواب ورکړ : هو اصلي مطلب ته به را شو .

ــ ښه ستا څه خوښه ده ؟

ــ زما خوښه دا ده چې همدا سبا به زه پخپله د تا دغه لومړنۍ نسخه وکاروم ، وریجې ، غوړي او پیسې به وروړم خو د سخوندر په ځای به یو څه پسونه او چرګان را سره یوسم او هماغلته د ولسوالۍ په شاوخوا سماواتونوکې به ورته پرېوزم .

ــ په خوله دې برکت شه اوس دې زما تسلي وکړه . ښه نو اوس ما ته څه امر کوې ؟

ــ ته خپله کاروایي پیل کړه ، خو په لومړي سر کې دا د کلي ملا صاحب پوه کړه چې زموږ د دغې نن شپې د مرکې راز د باندې ونه باسي او په دې ورځو کې هېڅکله هم د جومات څخه لرې نشي . د جومات چړي او طالبان دې پوه کړي چې د اسلم ډله وڅاري او په ټولو کړو وړو یې ځان خبر وساتي .

د تورې چرګې ملا له توشک نه درغولې ټغره ته راوښوېد ه ، ملک ته ورنږدې شو او هغه یې مخاطب کړ : رښتیا ملکه یو عجیبه مې پرون واورېد ه . یو سړی چې (حسن کلته) نومېږي او د آسونو غل دی ، د آسونو له یوې ګلې سره دپارندې په لار کې نیول شوي دی . ښایي نن یې ولسوالۍ ته راوستی وي . آیا ښه نه درته ښکارېږي چې دغه سړی پخپل اقرار کې د اسلم او د ده د یارانو نومونه د خپل جرم د شریکانو په توګه واخلي ؟

د دې خبرې په اورېدو د ملک سترګې برګې شوې ، وینه یې په مخ کې وځغلېده ، له ځایه راولاړ شه غبږېې د تورې چرګې په ملا راوګرځوله او چیغې یې کړې : پیدا دې کړه ، پیدا دې کړه . زه خو وا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم گلکه چې ته شیطان یې شیطان ! دا خو دې داسې دوا پیدا کړه چې د سلو مرضونو علاج پې کېږي . همدغسې ځای مې ورته غوښت خو نه پیدا کېده . وا وا، هزار رحمت گلکه !

د تورې چرگې ملا د واسکټ جیب ته لاس یو ووړ ، د پزې د نسوارو ښیښه یې راوایسته سر یې پرا نست او نسوار یې د لاس په رغوي کې واچول . مرغوزې نسوار یې د چپ لاس له رغوي په گوتو راوا خیستل په تبختر یې پزې ته کش کړل او په همدې کې یې ملک ته وویل : (چو یک در بسته گردد صد در دیگر شود پیدا)

ـ حق حق گلکه ، نن خو دې د نښې مینځ و ویشت . که زه با چا واي نن خو مې باید خوله په سرو زرو او لعل او جواهرو در ډکه کړې وای .

ـ اوس نو ملکه سبا ته د محبس د قوماندان تالو هم یو څه ورخوږ کړه .

ـ پوه شوم ، تر پایه ورسېدم ، د خبرې تل ته ورولوېدم . گلکه اوس د تا اصلي وظیفه دا شوه چې د آسونو د غلاد دوسیې لاره هواره کړې او دا دکلي جوارگران او لچکان د همدې دوسیې په مزي کې سره وپیېې .

د تورې چرگې ملا مسکې شو او ملک شاسوار ته یې وویل: گوره ما هم له تا سره شاگردي کړې ده !!!

ـ اوس ته پخپله داسې استاد شوی یې چې د ما رنگو لاس تر شا تړې . خیر که مړ نه وم زه به دې د دې مېړانو بدله ادا کړم گلکه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمر د صياد ختيځ لوري ته د غرونو د پا سه د شغلو پر پټاره پلترۍ وهلې وه . ګهيځ د شوتلې د ګلانو او ځنځلو د راخوټېدليو غوټيو د عطرو څپې د پسرلنيو غنمو له ورږم سره يو ځای له كروندو څخه كليو او كورونو ته را شېرلې . د سحر وږمې د پرا خې درې په لارو او واټونو كې د وحشي بوټو او شنېليو خوشبويي د لارويانو سپوږمو ته ورشيندله . په كروندوكې د چونچڼو ، بلبلانو ، مېزانو او غرنيو مرغانو زړه وړرنكی شور او سندرې خورې وې . د تودې ډوډۍ او سويو لرګيو بوی ، د سين شنهار او د كليو د پا سه د نغريو او تنرونو د نيلي لوګي چتر ، طبيعت او انسا ني محيط دا سې سره اوبدلي وو چې درې ته يې واقعي ، بې سارې او بې بدله ښكلا وركړې وه ، هغه ښكلا چې د پلټونكي انسان په زړه او پلو كې د اميد تودوخه ژوندۍ ساتي او باور وربخشي .

قا سم د زين كړي آس په روستاړي پورې د سنيو خورجين وتاړه ، د آس په ورمېږ او ساغريو يې لاس راتېر كړ ، هغه يې ونازاوه او د ورمېږ ځنې يې ور بږمنځ كړې ، ملونه يې وروا چوله ا و د ا نګړ په لويه دروا زه يې كوڅې ته راويوست ، له آس سره جلوكش د كوڅې په اوږدو كې د لويې لارې په نيت رهي شو . كله چې د كلي له جوما ت څخه را وا وښت په كوڅه كې يې په ملك شا سوا ر باندې نظر ولګېده . ګلك او نور كسان چې د بازا ر په ورځ بنو ته روان وو ، تر ملك راچاپېر شوي وو . ملك د قاسم په ليدلو د كوڅې له مينځ څخه د خپلې كلا د روا زې ته په شا شو . له د ه سره ولاړ كسان هم په ده پسې ورڅنګ ته شول او لاره يې آ زاده كړه . قا سم د آس ملونی ته ټكا ن وركړ او د ملك د غوږ وهنې لپاره يې آس ته كنځله وكړه او ورسره يې لاسونه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زین په کوبۍ ټینګ کړل ، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي ، په ټګ کې یې زین ته ورودانګل او پکې کېناست ، سمد لاسه یې آس ته تازینه ورکړه او د کلي له کوڅې څخه لویې لارې ته وووت .

ملک شاسوار سم د لاسه د تورې چرګې ملا ته مخ ور واړاوه : کبرونه خو مې ډېر لید لي دي ، لیکن د دې لنډه‌غرو کبر په صیا د کې نه ځایېږي .

ــ دا کبر به یې ډېر ژر په سر ورمات شي . وایي د میړتانه چې ورکه راشي وزر با سي .

له دې خبرې سره سم ملک شاسوار د تورې چرګې ملا ګونبې کړ او پوښتنه یې وکړه : د محبس د قوماندا ن خبره څنګه شوه ؟

ــ هغه راسره ومنله ، د چهارشنبې په شپه به (حسن کلته) له محبس څخه خپل کور ته راولي او له ما سره به یې کېنوي . د کلته یو خوریې چې په باجګاه کې اوسېږي او کله خور دی ، د هغه درک مې هم لګولی دی . زه به د خدای په فضل دغه کلته ټولو خبروته تیار کړم ، لیکن د محبس قوماندان ډېر څه غواړي .

د لته د ملک سترګې کږې شوې . شونډې یې بوڅې کړې او تعجب وهلي بڼه یې غوره کړه ، وې ویل : مثلاً څومره غواړي ؟

ــ یاره ملکه ډېرې زیاتې . هغه وایي که چېرې حکومت په ما خبر شي چې ما حسن کلته د ناروا تورونو ټړلو ته مجبور کړیدي ، زه به له مسلک څخه طرد شم او خدا زده څو کاله بند به را باندې وخېږي .

ــ نو بیا څه ؟

ــ ډېرې زیاتې غواړي . خو زه لا ډغرې ورسره وهم . خدای مهربانه دی ، نن چې د بازار له کاروبار نه خلاص شم یو وار ورګرزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه پهلواني به بیا ورسره وکړم ، اندا زه به یې ولګوم .

د ملک رنګ لږ تغییر شو ، شونډې یې وچې شوې او د تورې چرګې ملا ته یې وویل: زه خو هم دا ډېر کلونه کېږي ملکي کوم ، د دې کارونو دود او دستور رامعلوم دی . دا نرخونه ولې زما لپاره بدل شول ، بیا د محبس قوما ندا ن خو زما پخواني معامله دا ردی ډېر خد متونه مې ورته کړي دي .

ــ ملکه دا د حکومت کسان لکه د حمام لنګونه دي ، وفا او بقا نه لري ، نن یې زه تړم ، سبا یې ته تړې او بل سبا یې بل تړي . دوې د پیسو یاران او د ګټې ښاماران دي ، دوې دکاندارا ن دي . پیسې ورکړه او خپله سودا ترې واخله ، که لږ پام وکړې دا اوسنۍ معامله یو څه سخته هم ده . دغه اوس دستي دې د دوستک زوی و نه لید چې څنګه په شړق درڅخه تېر شو . اسلم خو لا سم د تا سر ته ناست دی او که ته دغه لچکان له خپلې مخې لري نکړې ، هغوی دې نه پرېږدي او چې لږ پوه شي چې حکومت پر تا لاس نه نیسي والله که دې په سر صرفه وکړي یا په مال .

قاسم په لویه لارکې د هغو سپرو په لیکه پسې سیخ شو چې د بنو د بازار ورځې ته یې ځان رساوه . د لارې په ګڼه ګونه کې د قاسم نظر په معلم جمعه باندې پرېووت ، ورغږیې کړ او هغه یې خپل شا ته سپور کړ ، بیا یې سم دستي جیب ته لاس کړ او د نسوارو کد و چې په خولبوی پورې یې د مریو څونډی ځوړوند و له جیب څخه راویوست ، لاس یې شا ته ورغبرګ کړ او معلم جمعه ته یې د نسوارو ست وکړ : واخله معلم صاحب چې پرون یوه انډیوال له پلمټک څخه راته راوړي دي .

ــ څنګه دي ، ډېر زورور خو به نه وي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ هغه خبره به دې اورېدلي وي (د بډای سړی لور د پلار په نوم پورې ودېږي) ، دې نسوارو هم په متهک پورې نوم پیدا کړی دی مگر زموږ د صیاد تر نسوارو ښه نه دي . په دې کې قاسم یوه شېبه چوپ شو . د آس ملونه یې راښکوده ، په زین کې را په ډډه شو او خپلې خبرې یې داسې له سره راونیوې : بېگاه شپه ملك شاسوار زما ابا کلا ته ورغوښتی و ، د زاریو او عذر په غاړه یې ورته ویلی وو چې قاسم خو ښه سړی دی او په ما ډېر گران دی ، لیکن د بدو خلکو سره سردچار شویدی . بیا یې د اسلم نوم وریاد کړیدی ، جبار یې وریاد کړیدی او دکلي شا و خوا نورو انډیوالانو نومونه یې وریاد کړي دي . بیا یې حمید خان معلم صاحب په خوله کې ورکړیدی چې دغه معلم د حکومت دښمن دی او په پاچایې کارونو کې گوتې وهي . زما ابایې ډېر ډار کړی دی ، په پای کې یې ورته ویلي دي چې قاسم لا تر اوسه د کندې تل ته نه دی ورلوید لی زه یې له ولسوال صاحب نه خلاصولای شم خو پدې شرط چې له بد و گرځېدو څخه لاس واخلي او اسلم له ځان څخه لرې کړي . او په پای کې یې زما ابا ته خپله یوه زړه چپنه هم د تارتق په توگه ورکړې وه . زما ابا ډېر ډار شوی ؤ . ملك ته یې ژړلي وو ، عذر او زارۍ یې ورته کړې وې ، او د خدای او قرآن روی یې وراچولی و ، په ډېر بدحال کورته راغی ، زړه پکې ویلې شوی و . تر نیمې شپې پورې یې زه ترټلم ، عذر یې راته کاوه ، سر یې راته لوڅاوه او له ژړا څخه شین شین راته اوښت. ویل یې ما د ظالم لښتوته مه تړه ، ما زمریانو ته په غیږ مه وروله او زما غریب کورته اور مه رانه باسه . داسې سلگۍ یې وهلې تا به وې زړه پکې د ننه وچاوده . هر څومره تسلا مې ورکوله نه کرارېده . نیمه شپه یې له کوټې څخه راووتم او کرۍ شپه مې په انگړ کې په گرزېدو تېره کړه . له لمانځه وروسته مې آس

(c) ketabton.com: The Digital Library

زین کړ ، راووتم سم د لاسه له ملک شاسوار سره په کوڅه کې مخامخ شوم . د لېونتوب سېلاو راباندې راغی ، زړه مې راته وویل په همدې خپله دروازه کې یې تازینه سر ته ونیسه او د آس تر پښو لاندې یې وچرمووړه او بیا یې لکه ورغومی په تقم کې واخله او د ابا پښو ته یې ورواچوه ، وروسته چې خدای هرڅه پېښ کړي وي هغه به پېښ وي .

معلم جمعه د قاسان اوسېدونکې و ، د ښایسته ځوانۍ او سپین پوستکی خاوند ؤ ، لوړه زده کړه یې کړې وه ، د اندراب د بنو په لیسه کې یې تدریس کاوه ، له موسیقۍ سره یې زیاته علاقه لرله ، دنبوره یې ښه غږوله او مروجې ولسې غاړې او سندرې یې ډېرې ښکلې بللې د ظریف طبیعت ، خوشحاله اروا او خوږې ژبې په خاطر د سیمې په زلمیانو باندې ګران و . ودونو او خوښیو ته به یې له ځان سره بیوه او په کلیوالو جنجالونو کې به یې ملاتړ ورکاوه .

معلم جمعه څو واره په نا معلومه علتونو بندی شوی و . له ملکانو او د سیمې له کله خورو سره یې نه لګېده . د کومې خاصې ایډیالوژۍ پا بند نه و . لیکن له سلطنتي نظام سره چپ و . په درسي ساعتو کې به د ا ستبداد پر ضد غږېده ، خود سرکشۍ او پاڅون په باره کې یې موعظه نه کوله ، د سیا سي بدلون لپاره به یې په پارلماني انتخاباتو او د خلکو د حقوقو او آزادیو د بسیاینې په قانون او هوارو لارو باندې تاکید کاوه .بلهې خواره به یې رسوا کول او د دولتي اداري ناوړتیاوې به یې بربنډولې . دولس کاله وړاندې کوم وخت چې معلم جمعه لا تنکی زده کوونکی و، په شا شان کې د یوه واده په وخت په یوه نجلۍ مین شوی و . هغه مینه یې سر ته و نه رسېده او ده بیا واده ونکړ . خپل معاش به یې په خوریانو چې خورا نشتمن وو، لګاوه. پخپله یې په خپلې کوچنۍ کروندې او حویلۍ کې د بلخي ناکو د باغچې په حاصل ګوزاره کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه خان د قاسم خبرو حیران کړی و . وېرېده که چېرې ده ته نصحیت وکړي دا سرکشه او جنجالي زلمی به له ځان څخه خپه کړي او د هغه د پام اړونې لپاره یې نسوار تو کړل او وې ویل : قاسمه ته خو د لیک او لوست په زده کولو کې ډېر پاتې راغلې ، باید چې تر اوسه دې ډېر پرمختګ کړی وای . څنګه ؟

ــ معلم صاحب یو خو د کور او کروندې غم رادغاړې دی او بل لور ته مې د اسلم بېوزلي او مظلومیت ځوروي ، ملک ورځ تر ورځې غاښونه ورته تېره کوي او د سیمې ټول ظالمان یې ورشکاري ، همدا اوس یې بیا د تورې چرګې ملا او د ولسوالۍ ټپوسان پسې را سم کړي دي . دا زموږ د جومات امام ګورې ، ډوډۍ موږ ورکوو ، لرګي موږ ورته راوړو ، کور او کهول یې موږ ساتو لیکن ملاتړ د ملک شاسوار کوي . دا لا څه کوې طالبان یې د ورځې شولې ورسره ټکوي ، سرې ورسره چلوي او خدای مې دې غاړه نه نیسي د جوما توالو خبرې هم وررسوي . پرون مې واورېدل د تورې چرګې ملا کابل ته ځي . دغه سړی ډېر بې ایمانه او جال ساز سړی دی او د پېسو لپاره هرې مردا رۍ ته ملا تړي .

معلم جمعه وویل : آیا نشي کیدی چې له ملک شاسوا ر سره د اسلم روغه وشي ؟

ــ زما په خیال ، نه .

ــ ولې ؟ دا خو د قوم او ټولو خلکو مروجه لار ده .

ــ ملک شاسوار اسلم خپل سیال نه بولي . د هغه حق ته غاړه نه ږدي او له هغه سره روغه د ځان سپکاوی بولي . په دې باره کې اسلم څو څو واره د تل میرغازي د مولوی صاحب ، د حاجي صاحب عبدالاحد خان او سناتور سید اشرف خان د منځګړتوب مطالبه وکړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکن ملک شاسوار له اسلم سره روغې جوړې ته تن ورنکړ او په غوڅه د هغه له پور څخه منکر دی

ــ ښه نو ستا په خیال څه به کېږي ؟

ــ قاسم په دې پوښتنه هیجاني شو ، آس یې ودراوه ، په زین کې راکوږ شو او معلم جمعه ته یې وویل : وینې به تویېږي او حساب به پاکېږي !

ــ دا خو د فیصلې ښه او معقوله لار نه ده . په دې توگه خوغوټه نه خلاصېږي بلکې غوټې ته بله غوټه ورلوېږي . پخوانیو ویلي دي « وینې په وینو نه وینځل کېږي او اور په اور نه مري . »

ــ په هر ځای او هر وخت کې داسې نه ده لکه چې ته وایې . مثلاً همدا د اسلم فقره به راواخلو . هغه ته د ناموس معامله ورپېښه ده که هغه خپل حق ترلاسه نه کړي او یا خپل کسات وانخلي ، بیا به څنگه کولای شي د اندراب په ننگیالیو او باناموسه خلکو کې لکه یو نارینه په جگ سر ژوند وکړي . هغه په دې پېښه کې درې لارې لري ، یا باید خپل حق ته ورسېږي ، یعنی له ملک شاسوار نه بد او پور واخلي یا د نارینه په توگه وینې وبهوي او د پېغور په ختو خپلې ککړې شوې جامې د کسات په وینو و وینځي او یا کې یې کړي او یا د سپک شوي او بې غیرته سړي په څېر له اندراب څخه وتښتي . پور او بد خو شاسوار نه ورکوي او اسلم چې غیرتي سړی دی له اندراب څخه هم نه تښتي ، د مور او پلار هډوکي نه خوشي کوي ، پاتې کېږي یوه لاره او هغه د وینو تویولو او کسات لاره ده .

ــ اسلم یووزرې سړی دی ، هغه ته به سخته وي چې د وینو لار غوره کړي .

ــ نه هغه یووزرې نه دی ، د صیاد گرد (شیربچگان) په هغه پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ دي . مګر زه او ته نه يو پسې ولاړ ؟

ــ دا د دوستانو او يارانو لوی شمير ځای نه نيسي ځکه چې جنګ د توريې نه دی ، جنګ د پيسو ، واسطو او د سيسو دی .

ــ نه نه معلم صاحب تر پيسو او واسطو يې نه سره پرېږدو ، دلته پخپله کلي کې د ټوپک او سيلاوې په خوله فيصله سره کوو . وينې به بهېږي او سرونه به لکه د کدوانو پکې رغړي . پوروړي به مري او پوردار به حق ته رسېږي .

ــ قاسم خانه په دې کې د اسلم او د صياد د ځوانانو ورکه ده.

ــ ورکه مرکه نشته ، سم صفا ملک وژنو ، کورته يې اور اچوو او سم د لاسه غرونو ته خېژو .

ــ او تر کله په غرو کې ؟

ــ تر هغو چې ظالمان د خلکو د غوښو له خوړلو او وينو له تويولو څخه لاس واخلي ، کلي د ورورئ ځای او جومات د عبادت ځای شي.

ــ زور زياتي به هيڅکله د ملک شاسوار په قتلولو پای ته ونه رسېږي . په دې کار به د ظالمانو منګولې او غاښونه لا تېره شي او تا سې به فقط خپلې کورنۍ او خپلوان اورته واچوئ .

ــ هو موږ به هر څه اور ته واچوو ، تر څو کسات واخلو او د ظلم کور وسوځوو .

په خبرو خبرو کې هغوی بازار ته راورسېدل او يو له بل نه جلا شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهر د ل دا سلم په مشوره د صیا دوز اوبا نو ، بز گرانو او د ده سلا او بنو پيژندگلوو ښوونکو ته د سين پر غاړه پخپله با غچه کې مېلمستيا کړې وه . د ملك يوسف باغچې په صیا د کې نوم درلود ، د ونو تر گورو سیورو لاندې د سين پر غاړه د ډبرو پراخه چوتره د سين په سپينو پستو شگو پوښل شوې او پې د پاسه د غوزانو د گڼو څانگو او پاڼو سیورى . پخوا چې د ملك يوسف د دبد بې زمانه وه دلته به د دوبې په مهال د اندراب سرکاري مشران راټولېدل ، مېلې به يې کولې ، ټنګ ټکور به وو ، د ملکانو او خانانو د بلنو او مېلمستياوو عذربه پکې کېد ه، د چوترې او چنا رونو د ځنگلونو تر مينځ د ملک يوسف تر کلا پورې د ميوه لرونکو ونو باغ غځيدلی ؤ . د چوترې سهیل ته یو اوږد بوره پټی پروت ؤ. په دې پټي کې به ملك يوسف گلان کرل خو اوس بې کبنته پاتې شوى او په پولويې د نسترن او ځنځلو پخواني بوټي ببر شوي او وحشي شوي دي .

د باغ لويه چوتره په ټغرونو او غاليو فرش شوې وه . له ونو او بوټو څخه دغرنۍ هوا تا ند ه وږمه راغبرگېد له او د رابلل شويو له شوربگت سره یوځای ښادو زړونو او پلنو سينو ته ننوتله . د چلمانو په لوگيو او د نسوارودقطيو د شيشو په پړکېدوکې چاينکې او د نقلو تا لۍ پر مېلمنو ويشل کېد لې .

نن د لومړي ځل لپاره د ملك يوسف په نامي باغچه کې د ا سې کسان چې ځای يې په ژرندو ، لوگجنو تورو دالانونو او تيارو کوټوکې و، راټول شويوو . دوى زياتره د بېوزلو بزگرانو زمن وو او په د ا سې ځای کې د دوی راټولېدل عادي کار نه و . گوره څه پېښ شوي دي چې د قاسم او جبار مرتبه يې د ملك يوسف غالۍ ته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوز صیاد ملا خو دا خبره تصادفي نه وه کړې چې اوس د ملک یوسف رغولی او دروازه د کلي بې دسترخانه او بې دروازو بدمرغو ته ورپاتې شوې ده .

د مېلمنو تر مینځ د بنو او ده سلا د لیسې ښوونکو چې په برگو جیلکو کې بر ناست وو ، د کلیوالو بزگرانو پاملرنه ځان ته وراړولې وه .

بزگران ښوونکو ته ورنېږدې شول ، تر مینځ یې د پېژندگلوو لپاره خبرې او ټوکې ټکالي پیل شوې . قاسم په مهردل پسې د مېلمنو هرکلي ته ور ودانگل . جبار له جمعه خان ښوونکې سره په خبرو تود شو . او استاد حمید د مهردل په سلا د اسلم څنگ ته کېناست ، هغه اسلم ته وویل: له ډېرې مودې مې ستا نوم اوریدلی ، دي معلم جمعه ستا د مېړانې او خوږې مرکې په باب خبر کړې یم . نیت مې و چې زه به تا وینم او خبرې به درسره کوم لیکن دا به تر اوسه مقدوره نه وه . نن ستا په لیدو داسې خوشحال یم لکه ټول صیاد چې چا رابخشلی وي . په ما باندې مېړني خلک گران دي . زه غواړم له هغو کسانو سره چې د ظلم مقابله کولای شي دوست شم او له دوی سره د زړه تښاکې اوبه کړم

ــ کور ودان حمید خانه . زه د دې کلي یو غریب او ځوریدلی سړی یم . له ما سره ډېره غټه ناروا شوې ده . له ما څخه د سیمې ملکانو کلی ، کور ، جایداد او ناموس لوټ کړي دي . زما سرنوشت یو د غمونو انبار دی ، زه غواړم هرڅا ته د دې انبار دروازه پرانیزم لیکن نه پوهېږم چې اوریدونکي به زما د ترخه ژوند د غمجنې قصې د اوریدلو زغم لري که نه . ښایي دا به د ځپل شویو او ټکول شویو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو عام خصوصیت وي چې خپل غمونه او رنځونه له نورو سره شریکوي .

ــ زه هم د دې راز سرگذ شتونو ، د همدې راز غمونو او رنځونو زوی یم ، ستا د غمونو ژبه زما د زړه ژبه ده ، زه ستا د قصې تږې یم ، مهرباني وکړه په ما باور ولره .

ــ څو کاله د مخه په همدې صیاد کې زما مور مړه شوه . او د هغې د غمجن مرگ په شپه له برو درو څخه سیلاو راغی او زما کوچنۍ کروند ه یې تر خړو او ډبرو لاندې کړه او ما بدمرغ چې تر دې غمجنې پېښې وړاندې کوزده کړې وه ، مجبورشوم د ناموس د خوندي کولو او د پولی پټې د بیا آبادولو په مقصد د غریبۍ لپاره فاریاب ته لاړ شم . دلته په کلي کې سړي خواره د برو درو له ظالمانو سره یو لاس شول ، زما نجل یې خرڅه کړه ، زما د کور کالي یې لوټ کړل او زما د ودانۍ لرگي او دروا زې یې په خپلو دهقانخانو او قشخانو کې ولگول او زما یې په غیاب کې د مرگ مجلا تېره کړه ، زه یې په مړو وشمېرلم ، زه یې یو وزری او بېوزله سړی وبللم او زما په عزت پورې یې وخندل .

اسلم د خپل ترخه ژوند او د جابرانو د جفا په هکله معلم حمید ته ډېرې خبرې وکړې . د اسلم ستونی وپړسېده . سترگو یې د غوسې او غضب سور والی راووړ او خبرې یې په خوله کې وچې شوې.

معلم حمید د اسلم په سترگو کې دنه ایلېدونکي انتقام بربېننااو د ژورې کرکې لمبه ولید ه ، هغه پوه شو چې اسلم له ملك شاسوار او د برې درې له خانانو سره خپله قصه آسانه پای ته نه رسوي . اسلم به خامخا د ملك په هستې اور ولگوي ، ځان او دغه نور زلمیان به هم د دې اور په لمبو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسوځوي . حمید له ځان سره وسنجوله کله چې د صیاد د ځوانو بزگرانو تقدیر همدا دی ، نو بیا ولې د دې اور لمبه یوائې د یوه منفرد ملک کور او هستي ایره کړي؟ ولې دا اور پراخ نشي ، ولې ولسوال صاحب ، قاضي صاحب ، د پولیسو قوماندان او داسې نور ظالمان هم پکې وروبه چرموړي ؟ د حمید فکر د وسله وال پاڅون خواته لاړ . آیا د اندراب د نورو بزگرانو وحدت به له اسلم سره بسیا نشي؟ آیا اسلم به د ملک شا سوارپرځای د اوسني جابر دولت مقابلې ته چې د ټولو تېریو او زورزیاتي وسیله ده، ملا و نه تړي؟ کېدای شي دا کوچنۍ سوځوونکې سپرغۍ د باروتو انبار ته لار پیدا کړي . اوس عمده کړی، د تصمیم او عمل کړی د اسلم په لاس کې ده . دی باید د صیاد بزگران په دې پوه او قانع کړي چې له لنبتي څخه ووزي او پراخ دریاب ته ورگډ شي . لامبو خو هر لامبوزن وهلای شي لیکن پیاوړي لامبوزن د دریاب غېږې ته، د یاغي ځپو بستر ته ځان اچوي او لویه لامبو زده کوي . د ژوند ټولې چارې همداسې دي . هرپیل یو پای لري . سږی ماشوم وي اوروسته بیا پیاوړی او د خپل سرنوشت خاوند شي دا ما شوم هم باید لوی او پوخ شي ، هغه څوک چې د شخصي انتقام لپاره اور ته وردانگي او د یو جنایتکار او قاتل په نوم تباه کېږي ولې د تاریخ په لوی او روښانه واټ باندې د خلکو د دفاع او د ژوند د بقا لپاره مخامخ و نه جنگېږي ؟ که دغه دهقانان په انقلابي هدفونو معتقد شي او انقلابې مفکوره واخلي دا به د یو لوی هدف د سرته رسولو لپاره یو مهم گام وي .

استاد حمید چې لا پخوا غايبانه په اسلم پورې ډېر امیدونه تړلي وو د صیاد د بزگرانو په لیدلو او له اسلم سره په مخامخ آشنا کېدو يې د غرور او د برې احساس کاوه او ډاډ یې حاصل شو چې له دې نغري څخه به خامخا د اور لمبې جگې شي . ده ته د صیاد د بزگرانو په وجود

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د یوې نوې دنیا دروازه خلاصه شوه، د ده ذهن د بزگرانـــو دقیام خواته لاړ. وسله وال پاڅون به وشي او زوړ نظام به نسکور شي . ځمکې به وویشلې شي . بزگران او شپانه به د زوره‌ورو د استثمار له منگولو څخه آزاد شي، سواد او مکتب به د ټولو ولسونو لپاره عام وي . رشوت خواره او ښکیلاک گر به ورټل شي او ټولنه به له سیاسي ، اقتصادي او اخلاقي فسادونو څخه لمن ورټوله کړي .

استاد حمید د اسلم په باب د خپلو خیالونو په رنگین وا ټ کې پرمخ ته چې اسلم د خپلو خبرو په پای کې پوښتنه ځنې وکړه : معلم صاحب چوپ شوې، تا ته څنگه ښکاري آیا زه په حقه نه یم ؟

ــ ته په حقه یې لیکن ...

اسلم استاد حمید ته خبره په خوله کې ورماته کړه : لیکن څه ؟

ــ لیکن تا د یو کوچني هدف او شخصي مقصد لپاره زیاته قرباني پر ځان منلې ده . زما مقصد دا دی چې په دې ټول صیاد کې یوازینی مظلوم ته نه یې او دا یوازې د صیاد خلک نه دي چې ظلم گالي . که سترگې پرانیزو په اندراب کې داسې مظلومان په زرگونو او په قطغن کې په لکونو او په افغانستان کې په کروړونو دي او دا ظلمونه همدا نن نه دي پیل شوي ، دا د پېړیو را په دیخوا رواج شوي اودانسان په وینه او هډونو کې اخښل شویدي .

اسلم د دې خبرې له اوریدو سره له پلترۍ نه را په گونډو شو . د ململ سپینه لنگوټه یې له خپلو وروځو څخه پورته ټېل وهله او په ځیر ځیر یې استاد حمید ته وکتل . د ده د خبرې په بنسټ او اصلي هدف پسې وووت او له هغه نه یې پوښتنه وکړه : آیا الله جل جلاله د دې ظالمانو په دې بې رحمه چلند راضي دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نه هیڅکله ، خدای خو د عد ل ، برابري او انصاف هدایت کړیدی لیکن داسي کسان شته چي همدا ظلمونه او تادا خدایي برخه بولي . هغوی وایي غنا او فقر ، سواد او بېسوادي ، روغتیا او ناروغتیا دا گرد سره د سرنوشت برخه ده .

ــ په دې خبره ښه پوه نشوم استاده !

ــ د دې خبرې معنی دا ده ، دا سې کسان شته چې وایي هر څه له اسلم سره شوي دي ، دغه یې په برخه لیک کې لیکل شوي دي او دا دخدای تعالی له جانبه دي . په دې کې ملک شاسوار او نور کسان کوم تقصیر نه لري .

اسلم یوه شېبه په چرت کې لاړ او بیا یې نا څاپي سترگې وپړ کېدې ، معلم حمید ته یې وویل : که چېرې د ا سلم لاس وچلېده او د ملک شاسوا ر په مرۍ یې د کسات چاړه تېره کړه خو دلته به هم بیا وویل شي چې اسلم مقصر نه دی ملک شاسوار ته په برخه لیک کې همدا سې لیکل شوي وو . په دې کې خو بیا هم د پوروړي او پور دار حساب یو شو !

ــ نه نه ا سلمه داسې نه ده ، که چېرې داسې وای خو د پټي یو سر او بل سر به یوه سطحه لرله او لرو بر به اوبه برا برې ویشل کېدې . لیکن داسې نه ده .

ــ څنگه ده نو ؟

ــ دلته بیا د مروج عدالت ، انصاف او شرعي حدودو خبره مینځ ته راځي ، د جاني او مجنی علیه ، د متعدي او متعدی علیه خبره را بر سېره کېږي ، د تول او اندازې لپاره تله او پیمانه نوې کېږي ، یعنی ملک شاسوار ته په یوه تله او تاسو اسلم ته ، قاسم ، جبار او نورو دهقانانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله تله ورتلل کېږي . هلته د خدای دقضا او قدر وجوب ستا د برائت او مجبوریت لپاره دلیل نه شي کیدای ، دا بیا په قاضي پورې تړلې ده چې د کتاب کومه حاشیه درته گوري او د کوم تاویل په پړي دې تړي ، لیکن په تړلو دې خامخا تړي .

اسلم یوه شېبه تامل وکړ . لاس یې تندي ته یووړ، له ناست ځای څخه راولاړ شو . استاد حمید ته نېږدې راغی پوښتنه یې ځنې وکړه : معلم‌صاحب ستا له خبرو خو داسې معلومېږي چې زما رنگو کسانو لاسونه ازلي تړل شویدي . موږ د پور پټې او انتقام حق نه لرو . او ستاسې د خبرو مطابق موږ ته چې هر څه رسېږي له خپل تندي او بخت څخه رسېږي ، که داسې وي د دنیا ټولې سپکې او ورکې چې رارسېږي له تقدیر څخه به یې بولو او له ظالمانو او سړي وژونکو څخه دې حتی گله هم نه کوو .

ــ دا خو د خېټورو او ظالمانو منطق دی ، لیکن د مظلومانو خبره بیا بله ده . د دنیا مظلومان عدالت غواړي ، هغوی وایي په دین کې دارا او نادار، سور او سپین ، عرب او عجم فرق نه سره لري . ټول د ژوند او برابرو حقوقو خاوندان دي . مثلاً که ملک‌شاسوار تا مړ کړي په تا باندې قصاص کېږي .

ــ نو فرق چېرې دی ؟

ــ دا جواب لېږ سخت دی . معلم جمعه چې ښه باسواده او لوستی سړی هم دی لا د ظالم او مظلوم په وېښې نه پوهېږي . په دې خبرې باندې پوهېدل د ټولو رازونو کلي ده . که څوک په ټولنه کې یعنی دلته په دې خپل ولس کې د ظالم او مظلوم ، د نشتمن او شتمن او د حاکم او محکوم پوله پیدا نکړي او د مظلومیت په سببونو پوه نشي هغه خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن نه شي پېژندلای . ډېر امکان شته دی چې داسې نا پوه کسان خپله ځواني او مېړانه بې ځایه ضایع کړي .

معلم جمعه د استاد حمید له خولې خپل نوم واورېد په موسکا له ځایه راولاړ شو او هغه ته یې د ټوکو په غاړه وویل : ښه وایه بیا دې زما څه غیبت شروع کړی دی ؟

استاد حمید په فکر کې ډوب لاړ ، یوه شېبه چوپ پاتې شو بیا یې معلم جمعه مخاطب کړ : ولې له موږ څخه لرې په تخیلي دنیا کې ژوند کوې . تا خو به‌تل ویل پاک انسانان او تکړه ملګري نشته . دا بزګران خو هم پاک دي او هم تکړه ، ته چا ته منتظر یې او څه راز ملګري غواړې ؟ اې بدمرغه لارورکې جمعه ! ته به هم په دې ورکه لار کې ورکېږې . داسې به ورکېږې چې هیڅ پل زن به ستا لوری و نه مومي . غمونه به دې دوستانو ته ډېر ورپاتې شي ، لیکن د عمل نتایج به دې ډېر کم وي ، زه غواړم چې داسې دې نه وي، ستا آواز دې ټولو کلیو او کروندو ته ورسېږي او ته دې د ولسونو لپاره د یو سندرغاړي او ټوکمار دوست پر ځای یو واقعي لارښوونکی شې . ته دې د پارلماني نظام د یو مداح پر ځای د وسله‌والو پاڅونونو او ولسي پاڅون مبلغ شې او ته دې داسې هنرمن یې چې د هغه د ژوند واټ د ټوپک او دنبورې په غبرګو هنرونو باندې جوړ شوی وي .

ته خپل عشق ، خپله ځواني ، خپل ټول استعداد او ملکات ولس ته ور وبخښه . ته داسې مینه انتخاب کړه چې تا ډوب نکړي او تا له دغو غریبو لار ورکو خلکو څخه و نه پېړي او جلا دې نکړي .

معلم جمعه نه غوښتل د ساده بزګرانو په وړاندې دا روښان فکره بحثونه چې هغوی ته د پوهېدلو وړ نه وو ، له استاد حمید سره پر مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوزي نو ځکه يې د هغه د خبرو لړۍ داسې ورلنډه کړه : استاده! بيا په څه چرت کې لاړې، ما غوښتل وپوښتم دا زموږ يار اسلم دې خوښ شو که نه ؟ دا خو هم هغه اسلم دی چې د صياد له زمري څخه يې گيدړ جوړ کړ ، ته خو نن سم گپ ورسره ولگوه . دا دهمغو انقلابي دهقانانو يو تن دی چې ته همېش د هغوی د پيداکولو او روزلو په باره کې خبرې کوې .جمعه همدلته خپله لهجه طنز ته واړوله، دوی هماغه د پاڅون کسان دي چې تا خپل ټول عمر د هغوی په لټه کې تېر کړ .

ــ جمعه جانه کور دې ودان، زوی دې لوی .که دغه دهقانان د پاڅون نه شول نو د پارلماني نظام د عدالت جنډه خو به لوړه کاندي . څنگه ؟ توره نکتايي او سپين کالرونه خو به په غاړه کړي او ستاسي گلالي حکومت او سپين پاڅون ته خو به لاس پورته کړي .

معلم جمعه موسکی شو . وې ويل : استاده نن ډېر بحث نه درسره کوم ، زموږ د نظرياتو سم والي او ناسم والي ته به تاريخ ځواب ورکړي . زه د انسان د وينو تويولو پلوي نه يم . کله چې خلک وکولای شي د دولت له لاس وهنې پرته خپل نمايندگان وټاکي او د پارلمان له لارې خپل د زړه حکومت راولي .د خلکو دښمنان ، ظالمان ، رشوت خواره ، بې کفايته او ناپوه کسان په سوله ايزو دموکراتيکو لارو د واک له مقامونو څخه لېري کړي ، د دولتي سيستم چارې تر کنترول لاندې راولي ، په اقتصادي سياست او اجتماعي چاروکې د خلکو برخه اخيستنه بسيا کړي . بيا نو جنگ جگړې او وسله وال پاڅون څه ضرورت دی ؟ موږ خو ليوان نه يو چې بې موجبه د څيرلو او وينې تويولو لار غوره کړو .

د معلم جمعه بحث له استاد حميد سره اوږد شو ، آوازونه لوړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرو طرز جدي شو ، د مېلمنو پاملرنه يې ورجلب کړه ، ټول پر معلمانو باندې راټول شول .

استاد حميد په دې کې معلم جمعه ته وويل : ته د اسلم په مظلوميت خبر يې ؟

ــ هو !

ــ مهرباني وکړه موږ پوه کړه چې د دغه اسلم د مظلوميت جبيره به څنگه ستا د مطروحه پارلماني نظرياتو له لارې وشي ؟

ــ هغه پارلمان چې هلته د حکومت له مداخلې پرته انتخابات وشي او په دې انتخاباتو کې وړ کسان وټاکل شي ، د نن خبره نه ده . هغه پارلمان کوم چې زه يې پې معتقد يم په داسې ټولنه کې لکه دا نن چې موجوده ده تحقق نشي پيدا کولای .

ــ ډېره ښه ، نو کله به تحقق پيدا کړي . مثلاً څو مياشتې يا څو کلونه او پېړۍ وروسته ؟

ــ زه دغه وخت نشم ټاکلای .

ــ د اټکل په توگه مهرباني وکړه .

جمعه وارخطا شو بې ارادې يې وويل : ښايې شل کاله ، پنځوس کاله او تر دې کم او زيات کلونه .

ــ ډېر ښه ، تر پنځوسو کالو پورې به خلک څه کوي ، خپل مسائل به څرنگه حل کوي . دغه اسلم به څه کوي . هغه ستاسې د کلي خيرمحمد چې زوی يې د اوبو په لښتي باندې ووژل شو ، هغه به څه کوي . دا ټول خلک چې تالا کېږي ، وژل کېږي او تر استبداد لاندې چيغې وهي دا به څه کوي ؟ هغه د ده سلا (سکينه) د مرحوم عزيز ښځه به څه کــــوي ؟ استاد حميد په دې کې له معــلم جمعه څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم ته مخ راواړاوه هغه يې مخاطب کړ ، او وې ويل : د عزيز د مېرمنې قصه هم د اورېدو ده . هغه په تانده ځوانۍ کې کونډه شوه . هغې ته له خپل مېړه څخه ډېرجايداد او يو زوی ورپاتي شول . د ښايست او جايداد په وجه ډېرو کسانو له هغې نه د بيا کوژدې غوښتنه وکړه ، ليکن هغې د خپل زوی د پالنې په خاطر هر چا ته د نفې ځواب ورکړ ، له عزيز څخه يو احمق ورور ، چې سمندر نومېږي پاتې دی . ده د عزيز له مرګ څخه وروسته له کونډې ورېنداري څخه د دواده هيله وکړه . ليکن هغې انکار وکړ . دی راولګيد ه د قاسان د ملکانو په ملاتړ د خپل وراره وصي شو . له وصايت څخه يوکال وروسته يې د ملا ګلک په واسطه دبرې درې له خانانو سره په مشوره يو لک روپۍ د ارزنګان ملک امرالله ته چې قرآن خور سړی دی ورکړې . هغه د مرحوم عزيز په ماشوم زوی باندې د خپل ورور د قتل دعوی چې د باجګاه په غلا کې مړ شوی و، وکړه . د ماشوم له لوري سمندر د عزيز ورور يعنی د ماشوم وصي ورته وکيل شو . وکيل صاحب د خپل وراره له لوري په دري واړو محکموکې د قتل دعوی عمدأ امرالله ته بايلوده او ماشوم چې بلوغ يې شرعأ د بلوې خورو له لوري تسجيل شوی و، په قصاص محکوم شو . قاضيانو ، څارنوالانو او په اندراب کې خو تقريبأ ټولو سرکاري واکدارانو خپلې برخې پکې واخيستې . له اورېدو د درې خانانو پنځوس زره افغانۍ او ګلک پنځويشت زره افغانۍ جيب ته واچولې . د عزيز زوی قصاص شو . جايداد يې د رشوت خورو د سهم تر ادا کولو وروسته خودبخود د سمندر کاکا خېټې ته لاړ .

سکينه هم په همدې سرنوشت سمندر ته نکـــاح شوه . آيا موږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عزیز ښځې ته چې اجباراً واده شوې او زوی یې قتل شوی دی ویلای شو چې ته ودرېږه پنځوس کاله وروسته د معلم صاحب جمعه پارلمان واګې اخلي او دموکراسي نظام راولي ، هله به ستا بازخواست وشي ؟

استاد حمید چې په احساساتو کې تود شوی و ، مخ یې له اسلم څخه معلم جمعه ته ور واړاوه او په برندو برندو کتو یې هغه ته وویل : ګوره معلم صاحب د یو دوست او ستا د یوه خواخوږي په توګه غوښتنه کوم چې د خیال له لمرسپوږمۍ څخه لیږدې خاورینې غمځپلې ځمکې ته راکوز شه او له هغو خاکي خلکو سره چې ستا مرستې او ملاتړ ته محتاج دي نیږدې شه . زما په فکر ستا اوسني خیالات او د ژوند غوښتنه سره لرې دي . موږ باید د ژوند غوښتنو ته ځواب پیدا کړو ، نه د خپلو سیاسي تخیلاتو او هوسونو تقاضاوو ته ، د مثال په توګه دغه اسلم او دا نور بزګران چې دلته راټول شوي دي او هغه زده کوونکي چې د بنو په ښوونځي کې له تا څخه د تاریخ زده کړه کوي ، د ژوند د مسایلو په باب پوښتنې لري ، دوی پخپل ورځني ژوند کې په ستونځو اخته دي . دوی باید د خپلو پوښتنو او شکونو په باره کې ځواب ترلاسه کړي او قناعت ته ورسیږي . وړمه ورځ د مرزا قمرالدین زوی چې د بنو د لیسې په لسم ټولګي کې یو ممتاز شاګرد دی ، د ګل شاه په سماوار کې له ځارنوال سره د اجتماعي بدلونونو د ضرورت په باره کې بحث کړی و . هغه هم د استاد پارلماني جنت په باره کې ګوړې ماتولې . کله چې ما ته دا قصه وشوه زه سمدستي پوه شوم چې دا د معلم جمعه سیاسي نظریات دي چې د دې تنکیو او مستعدو ځوانانو ماغزه یې تخدیر کړي دي .

معلم صاحب ! ستا نظریات د افـــلاتون د فاضله مدینې نظریاتو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته دي . هغه خو لا د افلاتون په وخت کې هم غلط ثابت شوي وو . لیکن ته تر هغه دونیم زره کاله وروسته دغه باطل مبطل افکار هغه هم په ډېره ناقصه او عامیانه توګه ژوېې او نا روا شخوند پې وهې . د بزګرو لپاره څه فرق کوي چې د زورورو جاګیردارو پارلمان ته ځوک ځي . د پارلمانتریستانو ښه او بد اخلاق د خلکوپه اساسي ستونزو باندې څه اثر لري ؟ دا وړ پارلمانونه خو د لیوانو تر مینځ د پسونو د ویشلو کار پر مخ بیايي . دا پارلمانونه خو فیصله کوي چې د ښکېلاک ګرو کومه طبقه ، کوم قشر او کوم نماینده ګان دې په روانه دوره کې د خلکو مادي او معنوي هستي تالا کړي او بیا تاسې لا بل تیسس هم راویوست چې دې پارلمان ته باید پنځوس کاله سترګې په لار پاتې شو ، او زموږ په نسل کې لا داسې ځوک نشته چې پنځوس کاله وروسته دې ژوندی وي .

معلم جمعه چې د صیاد د ځوانانو په مېلمستیا کې له سخت موقعیت سره مخامخ شوی او د خپل میل خلاف له استاد حمید سره بحث او شخړې ته مجبور شوی و ، له ځان سره یې وویل : رائحه چې نه دي پرېږدي او نظریات دې په ناروا طریقه تحریفوي او ملنډې پرې وهي . سم بحث ورسره وکړه او خپل عقاید پخپله طریقه او صادقانه توګه بیان کړه . دسمال یې له جیبه راویوست د مخ خولې یې پاکې کړې او په مودبه غاړه او له موسکا ډکو سترګو یې استاد حمید مخاطب کړ :استاده ما کله ویلي دي چې اسلم دې پنځوس کاله د خپل حق د حصول لپاره منتظر پاتي شي . زه کله نورو مظلومانو ته وایم چې تاسي خپل حقوق مه غواړئ .که زه دوی د خپلو حقوقو له غوښتلو منع هم کړم دوی هغه غواړي او خامخـــا یې باید وغواړي . په روان ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ظالمان او مظلومان دواړه شته او له زرګونو کلونو را په دېخوا همدا لړۍ روانه ده . ښايي ليوان او وري به يو ځای پيدا شوي وي . د ظالم او مظلوم ، حق او نا حق ، رڼا او تيارې د مقابلې او مبارزې بحث خو ډېر پخوانی دی او د زرګونو کلونو تاريخ لري . تل مظلومانو مبارزه کړېده او کوي به يې ، ليکن د اسلم او د ده د مخالفانو شخړه ورځنۍ پېښه ده ، داسې پېښه چې هره ورځ د خلکو تر مينځ د هغې په څير زرګونه پېښېږي . دا خو د ورځې روانی خبرې دي . ليکن کله چې دوطن په باره کې خبرې کېږي او د راتلونکي ټولنې د جوړولو ستراتيژي مطرح کېږي ، هلته بايد د اسلم ورور او يا زما ستا د پرابلمونو په چوکاټ کې بحث محدود نشي . بايد بحث د تاريخي تطور پر قانوني فطرت باندې وشي او د اجتماعي مناسباتو جرړې وڅېړل شي . دا حقيقت وڅېړل شي چې ولې په ټولنه کې ظالم او مظلوم ، شتمن او نشتمن ، حاکم او محکوم را پيدا شوي دي ؟ د دې اجتماعی توپيرونو سرچينه چېرې ده ؟ په څه طريقه بايد له اجتماعي ناوړتياوو سره چې انسان يې ناکرار کړيدی مبارزه وشي ؟

زما او ستا اختلاف دې تپوسونو ته د ځواب ورکولو څخه را پيدا شوی دی . يعنی زه او ته د موجودو اجتماعي مناسباتو د تحليل او د هغوی د سرچينو او فعل او انفعال په باره کې اختلاف لرو . موږ په يوه تاريخي مرحله کې د اجتماعي ناشونو او له هغوی سره د مبارزې په ستراتيژۍ او تاکتيکونو باندې سره مخالف يو . خو تاسو له موقعيت نه ناوړه ګټه اوچتوئ . د علمي دوکتورينونو اختلاف د اسلم قصې ته راغونډوي او په دې توګه غواړئ خپله فقيره فلسفه او جنجالي سياست پر ځورېدلو بزګرانو ومنئ . ليکن ستر بدلونونه په ګردې ټولنې پورې اړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري او د لسو شلو کلونو په دوران کې نه راټولېږي او بیا انسان پخپله یو مجبور شی دی ، نشي کولای چې خپل ذهن او فرمان پر تاریخ باندې وروتپي او د اجتماعي بدلونونو زمان د خپلې ځانګړې غوښتنې تابع وګرزوي .

تاسې زما سیاسي عقاید تحریف کړل . په بحث کې د مقابل لوري له اخلاقي رعایت څخه ګټه اخیستل اخلاقي کار نه دی . تا زما افکار د خلکو له غوښتنو څخه لرې او پردي وبلل . اجازه راکړئ چې زه له تاسو څخه وپوښتم په داسې ټولنه کې چې هلته د سوله ایزې دموکراسۍ اصول او پارلماني انتخابات د تطبیق وړ نه وي او په پنځوسو کلونو کې لا هم نشو وررسېدای ، هلته به د بې طبقې ټولنې جوړول او ټولو خلکو ته د دوی د اړتیا په اندازه بسیاینه څو کلونه ونیسي ؟ د داسې ټولنې جوړول چې له فقر او اجتماعي ظلم نه خلاصه وي او د دولت د موسسې ضرورت پکې له مینځه لاړ شي ، څو پېړیو ته اړتیا لري ؟ آیا دغه د ځمکې مظلوم بنده ګان او له هغې جملې نه همدا کوټل شوی اسلم کولای شي چې د هغه طلايي دوران راتګ ته سترګې په لار پاتې شي ؟ یوازې په سرو او تودو خبرو ټولنه نه بدلېږي . دا تشې باتې دي چې ته یې په ډېر لوړ قیمت خرڅوې . سعدی ستر فارسي ژبی شاعر پخپل ګلستان کې یوه داسې قصه لری چې زمونږ.له دې بحث سره سر خوري . په قصه کې ویل کېږي چې یو سړي استنجا وهله او په هغې کې یې د استنشاق دعا ویله « الهم ارحنا برائحة الجنتة » یعنی خدایه ما ته د جنت بوی راورسوې . سعدی چې د یوه سوري دعا د بل سوري په حق کې واوریده ، سمدلاسه یې هغه سړي ته آواز وکړ او وې ویل : « جان بابا خــوب ورد آورده ای ـ لیک سوراخ دعا ګم کرده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای . » يعنی دعا ښه دعا ده ، خو د هغې سوری دې ورک کړيدی .
ته کټ مټ لکه د سعدي اسامي خپله دعا په غلط سوري کې کاروي ، ته غواړې د اسلم مسأله په اندراب او بيا افغانستان کې د پراخو اجتماعي تناقضونو د حل او فصل لپاره او يا ستاسو په اصطلاح د يوې تاريخي پوړۍ نه بلې ته د ورتېرېدو په خاطر استعمال کړې . که سوسياليزم هم دا وي چې ته يې بيانوې ، دا له يوې فلسفي گمراهي څخه پرته بل څه نه ده . که ته غواړې چې واقعاً له اسلم سره مرسته وکړې بيا نو لار دغه نه ده چې ته پې روان يې ،د دې مرستې لارې معلومې دي . لومړۍ لاره دا ده چې له ملک شاسوار سره د هغه روغه وکړې ، پور او بد ورته واخلې . که دا دې په وس نه وي پوره ، نو بيا د هغه د دعوې وکيل شه او عرض يې يو ځای ته ورسوه اوکه دا يو هم نه وي درباندې پوره ، د ده د مظلوميت يو صادق شاهد او ملاتړ خو اوسه . تردې پور ته موږ او تاسې ته حق نشته چې دغه پاک اوگلالي بزگران شرارت او ماجراوو ته ورټېل وهو او له ښکرورو غويانو سره يې په نابرابره مقابله اخته کړو . تاسو لطفاً خپل ذهن پر تاريخ باندې مه تحميلوئ .

معلم حميد چې تل يې د معلم جمعه له رعايت او احترام څخه په بحثونو کې گټه اخيسی وه ، نن په نا منتظره توگه د هغه له مقابلي او پياوړي استدلال سره مخامخ شو .دې مقاومت هغه د زبردستۍ له همېشني احساس او جوش څخه راوغورځاوه او د خپل عادت په خلاف يې د بحث د لنډولو ته مايل کړ . ده همدې نيت د معلم جمعه په خبرو کې ورننووت وې ويل : اوږدو خبرو ته څه حاجت ، همدلته د اندراب په شرايطو کې به وگورو چې کومه لاره لنډه د فهم وړ او عملي ده . د مثال په توگه اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړي په اندراب کې له ظالمانو سره د مبارزې لپاره له موږ څخه مشوره وغواړي ، موږ د دغه روان بحث پر اساس دوه نظریې ده ته وړاندې کوو .یو دا چې اسلم دې پنځوس کاله انتظار وباسي ، تر څو پارلماني عدالت په وطن کې تامين شي او دی خپل حق ته ورسوي . دوهم دا چې اسلم دې ټول بزگران چې هره ورځ برالا ظلم ورسره کېږي متحد کړي او دوی ته دې د همدې اندراب په عملي ژوندکې د ظالم او مظلوم پوله وروښيي او د ټولو مظلومانو په لړ کې دې خپل حق هم وغواړي .

ـ نه استاد حميده ! بربنډه خبره دې ونکړه . دا نو روښانه نا ځواني ده . ولې داسې نه وايي چې اسلم او د ده ملگري دې د ملک شاسوار د مقابلې پر ځای د دولت د ټول نظام قهرجنې مقابلې ته راپاڅېږي او واگي دې د تا گوند ته وسپاري . او همدې ته وايي واقعي گمراهي او عوام غولونه . قاسم چې هيڅ يې سر د معلمانو په بحث خلاص نشو ، له ځايه راپاڅېد ، معلم جمعه يې تر لاس ونيو ، له ځايه يې پاڅاوه ، دنبوره يې په لاس ورکړه او په لوړه خندا کې يې ورته وويل : د ښوونځي خبرې بيا په ښوونځي کې سره وکړئ ، نن د مېلې ورځ ده مېله به کوو . نيسه د تورو سترگو سندره وبوله او دا نازنين ځوانان خوشحاله کړه . استاد حميد راپاڅېد د باندې و و وت او جمعه کرار کرار د دنبورې تارونه او غوږونه وازمويل او بيا يې سندره پيل کړه :

آهو بره ی سفيد خود گم کردم
روی سوی ولايتای مردم کردم
مردم ميگويند ای بچه ديوانه شده
ديوانه نه يم يار خوده گم کردم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

روبت گله میماند اگر آب تیی
زلفت زره میماند اگر تاب تیی
یک بوسه اگر برمن غمناک تیی
گویا که هزار تشنه را آب تیی

ای کرته سفید، سفید نپوشی چه شود
ما رهگذریم ، روته نپوشی چه شود
ما رهگذریم براه خود میگـــــذریم
از رهگــذران روته نپوشی چه شود

دختر ــ دختر تو داغ کردی مارا
صد برگ درون باغ کردی مارا
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
آفتــاو شدی و آو کـردی مارا

د اوړي تود لمر د اندراب کروندو ته خپل تاوده تنابونه راغځولي وو . د کښتونو او باغونو تر مینځ په کږو وږو لارو باندې د سړیو او ښځو اوږده کتارونه له لر او بر څخه د بنو بازار ته رهي وو . مهردل په مست مشکي آس سپور له نورو سپرو سره بازار ته راننووت . په سرای کې د اسونو له تړلو وروسته له یارانو سره یو ځای د بنو مرکزي او تر ټولو ستر سموار ته راغی . په اندراب کې د بازار ورځې د مالونو د مبادلې او سوداګرۍ څخه پورته د زلمیانو لپاره د ساتیرۍ ، مېلو او تفریح ورځې هم وي ، پدې مهال د بېلا بېلو سیمو زلمیان او شوقیان ملاقات سره کوي . هلته د بزکشۍ مقابلې او د زرکانو د جنګولو لوبې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړې وي . پهلوانان غېږې سره نيسي او محلي سندرغاړي د کليو او کروندو ستومانه زلميانو ته سندرې بولي .

مهردل سموار ته له راننوتو سره سم سموار چې ته په لوړ غږ وويل : استاد ميراحمده ، نن ټولې چاينکيانې موږ ته وساته ، د پېسو حساب دې پر ما دی . ټول انډيوالان د وزلوبې لپاره دلته رارسېږي ، زموږ شمير به يات شي او وزلوبان خو خواړه هم نام خدا ډېر خوري .

مهردل ورپسې آدينه ته مخ ورواړاوه او په داسې حال کې چې د سماوار په ديوال راځوړندې دنبورې ته يې په لاس اشاره کوله وې ويل : آدينه جانه ته لا ورته ګورې ، درواپې خله او زموږ ستړو زړونو ته دمه ورکړه .

آدينه په برېتو کې موسکی شو . له ځايه وخوځېد ، په صدفو او ځونډيو جړاو شوې ، ښکلې دنبوره يې راواخيسته ، په غوږويې ګوتې ورووهلې ، سورېې کړه او بيا يې له مهــردل څخه پوښتنه وکړه : کومه نغمه وغږوم او څه سندره وبولم ؟

ــ غرنۍ وطني چاربيتې وبوله ، هر هغه څه وبوله چې زموږ له سويو زړونو څخه غمونه کم کړي . زموږ په سينو کې عشقونه راژوندي کړي او موږ ته د ښايسته پېغلو د وصال او وفا په باره کې تسلي راکړي .

د مهردل د تائيد لپاره ټولو په لوړ آواز وويل : هو هو د پېغلو په باره کې يې ووايه ، ووايه ، وې وايه شير بچيه !

آدينه د کوزصياد د کلي د يو ځمکه‌وال بزګر زوی و . له ښکار ، د سندرو له مجلسونو او وزلوبې سره يې مينه وه او پخپل طبيعت کې يو مينه‌ناک زلمی و ، د کلي د يوې نجلۍ سره د مينې له کبله يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی د شپږم ټولګي په نیمایې کې پرېښود . مینه یې هم سرته ونه رسېده او نجلۍ د ملک شاسوار په ریبارۍ بل چا ته واده شوه . صیاد ته د اسلم راتګ په ده کې له ملک شاسوار څخه د کسات اخیستلو هیله پیاوړې کړه . که څه هم په ظاهر کې د قاسم غوندې تر خولې او لاس تېر سړی نه ؤ لیکن په زړه کې د ملک شاسوار په دښمنۍ کې تر هر چا ډېر مصمم و . آدینه د دنبورې په تارونو ګوتې وخوځولې . هغه یې غږېدو او ژړېد و ته برابره کړه . او ورسره سم یې مخ مهردل ته ورواړاوه او وې ویل : ستا په غوښتنه د عشق په باره کې سندرې بولم خو زموږ مینه د بېلتون په کوڅه تېره شوې ده . ځکه به د مینې او بېلتون په باره کې غبرګې سندرې وبولم . هغه له پرانیستې کړکۍ څخه سترګې د لوړو غرونو پر اوچتو پرښو خښې کړې او د دنبورې د تارونو په فریاد کې یې د بزګرانو او شپنود مینې سندرې پیل کړې :

جـــانانه قلندرت شدم یادم کن
خاکستر کوچه هات شدم یادم کن
گر زنـــده بودم باز به سلامت میآیم
گر مرده بودم دست به دعا یادم کن

در کوچه ی تنگ سر دچار تو شدم
عاشق به دو چشم پرخمار تو شدم
عاشق نبـــودم تو عـاشقانم کردی
زنجیـــر به زلف تابعدار تو شدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبزینه زنک مرا بخود یار بگیر
سوغـــات مر از پس دیوار بگیر
گرشب که مراجای دیگرمیبردن
تا آمـــــدنم خودته بیدار بگیر

در شهر شمامه بینوا میـــگردم
کچکول بدست مثل گدا میگردم
مردم میگویند چرا گدا میگردی
بیمار عشقم پشت دوا میـــگردم

سبزینه زنک من به کجایت بمرم
دم نو ککک چادر کشالت بمـــرم
دم نو ککک چادر کشالت کفنـــم
راستی ته بگو من به کجایت بمرم

آدینه لا خپله سندره پای ته نه وه رسولې چې ګلک په مخامخ واټ کې څرګند شو او سماوار ته نیږدې د درزي په دکان کېناست .

آدینه چې د هیجان او شور اعتلا ته رسیدلی و ناڅاپي یې ګوتې د دنبورې له تارونوڅخه اوچتې کړې او سندره یې بس کړه . مهردل وارد واره پې غږ کړل : ولې دې بس کړه . ځوانیمرګ‌دې کړو کور خرابه !

آدینه د درزي دکان ته وکتل ، موسکی شو او وې ویل : په ګاونډي دکان کې شیطان کېناست . سندره او ساز پاک شیان دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطان په اورېدو جوته کېږي.

.ــ گلک ښيې ، څنگه ؟

ــ شیطان خو ښکر نه لري . همدا کسان چې په مینه او حقیقت باندې ایمان نه لري ، په ولس کې د فساد او دښمنۍ زړي کرې او مینان سره جلا کوي ، رښتوني شیطانان دي . آدینه لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې د درزي شاگرد مهردل ته ودرېده او وې ویل : ملا گل‌رسول زموږ پر دکان ناست دی او تا بولي . مهردل انځیوالانو ته مخ ور واړاوه او د درزي دکان ته یې د تگ اجازه وغوښته .

د گلک سترگې چې څنگه په مهردل ولگېدې د دکان له تخته څخه یې په لوڅو پښو د ده‌هرکلي ته راټوپ کړل . غیږ یې ورته خلاصه کړه او ټینگ یې په مټو کې ونیو : پلار دې خدای وبخښه په ټول قطغن زمین کې یې جوړه نه وه . زه خو د هغه په نمک رالوی شوی او گل رسول شوې یم . زه په اندراب کې هغه د پگړۍ او خبرې خاوند کړم . ما وې زه به ټول عمر د هغه د خاندا ن خدمت کوم ، خو دا به زما بد شامت وو چې تا مخ راڅخه واړاوه او زه دې د ملک یوسف مرحوم له درگاه څخه بې برخې کړم . خو اوس مې دا نگیرلې ده چې که مې منې او که مې نه منې زه ځان د تاسې لمنې ته دراچوم .

د تورې چرگې د ملا ژبه لکه دوه سره اره د غوړ مالۍ او ثنا او صفت په ژدوولو داسې توده شوه چې مهردل ته یې د ځواب او کورودانۍ موقع هم ورنکړه . د هغه سر ، غوږونه ، سترگې ، مخ او اوربوزيې څو څو وارې مچ کړل . گلک د کلي او کور له پوښتنې څخه ورو ورو اصلي مطلب ته‌راغی او مهردل ته یې وریاده کړه چې ملک شاسوار گیله‌من شوی دی او د هغه خپه‌کول مناسب کار نه دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید د خپگان موجبه یې وپوښتل شي او تسلي یې وشي . مهردل گلک ته د ده د زړه سوي او خیر غوښتنې له کبله کورودانی ووایه او ډاډیې ورکړ چې د ملک شاسوار شک او شبهه به د ځان په بارکې لري کړي . هغه چې د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ د گلک په لوبو پوه و ، په ډېره وښیارۍ یې د گلک زړه په ځان سپین کړ . هغه گلک ته وویل چې که ملک شاسوار له اسلم سره زما د نږدېوالې له کبله پرما باندې بدگمان وي ، په حقه نه دی . دا ځکه چې اسلم خو اوس له زهرو ډک شوی دی . علاج یې د هیچا سره نشته . زه که له هغه سره گرځم یو سبب یې دا دی چې د ملک شاسوار سره یې له ټکر کېدلو څخه منع کوم او ملک خو زما پلار ته د ورورۍ لاس ورکړی و . زه هغه ته د خپل تره په سترگه گورم زما گیله خو ملا صاحب له تا نه کېږي چې دا څنگه د تا په ژوند کې ملک شاسوار زما په دوستۍ او همدردۍ باندې شکمن شوی دی . دا خو د تا کار دې چې هغه دې پوه کړی وای . په خبرو خبرو کې پر مهردل باندې د گلک بدگماني له مینځه لاړه . هغه وهڅاوه چې د ملک شاسوار مشره لور وغواړي او له هغه سره د خپلوي پیوند پیدا کړي . مهردل گلک ته په ځواب کې وویل : که زه له ملک شاسوار سره خپلوي وکړم ، اسلم او د هغه ملگري به له ما څخه مخ واړوي او له ملک سره به د حساب پاکولو میدان ته راووزي . لومړی باید د اسلم لاسونه د ملک شاسوار له گریوان څخه وایستل شي او بیا په نورو معاملو باندې مشوره وشي .

گلک د مهردل خبروته په چرت کې لاړ . مرغوزي نسوار یې په پزه کړل . وپرنجېده او له پلترۍ څخه د زنگنو په سر کېناست او مهردل یې مخاطب کړ : مهردله ! دوه هنــدوانې په یو لاس کې نه نیول

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي . په اسلم او ملک کې باید یو انتخاب شي . هغه هم باید ملک انتخاب شي . له تا سره وړ نه ده چې د ملک یوسف غولی او دروازه د صیاد په بې دسترخا نه او بې دروازې بدمرغو کسانو باندې ناولې کړې . ته د یو عزت من او مشهور ملک زوی یې . د لوی کور سړی بلل کېږي ، له تا سره مناسب نه دي چې له داسې کسانو سره یارانه واچوې چې د پلار دستر خان او دروازه یې نه ده لیدلې . ته به له دوی سره لکه وړی سپک او بې پته شې . بې لمنې به شې . نوم به دې بد شي او د پلار ټول دوستان به مخ درڅخه واړوي . اسلم څوک دی چې د ملک شاسوار مقابله وکړي . همدا نن له کوتوال سره ناست وم هغه ویل له ولایت څخه په اسلم پسې یوه اطلاع راغلې ده . هغه نن سبا نیول کېږي . ملک خو د لویې سینې څښتن دي ، صبر ورته کوي او پوهېږي چې دا اسلم او د ده لچکان قدرت نلري . پرېږدي یې چې نس یې لکه د لاندی پسه په خپلو کولمو وگنډل شي . یعنی (سر بد به بلای بد) .

ــ نه نه ملا صاحب داسې نه ده لکه چې ته وایې . اسلم نه کمزور او نه بې عقله دی ، هغه پیاوړی دی او دوهم دا چې وزر یې آزاد دی ، کور او کهول نشته پسې ، دریم دا چې هغه بې د خپل پور له اخیستلو څخه نشي کولای په صیاد کې په لوړ سر ژوند وکړي . نو که انصاف ورسره و نه شي هغه به لېونتوب ته لاس واچوي او هلته بیا ما رنگو او تا رنگو کسان له ملک سره هیڅ مرسته نشي کولای .

ــ راځه چې یو څه سپین سره وغږېږو . ملک د دغې ولسوالۍ گرد مامورین په پیسو رانیولي دي ، دام او کړۍ گرد سره برابر دي ، قاضي ، ولسوال ، کوتوال او د محبس تر قوماندانه پورې په سرو زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلل شوي دي . د اسلم او د ده د داړه مارانو کار خلاص دی . زه د همدې لپاره ستا پلو راغلم چې په حقیقت دې پوه کړم او د دې سرینبولو ډنډ څخه دې راوباسم . خدای شته ښارنوال صاحب هم چې ستا دوست دی ما ته یې مخ راواړاوه چې تا له دې کسانو څخه رالري کړم ...

مهردل د ګلک خبره په مینځ کې غوټه وروپریکړه وې ویل : ملک شاسوار څه اړتیا لري چې ټول دولتي ماموران په زرو تلي . ولې په دې زرو د اسلم پور نه پریکوي چې هم یې سر بچ شي او هم خدای ترې راضي شي ...

له دې خبرې سره د تورې چرګې د ملا سپوږمې ورپېدې ، د پزې دسمال یې راویوست په بریتو باندې یې د پزې د نسوارو اوبه پاکې کړې . غوښتل یې څه ووایي خو ناڅاپي د دکان دروازه خلاصه شوه او قاسم د بزکشۍ په جامو او موزوکې مخامخ مهردل ته ودریده او بې مقدمې یې په حاکمانه غاړه وویل : راځه چې ځو ، سخوندر حلال شویدی او د قاسان ، ده سلا او درې سپاره د بزکشۍ میدان ته وتلي دي .

ګلک د قاسم په خبرو کې ورولوېده : تاسې لږ صبر وکړئ زموږ خبرې لا خلاصې ندي .

قاسم چې د وزلوبې قمچینه په لاس کې اړوله رااړوله د غوسې په غاړه ګلک ته وویل : کار په خبرو نه خلاصېږي ، کار په توره او ټوپک خلاصېږي او په دې خبره پسې ببرته و ووت .

ګلک تندی تریو کړ او په شونډو کې یې لاحول ولا تکرار کړه . مهردل د هغه د دلاسایني لپاره وویل : ملا صاحب مه خپه کېږه هلکان دي او د ځوانۍ او ناپوهۍ وخت یې دی . او ورسره له ځایه راجګ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې خدای پاماني په تلوار په قاسم پسې راووت .

د وزلوبانو لومړنۍ ډلې لوبه پيل کړې وه . نندارچيان جوپه جوپه د ميدان د شاو خوا محفوظو ځايونو ته راټولېدل . د سپرو هلې ځلې شېبه په شېبه پسې تودېدلې او آسونو لکه زخمي ليوان يو پر بل خولې لګولې ششنېدل او د ورغومي شاو خوا پورته پورته په غبرګو الوتل . د سپرو ځپې د ميدان په لوړو ژوروکې لکه د درياب موړې او موجونه يو پر بل وراوښتې او د سپرو او آسونو قدرت يې آزمويه ، هوسا چاپ اندازان پر له پسې د کليو او باڼو په لارو بنو ته رسېدل او د وزلوبې دايره يې پسې پراخوله . سرکاري ماموران ، د سيمې ار بابان او سپين ږيري د سترو چنارانو تر سيورې لاندې د يوې چوترې د پاسه چې په ټغرونو او توشکونو فرش شوې وه ، راټول شوي وو . نندارچيانو دآسونو د يرغلونو ترلام لاندې ځو ځو واره خپل ځايونه بدل کړل او دبرو پټيو لورته وروښويېدل . د ولسوال او سرکاري مامورانو لپاره فرش شوې چوتره له ټغرونو او توشکو سره د آسونو تر پښو اوسوو لاندې لتاړه شوه . هغوی له خپله ځايه په شا لاړل او په پای کې اړ شول د يو نږدې کـــوربام ته وخېږي‌اوله هم هغه ځايه دوزلوبې ننداره او څارنه وکړي .

په لوبه کې د اسلم انډيوالان او د ملک شاسوار زمن او د هـــغوی پلويان کرار کرار يو له بل سره مخامخ کېدل . دا يو کال کېږي چې دښنو او ده سلا ، په ودونوکې د صياد د زلميانو تر مينځ د وزلوبې سيالي پيل شوې ده ، ليکن نن د ولسوالۍ په مرکز او د حکومت ترمخ په رسمي وزلوبه کې داسلم او ملک شاسوار دښمني خپله ښه ښيي .

ميــدان د صياد د بزګرانو لاس ته لوېدلی دی . اسفنديار ، قاسم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان د میدان تر ټولو خوځند سپاره دي ، د ملک شاسوار درې واړه زمن میرزا اسفندیار او شیر باز آسونه ځغلوي . اسفندیار په ځان باندې چاپ انداز دی . نن یې د سیالۍ په کار کې د صیاد د سودخور حاجی جانداد نامتو سمند ترلاسه کړی دی. میرزا د پلار جیرن آس راوستی او شیرباز د آرزو د درې د ملک سنجر چغر ځغلوي ، آدینه او جبار وزلوبان دي خو د داسې سترو میدانونو مېړنی نه دي ، لیکن قاسم او د ارزنګانو نظر او د مهردل د تره زوی سکندر نامتو سپاره او وتلي وزلوبان دي . دوی ته نن ښه آسونه لاس ته نه دي ورغلي . قاسم خپل آس راوستی دی .که څه هم ښه آس دی خو هغه یې چندانې ښه نه دی ساتلی . دهقاني کارونه یې پې کول او د یابو کار به یې ځینې اخیست . د مهردل ، تور مشکي آس د سمنګانو د غزني ګک د حاجی عبدالرحمن د آسونو له ذات څخه دی . دې آس لا په اندراب کې بزکشي نه ده کړې . خو نن یې د اسلم همت او بخت ته سپارلی دی . د مهردل چرګی آس چې پخوا په اندراب کې نامتو شوی ؤ ، د مخ د کېڼې پښې د ژوبلېدو په وجه پوره یوکال له لوبې څخه ایستل شوی دی ، خو مهردل غوره کړه چې هغه نن وځغلوي .

په وزلوبه کې د اسلم له انډیوالانو سره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو مقابلې ، د قمچینو خرپهار ، پر آسونو باندې د سپرو چیغو نارو ، کنځلو او د رکابونو جنګ ، د پهلوانانو ترخو خبرو ، له لوړو ځوړو ، کندو او کنډرونو څخه د آسونو الوتلو ، لوېدلو او رغښتلو ، د وزلوبې میدان ته د جګړې د ډګر بڼه ورکړه .

اسلم د وزلوبې د میدان په پورتنۍ څنډه کې د مهردل په مشکي آس سپور د صیاد د کلي دکاندار صوفي محی‌الدین ته عذر کاوه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل بزکش آس کوم چې زوی یې هغه نشي تکیه کولای د وزلوبې د تولې د برابرولو لپاره نظر چاپ انداز ته ورکړي .

صوفي محی الدین د اسلم د روا او سمې غوښتنې ځواب نه درلود لیکن تشویش یې کاوه چې که خپل آس نظر پهلوان ته ورکړي ملک شاسوار به ورځخه خپه شي او بیا به په حکومت کې هره ورځ سرخوږی ورته پیدا کوي؛ ځکه یې اسلم ته د رد ځواب ورکړ او وې ویل زما زوی لا پرون په ما باندې اېښې وه چې زما آس به سبا بل چا ته نه ورکوې . اسلم د دې خبرې په اورېدو مشکې ته پونده ورکړه او د نندارچیانو د کتارونو پرلوري مهردل ته ورننېږدې شو. هغه یې راوباله او ورته وې ویل : صوفي محی الدین راضي کړه چې خپل آس د ځغلولو لپاره د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړي گنې زموږ د انډیوالانو لاس به خالي پاتې شي او زړونه به یې ولوېږي . مهردل د قبول سر وښوراوه بېرته خپل ځای ته ورغبرگ شو او د اندراب د ښارنوال په غوږ کې یې څه وویل . ښارنوال هلته ولاړ عسکر راوغوښت ، هغه ته یې وویل : هغه غنم رنگه گردي سړي ته چې توره ببره ږیره لري او صوفي محی الدین نومېږي زما له لوري ووایه چې خپل بزکش آس د ارزنگانو پهلوان نظر ته ورکړه ، که یې دا خبره نه منله بیا هغه پخپله ما ته راوله .

د مهردل مشکې آس تر اسلم لاندې سخته بې تابي کوله ، هغه یې پر زین باندې ښکته او پورته غورځاوه . پرله پسې ششنېده ، سر یې یو خوا بل خوا اچاوه ، نس یې په لنگتو واهه او د بزکشۍ د میدان پر لوریې هڅه کوله .

صوفي محی الدین د پیغام له اورېدو سره سم اسلم ته تر خوشامندو او دلاسایني وروسته وویل : له ما مه خپه کېږه ، زه د ملک صاحب له

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوره نه یم ځکه مې آس نه درکاوه اوس چې ښارنوال صاحب پخپله ما ته وویل آس به درجار کړم . اسلم د صوفي محی الدین له دې خبرې سره سم هغه ته کورودانی ووایه او سم دلاسه یې مشکي د وزلوبې ښنډې ته وروځغلاوه . نظر ته یې له قورې ښخه د راوتلو اشاره ورکړه ، هغه له قورې ښخه راو ووت او په اسلم پسې د بزکشۍ له میدان ښخه راګوښی شو . اسلم هغه ته د ډاډ ورکولو په ضمن کې وویل : زما خوښه دا ده چې زه ، ته او سکندر د وزلوبې له قورې ښخه ځان په ښنګ وساتو او د میدا ن په ښنډ ه کې د حلال دایرې ته د ملکانو د چاپ اندازانو د نیږدې کېدو مخه ونیسو . او د ورغومي د ا یستلو شخړه قاسم ، روزي ، ګلاب او نورو هلکانو ته ورپرېږدو .

ــ ولې موږ به ښه ورغومی د حلال دایرې ته نه رسوو ؟

ــ خامخا به یې رسوو . لیکن دا خو یوه هیله ده . یوازې په وچ زور سر ته نه رسېږي ، یو ښه برلاسی او یو ښه عقل غواړي . زما فکر دا دی چې ستا آس هم بدل کړو .

ــ نو کوم آس به راکوې ؟

اسلم موســـکی شو ، سترګه یې ورته ورپوله او وې ویل : د صوفي محی الدین کرنګ به وځغلوې .ښنګه...!

.ــ رښتیا رښتیا ، دا له کومه ؟

ــ ورشه خپل آس د هغه زوی ته ورکړه ، کرنګ ځنې واخله او سمدلاسه له سکندر سره د حلال د دایرې لوری را تم کړه ، زه هم پسې در رسېږم وروسته به د میدا ن موازنه معلومه شي او موږ به په هوسا صورتونو د ورغومي د ایستلو اقدام وکړو . ما د قاسانو له مظفر او د پشيي د بزکشا نو له مشر محمد مراد نه د انډیوالانو د مــلاتړ وعده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لاسه کړې ده . تاسې به هم د هغوی ملاتړ او رعایت کوئ .

وزلوبې شببه په شببه سختوالی پیدا کړ . کله به چې اسان د ورغومي چارپېره سره چکۍ شول او وزلوبانو به د ورغومي د راپورته کولو لپاره ځانونه له زینونو څخه ځمکې ته ورځوړند کړل ، حریفانو به خپل آسونه د هغوی پر زینونو او آسونو وروخېژول او د متروکو باران به یې پې جوړاوه.

قاسم د لوبې په سر کې ډېر ښه وبرېښېده . هغه د خپل شجاعت ، صراحت او سپیني وینا په خاطر د وزلوبې په شوقیانو گران و . کله به یې چې ورغومی د آسونو له غویمنځ نه راگوښی کړ ، ننداړچیانو به پې چیغې کړې : آفرین قاسم خانه ، په مور پلار دې رحمت شه . خو آس یې کمزوری ؤ . ځان یې هدف ته نشو رسولای او قاسم خان به‌بیا د آسونو په غوبل کې چاپېره شو او ورغومي به‌یې له لاسه ولوېده .

د لسو بجو په شاوخوا کې اسفندیار د جانداد سودخور د آس په سپرلو له قاسم سره ترازو شو . اسفندیار په ځغاستو کې له قاسم نه د ورغومي د راشکولو لپاره هغه ته زوروور ټکانونه ورکړل ، خو موقعیت داسې راغی چې د ده آس د پولې سر ته او د قاسم آس دپولې ځوړ ته شول او د اسفندیار آس د قاسم د وروستي ټکان له زوره د پولې کوز لوري ته په ډډه ولوېده . اسفندیار او ورغومی په وچه شودیاره کې لاندې باندې سره ولگېدل او دوړې ترې پورته شوې . ننداړچیانو په یوه آواز چیغې کړې : آفرین قاسم خانه !

اسفندیار د دوړو له درمند څخه راووت خپل آس یې له نظره تېر کړ او دوباره د سپرو په لیکه پسې ور وځغاست . ورځ ورو ورو پخه شوه . لمر خپلې تودې شغلې په پټیو او پولو بانــدې لکې کړې ، د شاوخواغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تبۍ يې پخپلو شغلو کې ولمبولې او د بزکشۍ ميدان يې د نوراني غشو تر گوزارونو لاندې ونيو . پرمختګ ، ځغليدل او د بريې دا يرې ته رسېدل ډېر سخت شول. لوبه د خولې شويو آسونو او ستومانه پهلوانانو په زور آزمويلو کې د آسونو په ششنهار، د منډو په درزا او د وزلوبانو په هيجان کې دومره په زړه پورې شوه چې هرچا به ورغومی د آسونو له چکۍ څخه ويوست ټول نندا رچيان به په ځای کې جګ ودرېدل او په شور او نارو به سر شول . په همدې وخت کې اسلم له نظر او سکندر سره د آسونو له بانديني دايرې څخه د قورې مينځ ته ورننوتل او خپل اساسي يرغل يې د ورغومي د ايستلو لپاره پيل کړ . تور مشکي آس لکه وږی لېوه چې په رمه ورګډ شي په بوڅو غوږو او په پرله پسې ميل کېدو او مخ په وړاندې زور کولو ورغومي ته ورسېده او کله چې نظر او سکندر په ده پسې د ورغومي د جګولو دايرې ته نيږدې شول اسلم نظر ته د ورغومي د جګولو اشاره ورسوله .نظر د محی الدين کرنګ څو څو وا ره ورغومي ته ورساوه او هغه يې جګ کړ خو د متروکو باران به پې پيل شو . بزکش آسونه به په دوو پښو پر زين او ملا ور وختل او د ده منګولې به يې له ورغومي څخه جـــلا کړې . په پرله پسې هلو ځلو کې يو ځل د آسونو چکۍ ماته شوه او دسپرو يوه غوټه له هغې نه راووته . نظر ورغومی په داسې حال مخ په حلال دايرې وځغلاوه چې ښۍ خوايې اسلم او کيڼه خوايې اسفنديار ځغلېد ل. د نظر د آس پښه د موږک په سوړه لاړه له آس سره يو ځای پر مخې گوزار شو . اسلم راوگرځېد او ورغومي يې اوچت کړ . اسفنديار د هغه کيڼه خوا ونيوله او ځان يې ورسره ترازو کړ . اسلم د آس مخه يو ښوينده ځوړ ته وگرځـــوله او اسفنديار يې په همدې ځوړ په ځـــان پسې راښکود . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکي يې کريغه کړه ، تر اسفندياره وړاندې شو او بيا يې ورغومي ته داسې ټکان ورکړ چې اسفنديار اوچت له خپله زينه را جلا شو او د مشکي پښو ته پرېووت . ورپسې په ځوړ باندې د آسونو سيلاو رابرابر شو او د مشکي ليکه يې تعقيب کړه . اسلم د ميدان په بله څنډه راوخوت او لارېې د حلال دايرې ته ورسيخه کړه او د نندارچيانو په شور بګت کې هدف ته ورسېده . ټول خلک په ځايونو کې ودرېدل او د آفرينونو او شاباسونو شور فرياد د بنو د وزلوبې د ميدان فضا ډکه کړه . د نام خدا او ماشاءالله باران پيل شو ، د ميدان حکم مخ په اسلم آس وځغلاوه او تر شاباسي او ستاينې وروسته يې هغه د ولسوال لوري ته ورسره راوو ست . د ولسوال سترګې په غنم رنګې پياوړې او لوړ زلمي باندې ونښتې . تور مشکي آس چې د پيکي ښايسته ويښتانو ، د تندی سپين ټاپ ، پراخې سينې او د غاړې ببرو اوږدو څنوېې افسانوي پرتم ورکړې و ، د ده په زړه کې د قدردانۍ احساس وپاراوه . اسلم د اندراب د ولسوال احترام ته له آس څخه راکوز شو ، سلام يې واچاوه او د ګوپيچې په لستوڼي يې د مخ خولې پاکې کړې . د سر ويښتان يې د خولو له زوره په تندي او باړخوګانو پورې نښتي وو . پر کيڼ غوږ او د ښي لاس په ګوتو کې يې د وينو څاڅکې ځلېدل . دنګه ځواني ، خړه بخملي ګوپيچه او تور برزو ، پې د پاسه ترکمني موزې او تر ملا سور ګل سيب دسمال ...

ولسوال هغه وړاندې راوغوښت په غېږ کې يې ونيو او سره ورېښمينه چپنه يې په وږو ور واچوله . اسلم د ولسوال لاسونه ونيول ، سرېې د منني او احترام لپاره ورته ټيټ کړ او د کورودانۍ له ويلو وروسته راوګرځېد ، سپور شو او مشکي يې د ميدان پر لوري وځغلاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلک په وارخطايي او بيړه ځان ښارنوال ته ورساوه: دا قهرمان دې وپيژانده؟ دا خو اسلم دی چې د مهردل په آس يې وزه د حلال دايرې ته ورسوله. هغه دی وګوره، په لاس يې عامو نندارچيانو ته د سلام اشاره وکړه، په مهردل باندې خلک راټول شوي دي. ګرد سره مبارکي ورکوي. دغه آس يې يوه مياشت مخکې له سمنګانو څخه راوستی دی. وايي چې د حاجی عبدالرحمن د آسونو ذات دی، خو په همدغه ورغومي يې بيه پنځوسو زرو ته لوړه شوه. ښارنوال صاحب وزلوبه څه کوې سخته دا ده چې زموږ ټولې خوارې په اوبو لاهو شوې، اوس يې ولسوال هم وپيژانده!

ښارنوال د وزلوبې تر اغيزې لاندې هيجاني شوی و، د ګلک وربوزيې له خپل غوږ څخه پورې واهه او وې ويل: ګلکه! دا د دغو خبرو وخت نه دی. پرېږده چې خپل سيل وکړو.

ــ نه زوروره! ودې ليد که نه، وايم ولسوال صاحب په خپلو مبارکو لاسونو چپن ورواغوسته. په ملک شاسوار کې خوېې ټول زړه ويلې کړ. په هغه باندې نور خوب او راحت حرام شو. ورروسته تردې اسلم پهلوان ته ملک شاسوار او ګلک نسوار هم نه دي، موږ غريبګوټې خو پرېږده د خدای په روی مې قسم دی که حاجي عبدالاحد او د پلخا حاجي عبدالوهاب او ان سناتور سيد اشرف خان هم ورته ټينګ شي. پس له دې به د غلو او قماربازانو دوران وي. ښارنوال چې يو څه ځوان طبيعته او د بزکشۍ ليوال و، په ډېر کراهت يې ملا ګلک ته مخ واړاوه، منت يې ورته وکړ، په ترخه غاړه يې ورته وويل: رنګ دې ورک کړه، ګونګی شه!

د دوهم بري لپاره مبـارزه خورا خونړۍ شوه، په پولو او شوديارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ، د دوړو په تورتم کې چاپ اندازانو د یو بل سر ته قمچینې سیخې کړې . ناڅاپي د دوړو له مینځه د قاسان پهلوان مظفر راووت . ورغومي یې په تقوم کې ونیو او مخ په حلال دایرې وځغلیده . چاپ اندازانو مخه ورته ونیوه ، هغه د منډې د دایرې د پراخولو لپاره د لارې په لټون د رود خوا ته سیخ شو . اسفندیار د هغه لکۍ ونیوه او کرار کرار ورسره ترازو شو . اسلم په پهلوان مظفر باندې نارې کړې : پهلوانه د سین لور ته ، د سین لور ته او بیایې مشکي ته تازینه ورکړه او د ترازو شویو آسونو ترمینځ ننووت . هر دری واړو پهلوانانو د رود اوبو ته ودانګل ، اسلم د سخوندر کېڼه پښه چې د پهلوان مظفر له تقوم څخه خطا شوې وه ، ونیوه او په مشکي باندې یې هیبت وکړ . زور ورو اوبو او د راده د تل ښویو ډبرو د آزموینی کار سخت کړ . اسلم اسفند یار ته مخامخ ، لکه خوني پړانګ په ځیرو سترګو وکتل او له خولې یې ور ووتل : « ټینګ شه دا د تخت او تختې لوبه ده » او بیا یې د اوبو او ډبرو په مینځ کې د آس د ځغلولو تلوسه وکړه . بخت ورسره ملګری شو او د ملک شاسوار د زوی آس وښویده او پر ډوبو ډبرو باندې پړ مخې پرېووت . مشکي زیځ ته راوخوت . اسلم کوشش وکړ چې یوه لویه دایره پریکړي او ورغومي د حلال په دایره راوڅرخوي لیکن واټن ډېر اوږد و او د سپرو ډله له شاوخواپې راتاو شوه . ورغومي یې له لاسه وشکېده او د اوبه شوې شودیارې په خټو کې ولوېده .

هغه ورځ وزلوبې د معمول په خلاف زیات دوام پیدا کړ ، نظر پهلوان څو څو واره دایرې ته ورغومی نږدې کړ لیکن هدف ته و نه رسېد . د قاسم آس په کېڼ لاس ژوبل شو اوله وزلوبې څخه فارغ شو . د میدان حکم ولسوال ته د لوبې د تمامولو لپاره ، مشورې ته ورغی او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې شېبه کې لوبه بيا ميداني شوه . نندارچيان د شاباسي په چيغو ناروکې ودرېدل او همدايې تکرارول : مشکي مشکي ، آفرين مشکي ! اسلم د مخه او د وزلوبانو يرغلگر لښکر ورپسې ، هغه د دايرې پر لوري هواره لاره خوشي کړه او مشکي يې مخامخ د ميدان دا‌ړخ د باغچې پر ديوال ور ووست او پر ديوال واوښت ، د باغچې دلښتو او څانگو له مينځه له هغې بلې خوا څخه د وزلوبې ميدان ته ورتېر شواو پـه دې تو گه يې لاره د حلال دايرې ته لنډه کړه . د خلکو شور او چيغو فضا ولړزوله ، هله هله رسېدلي يي لېږ نور ... اسلم د آس ملونه خوشې کړه او ژر ژر يې تر شونډو لاندې دا دعا تکرار کړه : (خدايه مه مې شرموې) او ورغومی د دوهم ځل لپاره د حلال په دايره کې ولوېده . د نندارچيانو شور او هيجان انتها ته ورسېده ، ټولو نارې کړې : مشکي مشکي آفرين آفرين ، نام خدا . د ميدان حکم بيا د حلال دايرې ته ور وځغليده . هغه د تحسين په جذبه کې د اسلم سر او سترگې چپ کړل او د دوهم ځل لپاره يې ولسوال ته راووست .

ستړي مشکي سر يوه خوا بله خوا اچاوه او د ترهېدلي په څېر يې سترگې غټې يوه خوا بله خوا اړولې او خرېده . گلک بيا په څارنوال پورې ونښت او مخاطب يې کړ : څارنوال صاحب اوس ډېره سخته شوه خدازده دا به څنگه شي . له دې اسلم نه خو سم دم ښامار جوړ شو ، اوس والله که ټول اندراب ورته ټينگ شي . پور خويې اوس لس چنده په ملک شا سوار باندې واوښت .

څارنوال چې د وزلوبې په خوند او خيال کې ډوب تللې و او گلک يې د مزو دنيا خرابوله ، په غصه يې گلک ته ځواب ورکړ : مېرانه خو خدای ورکړې ده ، حکومت خويې نشي ترې اخيستلای .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ کومه میړانه؟ آس د ملک یوسف د زوی ، کالي د آدینه او ډوډۍ د قاسم خان ، میړانه خو په دغو شوي ده . څارنوال گلک ته بد بد وکتل،له ځایه راولاړ شو او لاړ د ولسوال شا ته د نورو سرکاري مامورینو په مینځ کې کېناست .

وزلوبې د مهردل د زړه تنا بونه په اسلم پورې وتړل . هغه خپله ټوله مینه د صیاد بزگرو زلمیانو ته چې د تورې او میړانې کسان وو ، وروسپارله . له اسلم سره همدردي او ملگرتیا د مهردل په مغزوکې پخوالي ته ورسېدله ، هغه قانع شوی و چې له اسلم سره ظلم شویدی او دا اوس هم ملک شاسوار حاضر ندی د هغه اوښکې پاکې کړي او بیا هر څه چې وي زه ولې د دې زوړ ظالم ملاوتړم ، د قاسم خان او جبار دوې ملگرتیاو نه کړم ؟ ولې په غدارانو او رشوت خورو باندې د ستر پردې وغوړوم ؟ زما مړی ژوندی خو له همدې ساده ولسي ځوانانو سره ښه پالل کیدی شي نه له ولسوال ، قاضي ، کوتوال او نورو سرکاري مامورینو سره . نو ولې خپل وزر ماتي وروڼه ورته وتړم او د هغوی وینې پې وڅښم ، دا طریقه خو نه د خدای خوښېږي او نه د خلکو او بیا هر څه چې وي آخر مرگ دی . زه ولې د ظالمانو د رضا لپاره خپله دنیا او آخرت خراب کړم .

مهردل د اسلم ساده او سپېڅلي منطق د ملکانو له اغېزې آزاد کړی او په ده کې یې نوې اندېښنې پیاوړې کړې وې . گام په گام له ملکانو او حاکمانو او د زور له خاوندانو څخه رالري کېده . پرون ده ته د دهانې غورې علاقدار د میړانې او ویاړ نمونه وه لیکن نن اسلم پهلوان ده ته نمونه ده . د دهانې علاقدار خو پردي جیبونه وهلي دي او د استاد حمید خبــــره د ده د ښځو او لورانو په غاړو کې پراته غړواندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بزگرانو د لاس له پوليو او د مجبورانو د اوښکو له لړيو څخه ساز شوي دي . دا خو د مېړنيو کار نه‌دی چې د نورو د کورونو په خرابولو د ځان لپاره د قدرت ماڼۍ ودروي . دا خو برالا غلا ده ، داخو لوټ او تالان دی ، دا خو د ټپوسانو کار دی چې مرداره خوري او هر چېرې چې مړزگه وگوري پې ناست وي ليکن کجير مرداره نه خوري او په مړزگه نه کښني . پاس د نيلی آسمان په کوږم کې وزر رپوي او له هم هغه ځايه لکه تندر په خپل ښکار راکښته کېږي . همدا الوتونکي د ستايلو وړ دي . قاسم خان د ستايلو وړ دې چې د لاس په تناکو روزي پيدا کوي او په پراخ زړه هغه له هر محتاج او بېوزلې سره ويشي. سترگه يې له فلک او ملک څخه نه سوځي او د اسلم غوندې غيرتي ځلمو ته مټ ورکوي .

بريالي وزلوبان د سترو ستومانه اسونو تر جلب لاندې د وزلوبې له له پاي څخه د خليفه ميراحمد د سماوات پر لورې د بنو بازارته را ننوتل . په دوی پسې وروسته له ميدان څخه د راماتو شويو پليو او سپرو نندارچيانو پرگنه چې اسلم پهلوان او مهردل يې په مينځ کې نيولي وو ، را روان وو. نندارچيانو د لاس او سر په اشاره اسلم پهلوان يو بل ته ښوده او هغه يې د خپلې مينې په څرگندولو وياړه .

د اسلم د وزلوبې ملگري چې د وياړ او بري احساس مد هوشه کړي وو ، د خندا او مسخرو په شور بگت کې د خليفه ميراحمد په سماوات ورننوتل . روزی چې د لاس گوتې يې په وزلوبه کې گرژالي شوې وې او د لوبې درندوالي ستومانه کړی و ، سماوات ته له ور ننوتو سره سم ، بې له دې چې د وزلوبې چکمن او برزو او په ختو خاورو لړلي موزې له پښو وباسي ، ځان يې د سماوات يوه تخت ته ورساوه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونی ستاغ پر هغه وغځېده‌او په ملاستويې پر آدينه باندې چې له معلم جمعه سره لاس په لاس د سماوات په دروازه‌را ننووت ، نارې کړې : آدينه جانه خبرې پرېږده . دنبوره راواخله او دنيا په سندرو ډکه کړه . په دې کې قاسم خان چې د چاينکيو د چرګۍ اړخ ته يې پلترۍ وهلې وه او د ايره شوي انګار په سکروټوکې يې ډکی خوځاوه ، د وزلوبا نو په ګڼه ګوڼه کې سر راوچت کړ ، په داسې حال کې چې سپوږمې يې راښکودې د غوسې په غاړه او لوړ آواز وويل : خليفه ميراحمده ! دلته دچرسو بوی خورېږي . دا چا څکولي دي ؟ هغه په داسې حال کې چې ځوړند سر د دخل شاوخوا د لوښو او چاينکو په سمبالولو بوخت و، په پسته خوله ځواب ورکړ : دا خو سماوات دی ، دلته هره ګروه راځي . کوم عملي به څکولي وي کنه !

د قاسم خان د ګواښ ته ورته فرياد په وجه ، د وزلوبانود شوربګت ځپه راولوېده ، ګرد سره د خليفه ميراحمد سره د قاسم خان شخړی ته ځيرشول . هغه په هماغه جوش او غوسه خبره اوږده کړه : دا د ټوکو خبره نده ، با بېزه يې تر غوږ مه تېروه . د تورې چرګې ملا بې دې هم موږ چرسيان ، لاروهونکې او قماربازان بولي او که داسې آسانه بېلګه هم ور پيدا شي بيا نو رشوت خواره ماموران خو پرېږده خدای چې پرهيزګاره مفتی جلال به هم زموږ په تورولو قانع کړي .

ميراحمد د قاسم خان په وروستۍ خبره ټکنی غوندې شو ، پخپل ځای کې اوچت ودرېده ، ژبه يې تړۍ شوه او په وارخطايي يې هغه ته وويل : قاسم جانه د حکومت خلک ... مقصد مې همدا خپل د اندراب مامورين دي ، د چرسو په معامله پسې ډېر سر نه ګرزوي . زه پخپله هم ماخستني چې له کــاره وزګار شم د دې فقير بوټي په يوه ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دود باندې د ورځې ستومانتیا باسم . او کله کله خو د جمعې په شپو د مالیې مامور صاحب ، د احصائیې سرکاتب او ځینې نور دوستان ، تر تاسې دې به نه وي ، د ماښام له مخې چې کار او بازار وتړل شي ، همدې فقیرخانې ته راځي او یو څه ځان خوشالوي .

قاسم خان سترګې برګې کړې او په شمېرلو الفاظویې هغه ته وویل : ما ته د لیلی او مجنون قصه مه کوه . ما ته لنډ ووایه چې دغه اوسني چرس چا څکولي دي ؟

ــ دا ... دا خو یوه شېبکۍ وړاندې ستاسې د کلي اسفندیار او دهغه ملګری راغلي وو ... !

قاسم خان خبره په خوله کې ور وچه کړه : نو تا هغه ته ونه ویل چې تښتښد لې مېزان په چرس څکولو نه جنګیالي کېږي !

ــ نه ، ما دا خبره ورته ونکړه .

ــ نو تا څه ورته وویل؟

ما په عاجزۍ او عذر هغه ته مخ ور واړاوه چې نن ځما سماوات مهردل خان خپلو مېلمنو ته ټیکه کړی دی او ټولې پیسې یې تر وخت پخواپرې کړې دي . د دې خبرې په اورېدو هغوی پخپل منځ کې څه سره وویل بیا ولاړ شول او لاړل . په دې کې روزي له ملاستې څخه راکېناست ، غوږېې وګراوه او سترګې یې د پوښتنې لپاره سماوات چې ته را واړولې : له هغوی څخه دې کومه بله خبره واورېده که نه ؟ د وزلوبې په باره کې یې څه و نه ویل ؟ قاسم خان بې واره په خبروکې را ترپله او روزي ته یې وویل : ته پرېږده چې زه له خلیفه میراحمد څخه د اصلي خبرې پوښتنه وکړم . بیا یې مخ په میراحمد خوله خلاصه کړه: ښه خلیفه میراحمده اسفندیار خو به د اسلم پهلوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب کومه تر خولې تېره خبره نه وي کړې او د چرسو په لوخړو کې به يې کومه د کبر دوړه تر خولې نه وي ايستلې ؟

ميراحمد د کسبي دکاندارانو په خوږه ژبه ځواب ورکړ : نه قربان اسفنديار دروند سړی دی ، سپکه ژبه نلري خو د زلميتوب په وجه کله کله او گل گل د سپاره چلم د لوگولو مينه کوي .

جبار چې د سماوات په برني تخت باندې د پهلوان نظر په تپي شويو گوتو باندې ريتاړې ترلې مخ ميراحمد استاد ته په جګ ژ غ وويل : اسفنديار اوس هغه چا ته ورته دی چې په لوی مجلس کې يې باد پرې شي او بيا يې د خپلې خطايي پټې کولو ته خوله نه سمبړي او هيچا ته پورته نشي کتلای . ټولو د جبار په دې خبره باندې په کړس کړس وخندل او هر چا د مسخرو له مخې خپلې نکتې پې ورزياتې کړې .

خليفه ميراحمد د لومړي ځل لپاره پخپلو غوږو اورېدل چې د کليو او درو مېړنې زلميان يو د بل کمه وايي او د سيالۍ وطني دود سپک تلي. هغه بالکل ټکنی او پرېښانه شوی و ، په ځواب ويلو کې يې خپل خير نه لېده او د سيخ ځواب لپاره پخه خبره خولې ته نه ورتله . له بل لوری اسفنديار د هغه د چرسو او چلم ملگری ؤ او د قمار په ميدان کې به دواړو په يوه زرکه شرط تاړه . په دې وجه هغه ته سخته وه چې د چلم او تاوان د ملگري په باب د چا سپکه او پېغور بې ځوابه پرېږدي . په دې کې اسلم او مهردل د ده سلا له څو تنو زلميانو سره چې دوی دغرمې ست ورته کړی و ، راننوتل او د قاسم خان د يارانو د شوربگت پر جوش باندې سرې او به توی شوې .

مهردل مخامخ د سماوات د شمالي کړکۍ لور ته چې مخ په درې ور سپـــره وه ورتېر شو او له خليفه ميراحمـــد څخه يې پوښتنه وکـړه :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوراک لپاره دې څه تیار کړي دي ؟

ــ د تا له برکته هر څه شته صاحبه ! چاینکیانې تیارې دي . سیخي کباب هم تر لومړنی اور تېر شوی دی . سره تازه مرچکي ، ثلاثه ، ترخه چایونه ، دشلمه ، نسوار او ترخه چلمان او که د فقیر بوټي څوک شوقیان درکې وي ښه په مزه شیرگي چرس هم شته دي ! دا د چرسو په یادولو میراحمد د خپل زړه غوټه اوبه کړه او بنده شوی سایي په گوگل آزاده شوه .

مهردل مخ مېلمنو وزلوبانو ته را واړاوه : تاسو نن د خپلې مېړانې او تورې په وجه د خلیفه میراحمد په چاینکیو او کباب باندې زما مېلمانه یاستئ . هر څه چې په دې سماوات کې پیدا کېږي یارانو ته وړیا دي . تاسو به ډوډۍ خورئ ، اسلم پهلوان او زه به مو له خلیفه میراحمد سره خدمت کوو ، معلم جمعه او آدینه به غبرگی دنبورې وهي او د ښو آسونو او ښایسته نجونو په باب به سندرې بولي . په دې کې قاسم خان مهردل ته وویل : ته او اسلم پهلوان به له انډیوالانو سره په ډوډۍ کېنئ او زه به له خلیفه میراحمد سره د مېلمنو خدمت ته ودرېږم . خلیفه میراحمد وویل : سمه ده خو شرط یې دا دی چې د سواره چیلم او ډکول به هم په غاړه اخلې ! د میراحمد په دې خبره ، قاسم خان ته نیږدې ناستو څوتنو وزلوبانو په کټ کټ وخندل . ده پخپله هم وخندل ، خو مهردل دخندا په وجه پوه نشو وروځی یې پورته وغولاځولې او سترگې یې د استفهام په توگه غټې کړې . په دې کې غبرگې دنبورې په غږېدو شوې او د سپرو سترې پلې او ځپلي غږي یې د موسیقي په جادوگرو څپوکې راونغښتلی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بنو په بازار کې ننني وزلوبې هر څه بدل کړل . اسلم په همدې ورځ د شهرت تر ټولو لوړې پوړۍ ته وخوت . د ده د غمونو قصه دخلکو قصه شوه . ملک شاسوار د اندراب د خلکو د نفرت په ځولۍ کې پرېووت ، له اسلم سره د ده د تېري او ناروا داستان د هر اندرابي وطندار د زړه داغ او د ژوند عبرت شو . د ده سرگذشت د ده د مېړانې په برکت له خولو څخه خولو او له سینو څخه سینو ته نقل شو او دی یې د اندراب په غرنیو کلیو او ښکلو درو کې لکه د سبا ستوری وځلاوه . د اسلم د مهارت او مېړانې په سبب د ځلېدونکو سترگو مشکي آس ، د آسونو میر شو . آس خوښوونکو او زلمیو بزکشانو د آس په اړوند مهردل هم د شهرت لوړ دریځ ته وخېژاوه . تور مشکي آس ، چرگی آس ، داسې آس چې په لیدویې سړی نه مړېږي . څک غوږونه ، بیدارې څارونکې سترگې ، پراخه سینه او د غاړې لړۍ لړۍ گاړگوتي وېښتان ، د منډې په وخت کې الوتونکي ټوپونه ، پراخې سپوږمې او یرغلیزه ځانگړتیا ...

مهردل ډېر بختور سړی دی چې د داسې آس خاوند شو . بخت یا په آس دی یا په ښې ښځې ، همداسې آس او همداسې بزکش ، د سپاره رنګ په آس ښه کېږي او د آس رنګ په سپاره . هم هغه ورځ خلکو په دکانونو ، کلیو او کورونو کې همدا خبرې تکرارولې . بازار ته راغلیو ننداړچیانو او د بېلا بېلو درو بزکشانو د اسلم نوم او د مهردل د مشکي آس قصه له ځان سره کورونو ، جوماتونو او خپلو حجرو ته یووړه او د خلکو په حافظو او عاطفو کې یې وکرله .

د ولسوالۍ بلې خوروته کار سخت شوی و . مفتي جلال چې د اندراب په محکمه کې د پاک وجدان خاوند و ، له خوښۍ څخه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامو کې نه ځايېده ، هغه ويل چې : اوس به څوک د اسلم پر حق سترګې پټې کړي ؟ خدای د حقې لارې مل دی ، هغه يې د کاوه آهنګر په څېر د خلکو غېږې ته ورواچاوه او لکه ابراهيم په اور کې يې وساته . اوس چې هر څوک د هغه پرحق سترګې پټوي ځان شرموي .

ګلک ډېر وارخطا و . سپينه ګردۍ لنګوټه ، پې د پاسه د ګل سيب دسمال چې تر زنې لاندې يې غوټه کړی و . خړه خيرنه پيوندي جېلکه او زړې خړی شويې کلوشې يې اغوستې وې ، د سرکاري مامورينو په کورونو ننووت او راووت . په هر کور او قشخانه کې د وزلوبې قصه روانه وه . د مهردل آس او د اسلم نوم د ټولو په ژبو ناست وو . ګلک له هر چا څخه او په هر ځای کې همدا نومونه اورېدل . ټوله دنيا ورته ا سلم اسلم کېدله . شونډويې پترې نيولې وو . سر يې درد کاوه او تر لمر لاندې د وزلوبې ننداره تبجن او کمزوری حالت ورپيدا کړی و . هغه فکر کاوه له ملک شاسوار سره به څه وشي ؟ د هغه سرنوشت به څه وي ؟ که د قاسان ، بنو ، ده سلا او کشنا باد سپين ږيري اومشران د اسلم په ملاتړ کې ودرېږي بيا به څه پيښ شي ؟ که ملک د اسلم په مقابله کې مات شو بيا خو زما هم لکه لړم کاڼه په شا ده . دا لا څه کوې که شاسوار له ما پوښتنه وکړي چې دا دوه لکه روپۍ دې په چا وويشلې ؟ زه به د دې روپيو څه ځواب کوم . ما چې دا سلم د بندي کولو ذمه وهلې وه ، هغه خو برباد شوه . ولسوال ، قوماندان او د جزا مامورين په ما څه بند څه خلاص ، سند خو تر مينځ نشته ، روپۍ دوی وخوړلې او مظلمه يې ما ته راپاتې شوه . ګلک همدا چرتونه وهل په رنځور ځان لکه لړم ګړندی ګړندی په کوڅو او کورونو راګرځېده او هيچېرې يې تسلي نه کېده . هر رشوت خور ته چې ورته د هغه له خولې يې د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او تور مشکي آس قصه اورېدله . دېوالونو ، ونو او بوټو ، ټولو او ټولو همدغه یوه خبره تکراروله ، آفرین ، آفرین اسلمه !

ملا گلک ماښام مهال په نامېندئ او تبه کې د پولیسو د قوماندانۍ د جلب د کاتب له کوره راووت او د بنو په بازار کې د جانداد بنجاره دکان ته په داسې حال کې ودرېده چې هغه د دکان نیمایې ورتخته کړی ؤ او د ماښام جمې ته یې بېړه کوله . گلک سمدلاسه هغه ته وویل : سپرین تابلیت لرې ؟

ـ نه ، ملا صاحب .

ـ سیبازول شته ؟

ـ نشته ...

ـ سپېرکئ او بادیان ؟

ـ نه ، دا یو نشته او هیڅ وړ دوا نلرم !

ـ ولې تا خو به دواگانې خرڅولې .

ـ اوس حکومت موږ د دوا له پلورلو منې کړی یو !

ـ عجیبه ده . د ښځو لپاره ، سرخي ، سپېده ، سیخکي او نور منهیات آزاد دي او دوا منې ده . بچه بازی ، غلا ، قمار او چرس آزاد دي خو سیبازول او سپرین منې دي ؟

جانداد د لمانځه په تلېوار کې بې له دې چې ملا گل رسول ته ډېره پاملرنه وکړي د دکان تختې په بیړه وتړلې او نبږدې جومات ته چې د آذان د پای تکبیرونه یې اورېدل کېده ور منډه کړه ...

ملک شاسوار د نن ورځې تر وزلوبې وړاندې ، دبرې لپاره ډېرې هلې ځلې کړې وې . د نامتو وزلو بانو او ښوا سونو په پیداکولو او هڅولو کې یې هیڅ کمی نه و کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د قاسان او درې څو مشهورو سپرو او دهغو اسونو ته یې لا څو ورځې دمخه دبنو په سماواتونو او سرایونوکې دپالنې او شپې تېرونې ځایونه سرشته کړي وو او په دې هدف یې لوی تاوان ته ملا تړلې وه چې په وزلو به کې به له اسلم پهلوان څخه چې د کلیو په ودونو او خوښیو کې یې دیوه وتلي وزلوب په توګه نوم ایستلی و، دحکومت او ولس پاملرنه واړ وي .ملك بیا ترهر چا زیات پخپل زوی اسغندیار پورې چې دځوانیو او سیالیو مېړه او پیا وړی وز لوب باله کېده خپله هیله تړلې وه . خو وز لوبې بله نتیجه راوړه او ملك یې نا هیله اوپه ځان بې باوره کړ.

د اسلم پلوي وزلوبان لوړ ماښام دټو کوټکالو، خندي او مسخرو په جوش کې صیاد ته را ورسېدل. دکلي جومات ته نیږدې مهردل د سپرو له منځه قاسم خان ته په لوړ آواز وویل: لمونځ به ستاسي په جومات کې وکړو بیا به مخامخ زموږ کلي ته ور وځغلو! قاسم خان په ځواب کې ورته وویل: ولې ستا کلي ته ، دا زموږ څه کلی نه دی ؟

دمهردل او قاسم خان سوال ځواب دسپروپام ځانته ور واړاوه له هر لورې پوښتنې پیل شوې : څه دي؟ خبره څه ده؟قاسم څه وایي؟قاسم خان وویل: جلبونه ونیسئ چې ټول په خبره سره پوه شو بیا به یو ځای پر مخ ځو، په دې کې مهردل را نیږدې شو او لومړنۍ خبره یې تکرار کړه.قاسم خان هم هماغه لومړنی ځواب ور کړ . په دې کې جبار وویل:

ـ مهردله ! ضرورت څه دی چې زموږ له کلي څخه ستا کلي ته ور تېر شو ؟

ـ ضرورت یې دا دی چې دننني بري شکرانه په ما او ښتې د ه !

ـ په موږ او تا کې څه توپیر دی ؟ زموږ زړونه، کلي او کورونه یو دي خو زموږ کلی یوه ځانګړنه لري هغه دا چې زموږ غلیما ن همدلته اوسېږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده چې کرئ شپه زموږ دسندرو او خوښۍ شور واوري او په غوسه او رخه کې وسوځي !

مهردل اسلم ته مخ ورواړاوه: او ته په دې کې څه وايې ؟ هغه ځواب ورکړ: نن به دجبار او قاسم خان خبره ومنو. دماښام تر لمانځه وروسته به دقاسم خان په کور کې تر چرګ بانګ پورې دمعلم جمعه او آدينه سندرو ته کښېنو خو په دې شرط چې قاسم نور تاوان ونکړي او داومني چې ټول انډيوالان به دخپل کور له ماښامني دستر خان څخه خپله برخه دده دستر خان ته راوړي اودی به دچای او چلم په خدمت بسنه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلک په قزل آس سپور په دوړو کې د شولگرو او جوارگرو مځکو له منځه پر عمومي واټ د بنو بازار ته راروان و . هغه یوه هفته وړاندې له کابل څخه بغلان ته او له بغلان څخه اندراب ته راغلی و . گلک د ملک شاسوار په مخ کې د منډو رامنډو او د کابل او بغلان په دولتی ماموړانو کې دبډو له لارې د بلد پدو په وجه د غرور او کبر له باده پړسېدلی و . هغه د شاسوار د پیسو او رشوتونو د ویشلو په وجه په هغوی کې لار پیدا کړې وه . له کابل او بغلان څخه یې د اندراب په ولسوال ، قاضي او څارنوال باندې د سپارښت لیکونه راوړي وو او ډاډه شوی و چې د اسلم منگولې به د ملک شاسوار له گریوان څخه را وکاږي ، خو گلک ته په دې لوبه کې یو بل شیطاني فکر هم ورپیدا شوی و . هغه دا چې شاسوار به د اسلم په شخړه کې د خپلې باغچې او ژرندې خرڅلاو ته مجبور شي . ښایي چې په نیمه بیه یې وپلوري . نو آیا دا به ممکنه نه شي چې دا باغچه او ژرنده په یو وړ له وړو زما خپل مال او ملک شي . له دې تصور سره د گلک د ټولو تدبیرونو سلسله وخوځېده . ده له ځان سره وپتېیله چې باغچه او ژرنده باید خپله کړي بیا داسې وخت او امکان چېرې پیدا کېږي چې شاسوار له خپلې باغچې او ژرندې څخه لاس وکاږي ؟ ژرنده او باغچه لکه د فولادو برمه د گلک پر مغزو څرخېد له او نفوذ یې کاوه ، د دماغ ټول سلولونه یې د ژرندې له پل سره په چور لېدو شول . په غوږو کې یې د ژرندې د گړزېدو غور کی انگازې کولې او سر یې د ژرندې دمالکیت د شوق په جذبه کې لکه د ژرندې ټکټکانی ببواکه لړزېده . خدایه که دا ژرنده او باغچه زما شي او ملک شاسوار د اسلم له زوره خپله کلا او دا پاتي جایداد په ما خرڅ کړي ... البته په کمه بیه او پـــــه... ارزان قیمت نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو بې له دېنه هم دلته زياتي شپې نشي تېرولای... له اسلم او د هغه له انډيوالانو سره خو تر پايه سيالي او اودشمني نشي پاللای...خامخا به جايداد بيا په تيره ژرنده او باغچه په کوم چا باندې خرڅوي نو ولي يې په ما خرڅ نکړي؟

په دې کې يوه وجداني پوښتنه ورپيدا شوه چې ولې د خپل ورور او دوست، ملک شاسوار ورکې ته ناست دی او هغه د بربادۍ کندې ته غورځوي ؟ هغه له ځان سره وويل : زه خو د ملک شاسوار په کمه نه يم، د جايداد پلورل خو د هغه په گټه دي. د اسلم لېوان هغه چېرې پرېږدي چې په غوړه کونه خلاص شي . ملک نور دا ځمکه او پټي نشي خوړلای . هغه ته ښه دا ده چې خپل سر او د خپلو زمنو ژوند په امن کړي. هغه ته بې له دې بله لاره نشته چې جايداد خرڅ کړي او يوه امن ځای ته کډه وکړي . په دې کې د تورې چرگې ملا فکر يوه بل لورې ته راواوښت. هغه له ځان سره وويل: آيا که چېرې د خدای فضل په ما وشي او د ملک باغچه، ژرنده، کرونده او دا ټول جايداد زما لاس ته راشي آيا زما شپه به د اسلم له بدماشانو سره تېره شي ؟آيا دوی به دغه زما بد وضعيتونه او ورانی هېر کړي او دې ته به مې پرېږدي چې د شاسوار په جايداد پريوزم او د صياد د خلکو تر مينځ د عزت ژوند وکړم ؟ زه څنگه د دې ټولو گرم مزاجه ځوانانو له غوسې او گواښ څخه ځان خلاص کړم او د قاسم غوندې کسات غوښتونکي ځناور رضا او دوستي حاصله کړم؟

نا څاپي يې په سترگو کې د هيلو څپه وخوځېده او ورويې له ځان سره وويل : کيدی شي چې دا خنډونه له مخې لرې شي . مثلاً دې ته اړتيانشته چې زه آدينه، قـــاسم خان، نظر او دغه هر بزکش جلا جلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخلا کړم . زه به ا سلم خپل کورته راوبولم . ډوډۍ ګانې به پې وخورم او کرار کرار به د ملك شا سوا ر په مقابله کې د ده لوری ونیسم ، که په دې هم راضي نه شو خپله ګلثوم لور به ورکړم ... ګلك په خپلو شیطاني فکرونو کې ډوب و چې آس نوك وواهه . ګلك ټکان وخوړ او لنګوټه یې ړنګه شوه او د فکر سلسله یې بل واټ ته ننوته ... رښتیا که ملك شاسوار د اندرا ب د خیر خوښوونکو مشرانو او چاپ اندازانو په مشوره له اسلم سره د روغې جوړې لار ونیوه بیا به څه وشي ...؟ نه نه، هیڅ کله به دا روغه ونه شي . له ملك شاسوار سره نه ښایي چې خپله لور په بدو کې اسلم ته ورکړي. او د هغه د کور او چمبر تاوان وګالي. ملکان او خانان تاوانونه نه پرېکوي ، دا د ملکانو طریقه نه ده او د دوی له عزت او دود سره سر نه خوري ... او بیا زه خو لا ژوندی یم ، هیڅکله به دا روغه سر ونه نیسي او زه به ټولې لارې د روغې په لور وتړم .

ګلك لا د ملك شا سوار د ژرندې په ناوه ، څرخ او ډبرو کې تاوېده راتاوېده چې د دوړو او باد په څپو کې د بنو په بازار ننووت . د بازګل د سماوا ر له مخې تېر شو او هلته یې سترګې په څارنوال او د امنیت د قوماندانۍ د جزا په سرکاتب باندې ولوېدې . د آس ملونه یې تکیه کړه ، په تلوار له آس څخه راکوز شو . د سماوار چې شاګرد ته یې په لاس اشاره وکړه چې آس سرای ته بوزي او پخپله یې د ادب د رعایت د افادې په توګه مخ په څارنوال منډه ورواخیسته ، خو څارنوال له ځایه راولاړ نه شو او په ناسته یې لاسونه وروغځول او له روغبړ سره سم یې ګلك ته وویل : پرون د مکلفیت سرکاتب اسلم جلب کړی و او له هغه څخه یې د عســـکرۍ خدمت د نه تېرولـــو په دلیل تحقیقات

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل

ــ نتیجه څه شوه ؟

ــ نتیجه د تا په ګټه نه ده .

ــ ولې ؟

ــ ځکه چې اسلم د خپلې دفاع لپاره قانع کوونکي او قانوني دلیلونه وړاندې کړل . هغه ویل چې زه بې کسه سړی یم . غوښتنه یې وکړه د بېکسۍ د مجلا د ترتیب اجازه ورکړی شي .

ــ د مکلفیت سرکاتب څه ځواب ورکړ ؟

ــ د مکلفیت سرکاتب تندی ورته تریو کړ او د هغه تقاضا یې رد کړه ، لیکن قانوني او معقول دلیلونه یې نه درلودل . خو بیا یې هم یوه دوسیه ورته واچوله او د سرکاري تلکی لومړی بنسټ یې کېښود . حقیقت دا دې چې اسلم په دې باره کې کوم تقصیر نلري او سر بېره پر دې هغه یو وتلی چاپ انداز دی ، ښه ژبه او ښه ځواني لري ، په اندراب کې مشهور شوی دی ، په هره قشخانه او کور کې د ده قصې کېږي ، هر بزکش او پهلوان د ده په مخکې راروان وي . د ارزو ، ده سلا او بنو ملکان یې پخپله مېړانه او بزکشۍ پرځان باندې مین کړیدي . حتی هغوی د ده په مخکې حکومت ته راځي ، ورته واسطه کېږي او ملاتړ یې کوي .

ــ خیر نو زموږ مصرفونه ، خوارۍ ، زارۍ او دا ښکته پورته منډې څه شوې ؟

ــ دا پر ځای دي ، نه ضایع کېږي . همدا پرون د ولسوال صاحب د زوی سنتي وه ، د حکومت ټول مامورین او د شاوخوا سپینږیري یې ډوډۍ ته رابلـــــلي وو . ولسوال صاحب په مېلمستیـــا کې په جهر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو تر مخ وویل چې باید خامخا د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ روغه وشي او د اسلم عریضه دې دعوا او دنګلو ته ونه لوېږي .

د ګلک په ګردي کوچني مخ کې چې پر توره ببره بږیره او کور په شویو بریتونو راچاپیر شوی و ، د تمسخر مسکا وځغلېده، په رنجو تورې شوې مرۍ سترګې یې په څارنوال کې خشې کړې . د توتکۍ غوندې کمکۍ خوله یې خلاصه کړه او څارنوال ته یې وویل : ښه ، ښه دا نو د ملک شاسوار او اسلم تله او تول سره برابر شول . لچکان له معززینو سره سیالان شول . همداسې څارنوال صاحب !

د څارنوال رنګ واوښت ، سپوږمې یې ورپېدې ، غوښتل یې ګلک ورټې او تریخ ځواب ورکړي خو د ګلک د سوغاتونو او رشوتونو د سرې چینې اوبه پې توی شوې او د ده خوټېدلې سینه یې سړه کړه . یوه شېبه غلی شو ، په خپل هیجان یې غلبه وکړه او بیا یې په نیولی آواز وویل : ګلکه دا خو په ملک شاسوار باندې د حکومت مهرباني ده چې دی یې له اسلم سره برابر تللی دی کنه حقیقت خو دا دی چې ملک شاسوار د اسلم نجل خرڅه کړې ده ، د هغه پلرنی او نیکنی کور یې تباه کړی او د هغه کرونده یې غصب کړې ده . هغه ته یې په ټیټه سترګه کتلي او له نرخ او دود نه یې ایستلی دی . که موږ د قانون په اساس رفتار کړی وای . باید شاسوار مو توقیف کړی او زولانه کړی وای . لیکن موږ د هغه عزت وساته . هیله کوو چې ملک صاحب په دې خبره پوهېدلی وي .

د ګلک خوله پدې خبره د تمسخر په توګه یوه او بله خوا وتښتېد ه او په مکار پوسخند کې یې څارنوال ته وویل : کورمو ودان ، زوی مو لوی ، خو دومـــره عرض به وکړم چې ملک شاسوار هم ستاسې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت کې لنډون ندی کړی ، نغدې روپۍ یې لاړې ، د چنارونو ځنګل یې خرڅ شو ، شولګرې کروندې یې خرڅې شوې ، د بزکشۍ آس یې له لاسه ووت او نن سبا به ژرندې او د کور باغچه هم خرڅه کړي ... زه دومره وایم چې رحم ښه دی ، خدای پې خوشحالېږي .
په دې وخت کې ګلک د جزا سرکاتب ته مخ وروااړاوه وې ویل : ځنګه سرکاتب صاحب بد خو به مې نه وي ویلي ...؟

د جزا سرکاتب وویل : زه به څه ووایم ، موږ خو تر اوسه پورې د ملک شا سوار کومه ځوا ني نه‌ده لیدلې .

څارنوال د ګلک په وروستیو خبرو وپړسېده او غوسه ورغله ، وې ویل : نن دې د ملک شاسوار روپۍ ډېرې پر مخ راوتپلې . دا د تا ګناه نه ده . دا زموږ ګناه ده چې پورته مو کښنولې او پخپلو اوږو مو سپور کړې . پرون به‌دې ملکانو ته چلمان ډکول او د جلب رقعې به دې په کلیو ګرځولې ، اوس دې حاکمان وپېژندل ، سپین چکمن دې واغوست او بالا نشین شوې ...

ــ خدای دې وه څارنوال صاحب ، خطا وتې ، زما په مطلب غلط پوه شوې ، زه خو د تا د پښنو خاورې یم ، زه چېرې او سپین چکمن چېرې . دا خو تا سې په اوږو راواچاوه . زه که په اندراب کې په تا سې ناشکري وکړم خدای به رانه بېزار شي .

ګلک له ویرې هیجاني شو ، د لاسونو له خوځولو او د مځکې له ډبولو او قرآن خوړلو له زوره یې لنګوټه ول ول په غاړه کې راړنګه شوه . د لاسونو ګوتې یې پرله‌پسې پوړېدلې او د څارنوال د خبرو په مینځ کې ورننووت ، قسمونه یې یادول ، عذر او زارۍ یې کولې او خدای یې شفیع کاوه : خدای ته ګــــوره په ما رحــــم وکړه ، زه د تا د خپګان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوسی زور نه لرم ...

ــ گلکه مور د بدو خلك نه يو ، مور حرامې پيسې او حرام مال نه خورو ، مور کله پسې درغلي يو چې را شئ زمور جيبونه را ډك کړئ . دا خو ته يې چې د حکومت په مامورينو پسې کوڅه په کوڅه او غار په غار گرزې ، په عذر زاريو او ننواتو روپۍ ورکوې او قسمونه ورسره اخلې چې پلانی صاحب دامې در بخښلي دي . او لکه د مور شودې درته حلالې دي .

گلك له غاړې نه رنگه شوې لنگوټه راخلاصه کړه ، په ځمکه يې وويشته او بيا يې خپله چکن خولۍ له سره راواخيسته ، په غبرگو لاسونو يې ښارنوال ته ونيوله او په ژړغونې آوازيې عذر او زاريو ته زور ورکړ : ښارنوال صاحب ! دې سرتور سر ته مې وگوره ، ومې بخښه، نيت مې داسې نه و ، خوله مې غلطه شوه ، پښې به دې ونيسم . ناغه به درکړم ،که به زما نيت تاسې ته خراب وي له ايمانه دې خلاص شم . ټکه دې را باندې ولوېږي ، دواړه مې دې خطا شي، ړوند دې شم، گونگی دې شم او د محشر په ورځ دې د پاك رسول له شفاعت نه بې برخې شم .

ــ چوپ شه مکاره زه تا قرآن خور پيژنم ، تر پرون پورې دې دصياد د خلکو خره پوول او د تورې چرگې په وينو دې کوډې کولې اوس د کونډو رنډو په وينو ملا گل رسول شوې او آسمان ته دې د کبر زينه کېښوده . ملك شاسوار دې په بديو اخته کړ ، کله دې ور په شا کړه . د هغه شته دې پخپله وخوړل اوس خيرن او کرغېړن لاسونه زمور په سپينو جامو پاکوې ، دې ته دې ځوك نه پرېږدي . د دې کبر ځواب به دې دروړسبېږي . وايي د مېږتون چې ورکه را شي وزر باسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه وجدان لرم صاحب ، زه به ښنګه د تاسې نوم بدوم ، خدای دې د بدو وس نه راکوي ...

ــ نه ، ته وجدان نه لرې . که تا وجدا ن لرلای حسن کلته چې دآسونو د غلا کولو په تور بندي دی په اسلم باندې به دې نا حقې شاهدئ ته نه اړ کاوه . تر تا خو د هغه غله ایمان هم قوي دی . هغه ما ته وویل : زه خو غل یم لیکن دومره بې ایمانه نه یم چې په با تورو او مېړنیو زلمیانو باندې نا حقه شاهدي ووایم . تر تا خو د خاوا کئ د رحیم داد ایمان هم قوی دی چې د اسلم وژل یې درسره و نه منل او ستا په شنو لوټونویې ناړې تو کړې . تر تا خو هغه کسان چې لارې وهي او جیبونه لوټي هم ښه دي ، بېګناه او مظلوم انسا ن خو نه وژني او ښاغلیو ځوانا نو ته خو تلک نه ږدي .

له ګلک سره د ښارنوال د شور په وجه د بنو د بازار ټول دکانداران د سماوار مخې ته راټول شول او په حیرانتیا یې رډ رډ هغوی ته کتل . مازیګرینو دوړو او د وریځ آسمان د لمر لویدو غمجنې موسقیي د ګلک د زړه برجونه د نامیندیو د تیارې په ښپو کې یو پر بل پسې ډوبول، خدا زده بهې اخیستونکی ښارنوال چا او ښنګه دې خبروته هڅولی ؤ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم د مهردل په مشکي آس سپور د وزلوبې د میدان له کېڼ لورې راننووت او په ځغاستویې ځان د میدان په ښنډه کې د یوې ځانګړې ولې سیورې ته ورساوه او پلی شو . هغه د وزلوبې موزې او برزو اغوستی او پې پاسه یې سمنګانی قاقمه په ګل سیب دسمال تړلې وه له راښکته کېدو سره سم یې د آس تنګونه وسپړل ، زین یې دوباره سنبال کړ او تنګونه یې له سره وتړل . مشکي لکه وږی لېوه د وزلوبې د آسونو د ګلې پرلور غوږونه څک کړي وو او پرله پسې ششنېده او پښه یې د ګواښ په توګه په ځمکه ځمکه وهله .

اسلم کرار کرار د مشکي پر غاړه ، سینه او ساغریو لاس راښکوده او هغه یې د وزلوبانو په خاصه طریقه نازاوه ، ننداړچیانو اسلم ولید او دلاس په اشارویې یو بل ته وروښود. یو وار ټولو ننداړچیانو له خوشالۍ څخه نارې کړې : اسلم دی ، اسلم ! اوس به لوبه توده شي .

په اندراب کې وتلیو بزکشانو ته دواقعي قهرمانانو په سترګه ګوري . ښه چاپ انداز د کلي، کوراو د ټولې سیمې ویاړ وي . معمولاً دغه اتلان چې پهلوانان نومول کېږي د اخلاقي خصایلو په لحاظ د عالي معیارونو لرونکي وي . زړورتوب ، جسمي قوت او ښکلا ، نارینتوب او په ملګرتیا کې ځان تېرېدنه د دوی نه بېلېدونکي صفات دي . خلک له خپلو اتلانو سره ، د کلیو له دې ساده او سپېڅلو سپرو سره د زړه له کومي مینه کوي . هغوی لمانځي او همدردي ورسره ښکاروي . وزلوبه یعنې مېړانه ، جسارت او اخلاقي برتري . د پېغلو لپاره له پهلوانانو او پېژندل شویو چاپ اندازانو سره مینه او واده کول د ژوند ستر ارمان دی .

معــلم جمعه لا وختي د اندراب له ښارنوال سره چې د وزلوبې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېوال ؤ ، د نندارچيانو په مينځ کې په يوه لوړه پوله باندې ځای نيولې ؤ، څارنوال له هغه څخه د وزلوبې د تاريخ په باره کې پوښتنې کولې . معلم جمعه د خبرو په لړۍ کې وويل : د چاپ اندازانو کارنامې او د په هغوی پسې جوړې شوې قصې د لرغونو اساطيرو غوندې د خلکو په تخيل او حافظه کې پاتې کېږي ، سکښتل کېږي او د نسلونو په تداوم کې تشخص پيدا کوي او د خلکو د کلتور برخه گرزي . ښايې چې دا لوبه د تاريخ په ډېرو لري کلونو کې د جنگي تمرين په توگه د سرتېرو سپرو لپاره رامينځ ته شوي وي . دا چې تکړه سپروته پهلوانان وايي له همدې مطلب سره اړخ لگوي . وزلوبه پدې وجه هم د خلکو محبوبه لوبه ده چې په هغې کې د انسان رزمي ملکه او اخلاقي ښکلا وده کوي او انسان پرځان باندې ډاډه کېږي . هره وزلوبه خامخا يو ستر يا کچنۍ قهرمان زېږوي . خلک دغو قهرمانانو ته د مکافاتو لپاره پخپله حافظه کې ځای ورکوي او هغوی په مجلسونو او قومي جشنونو کې ستايي . د خلکو په حافظه کې د هر سپاره او پهلوان د پاتې کېدو موده د هغه په همت او مهارت پوری اړه لري . څوک يوه مياشت ، څوک يو کال ، څوک ډېر کلونه او يو نيم د تل لپاره د خلکو په ستايونکې وجدان کې پاتې کېږي . د کوز صياد اسلم په دې وروستي گروپ کې دی . ښه آس او روغه ځواني د ښه بخت او نيکمرغۍ نښه ده . هغه څوک چې پر سرکشو آسونو قبضه کولای شي پخپل نفس باندې هم حاکم کېدای شي . همدا سې دي دچاپ اندازانو په هکله د اندراب د خلکو نگېرنې .

لوبه ورو ورو همدلته د ده سلا په سهيلي سيمه کې پيل شوه، ځينو سپرو لومړنۍ ځغاستې پيل کړې وې او لوبه د لرو او برو اندرابيانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سیالۍ په وجه خونړۍ شوې وه . په لوبه کې د معمول په خلاف دجنګ جګړې فضا رامینځ ته شوې وه. په بزکشانو کې یود بل د غورځولو ، د رکاب وهلو او د قمچینې د ګوزارونو تېرى او تکل پېل شوى و . د آسونو د منډو دربې او د قمچینو خرپهار ، د وزلوبانو چیغو او زور آزموینې ، وزلوبې ته د لرغونو جګړو بڼه ورکړې وه . برى تل د پیاوړو دى ، داسې پیاوړي چې زړه یې په مبارزه کې نه ریږدي او ژوندیې د مینې ، مېړانې او هوډ په لمر تود شوى وي . اسلم لا د مشکي له سنبالولوڅخه نه‌و وزګار شوى چې جبار د وزلوبې له قورې څخه د ده په لور راوځغلېده .اسلم د رکاب له ټینګولو څخه سر د جبار په لور راپورته کړ او په مسکایې هغه ته وویل : میدان ښنګه دى ، د لوبې سروالان څوک دي ؟

ــ میدان ښه نه دى ، د وزلوبې پر ځاى وهل ټکول پېل شویدي .

ــ برې د چا په لوري دى ؟

ــ لورى نه لګېږي ، انډیوالان تا ته سترګې په لار دي .

ــ قاسم ، سکندر او نظر چېري دي ؟

ــ یوه شېبه وړاندې راورسېدل ، تر اوسه ښه نه دي تاوده شوي .

ــ اسفندیار چېرې دى ؟

ــ هغه لا پخوا لوبې ته ورګډ شوى دى . لیکن د قورې په څنډه کې ځغلي . ځان هوسا ساتي . ښایي ستا مقابلې ته به سترګې په لار وي .

ــ د چا آس ځغلوي ؟

ــ څښتن یې نه پېژنم ، جګ سمند آس ، د مخ دوه پښې او څنې یې تورې دي . ما په پخـــوانیو وزلوبو کې چېرې نه و لیـــدلى ، ښایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د درې خانانو به له بغلان او يا نهرين څخه راوستی وي خو عجيبه دا ده چې دی په هره لوبه کې يو نوی سمند پيدا کوي .

اسلم د زين او تنګونو د سنبالولو کار ګړندی کړ ، د مسکا روانه څپه يې د سترګو په څېرمو او شونډو باندې وچه شوه ، سترګې يې په څارونکې توګه جبارته وروا ړولې او ويې پوښته : د درې خانان هم دلته دي ؟

ــ هو همدلته دي ، چاپ اندازان يې د بر اندراب د وزلوبانو په ملاتړ کې زموږ له انډيوالانو سره ډغرې وهي .

ــ ښه ښه دا نو د مهردل خبره رښتيا شوه ؛ خانان پرته له دې چې موږ يې ولمسوو خپله لاره ، لوری او برخه ليک يې له ملک شاسوار سره وتړل . د اسلم په مخ او سترګو سوروالی پيدا شو،څېرمې يې ورپېدې اوپه څېره کې يې دهيجان او غوسې کرښې وغځېدې. ده ته دغه عارضه دفارياب په سفر کې ور پيدا شوې وه او دنا پېرندل شويو روحي علتونو په وجه به له يوه وخته تر بله وخته ورپيدا کېدله .دی به په دې حالت کې له خپل طبيعي او ساړه مزاج څخه و ووت ، دانتقام او بر لاسي روحيه به يې پيدا کړه .دا حالت که څه هم په ده کې کم دوامه او تېرېدونکی و خو لکه دثور دميا شتې با ران او برېښنا د ده ا را ده به يې غوسې او داحساساتو غبرګون ته سپارله . ګوره چې نن په ده څه وسول چې دجبار دخبرې په اورېدو همدا حالت ور پيدا شو. ده تېره تېره جبار ته وکتل، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي د زين په کوبۍ يې لاسونه ټينګ کړل او په يوه ټوپ پر آس سپور شو او په همدې وخت يې په لوړ آواز هغه ته وويل : زه کسات اخلم ، زه د چا د رحم او عدالت تږی نه يم . مشکي ته يې پونده ورکړه ، او شګـــلنه څمکه يې تر پښو لاندې په منډو شوه ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ببواکه په زین کې راتاو شو ، مخ په نندارچیانو یې چېغې کړې : اې خلکوتاسې دې خبر یاستئ زه کسات اخلم او لکه برېښنا د وزلوبې گرداب ته ورشېوه شو .

سوړ او مدبر اسلم تود او بېباکه شو . لکه آسماني تندر پر قوره راپربووت او په هماغه لومړني یرغل د قورې مینځ ته ورننووت ، مشکي په سر او پښو اچولو ، په میل میل د رېدو او د ولیو په ټکرونو لکه توفاني بېړۍ د آسونو په څپو کې د ورغومي لور ته وربهېده او خپل سپورېې د آزموینې او مبارزې درشل ته پر مخ بیوه .

قاسم له ورایه اسلم ولیده او نظر پهلوان ته یې اشاره وکړه چې د اسلم کېڼ اړخ ونیسي او خپله یې هڅه وکړه چې له ښي لوري له هغه سره ځان غبرګ کړي او په ورغومي باندې د قاسانو د مظفر د یرغل په وړاندې خنډ شي .اسلم دوه ځلې ورغومی جګ کړ خو د وزلوبې له چکۍ د وتلو لارېې پیدا نکړه .

هوا توده وه او باد نه چلېده . په سپرو او پهلوانانو باندې د خولو لښتې رارروان وو . اسلم له دوو کوششونو وروسته په داسې حال کې چې د تندي‌له گرژالو یې وینې رابهېدې د وزلوبې څنډې ته راووت . له آس نه راکوز شو ، آس یې د کلي یو هلک ته وسپاره پخپله ورو ورو د یو لښتي اړخ ته چې پې د پاسه د ولو څو ببرې ونې ولاړې وې راغی ، د سر او مخ وینې یې ووینځلې ، بیایې له خپلې غاړې تاو شوې گل سیب دسمال راخلاص کړ او د وزلوبانو په خاصه طریقه یې پر سر باندې وتاړه . په‌دې کې قاسم او د شاوخوا کلیو څو تنه وزلوبان په اسلم راټول شول . اسلم هغوی ته وویل : اوس به شېبه وروسته د صوفی محی الدین کـــرنګ هم راورسېږي ، د خـــوشدرې د شامراد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورق آس هم زموږ په ملاتړ رارسېږي . د صوفي محی الدين آس د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړئ . تورق دې قاسم وڅغلوي . دپشيانو محمد مراد پهلوان هم حاضر دی چې د ملک شاسوار او خانانو د وزلوبانو په مقابل کې زموږ د ملگرو ملاتړ وکړي .

قاسم په ځواب کې اسلم ته وويل : محمد مراد به دا ځل ستا ملا ونه تړي ، ځکه چې دی او د درې خانان د اندراب د برې سيمې خلک دي او داندراب د ويش په اعتبار دوی ټول د کوزنيو په مقابل کې سره يو دي . که په بنو کې هغه ستا ملا وتړله ، هلته خو په وزلوبې کې د لر او بر مقابله نه وه ، ته او ستا ملگري د ملک شاسوار سره مخامخ شوي واست ځکه خو د پهلوان محمد مراد لپاره دا روا وه چې د تا ملا وتړي ليکن نن به دا ملاتړ ورته سخت وي .

ــ د تا خبره خو سمه ده ليکن ما تېره اونۍ په هغه باندې ډېرې خوارۍ کړيدي . بيا فرض کړه چې هغه له موږ سره کوم اغيزمن ملاتړ ونکړي دومره خو به شي چې د هغوی له ملاتړ نه لاس واخلي .

ــ خدازده ، خدازده .

ــ نه نه خامخا !

ــ ننۍ وزلوبه زموږ د انډيوالانو لپاره يوه مهمه آزموينه ده . نن د لومړي ځل لپاره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو په وجود کې زموږ لر او بر دښمنان يو لاس زموږ مقابلې ته راوتلي دي . که يې موږ دلته مات کړو بيا مو نه پسې پرېږدي . د تورې چرگې ملا تېره ورځ د صوفي محی‌الدين زوی ته د بنو په بازار کې ويلي وو چې اسلم څه لري يو قاسم او څو تنه نور لنډه‌غر بزکشان ، دا دروازه به هم اسفنديار بل سبا د ده سلا په وزلوبې کې پې وتړي . زه نن دلته دتورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرګې د ملا د خبرې په معنی پوه شوم .

ـ څنګه پوه شوې او په څه شي پوه شوې ؟

ـ په دې پوه شوم چې ملک شاسوار له تا سره د مقابلې په مقصد د برې درې له خانانو سره خپل اختلاف او خپګان لرې کړي دی او نن په ګډه سره د تا ماتولو ته دلته حاضر شوي دي . که ته له ما سره دا خبره منې چې په نننۍ وزلوبه کې زموږ انډیوالان ماتېږي ،نو راشئ چې دا لوبه پخپل لاس ماته کړو .

ـ څنګه به یې ماته کړو ؟

ـ جنګ جګړه ، وهل ټکول به پیل کړو . که دې خوښه وي څو ډزې به هم وکړو . ما خپله تومانچه راوړې ده !

اسلم په ځیر ځیر قاسم ته وکتل او په داسې حال کې چې غبرګه قمچینه یې په دواړو لاسونو کې اړوله او په سترګوکې یې د تعجب مسکا پیدا شوه ، د افسوس په توګه یې سر کښېو او بنۍ خوا ته وخوځاوه او وې ویل : نه قاسم خانه موږ وزلوبه د شر په لوري نه بیایو . دې لوبې ته راغلیو نندارچیانو یوه میاشت هغې ته انتظار ایستلی دی . زیاتره زموږ د لوبې په شوق دلته راغلي دي ، په حقیقت کې دغه وزلوبه د ټولو خلکو لوبه ده ، موږ ته مناسب نه دي چې د ځان دمصلحت لپاره د خلکو د ننداري حق تر پښو لاندې کړو . موږ یوائې یوه لاره لرو ، هغه دا ده چې په مېړانه او زړورتیا خپل ټول کوشش سرته ورسوو او په کلکه په خدای باندې توکل وکړو .

ـ نو ګواکې ستا یقین دی چې ورغومی به باسو ؟

ـ داسې نشم ویلای ، فقط په خدای پورې تړلې ده چې چا ته د برې توفیق ورکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې کې له قوري نه سکندر پهلوان مخ په اسلم را وګرځېده او چې رانږدې شو آس يې ودراوه او د بزکشانو په لوړ آواز يې وويل : اسلمه څه ته ګورې ؟ لوبه سخته شويده ، انډيوالان تا ته سترګې په لار دي .

اسلم سم د لاسه په آس پښه واړوله او هغه يې مخ په قبله ودراوه ، لاسونه يې پورته کړل : خدايه زه ستا په تکيه ځغلم ، زما منګولو ته قوت او زما زړه ته باور ورکړه ، ما په دې کبرجنو او ظالمانو باندې بري ته ورسوه . اسلم مخامخ د قوري په لورې وځغلېده او د خلکو پاملرنه يې ځان ته راواړوله . په همدې دې وخت څارنوال د ګلک دځوررولو په هدف په هغه غږ وکړ :ګلکه ورته ګوره ، ورته ګوره د دميدان خوند او رنګ يې څرنګه بدل کړ . څنګه د آسونو چکۍ شلوي او لکه پړانګ د ورغومي پلو ته وردانګي ، مشکي ته ګوره، مشکي ته چې لکه تور ښامار هر شی تر سينې لاندې ماتوي او پر مخ ښويږي .

ګلک چې نفرت او حسادت يې په سترګو کې ځپې وهلې د خپل لنګوټې شمله چې لمر ته يې سپر کړې وه ، له مخ څخه لرې کړه، څارنوال ته يې وويل : دا تاسې ياستئ چې له موږ ک څخه زمرې جوړوئ . کنې چېرې اسلم او چېرې د ملک شاسوار سره د هغه سيالي!

ــ ګلکه متې او ملونه د خدای داد دي ! که د دې واک زموږ او ستا سې په لاس کې وای اوس به د وخته په کوم مير او ملک باندې پلورل شوي و .

په دې کې د ننـــدارچيانو شـــور بګت جوړ شو ... هله هله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاباس ، مه یې پرېږده . معلم جمعه چې د سپرلو او پهلوانۍ ډېر شوقمن و، د نندارچیانو په منځ کې ودرېده ، بېواکه په کوکو سر شو ... اسلمه ، اسلمه ! خدای ستا په لور دی .

آسونه لکه د لوړو څخه راځوړند شوی سیلاب په اسلم او مظفر پسې چې سره ترازو سوي وو ، راځغلېدل . اسلم او مظفر په یوه استقامت د نندارچیانو لیکو ته نیږدې شول او په داسې حال کې چې د نندارچیانو کتار په شا مات شو ، اسلم په یو چټک او لنډ څرخ کې مشکي د څوړ په لوري راوگرځاوه او په دې کې د پهلوان مظفر آس کاواک شو ، په کېنه ډډه راپرېووت او په پهلوان باندې راواوښت . اسلم ورغومي د هغه له لاسه ویوست او نندارچیانو احساساتو په جوش کې نارې کړې : آفرین ، آفرین بارک‌الله اسلمه ... ته د اندراب مالگه یې... ته زموږ بخت یې ... ته زموږ ستوری یې .

بزکشي روانه وه او موازنه شېبه په شېبه د کوز اندرا ب په گټه بدلېدله . د بنو ، صیاد ، کشناباد او پلخا خلک له خوښۍ نه په جامو کې نه ځایېدل ، هغوی د بري او ویاړ احساس کاوه . هېچا بې هیجانه نشوی منلای چې د کوز اندراب نرم او مهذب خلک د بر اندراب پر ځیږ و او جنگي خلکو باندې په داسې یوه خونړۍ وزلوبه کې برلاسی پیدا کولای شي . اسلم په همدې میدان کې د نرمو او مهربانه بزگرانو او د عاشق پیشه او هنر خوښوونکو خلکو د امید او ویاړ سپور دی . ټولو خپلې هیلې په ده پورې تړلې دي . دنگې غاړې ، پراخې سینې ، مضبوطو متو ، روښان عقل او مهارت هغه له‌نورو وزلوبانو څخه ممتاز کړی ، اوږدو مصیبتونو او د سفر خواریو د بري او افتخار درشل ته راوستی دی . ډېر کسان هیله کوي چې د ده په څېر وای . د کلي بلهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواره ، ملكان او هغه بدسولی څارنوال هم د دې آرمان كوي چې د اسلم غوندې د خلكو د تحسين او آفرين وړ وای .

لمر په غرغړه و چې اسلم په خولوكې لوند خيشت له قورې ځخه پخواني دمه ځای ته راوځغاست ، مشكي چې له خولې ځخه يې سپين ځگونه بادېدل په جگ سر او وتلې سينه خپل سپور د گڼوولیو سيوري ته راورساوه. اسلم د زين كوبۍ ونيوله . ښي پښه يې كېڼ لورته تر زين راواړوله او بيايې د آس له شا ځخه په غبرگو پښو ځمكې ته راودانگل. نندارچيانو له شاوخوا ورته رامنډې كړې او آس يې ځينې ونيو . اسلم سمدلاسه د مشكي تنگونه سست كړل او يوه زلمكي ته يې وسپاره چې په دې نيږدې شاوخوا كې يې وگرزوي او دمه وركړي ، پخپله د گوتو او منگولو د گرژالو او زخمونو په تړلو او پټې كولو بوخت شو . په دې كې جبار د نندارچيانو له لوري راغې سلام يې واچوه . اسلم د سلام ځواب وركړ او هغه ته يې وويل : جباره ته لاړ شه وگوره چې د دې نيږدې كلي كوځې، د كلي بل لور ته وتلې دي كه نه ؟دكوځو شاوخوا كسان پوه كړه چې په كوځو كې بې ځايه ونه گرزي ، ځكه كېدی شي چې چاپ اندا زان په همدې كوځو ور وځغلي او د كوځو لاروي د اسانو تر پښو لاندې شي .

اسلم لا له خپلو زخمي گوتو او منگولو سره بوخت و چې قاسم په كنځلو كنځلو كې د توروق په سپرلۍ راورسېد ، اسلم له هغه نه په ورين تندی پوښتنه وكړه : شير بچيه بيا چا ته كفري او عاصي يې ؟

ــ د پشيي درې كشپ ته ، هغه ستا قسمي او قرآني پهلوان ته .

ــ پهلوان محمد مراد ښيي ؟

ــ هو ، هماغه د پنبې پهلوان ، هغه له تا سره خپل لوظ مات كړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم دم د درې له خانانو سره ملګری شو .

اسلم وخندل او په خندا خندا کې يې قاسم ته وويل : دا خو ستا په ګټه ده . . . له دې خبرې سره سم په چرت کې لاړ . له يوې لنډې شېبې وروسته يې سر راپورته کړ او په سړه سينه يې قاسم مخاطب کړ : محمد مراد نارينه او په لوظ ولاړ سړی دی . ليکن دی د درې له وزلوبانو سره قومي اړيکي لري ، مړی ژوندی يې له هغو سره شريک دی . نشي کولی چې د قوم له نرخ او دود څخه ووزي . په تېره په دې وخت چې مظفر ژوبل شو او د درې وزلوبان له پهلوان محمد مراد پرته بل مشر نه لري . يوه بله خبره دا چې د درې د بزکشانو خوا ته دمحمد مراد درېده به زموږ د انډيوالانو او هغوی تر مينځ د جنګ جګړې د احتمال مخه ونيسي . محمد مراد د درې د خانانو او زموږ دملک ګوتې په ناجايزو مقصدونو پوه دی او د اوبو خړولو ته به وخت ورنکړي . خو په دې شرط چې زموږ هلکان بې موجبه ترخولې تېر نشي او چا ته پلمه په لاس ورنکړي ، ټول انډيوالان پوه کړه چې د کنځلو او پېغورونو پر ځای زور په مټو او ځغاستو واچوي ، زه او پهلوان نظر ورغومي جګوو ، نور انډيوالان دې زموږ شاوخوا ونيسي او د دغه نيږدې کلي پر لور دې زموږ د ځغاستې او يرغل لاره هواره کړي .

ــ ولې د کلي لاره ؟

ــ د ورغومي ايستلوته تر دې بله مناسبه لاره نشته .

ــ آيا دا به له خطره خلاص کار وي ؟

ــ هو ، ما په دې باب خپل چرت وهلی دی . فقط په همدې لاره وزو او ورغومی صياد ته باسو . اوس ميدان زموږ د آسونو تر پښو لاندې دی . وروسته آسونه ستومانه کېږي او ملکان کولای شي څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه هوسا آسونه قورې ته راورسوي .هغوی وروستي یرغل ته چمتو کیږي او موږ باید دوی غافلگیره کړو .

ــ موږ هم عبدل پهلوان ، لعل خان ، وهاب ، جمال الدین ، آدینه او پردل پهلوان هوسا ساتلی دی . هغوی به ټکرې وهي او قمچینې به چلوی ، حریفان به ټکوي او لار به خلاصوي .

ــ دغه انډیوالان میدان ته ننه باسه ، په مطلب یې سم پوه کړه، زموږ یرغل دخدای په هیله پیل کېدونکی دی .

قاسم د میدان پلوته وځغلېده . اسلم د مشکي خواته راغی او د هغه تانگونه یې سر دوباره مضبوط کړل ، سپور شو ، مخ په قبلې ودرېده او خپله همیشنۍ دعایې وکړه او ورپسې د دوړې پر لیکه میدان ته ننووت او لکه همیشه د ورغومي محل ته پر مخ لاړ . لوبه توده شوه ، د قمچینو خرپهار ، دنندارچیانو چیغو ، د سپرو کنځلو او دآسونود شخړې گرداب ، میدان ته نوی خونړۍ بڼه اوجنگي تودوخه ورکړه . مشکي د آسونو په چرموړل شوې څرخېدونکې دایره کې په غبرگو غبرگو جگېده او په یوه دوراني حرکت کې ورغومي ته ورنیږدې کېده . اسلم پر آس باندې هیبت کاوه او د حریفانو زیاتېدونکې فشار د هغه پرمختگ سختاوه . د ورغومي لپاره مبارزه دحریفانو تر منځ ورو ورو په واقعي پهلوانۍ او جنگي شخړې باندې بدله شوه ، ورغومي د سمندر پهلوان لاس ته ورغی ، هغه د برې درې یو نامتو بزکش و او دې لوبې ته د خانانو په ملاتړ راغلی و . پخوا تر دې چې اسلم ورغومي ته ورسېږي ، نظر پهلوان له سمندر سره له چپ لوري ترازو شو . د قورې دایرې شونډه وکړه او د بر اندراب بزکشانو سمندر ته د آزاد میــــدان پلو د آسونو کــــــوڅه ورکړه . اسلم ورغــومي ولید چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده مخالف لوري ته په‌مخه شواو د نظر پهلوان په خرېيلي سر باندې د درې د سپرو د قمچينو باران جوړ شو . چيغې يې کړې : نظره آفرين ټينګ شه ، ګوره چې درنه خلاص نشي ،مشکي لکه ليونی اوښ کېڼ او ښي لورته خوله اچوله او لکه جنګي بېړۍ په سينه يې يرغل کوونکې څپې شا ته تمبولې او د آسونو په درياب کې يې پرمخ لامبو وهله .

نندارچيانو ته د دوړو او خاورو له مينځه دوه ترازو شوي سپاره راڅرګند شول . د هغوی شور او ځوږ وچت شو ، ټول پښپلو ځايونو کې په پښو ودرېدل . ترازو شويو وزلوبانو يو بل ته ټکانونه ورکول، چيغې يې وهلې او بې مفهومه الفاظ يې له خولې راايستل . سمندر ورغومي په تقم کې نيولی و او په پسته خاوره کې مخ پورته د ننداره‌چيانو کتارونو ته ځغاست . نظر پهلوان د آس ملونه پرې يښې وې او په دواړو لاسو په تقم شوي ورغومي پورې نښتی و . آسونو لکه وږي ليوان تر سخوانښتو پورې خولې خلاصې کړې او په ګړندۍ منډه کې د ننداره‌چيانو د کتارونو پر لور وروځغستل ، د خلکو په هيجان او شور بګت کې سمندر او نظرپهلوان پر ننداره‌چيانو ورننوتل ، کتارونه مات شول او خلك شاوخوا ته وتښتېدل . په ترازو شويو حريفانو پسې جوخت د وزلوبانو لښکر راورسېد او د هغو په کېڼ او ښي لورې راوڅرخېدل . نظر د مبارزې په جوش او بې خودۍ کې د اسلم آواز واورېده : نظره پام کوه چې درنه خلاص نشي ، آس له کېڼ لوري په ځوړه راوګرځوه .

نظرپهلوان په زين کې راکوز شو او د وجود په موازنه يې د آس مخ راوګرځاوه . داسې ښکارېده چې د صوفي محي‌الدين کرنګ شېبه په شېبه د سمندر پر آس باندې برلاسی مومي ، ګـامونه يې پراخېدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

چټکتیا یې زیاتېدله په راځیدوکې یې د سمندر آس پر ځان راوڅرخاوه او خپل مسیر ته‌یې برابر کړ ، نظر پهلوان درې واره پرله پسې ورغومي وڅانده په دریم وار سمندر له آس سره په ځمکه رانسکور شو . لیکن ورغومی یې خوشې نکړ . نظر د سمندر له لاسه د ورغومي د شکولو لپاره په آس هیبت وکړ ، آس پړ مخې په دوو زنګنو نسکور شو او مخ په وړاندې په ځمکه وښویېده او ورپسې د بزکشانو څپه راورسېده او ورغومي یې تر ډله‌ایز یرغل لاندې ونیو .

وزلوبې ته‌هوسا سپاره‌ورننوتل ، دواړو خواوو ، هم د لر اندراب او هم د بر اندراب سپرو بې کچې تکل پیل کړ . ملک شاسوار او د برې درې خانانو له یوه لوري ،اسلم او د هغه یارانو له بل لوري خپل برخه لیک او د ژوند فال د لوبې په انجام پورې وتړل . د ورغومي ایستل ګواکې برې ته رسېدل او پر دښمن غلبه کول . آسونه میلول او یو پر بل خېژول ، په چوړکیو باندې د تانګونو ، روستاړو او ملونو پرېکول ، په رکاب او قمچینو باندې یو د بل وهل ، د سرونو او پزو ماتول ، کنځا ، سپکې سپورې او پیغورونه دا ګرد سره د وزلوبې ملګري شول . میدان د آسونو او پهلوانانو په ګرداب بدل شو ، لوبه د پیاوړي مټ او زورور آس ده . څو څو واره ورغومی په میدا ن راوګرځول شو لیکن هیچا ونکړی شو هغه د ځان کړي او له دې میدان څخه یې د لرې آزادو کلیو لور ته چې د ګټلو شرط و ، وباسي .

پهلوان نظر درې ځلې د بر اندراب له وزلوبانو سره ترازو شو . او په دې توګه یې د صوفی محی‌الدین کرنګ آس ستر شهرت او لوړې بیې ته ورساوه . ده نن په رښتیا بې سارې لوبه وکړه . اسلم لا تر اوسه خپـــل ورستی تکـــل او یرغل نه‌دی پیــــل کړی . یوازې یې یو وار له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسفندیار څخه وچت شوی ورغومی وشکاوه او خپلو وزلوبانو ته یې په لاس ور کړ .

نندارچیان د نننۍ خونړۍ لوبې تر اغېزې لاندې راغلي دي او د رواني لوبې په میدان کې د بر لاسو وزلوبانو او په ځان باندې اسونودپایلې لیدو ته لېواله دي . وزلوبې او سیمه ایز سپورتونه څومره چې دسیالۍ اودښمنۍ په زهرو لړلي وي ، هماغومره په خلکو کې هیجان او لېو التیا پیدا کوي. گوره څوک به دې بختور بري ته ورسېږي ؟ لوبې خو تل دومره هیبتناکې او خطري نه وي . نننۍ لوبه خو خورا نادره لوبه ده ، داسې خو په کلونو کې کوم وار برابرېږي . په همدې لوبو کې واقعي قهرما نا ن دخلکو قبول ته رسېږي .خلك که څه هم په وجداني لحاظ دانصاف پلویا ن دي لیکن په عمل کې دبریالیو شاته ولاړ وي . گوره څوک به نن دې بختور بري ته ورسېږي .

.ملك شاسوار په یوه یرغه کرنگ باندې سپور ، د وزلوبې دمیدان په لمن کې ښکته پورته ځغلېده ، په خپلو پلوي سپرو باندې یې چې دلمر تودوخې او دوزلوبې تکل تږي کړي او ستو مانه کړي وو، د څښناک د اوبو پتکونه او منې ویشلې . هغوی یې هڅول او ستومانه آسونه به یې وربدلول .

د ننداارچیانو بر سر، په یو لوړ ځای باندې څارنوال له مهردل سره ناست و . مهردل په گلك باندې ملنډې وهلې او څارنوال ورته خندل . د ننداړچیانو زړونه بوگنېدل او پیاوړو چاپ اندازانو ته یې لکه اسلم پهلوان ، نظر پهلوان ، محمد مراد پهلوان ، سمندر پهلوان او استاد پاینده ته سترگې غړولې او باور یې درلود چې په دغو کسانو کې به کــوم څوک ورغومی ، د وزلوبې له میدان څخه آزاد کړي او بري ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورسپړي . دغه باور او انتظار د اسلم پهلوان په باره کې چې د اندراب محبوب او په ټولو کې وتلی بزکش و، د لوبې په بهیر کې کمزوری شوی و . هغه دفاعي حالت غوره کړی و ، ورغومي ته نیږدې کېده لیکن د پخوانیو لوبو په خلاف د تعرض او حملې خوا ته ډېر نه ورتېرېده . دوه ځله کله چې اسفندیار د سمند آس په سپرلو او د برې درې د بزکشانو په مرسته ورغومی جګ کړ ، اسلم د وخت له ضایع کولو پرته د قورې له دایرې څخه د هغه د وتلو مخه ونیوله او هغه یې په سترګو کې پوه کړ چې ده ته به د ویاړاو برې لار ورنکړی شي . د اسلم سترګې خوني شوې وې . هغه اسفندیار ته نن بل ډول کتل ، خدازده څه پېښ شول چې قاسم له قورې څخه را وځغاست او د میدان په څنډه کې نندارچیانو ته نیږدې ملک شاسوار ته راورسېده او له رارسېدو سره سم یې ملک تر قمچینو لاندې ونیو . د نندارڅو سپرو تر مینځ د جنګ جګړې او قمچینو بازار تود شو . په دې کې ګلک د څارنوال ګریوان ته لاس واچاوه او په کوکو کوکو یې هغه مخاطب کړ : وګوره څارنوال صاحب پخپله قاسم دی ، دا ټول فساد له ده څخه راپیدا شو ، همدې، دی چې پر اور باروت شیندي ، خدای پاردی لچکان مشرانو او د عزت خاوندانو ته لاس وراچوي .

بل پلو په همدې شېبه کې وزلوبه دومره توده شوی وه چې څارنوال د ملا ګلک خبرې نه اورېدې او له خپلو ټولو حواسو سره د سپرو په لوبه کې دوب ؤ . لاسونه له لاسونو ، متې له متو ، رکابونه له رکابونو او آسونه له آسونو سره ونښتل . اسلم چې له مخ او څټ نه یې د خولو رود روان و او سترګو یې د وینو رنګ اخیستې و ، آس د ورغـــومي سر ته راورســـاوه او د آسونو په غوبل کې لــکه باز په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورغومي ورغوټه شو او په یوه حرکت یې هغه تر تقم لاندې ټینګ کړ، مشکي ته یې بېدریغه پونده ورکړه ، هغه په غبرګو ودرېده او د آسونو له دایرې څخه د وتلو لپاره یې په وړاندې ودانګل . انډیوالانو د تور مشکي سپاره ته کوڅه ورکړه او نندارچیانو تور مشکي چې په تندي یې سپین ستوری ځلېده ولیده چې په ډېره چټکتیا د ځغلنده آسونو له چکۍ څخه راووت . هیجاني شویو نندارچیانو یو ځای او یوه خوله چیغې کړې : آفرین ، شاباس نام خدا ، سل رحمته ، زر رحمته ...

مهردل له ډېرې خوشحالۍ څخه د آسونو مخې ته ورودانګل خو تور لیوه لکه بریښنا د هغه په وړاندې تېر شو او د خلاص لورې په استقامت یې منډه تیزه کړه . اسلم د خپل ښي لاس په لور وڅرخېده . د برې درې وزلوبانو د بنو او صیاد لویې لارې ته د مشکي دوتلو مخه ونیوه ، اسلم په سرعت کېڼ پلو راتاو شو او د نظر پهلوان او بازمحمد په ملاتړ ببرته د میدان په لور راوګرزېده. په دې کې سمندر او اسفندیار غوړ. په غوړ راورسیدل . سمدلاسه د اسفندیار او بازمحمد آسونه سره ټکر شول او د ټکر له زوره دواړه په ځمکه ولګېدل . اسلم مشکي د میدان څنډې ته نیږدې کړ او د وزلوبانو د انتظار په خلاف د ګلابو د بوټو پر شنه دیوال باندې چې د وزلوبې د میدان او کروندګرو ځمکو تر مینځ حایل و ، مخامخ ورغی او لکه مرغه له دیوال څخه هغه خوا واوښت ، نظر پهلوان لار اوړده کړه او د اغزیو د دیوال، له شا نه راوڅرخېده . خو سمندر اسلم تعقیب کړ او بې ځنډه د اغزیو له شنه دیوال څخه پسې ور واوښت . اسلم له دیوال څخه هغه خوا په یوه لنډه فاصله کې ، یوه سوره ور لښتي ته ورسېده او بې ځنډه له هغه څخه هغه خوا والووت . خو د سمنــدر آس د لښتي هغې خواته و نه رسېده او له

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنډې څخه ببر ته د لښتي مینځ ته په شا راولوېده . اسلم مشکي د کلي لارې ته سیخ کړ . نظر پهلوان او له هغه نه په کمه فاصله کې وروسته د سپرلو ډله پسې راځغلېد له . مشکي په بیړه د کلي په نرۍ کوڅه ننووت . وړاندې په کوڅه کې، له یوې خلاصې دروازې څخه ناڅاپي یو ببر سری کوچنۍ ماښوم په منډه د اسلم مخ ته راووت ، د دې پېښې په لیدو د اسلم ویښتان ځیږه شول او د وجود ټول رګونه یې وبرېښېد ل . خدای یې یاد کړ او له ښي پلوه ځمکې ته ورځوړند شو او هغه کوچنی یې د سترګو په رپ کې پورته کړ . وړاندې د کوڅې په ګاونډ کې یو ټیټ بام چې د رشقې پولۍ پې انبار شوې وې راڅرګند شو . اسلم بې له ځنده ماشوم د بام د پاسه د رشقې د پولیو منځ ته ورګوزار کړ . او ورپسې د تنګې کوڅې د تاو راتاو او کږلېچونو څخه تېر شو ، پراخې او هوارې ځمکې ته ووت . هغه صیاد ته د رسېدو کرښه سیې کړه او د برې په لومړي احساس کې یې ولیدل چې هلته لرې د ختیځ پلو د هندوکش پر څوکو او کمرونو باندې د غوټه غوټه سپینو وریځو چترۍ پلنې شوې وې .او ښکته د درې په اوږدو کې دلرې کلیو چمبرونه او برجونه داوړي د هوا په خړه لړه کې تاو شوي وو . له پټیو او پولو څخه تود تاو راجګېده او د ده ستومانه او ځپل شوی اندامونه یې ټوکر کول . مشکي لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او لکه تور سیلاو په پولو او پټیو ور اوښت . ورپسې د صوفی محی الدین کرنګ د نظر پهلوان په سپرلو د هغه لیکه تعقیبوله .ځمکې دا سونو منډې او د وزلوبانو مېړانې ته غبږ پرانستې وه او صیاد د ویاړ او برۍ پر لور لار پرې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمو بوره پټي د پوړيو په څېر د ده سلا له لورې مخ په کوز اندراب يو په بل پسې ځوړند شوي او غځېدلي وو . اسلم په شاړو ، بوره او يوې شويو ځمکو باندې د بنو ، د لويې لارې په استقامت ځغلېده او لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او له پولو او لښتيو څخه اوښت . شا ته يې له کيڼ لورې نظر پهلوان د صوفی محی الدين د آس په سپرلو د مشکي استقامت تعقيباوه او ور پسې دصياد نورو زلميوزلوبانو په دوی پسې را ځغاستل. ځمکې پياوړو سپرو او الوتونکو آسونو ته غيز خلاصه کړې وه . پولو او پټيو پرله‌پسې د آسونو تر پښو لاندې منډې وهلې او په ولاړه توده هوا کې د لو شويو کروندو په پراخ تېر باندې د مشکي او کرنګ د منډې د دوړو دوه ثابتې کرښې د ده سلا د وزلوبې له ميدان څخه د منځوي صياد دباغونو او چنارونو سيورو ته ور اوږدې شوې . اسلم او نظر پهلوان په ځغاستو د ملک يوسف د باغ په پرانستې دروازه را ننوتل ، ور پسې د صياد دزلميو سپرو ډله را ورسېده او په باغ کې دننه دخوښيو شور او دوزلوبانو ګڼه ګونه پيل شوه .په دې کې ناڅاپي د مهردل د کور دروازه خلاصه شوه او دښځو له يوې ډلې څخه يوه پېغله چې مخ او متې يې په وربښمين ټيکري کې نغښتي وو، په اوچتو ګامونو مشکي ته را نيږدې شوه ، دهغه دتندي سپين ستوری يې چپ کړ او دهغه په پيکي کې يې يو وربښمين دسمال پې دپاسه يوه کونډه شوې طلايي سکه چې دښځينه ګاڼې په توګه په شتمنو کورنيو کې دود وه وتړومبله. په دې مهال يې ټيکری له سرڅخه په وليو را وښويېده او پخپل ښايست يې دټولو زړونه ولړزول.وزلوبانو مخونه واړول او نجلۍ بېرته ټيکری په سر او وېښتانو را وغوړاوه ،دېړونې پيڅه يې خولې ته ونيوه په داسې حال کې چې پر مېـــړوي تړلي ذاتي سخونــــدر ته يې اشاره کوله په اسلم کې يې ستـر ګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خښې کړې ، هغه ته يې وويل:زما مور وايي دغه سخوند ردمشکي پښو ته حلال کړئ او دمشکي سوئ يې په وينو ورنگوئ . دايې وويل ، بېرته يې دکور په لور منډه واخيسته او په دروازه کې دننه په ډله ورننوته .

څلور ورځې وروسته ، دصياد وزلو بانو د ده سلا په ستونځمنه لوبه کې د خپل بې ساري او بې پخوا بري په وياړ دملك يوسف په باغ کې،دسين پر غاړه دګورو ونو او څپرو تر سيورو لاندې ، دخوښۍ بنډار جوړ کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک یوسف چوتره د ګیس د څراغونو تر رڼا لاندې ډوبه شوې وه . د بزکشانو شور بګت او خنداوو د باغ په چاپېریال کې انګازې کولې .

مهردل او دهغه ورونو مېلمنو ته چلمان نیول او چاینکې یې ورباندې وېشــــــــــلې تر روښــا نه څراغونو لاندې چې د ونو په جګو څانګو کې راځوړند شوی وو د چنارونو او غوزانو سیورو د کلا په دیوالونو او د باغ په رغولې باندې رنګارنګ او زړه وړونکې نقشونه جوړ کړې او باغ ته یې جادوګره ښکلا وربخښلې وه . د کلا د سهیل پلو، چوترې ته مخامخ د مېلمنو آسونه تړلي وو . کله کله به آسونه یوبل ته ششنېدل ، په غبرګو غبرګو به یې یوبل ته ګوزار ورکړ او د وزلوبانو مرکه به یې اخلال کړه . چنارونو ، نري شمال ته پاڼې شرنګولې او له سیورو څخه راپیدا سویو تصویرونو کې یې پرله پسې بدلون راووست . له ستورو ډک آسمان ، د غرونو ابهت او د سین سرود د مهردل مېلمستیا ته خاص برم او درنښت ورکړي و . مهردل د تېرې چارشنبې د وزلوبې خاطرې وریادولې او په مزو کې اوږېده رااوږېده . مشکې د ده شمله نیغه کړې وه او په اندراب کې یې ده ته ستر شهرت ګټلی و . اوس دی د هغه آس خاوند دی چې ساری یې په اندراب کې نشته . ښایې یو دوه کاله وروسته په ټول قطغن کې شهرت ته ورسېږي . مهردل له ځان سره وویل ما هم سپېتانه نه ده ورسره کړې ، درې کلن ژېړ سخوندر مې په پښو کې ورحلال کړ او ټولې سوې مې د هغه په وینو ورنګولې . ګاځري او هګۍ په وربشو کې وراچوم او تر ټولو زیاته دا چې د اسلم غوندې وتلې او بې سارې سپور مې ورته پیدا کړیدې . ته خو ګــــوره څنــګه د اغزنو ګلابو پر دیوال راواوښت ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوره‌ ور لښتي څخه يې ودانګل او په کوڅه کې دننه يې د ماشوم هلک نه لاره پاکه کړه او ورغومي يې د وزلوبې له لېوانو څخه خپل کړ او په صياد کې يې زما د نامتو پلار ملک يوسف دروازې ته راورساوه، بارک الله اسلمه ، آفرين مشکي ، مهردل لا د خپلو خوږو خاطرو په کوڅوکې زنګيده رازنګيده چې قاسم د قاقمې ځنډې ته لاس ورواچاوه او وې څانډه : ګوره مهردله ستا خو دې کور ودان وي چې د مشکي د برى لپاره دې دوستانو او يارانو ته مېلمستيا کړې ده . مګر صوفى محى الدين خو بالکل ځان نه ګروي . د هغه آس که ورغومي نه دې ايستلى ، په ميدان کې خو ځغليدلى دى . د وزلوبانو پام خوېې ځان ته وراړولى دى .

د قاسم له دې خبرې سره د ارزنګانو نظر پهلوان چې د ده سلا په وزلوبه کې د اسلم مرستندوى سارى و ، په بالښت باندې له يوې ډډې څخه راپه بله شو ، نسوار يې تو کړل او په داسې حال کې چې سترګې يې غټې کړې ، د قاسم په خبرې پورې يې وويل : دا حقيقت لري چې د صوفى محى الدين کرنګ يو ډېر ښه بهن دى . هغه ډېر ځوان دى نور هم ډکېږي او قوت اخلي . که پام ورسره وشي او ښه وساتل شي يوه ورځ به د مشکي ځاى ونيسې .

اسلم چې له معلم جمعه خان سره په کومه خبره اخته و ، د نظر پهلوان خبريې پام ځانته وروااړاوه او د هغه پر لورى راولاړ شو ، وې ويل : د صوفى محى الدين کرنګ خو بې جوړې دى . خو که صوفى خپه نشي دغه آس ښه نه ساتي ، په وزلوبو کې د ده کشرى زوى هغه ځغلوي او د سيلانيانو د يابو کار ځنې اخلي ، له دې آس سره مناسب دي چې يو چــاپ انداز ورته ونيسي او ويې روزي . په دې کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان په خبره ورگډ شو ، وې ویل : د وزلوبې په ورځ ما په وروستي دور کې د اسلم ښي خوا ساتله ، کله چې د اسلم مشکي د گلابو پر دیوال واوښت ، د صوفی کرنگ پر حائل وانه‌وښت او زه مجبور شوم چې لار اوږده کړم . په دې وجه نیږدې ؤ چې سمندر له اسلم سره ترازو شي خو د هغه آس د کمزورتیا په وجه په لښتي کې راپرېووت .

اسلم نظر پهلوان د خبرو خلاصولو ته پرې نه ښود ، په تلوار تلوارېې وویل : هو هو ، کرنگ دا عیب لري . هغه باید په خنډونو څخه د الوتلوپه چم روږدی شي . یوبل عیب هم لري چې په کېڼ لوري لنډ نه راتاوېږي او د راگرځیدو دایره لویوي .

په دې کې جمعه خان معلم وویل : د ده سلا د چار شنبې په وزلوبه کې د ملک شاسوار زوی اسفندیار یو خیالیگر سمند ځغلاوه ، د مخ پښې ، لکۍ او د غاړې ځنې یې تورې ، ونه یې لوړه ، سر یې ښایسته او سینه یې پراخه ... زه خویې ان په لیدو نه مړیدم ، په دې ځای آدینه جمعه خان معلم ته په خبروکې ورننوت : قصور په آس کې نه و، قصور په سپاره کې و . ده ته په کار و چې کوم زوړ یابو یا کومه بیتله اسپه یې پیدا کړې وای او د یو نندارچي په مقام کې د میدان شاوخوا گرځیدلای . ټولو وخندل . اسلم وروسته آدینه ته مخ راواړاوه وې ویل :سمند ښه آس دې او اسفندیار هم واقعي پهلوان دی . لیکن زما په خیال سمند په ځغاسته کې سرعت نه لري او خپل سپور مراد ته نشي رسولای . په منډه او لوبو کې زموږ مشکي سارې نه لري . کله چې له قورې راوزي او مخه ورکول کېږي داسې الوزي چې ته به وایې ځمکه یې مخې ته منډې راوهي . قاسم په خبـــره ننوت : ما ته اسلم هېڅـکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاوړی آس نه راکوي . اسلم مخ په قاسم په گونځو شو ، په شوخی يې هغه په بلهوډو کې وخوخاوه او وې ويل : شيطانه ولې دروا‌غ وايې ، مگر هغه تورق آس ښه نه و .

ــ نه هېڅکله ، بې له ښکلې څېرې څخه بل هېڅ کمال نه لري .

ــ ما د خوش درې او فج له بزکشانو څخه د دې تورق په باب ډېر څه اوريدلي دي . هغوی وايي تېزه منډه لري او له خنځ څخه په الوتو کې ډېر مېړني دی .

ــ ما خويې دغه صفتونه و نه ليدل خو دا عيب يې را څرگند شو چې په منډه کې اړخ خالي کوي او کله کله پخپل سر لوری بد لوي .

د شاشان برات پهلوان او د آرزو استاد پاينده چې نوې د صياد د بزکشانو په ډله راگډ شوي او په مېلمستيا کې حاضر وو د خوشحالۍ او رضايت احساس کاوه . برات پهلوان سخوابنتي او اوږده بريتونه له خوشالتيا څخه شبېه په شبېه د غوږونو پر لور څکېدل او له خندا ډکه او ويړه خوله يې د چاپ اندازانو خبروته له حيرانتيا خلاصه پاتې وه ، داسې لکه خبرې چې د اورېدو په ځای خوري ، سترگې يې د گيسونو رڼايې او د غاليو او رنگينو بالښتونو ښکلا ته مرۍ مرۍ کېدې ، ده کله داسې د مينې او ملگرتيا ښايسته شپه نه وه ليدلې .

استاد پاينده د صياد له نورو بزکشانو سره د ده سلا په بزکشۍ کې د اسلم په ستاينه لگيا و ، هغه ويل : له ډېرو کلونو راهسې په دې ارمان وم چې په کوز اندراب کې کوم ستوری وځلېږي . خدای زموږ غوښتنه ومنله ، اسلم يې راپيدا کړ . د هغه په متو او لاسونو کې يې قوت کېښود ، د هغه پلې يې کلکې کړې او هغه يې د صياد ننگياليو او سپېڅلو خلـــکو ته راولېږه . ايماني درته وايم کله چې هغه له مظفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان سره ترازو شو ، ما د اسلم زبردستي له ورایه ولیده . هغه داسې ښکارېده لکه پړانګ چې د غره په غوڅه باندې ورغورځار شي او له کړنګ نه یې ښکته وارتوي .

آدینه وویل : د وزلوبې پای ډېر خوندور و ، کله چې مشکي قوره چیرې کړه او د آسونو ګلې نه طاقه شو ، ټول ننداره‌چیان له ایرانتیا څخه په چیغو نارو سر شو او ځای په ځای ودرېدل . مشکي لکه د غرونو تور سیلاو لوړې ژورې تر تتۍ لاندې کړې په میدان راوګرځېده د اغزنو بوټو پر دیوال واوښته ، خلکو نه غریو پورته شو : سبحان الله ، نام خدا . ما د تورې چرګې ملا ولید چې ویې ژړل ، لنګوټه یې پورته کړه او په ځمکه یې ووهله .

جمعه خان معلم د آدینه خبره واخیسته او هغه یې داسې مخاطب کړ : اوس د اندراب په ټولو کلیو او کورونو کې د هغه ماشوم قصه کېږي چې اسلم د کلي کوڅې نه په ځغاسته کې جګ کړ او له حتمي مرګ نه یې وژغوره . دا یو واقعي معجزه ده تر اوسه د هیڅ سپاره لاس داسې نوی بري ته نه دی رسېدلې . زموږ ولس اوس اسلم تش یو پهلوان او ماهر سپور نه بولي بلکې هغه د خدای یو خاص بنده او فضلي سړی بولي . په دې کې اسلم په جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : پرېږده چټیات مه وایه . قاسم خبره په خوله کې وروچه کړه او هغه یې داسې ځواب کړ : ته هم والله عجب سړی یې ، د خدای داد هم نشي سیلای پرېږده چې حقیقت وویل شي او د حسودانو او دښمنانو ورمیږونه او سرونه مات شي .

مهږدل په آدینه او جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : شپه پخېږي او زموږ د عمـــر واټ د ځـــوانۍ ښکلې موسم ته رارسیدلی دی . راځئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌اوکساتونه

د دې ښايسته شپې او د ده سلا د بري شکرانه کې د مينې او وفا ترانې وغږوو . هغوى دواړو خپلې دنبورې راواخيستې او غبرگوتې سندرې يې پيل کړې .

ای دخترک سفیدک سکدانه
د پوپک قاش تو شدم دیـــوانه
دیوانه منم خـــلق خدا میـدانه
شاید که ترا نصیب من گردانه

دربـــاغ بودم بوی تو ای بـــاغ آمد
یک گل کندم نـــام تو در یـــاد آمد
یک گل کندم ورق ورق پاره شدای
آبی جـــگر سوختگیم به فریاد آمد

عاشق نه بودم تو عاشقانم کردی
من لاله بودم تو زعفـرانم کردی
در خانه به حال خود شیشته بودم
یک گپ زدی به غم نهانم کردی

من آمـــــده یم به دیدن جـــانانه
صد برگ سفید من برآ از خــانه
صد برگ سفید من برآ رخصت گیر
بـــاز آمدن مـــرا خـــدا میـــدانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمـدنت اگـــر خبر میـــداشتم
در روی رهت گل سمن میکاشتم
گل میکاشتم که پایت در گل مانی
خاک قدمت به دیده میبـرداشتم

دختر دختر تو داغ کــردی ما را
صد برگ درون باغ کردی ما را
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
افتـــاو شدی و او کردی ما را

د ساز او سندرو په جوش کې گدامحمد د مهردل بزگر د کلا له لوري په چوتره راوخوت مخامخ مهردل ته ورغی او په غوږ کې یې څه ورته وویل . مهردل له ځایه راولاړ شو جیلکه یې په اوږو راسمه کړه ، پښې یې په پښو کړې او په گدامحمد پسې وروخوځېد . د کلا له مخې تېر شو او مخ د باغ په دروازه د قشخانې انگړ ته ننووت . مهردل د الیکین په رڼا کې ملا سید اکبر له واره وپیژانده . هرکلی یې ورکړ او په مینه یې لاسونه ترې چاپېر کړل او د گېلې په غاړه یې ورته وویل :نو ولې مخامخ چوترې ته نه راتلې . په دې بختوره شپه کې خدای څنگه دلته زموږ گوتو ته راوستې ، راځه زوروره چې ځو .

ــ نه نه زه نشم تلای . ما باید څوک و نهویني .

ــ ولې خېریت خو دی ؟

ــ ته پخپله چرت ووهه چې په دې نیمه شپه کې څوک د خېریت لپاره دومره لرې راځي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل د زړه دننه وترهېده پوښتنه يې وکړه :خدای دې فضل وکړي ، حال وايه .

ــ د ماخستن لمونځ تېر و چې مفتی جلال زه ورغوښتم هغه ما ته امر وکړ هم دا اوس فوري صياد ته لاړ شه اسلم او مهردل خبر کړه چې سبا د بنو د دکانونو د وهل کېدو په فقره کې قاسم او شامراد ، جبار او آدينه ، روزي او گلاب نيول کېږي او يوه يا دوه ورځې وروسته نظر پهلوان د کوم شپانه د قتل په تور باندې چې يوه مياشت وړاندې د ارزنگانو په کروندوکې وژل سوی و ، توقيف کېږي . اسلم ته کوم بل لوی تلک ايښودل شوېدی . مفتی صاحب ويل وروسته به زه په دې باب کې پوره معلومات واخلم او تاسې به خبر کړم . اولسوال مفتی جلال ورغوښتی ؤ . غابښ چيچنې يې ورته کړې وې چې بايد له قاضي او څارنوال سره بې ځايه گوتې ماتې نکړي او د اولسوالۍ له نور مامورانو سره په يوه لار ولاړ شي . مفتي صاحب وويل چې ته بايد سبايې لمونځ خپل جومات ته راورسوې او لمر خاته ما ته احوال راوړې
.ــ مفتي صاحب د څارنوال په باب څه ويل ؟

ــ وروره بلهِ اخيستونکې هم چېرې ايمان لري ؟دا گرد سره لېوان دي او فقط پيسو ته گوري . ملک شاسوار او د برې درې خانانو د دې گردو ايمان او وجدان گرو کړی دی . مفتي جلال يو جلا سړی دی چې نه گروکېږي او نه خرڅېږي. ليکن يو وزری سړی دی ، خدای دې خبر ور پيښ کړي ، سمدلاسه خو د حکومت ټول مامورين ورته يو شويدي .

مهردل گدامحمد ته ورنارې کړې چې اسلم راولي خو ملا سيد اکبر په بېــــرته تگ باندې زيات اصرار وکړ . هغه ويربـده که چېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه کې ببرته بنو ته و نه رسېږي د ده د راتګ راز به رسوا شي او خبره به ورته ګرانه شي . ملا ببرته بنو ته لاړ خو اسلم له مهردل او قاسم سره د هغه له تګ نه وروسته کرۍ شپه هماغلته په قشخانه کې تېره کړه . اسلم مهردل ته وویل : زه د ده سلا تر بزکشۍ مخکې د محمد مراد پهلوان له خولې خبر شوم چې د درې خانانو ملک شاسوار ته ویلی دي چې اسلم په رشوتونو نشي ورکولای . هغه اوس مشهور شوی او په اندراب کې یې محبوبیت پیدا کړی دی . د مظلومیت قصه او داستان یې هم ټولو ته معلوم دی ، د حکومت خلک اوس هغه ته په آسانه لاس نه وراچوي ، یوازې پښې ورته دربوي او په دې توګه له تا نه روپۍ شکوي او دا د پښو دربی به هم تر هغه وخته وي چې په تا څه بودېږي ، نو ښه او لنډه لاره دا ده چې اسلم له منځه لرې کړې او بیا په دغو روپیو چې دا اوس یې لګوی د هغه د قتل داغونه له خپلې لمنې نه ووینځې . په دې کې قاسم را په ګونډو شو ، سترګې یې د ببرو بریتو تر شا رډې رډې راووتې ، د پزې څوکه لکه جغندر تکه سره شوه ، پخوا تر دې چې اسلم خپلې خبرې خلاصې کړي ، په لوړ آواز یې کریغه کړه : وه د خنځیر زویه مګر په قاسم باندې د ګور تبۍ اوښتې وې چې بیا ستا منګولې د اسلم مرۍ ته ورسېږي ، مګر زموږ کلي او کورونه سیلاو وړي وي او موږ د لنګوټیو پر ځای د ملک شاسوار د ښځو ټیکري اغوستي وي چې بیا ته د اسلم په غاړه چاړه تېره کړې .

اسلم د قاسم خبرو کې ورننووت او هغه ته یې په ترخه غاړه وویل : ته یوه شېبه صبر وکړه او خبره تر پایه واوره !

ــ نور د اوریدو ضرورت نشته ، باید له هم دې ځایه مخامخ پې ورشو . کلا یې وسوځوو او زاړه واړه یې تر تیغه تېر کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل راولاړ شو قاسم یې تر زنې ونیو او بیا یې مخاطب کړ : قاسم خانه ! ستا مېړانه او شجاعت خو ټولو انډیوالانو ته معلوم دی لیکن ستا دغه لیونتوب او عصبانیت او دا چیغې او بربنډې خبرې به موږ تر کسات اخیستلو مخکې برباد کړي .

اسلم وویل : قاسم خانه ! پرما خو ظلم شوېدي . زما خو ناموس تباه شوېدي . زه خو په هېڅ توگه له کسات اخیستلو نه پرته بله چاره نه لرم . لیکن بیړه د شیطان کار دی او ستا غوسه او چیغې ښه نتیجه نه لري .

ــ نه نه اسلمه ځان مه غولوه او دا عقل دې نور په سین لاهو کړه . زه برالا درته وایم نور نه درېږم .

اسلم د قاسم په اوږه لاس کېښود او په مخ یې چپ کړ او بیا یې په کراره ورته وویل : که زما خبرې تر پایه واورې ته به قانع شې یو وار مهرباني وکړه وخت راکړه چې زه تاسې په ټول مطلب پوه کړم ، بیا زه حاضر یم چې ستا او مهردل خبرې واورم او عمل پې وکړم . زما خو هم په لرمانه باندې وینې رااوښتې دي . زه خو تر تا زیات د کسات په اور کې سوځم .

اسلم ولیدل چې قاسم له جوش او غوسې څخه کېناست تیلې یې چیلم ته وواهه دوه درې لوخړې یې ترې جگې کړې ، بیا یې مهردل ته د محمد مراد پهلوان د خولې قصه داسې بشپړ کړه : خانانو ملک شاسوار ته ویلي دي چې دا اسلم د حکومتي مامورانو په لاس کې لکه دام او تلک غوندې یو شی دی . پدې دام کې اوس ته نښتی یې او موږ وینو چې په موږ هم دا ورځ راتلونکې ده . هغه وخت لرې ندی چې دتا او موږ ټوله شتمني داسلم په دفع شرکې د مامورانو او قاضیانو خېټو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړه شی او موږ خود بخود د اسلم په مقابله کې ناتوانه او وزر ماتي شو . نو ولې خبره دې ځای ته ورسوو او ولې د لاس غوټه په غاښونو حلاصه کړو . راځئ د یو بزکش آس بیه پې ورکړو او د تل لپاره یې ځان له شره خلاصه کړو . هر کله چې د اسلم سر په خاورو لاړ ، همدې مامورانو او قاضیانو ته به یوه مرداره گوله ورکړو او ځان به له هر ورځنې رشوت ورکولو او د اسلم له پور او کسات نه یو ځای او یو وار آزاد کړو . خانانو ملک شاسوار ته ذمه وهلې ده چې د اسلم د وژلو او حکومت جغات به نیمه په نیمه ورسره پریکوي .

مهردل یوه شیبکۍ په فکر کې لاړ بیا یې له اسلم نه پوښتنه وکړه : دا د محمد مراد پهلوان خبره خو د سیداکبر له خبرې سره سر نه خوري !

ــ برخلاف دا دوه خبرې خو د یو بل استر دي او لکه خښتې سره برابرې دي .

ــ زما خو سر پې خلاص نه شو .

ــ زه به دې سر پې خلاص کړم : ډېر امکان شته چې د درې خانانو او ملک شاسوار خبره داسې سره پخه کړې وي چې د اسلم یاران به په دې او هغه پلمه څو ورځې په حکومت باندې راجلب کړو او په همدې وخت کې به د هغه د وژلو او ورکولو پلان عملي کړو .

مهردل د خبرې تل ته ورولویده ، سترگو یې کوځې وکړې او له ځان سره یې وویل : ښه ، ښه ، دا خویې پخه لاره جوړه کړې ده .

قاسم ببواکه سره وښوریده او له خولې یې ووتل : مگر صیاد هدېره شي چې ځوک د اسلم ویښته بې ځایه کړي . په دې کې یې جیب ته لاس کړ ، تمـــانچه یې راوایستله ، چپ یې کړ او بیا یې ببرته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جیب ننه ایستله .

مهردل په بریتو کې مسکی شو . بیا یې مخ په اسلم پوښتنه وکړه : داسې معلومېږي چې ملک شاسوار او د درې خانان به ډېر ژر ستا د سر د اخیستلو لپاره گام وچت کړي .

ــ هو زه هم همداسې اټکل کوم .

ــ سمدستی خو باید له یوازې گرځېدو لاس واخلې ، د کور د ختو کار هم ودروې او په پټ ځای کې استوگنه غوره کړې .

ــ هو دا هم یوه خبره ده ، لیکن په دې تدبیرونو له خانانو او ملکانو څخه نه خلاصېږم او بیا د یوې ورځې کار نه دی . زه چې د حق خاوند یم ، د پټېدو په وجه به خپل حق بالکل له لاسه ورکړم .

ــ نو ته د ځان د ساتلو لپاره څه لوری وینې ؟

ــ زما لوری روښانه دی .

ــ مثلاً هغه روښانه لوری څه دی ؟

ــ بربنډه مقـــــابله او د اندراب د قومي نرخ سره سم د پور او کسات اخیستل .

ــ په کومه طریقه او د چا په زور ؟

ــ همدا پوښتنه ده چې باید ځواب ورته پیدا کړو . زما په خیال مونږ کولای شو په خلکو تکیه وکړو .

ــ لیکن خلک د دښمنۍ او جگړې ډگر ته نه درسره راوزي .

ــ ما ته د خلکو ښه نیت او تائید بس دی .

ــ که چېرې د خلکو ښه نیت او تائید ستا درد دوا نکړي بیا څه کوې ؟

ــ که له ما سره انصاف و نه شي او زه بله لاره پیدا نه کړم ، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یاغي شم . همدغه خلک چې ما دریاد کړل ، دوی به ما وساتي او خپله ډوډۍ راسره وویشي .

داسلم په دې خبره د قاسم دوچولی غوټې اوبه شوې . بریتونه یې د موسکا په څپو کې سره لاړل او د لومړی ځل لپاره یې په زوره زوره وخندل او وې ویل : آفرین اسلمه بارک‌الله ، د نر زویه اوس دې سمه لار پیدا کړه .

ــ قاسم خانه وروره ! ته لږ نور هم تکیه شه ، ستا د میړنیو خبرو وار به هم راورسېږي .

مهردل مخ اسلم ته وویل : زه څو ورځې وړاندې دې نتیجې ته رسیدلی یم چې ملک شاسوار ، د تورې چرگې ملا او د درې خانان پر تا باندې گوزار ته‌تیارشوي‌دي . د ملا سید اکبر او محمد مراد پهلوان له خبرو ښکارېږي چې موږ ته ډېر وخت او مهلت نه دی پاتې . لیکن له پېښې سره د مقابلې لپاره زه کومه ډاډمنه او روښانه لار نه وینم .

ــ قصه آسانه ده سبا چې د حکومت ماسلان په قاسم دوی پسې راشي ، ماسلان به جواب کړو او پلمه به ورته وکړو چې هلکان نن د ارزنگانو پلو بزکشۍ ته ځي او په هېڅ وجه نن ولسوالۍ ته نشي درتلای . بل سبا ته به د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د ښنارتی په خاطر د بزکشۍ لوبه جوړه کړو او په دې توگه به دوه ورځې وخت پیدا کړو ، په دې دوو ورځو کې به ته په‌اولسوال ، څارنوال او د څارندوی په قوماندان لاس راوکاږې او بریتونه به یې ورغوړ کړې .

موږ به آوازه واچوو چې کابل او بغلان ته مو عریضې لېږلې دي او د باز خواست غوښتنه مو کړېده . ته پخپله هم د حکومت مامورینو ته خبرداری ورکړه چې اسلم په کـــابل کې د المپیک له رئیس سره رابطه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کېږده . او په ملک شاسوار او د درې خانانو یې عرضونه کړي دي . سمدلاسه به دغه اقدامات وکړو ، وروسته به بیا سلا مشوره سره وکړو وبه گورو چې خدای څه کوي .

مهردل له ژور فکر نه وروسته سر راپورته کړ ، لاس یې اسلم ته را اوږد کړ او وې ویل : لاس دې راکړه خبره دې لکه مرغلره په زړه کېناسته ، گوره چې هلکان د حکومت له ماسلانو سره لاړ نشي . دا عجب وطن دې ، دلته د کمزورو او مظلومانو غږ نه اوریدل کېږي ...

قاسم د مهردل خبره په مینځ غوڅه ماته کړه ویې خندل او وې ویل :

دا وار دې د نر خبره وکړه ، اسلم ته به هغه وخت غوږ ونیول شي چې کبر په کبر جواب کړي ، دپه دې کې مهردل له ځایه ولاړ شو خپل څادر یې وڅانډه او درې واړه له قشخانې څخه د چوترې لور ته راغلل ، شپې خپله وروستنۍ شومه سر ته رسوله او سپېدو نوې نوې خپلې نازکې شونډې د غرونو په غومبرو ایښودلې ، آدینه او جمعه خان معلم د شپې د لمنې په وروستې برخه کې د مینې او هجران ناویلې سندرې را نغښتلې :

د سبزه نشین ، که سبزه گلزار من ای
سر تا سر سبزه منـــزل یـــار من اي
هر جـــا که روی درخت پر گل بینی
اون گله نکن ، که صورت یار من ای

دریـــا جـــاله میان دریـــا جـــاله
بشکستـه سر چنـــــــار پنچاه ساله
بشکستـه سر چنـــار افـگارم کرد
عشق دختـــر مـردم په این حالم کرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

جـــانانه بهـــار خرمی را چه کنم
من بیتو حیات او زنده گی را چه کنم
مـــردم ای خـــدا عمر دراز میطلبن
من عمــــر دراز غمقتی را چه کنم

د دوست محمد اکا د کور په خوا کې سین ته نېږدې چواني دیگونه بار شوی وو . د کوز صیاد ځوانانو د محمد نظر پهلوان د پښارتی په خوښۍ کې گڼون کړی و . هلته د جومات په پوښل شوې برنډه کې د نېږدې کلیو رابلل سوي مېلمانه او د هغوی په بر سر کې د جلب څو تنه ماسلان ناست وو .

د اندراب د ښوونځیو معلمانو ، د بنو خزانه‌دار محمد عمر خان ، د پشيي درې محمد مراد پهلوان د جومات په انگړ او د بیالی پرغاړه ، پر نیالیو باندې ونو ته ډډه وهلې وه . یو کهنه گې ماسل چې په صورت مزی او په خپل کار کې ماهر ښکارېده له برنډې راولاړ شو ، خپل کمربندیې وتاړه ، خولۍ په سر سمه کړه او مخامخ مهردل ته راغی : اربابه په موږ باندې ناوخته کېږي .

ــ خیر خدای به هر څه آسان کړی ، ته راوښیه چې له قاسم نه پرته ، نور څوک ستا په رقعه کې شامل دي .

هغه یو چرموړل شوی ، سولیدلی کاغذ له جیب نه راویوست : دغه دی ... قاسم خو د سر سړی دی . ورپسې د منځوي صیاد سکندر ، ارسلا د ترکاڼ زوی او د کوز صیاد گلاب، روزی ، امیر محمد بهرام ، آدینه او د صوفی محی‌الدین زمن ... په ارزنگانو کې محمد نظر پهلوان او یو څو تنه نو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ دومره ډېر ولې راغي یاست . د دې اسامیانو د بولو لپاره خو یو ته بس وې !

ــ قصه لکه چې لویه ده . ملک شاسوار په قاسم باندې عریضه کړی ده چې د ده سلا په وزلوبه کې یې د ملک بې عزتي کړیده . د جزا سرکاتب لا دا هم ویل چې د بنو بازار وهل شوی دی او په دکې د کوز صیاد د هلکانو لاس دی .

ــ ته څه فکر کوې ، آیا زموږ هلکان به رښتیا په دې غلا کې شریک‌وي ؟

ــ زه به په دې کې څه ووایم ، موږ خو د حکم تابع خلک یو ، آمران وایي رایې ولئ ، او موږ یې ورولو .

په دې کې مهردل رقعه د ماسل له لاسه واخیسته قاسم ته یې نارې کړې : ما چاپ اندازانو ته یو څو وریښمینې جیلکې رانیولی دي . یوه ډېر مزداره یې حوالدار ته راواخله . په دې کې مهردل جیب ته لاس کړ پنځه سوه روپې یې راوایستې په موسکا یې لاس د خوالدار په لور وروغځاوه . حوالدار ستګې د رضایت په توګه موسکۍ کړې او مهردل ته یې وویل : بده به نه وه ملکه که پنځه سوه دې نورې د جلب ضابط لپاره راکړې وای .بیا به زموږ کار هم آسان شوی و او څلور پنځه ورځې به مو د هلکانو جلب ځندولې و .

ــ ګل خبره دې وکړه . مهلردل دا وویل او جیب ته‌یې لاس کړ ، پنځه سوه نورې‌یې د حوالدار په رغوي کې کېښودې .

صوفی محی‌الدین چې د غالیو بالښت ته‌یې تکیه وهلې وه مخ په مهردل راولاړ شو او هغه ته‌یې وویل : زه غواړم چې اسلم دې نن زما کرنګ وڅغلوي . بالکل دې وڅغلوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ مشکي به څنګه شي ؟
ــ مشکي به محمد نظر پهلوان ته ورکړو .
ــ اسلم به دا ومني ؟

په دې کې اسلم چې د صوفی محی‌الدین شا ته غلې دریدلې و په لوړه خندایې وویل : خامخا په‌یې ومني . د زړه په اخلاص به‌یې ومني .

صوفی محی‌الدین د دې خبرې له اوریدو سره په اسلم ورمنډه کړه . هغه‌یې په غیږکې ونیو په سترګو یې چپ کړ او زیاته‌یې کړه : ته زموږ فخر یې ، ته دکوزصیاد توره او مټ یې ، ته زموږ حقیقت‌یې . هغه له ډېرې خوشحالۍ نه سور واوښت او ژر ژر یې په ږیره لاس راتېر کړاو په خطاب کې اسلم ته خبره داسې اوږده کړه : اسلمه دښمن بیا درپسې راپورته شوی دی . خو موږ هغه د پروسږکال ویده خلک نه یو . زموږ ملاتړ درسره دی ته کولای شي تاوان په ځای کې پر ما غږ وکړې .

اسلم صوفی‌محی‌الدین ته کورودانی ووایه او زیاته‌یې کړه : ما ته د ملک‌شاسوار ، ګلګ او د برې درې د خانانو له لوري لویه سپکه راورسېده ، هغوی زما کور ، زما هستي او زما عشق له ما نه واخیستل زه‌یې په مړو وشمیرلم . ما غوښتل مخامخ خپل کسات واخلو ، خو دلته د صیاد د مشرانو او خیر خوښوونکو خلکو ، زما په تودو مغزو باندې سړې اوبه تویې کړې او زه‌یې روغې جوړې ته راضي کړم ، لیکن په خپله په دې کلي کې ولیدل چې څوک له ما سره روغه جوړه نه کوي او ما خپل سیال نه بولي او دا لا څه کوې اوس زما په قتل او نابودۍ پسې ګرځي . زه د اندراب مشرانو او د دې ځای حکومت ته دخپـــل پور او حق په باره کې په وار وار ودرېدم خو هېچا زما پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونکړه او زما د ګرمانه په لمبو يې اوبه را نه شيندلې . د اسلم د غضب او غوسې تودوخه مخ په زياتيدو شوه . په غټو ښايسته سترګو کې يې د کسات برېښنا خوره شوه ، ژبې يې لکنت پيدا کړ او باړخوګانويې سوروالی راووړ .

مهردل د اسلم په خبرو ورننووت : اسلمه دا خبره نوره پرېږده ، نن د دوست محمد اکا په کور کې دا ټولې خبرې پاکوو . ته يوازې او يو وزرې سړی نه سې . ته د ټول صياد د باناموسه خلکو د غيرتونو او مېړانې شمله يې اوس چې قصه پای ته نېږدې شوې ده ، ته بايد چې د غره غوندې سوړ ، دروند او هسک ودرېږې . تا ته غوسه ، ګيله او زيات تودوالې نه دی مناسب او ته صوفی محی الدينه که غواړې له اسلم سره ملاتړ وکړې ، نو له قاسم ، آدينه ، اسکندر او زموږ له نورو ځوانانو سره خپلې متې او منګولې وتړه .

قاسم ګريوان پرانستې او په سوی سا د سين په غاړه د کوز صياد جومات ته راننووت او په بزآشانو يې نارې کړې : راوزئ سخوندر حلال شوی او د صياد خلک د وزلوبې ميدان ته راټول شوي دي .

د قاسم له بلنې سره سم ټول چاپ اندازان راولاړ شول . اسلم د محمد مراد پهلوان په اوږه لاس ورواچوه او له جومات نه د وتو په حال کې يې هغه ته وويل : ننني وزلوبې ته يوازې د بر صياد ، منځوي صياد او زموږ د خپل کلي کوز صياد چاپ اندازان رابلل شوي دي . آسونه هم په خپله د همدې خلکو دي . ته يوازنی چاپ اندازيې چې زموږ له خپلو کليو د باندې شخه دې ښادی ته رابلل شوی يې .

ــ تاسې په دې کې نه ياست غوليدلي چې زه مو خپل بللې يم . زه جسمأ د پشه‌يې په دره کې اوسم ليکن زړه مې له تاسې سره دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ستا اصلي ټټوبی د صیاد د چاپ اندازانو په زړه کې دی . موږ نه غواړو چې هېڅکله له تا سره مقابل شو . خو د ده سلا په‌وزلوبه کې داسې موقعیت راغی چې موږ سره مخامخ شوو . ستا دې کور ودان زي چې زما په معذرت او ضرورت پوه شوې ، مخه دې راکړه او ګوتې دې راسره ماتې نکړه .

محمد مراد پهلوان د اسلم په دې خبره په کټ کټ وخندل او هغه یې په تشي کې وخوهاوه او ورته وې ویل : نه نه هېڅکله ما مخه نه ده درکړې ، تا په خپله توره او مېړانه او د مشکي په مرسته ورغومي ویوست او ټول نندارچیان دې په حیرانتیا کې ډوب کړل .په دې کې محمد مراد ناڅاپي غلی شو د اسلم مړوندیې ونیو او د لارې په مینځ کې یې ودراوه ځیر ځیر یې ورته وکتل او وې پوښته ، څلور پنځه وار د ورغومي د ځغلولو په حال کې تا مشکي د ختو او اغزنو بوټو له دیوالونو واوښتې . هم له لښتی او هم په کوڅه ورغلې ... لاحول ولا هغه وخت چې تا هغه هلک جیګاوه او ورته ټیټ شوې هیڅچا باور نه کاوه چې ته به هغه جګ کړی شي .

ــ پهلوانه هغه کار ما په بېخودۍ کې وکړ . دا یو خدایي مدد و چې زما زړه او منګولو ته یې قوت ورکړ .

ــ مشکي لکه د مرغۍ ... قاسم په دې کې د اسلم په اوږه لاس کېښود او په خپلو خبرویې د محمد مراد خبره په خوله کې وروچه کړه : بزآشان یو بل پسې سپاره شول او د بزآشۍ میدان ته ورسیدل ، دغه دی د صوفی محی الدین کرنګ تیار دی .

دواړه یاران غبرګ د وزلوبې میدان ته وروځغاستل . د صیاد سپرو ځـــان په کـــوز او بر صیاد کې وویشه او د منځوي صیاد وزلوبان یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډول د برابرولو لپاره د مسابقې په دواړو ډلو کې سره تقسیم کړل . د ارزنګانو محمد نظر پهلوان د مهردل د مشکي آس په سپرلو د بر صیاد او اسلم پهلوان د صوفی محی الدین د شپږ کلن کرنګ په سپرلو د کوز صیاد د چاپ اندازانو په مشرتابه وټاکل شول .

لوبه د اسلم په دعا پیل شوه . خدایه زموږ په هڅوکې برکت کېږده . زموږ په متو کې قوت کېږده . زموږ په زړونوکې محبت کېږده او موږ پر ظالمانو بر کړه .

مبارزه شروع شوه ، که له ورور سره وي که له دښمن سره مبارزه مبارزه ده ، مېړانه او شجاعت غواړي ، محمد مراد پهلوان د نظر لوری ونیو ، اسلم په سکندر باندې غږ کړ : رفاقت رفاقت دی او رقابت رقابت دی ګوره چې سیالي خرابه نکړې ... چو چو ، بارک‌الله کرنګ په لومړنیو یرغلونو کې خپله وړتیا وښودله اسلم پوه شو چې کرنګ د ده غوښتنې پوره کولای شي او د هر راز مانور قدرت لري خو افسوس چې له جګو خنډونو او دیوالونو څخه د الوتلو تمرین نلري . اسلم له پخوانی عادت سره سم یې قورې د آسونو کړئ ته د ننوتو له پیل سڅه ورغومي جګ کړ او هغه یې له کړئ نه د باندې رتوځغلاوه ، نظر او محمد مراد د هغه مخه ونیوه او ورغومي یې د هغه له منګولو څخه وشکاوه .

اسلم بیا بیا کرنګ د کړئ وسط ته ورساوه او حریفان یې وترهول ، هغه نسبت هر پهلوان او چاپ انداز ته برتري لرله . د هغه یرغل ، دفاع او د وزلوبې په کرکتر بتندې پوهیدنه خورا بې سارې وه . هغه د چانس شببه تر بل هر سپاره ښه تشخیصوله . هغه که څه هم د کرنګ له عالي خصوصیاتو سره بلدو خــو د ننني مسابقې په پیـــل کې یې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخامخ وازمایه او ویې لیدل چې د سپاره د فرمان په پوهیدلو کې نیمگړتیاوې لري او د زیاتې روزنې محتاج دی . مشکي د محمد نظر پهلوان سره ښه کار نه کاوه ، هغه د اسلم د سبک او کرکتر سره عادت شوی و . محمد نظر رکاب وهل ، مهمیز کول د ملونو اشاره او د موازینې خصوصیات هغه ته نوي وو او د خپل سپاره غوښتنې یې نشوی پوره کولای . کله به چې محمد نظر پهلوان غوښتل هغه پر ورغومي ورپرې باسي ، هغه به میل کېده او په دې توگه یې خپل سپور په مبارزه کې نامینده کاوه .

لوبه روانه وه . یو ساعت وروسته ټول سپاره د انډیوالۍ له رعایت څخه سره ووتل ، شخړه او د برې لپاره د وزلوبانو خشونت پیل شو . محمد مراد پهلوان له اسلم سره ترازو شو او د یو ښوینډ ځوړ نه دواړه له خپلو آسونو سره ښکته ورغښتل .

وزلوبه غرمې ته نېږدې دومره توده او سخته شوه چې د نندارچیانو په زړونو کې یې ویره پیدا کړه . په سترو او عامو وزلوبوکې زیاتره کمزوري او متوسط سپاره هم گډون کوي لیکن د صیاد په ننني وزلوبه کېښېږدې گرد سره پیاوړي او ماهر سپاره گډون لري . دا یو غیر عادې وزلوبه ده ، د دې گډونکوونکې د صیاد د چاپ اندازانو هماغه ډله ده چې د بنو او ده سلا په خونړیو وزلوبوکې یې د اسلم د برې لپاره لاره هواره کړه . اسلم څو څو وارې په قوره کې نارې کړې چې پخپل مینځې بزکشۍ کې یود بل رعایت خیانت دی . هر یو په ټول قدرت سره د خپل برې لپاره .

غرمې ته نیږدې لوبه پای ته ورسیده ، ورغومي تر پایه پورې په قــوره او میـــــدان کې پاتې شو . هېڅوک برې ته و نه رسیدل لیکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محی‌الدین کرنګ د هغه پیاوړې مانور او تیزه منډه د خلکو خولې ته ولویده ، تور غوړ سمند آس چې سکندر وځغلاوه نوې د کوز صیاد قورې ته راغلی و . هغه د خواجه غار نه د بر صیاد محمد رضا نومې میراب اخیستی او انداب ته‌یې راوستی و . مشکې بیا هم د آسونو میر پاتې شو ، هغه درې واره قوره ماته کړه او طاقه شو لیکن محمد نظر پهلوان د دغه آس په خصوصیاتو ښه نه و بلد ، ورغومې یې نتیجې ته ونشو رسولای .

شپه راورسېده ، ستومانه او پرکاله بزکشان د قاسم د کور په بامونو او انګړکې سره تقسیم شوی وو . د قشخانې په بام باندې د اسلم او مهردل د راز ملګری سره ټول شول . مهردل توره پهلوې لونګۍ له سره لرې کړه ، واسکټ‌یې ویوست او د هغه له جیب نه‌یې چسترفیلد امریکایې سګریټ راویوست او محمد مراد ته‌یې ونیو . محمد مراد خړې سترګې په سګرټ کې هښې کړې ، په بریتوکې مسکی شو ، لاس‌یې وروځغاوه یوه پلته سګرټ‌یې له قطی نه راواخیست ، په ګوتوکې‌یې سره واړاوه ښکته پورته‌یې ورته وکتل او مهردل ته‌یې وویل : ما لا تر اوسه سګریټ نه دې څکولی .

ــ نن‌یې وڅکوه . د محمد نظر پهلوان پښبارته ده ، بختوره شپه ده او له دې سره سم‌یې تیلې ورته ووهه . محمد مراد پهلوان د سګریټ لوګی سینې ته ننه یوست او سم‌دلاسه وتوخېده او په توخنه خوله‌یې وویل : دا په موږ پورې ښه نه دی ، زموږ لپاره هماغه خپل نسوار ...

مهردل له بل جیبه نه د نسوارو کدو راویوست او پهلوان ته‌یې ونیو : واخله دا د خپل وطن په بوټی ځان خوشحال کړه . په دې‌مینځ کې قاسم بام ته راوخوت په ویره خوله او خلاصه تتۍ‌یې په اسلم‌باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غږ کړ : وا وا عجیبه وروري ! ټول کار او روزګار دې ما ته راپرېږدي او ته پخپله دلته ستوني ستاغ د انډیوالانو خوږو مرکو ته پروت یې ، آیا بنفشه ستا خور نه ده او محمد نظر پهلوان حق نه درباندې لري . مېلمانه ، آسونه ، ساز او سرود ، ډوډۍ ویشل دا یوازې په ما پوره کېږي ؟

اسلم را په ډډه شو ، په جبار ، اسکندر ، آدینه او نورو باندې غږ کړ : راځئ راځئ په ما پسې راځئ ! قاسم دې یوه شېبه دمه جوړه کړي .

د انګړ په مینځ کې د کلي شوقي سندرغاړي پر معلم جمعه باندې راټول شوي وو . د دنبورۍ د تارون د تال کړنګار او د زلمیانو ګډو سندرو د شاوخوا کورنو او کوڅو چاپېریال ډک کړی و .

د کلا دننه پېغلې نجونې د بنفشې شاوخوا د سندرو او نڅا په بزم کې راغونډې شوې زې . پېغلو د کوژدو او ودونو په باره کې ، د ناویو د نیک کرغۍ او بدمرغۍ په باره کې ، د نا واده شویو نجونو د پدو مینو او د څېره زلمیانو په باره کې خبرې سره کولې . د مهردل کورنۍ د ښځینه وو په مینځ کې تر ټولو برلاسې مېلمنې وې . هغوی د لومړي ځل لپاره له مینځنی صیاد نه د دوست محمد اکا کورته راغلې وې . صدف د مهردل شپاړس کلنه خور چې د خپل ښایست په وجه په صیاد کې په آهو مشهوره شوې وه له نیلوفر سره چې د نجونو په ټولی کې د بدلو او دریابه وهنو د شوقي او میله یې نجونو میره او مخکښنه بلل کېده ، د بنفشې د تخت په اړخ کې په خبره او خند بوخت وه . صدف نیلوفر ته لا پخوا دا راز سپړلی و چې هغه په اسلم مینه شوې ده . لیکن هېڅ لاره او لوری نه ویني چې اسلم ته د زړه راز ووایي . هغې نیلوفر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويل : اسلم واقعي نارينه دی ، عمر يې يو څه پوخ شوې دې او د مينې تودوخه يې لکه بزآش آس رام کړې ده . يوه ورځ مې هغه ته د قشخانې لار ونيوه او په ګل مې وويشت ، مخ يې راواړوه ، ناڅاپي يې ترخه ترخه راوکتل . ما يو وړه سل زړونه کړل پوښتنه مې ځينې وکړه : د تا خندا نه ده زده ؟

هغه وويل : زما د خندا وخت مړ شوېدی او ستا د خندا وخت لا نه دی رارسيدلی . ولې خاندې ؟

ما خپل پړونې پر اوږو وښوياوه او خپل ښايست مې هغه ته وښود . څېې مې په اوږو او سينه راشېوه شوې وې تر زانګونو مه رسيدلې ، سترګې مې تورې کړې وې او د ځليدونو مريو لړۍ مې پر ورشښمين ګريوان باندې راپرته وه . زه غلې شوم موسکۍ شوم او د سترګو لوبه مې پيل کړ. په کرار او ژوبل غږ مې هغه ته وويل : زما د زړه آواز اورې ولې ځواب نه راکوې ؟ هغه نور هې□ و نه ويل ، سرېې کوز واچوه او روان شو . ما په لوړ آواز وخندل او د کور په لور وتښتيدم . ما هغه وويشت ، هغه به بيا په آرام خوب ونکړي .

نيلوفر خپلې سترګې غټې کړې . آيا دا ټول رښتيا دي ؟

ــ رښتيا دي . يو ټکې هم غلط نه دی .

هغې سوړ اوسېلی ويوست او صدف پوښتنه وکړه : ولې داسې سوړ اوسېلې ؟

ــ ته سکه وايي يوازې ته زړه لرې !

صدف واره د واره په نيلوفر غېږ راوګرځوله وايه وايه ستا چېرې د زړه مارغه بند شوی دی .

ــ تا خـــو اسلم پهـلوان زخمی کړی دی ، زه پخپله بل چا په زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویشتلی یم .

ــ ځوک ځوک ؟

ــ یو ځوک .

ــ کوم ځوک ؟

ــ د همدې کور خاوند .

ــ قاسم ښیي ؟

ــ هو ، همدغه . ماښامی د اوبو د راوړلو په وخت کې د دغې کلا په دروازه کې مخامخ ورته ودرېدم ، د تېرېدو لارمې پې بنده کړه . هغه یو څه وارخطا شو . ما غوښتل ورته وژاړم مور مې کوځې ته راپې راوکتل ، مور وارخطا شوو او د ټکر په حال کې سره تېر شوو . مور مې له هماغې ورځې راباندې شکمنه شویده او ځاري مې .

ــ هو غریبگودی ... مینه او رسوایې سره خویندې دي . مه ډارېږه .

ــ د نورو پېغلو سرگذشت څنگه و آیا دوی مینه نه ده کړې او په پټو سترگو واده شویدي ؟

ــ هو نیلوفر ! د ځینو بلکې د زیاترو نجونو مینه قرباني شویده . بوډاگانو ، معیوبو کسانو او نورو ته په جبر ورواده شویدي . نجونې لکه د پخوا زمانې مینځې د دوپیو او مال په بدل کې خرڅېږي . د بر صیاد د میراب باشی لور کریمه د بنو په اتیا کلن بوډا سید امیر باندې خرڅه شوه ، هغې په هماغه شپه زهر وخوړل او سبا ته یې ځنازه بېرته راغله .

تېرې میاشت د تورې چرگې ملا خپله لور فرشته په دریو بنو باندې د باجگـــاه ملک ته ورواده کړه . وایي نجلۍ د واده په شپه لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیونۍ داسې وه . کله چې خپلوانو هغه سینګاروله ، هغې ژړل او اوښکو یې لکه تور سیلاو د هغې پر مخ تورې لارې جوړولې ، هغې خپل سر ږمنځ کولو ته نه نیو او ګاڼې یې له لاسونو ، غوږونو او ګوتو نه لرې غورځولې . خدای زده چې په هغې بدمرغې به نورڅه راغلي وي .

زموږ د کلي شپین ږیري مظفر خان د درې له خلکو نه یوه نجلۍ چې مشنګ نومېده راواده کړه . هغه د غرونو په چاپېریال کې لویه شوې وه . د صیاد په دود دستور نه پوهېده ، کوټې ته به راوته په پولو پټیو به ګرځېده او زیاتر به یې د کور له لوړ بام نه د شاوخوا کورونو او کوڅو ننداره کوله . کله کله به یې په عادي لاریو باندې غږ کاوه او خبرې به یې ورسره کولې په دې کې د هغې د دوو مشرو بنو تبر لاستی پیدا کړ ، هغوی دا په بدکارۍ تورنه کړه او د مظفرخان بدګماني یې پې پیدا کړه . مظفرخان هغه تر ځار لاندې ونیوله کله چې هغې د بام له سره داد محمد پاده وان باندې آواز وکړ او داد محمد لوړ وروکتل او ځواب یې ورکړ ، مظفر چې هلته د ونو په څانګو کې ځار کول سمدلاسه یې د داد محمد پر ټټر باندې د پنځه ډزي کولۍ خښه کړه او پر له پسې له ځار ځای څخه کوټې ته راووت او د ټوپک ټول ججورۍ یې د هغه په زړه او سینه کې تش کړ . ورپسې کلا ته راوګرځېد ، وریې وتاړه ، د بې دفاع او معصومې مشنګ لاسونه او پښې یې په ځرمینه وتړل ، بیا یې په بوجۍ واچوله او پې د پاسه د چړو باران ورشېوه کړ . صدف چې کله خبره دې ځای ته راورسوله ستوني یې بند شو او په ژړا شوه . نیلوفر وارخطا شوه چې نه وي د صدف ژړا ته د مشرو مېلمنو ښځو پام ورواړي . دریاب یې راواخیست ودریده او په سندر ویلو یې پیل وکړ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

در بـــاغ شما گــل سفید دیــدم
گفتم بکیرم ز بـــاغوان ترسیــدم
نرمک نرمک ز بـــاغوان پرسیدم
گل گرد سرت باغه بتو بخشیدم

ای کوچه روبرو ره سیل کد یارم
رومالچه گلدوزی هوس کد یارم
رومالچه گـــلدوزی دادم یارمه
آمــدن خانه ما را بس کد یارم

د باندې د کور د انګړ او بامونو د پاسه د زلمیانو ساز او سرود روان و . اسلم او مهردل له محمد مراد پهلوان سره د قشخانۍ پر بام ګوښه شوي او په مرکه تاوده شوي وو . محمد مراد د درې د خانانو او ملک شاسوار ټول رازونه چې له ده سره یې شریک کړی و ، دوی ته یو په یو بیان کړ . هغه اسلم ته وویل : زه هغوی ستا په وژلو مامور کړې یم ، په دې کار کې هغوی ما ته په دره کې د پنځه جریبه ځمکې او تېرش زره نغدو روپیو وعده راکړې ده . همدا نن هم چې زه ستاسې وزلوبې او خوښۍ ته راغلې یم ، د هغهوی په سلا او خوښه مې دا اقدام کړی دی . ملک او ګلک دواړه ټینګار کوی چې زه باید ستا تر وژلو پورې تا سره پهوانۍ دوستۍ تعلقات وساتم .

ــ تا له هغوی نه پوښتنه ونکړه چې څنګه او په څه طریقه یې مړ کړم .

ــ په دې باب له هغوی نه لاره ورکه ده کـــــله وایي د بزکشۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال د جنګ جګړې پلمه ورته پیدا کړه مخامخ یه پخپله یا د کوم بل بزکش په تومانچه ووله ، کله بیا وایي د بنو کوم سموار ته‌یه د بازار په ورځ ننه باسه په خوړو کې زهر ورکړه او کله بیا ...

ــ ملک شاسوار خو پخوا غوښتل چې ما ته د حکومت په لاس کومه دوسیه او دسیسه جوړه کړی او د پیسو په زور مې له دې سیمې څخه تیښتي ته اړ باسي او یا دا چې د زندان تورو تمبو ته مې ورکړي . دوی ولې دغه پخوانۍ نقشه بدله کړه ؟

ــ د درې خانانو شاسوار ته وویل اسلم په اندراب کې مشهور ش.یدی . د اندراب د بزکشانو او ټولو ځوانمردانو همدردي ورسره زیاته شوې ده . دا لا څه کوې د سیمې د سپین‌ږیرو ملکانو او حتی د حکومت د مامورانو په زړه کې یې ځتی پیدا کړیدی . نو که چېرې ته غواړې چې هغه جیل ته واچوې دا به د تا ځوله شتمني ختمه کړي او بیا به هم اسلم ژوندی وي او د اندراب ټول بزکشان او ځوانمرده کسان به د تا له دښمن سره لاس یو کړي او تا به د زمان په تېرېدو په تورو خاورو کېنوي . اوس په اسلم باندې ډېر زلمیان راټول شوي دي . هغوی د خپلې تودې وینې او ځوان طبیعت په حکم هغه ته مټ ورکوي . ته له کوم یو سره دښمني کوې او څو تنه په د ولسوال ، څارنوال او څارندویو په مرسته زندان ته اچوې . ده خو چې ټول اندراب هم ستا شي ته د رشوت خورو خېټې نشي دکولای . لنده ، مناسبه او اغیزمنه لار دا ده چې همدا یو اسلم مړ کړه او دا د شر ځاله د تل دپاره بنده کړه . کله چې دې اسلم له لارې لرې کړ دغه د لچکانو او لونډګانو ډله پخپله له مینځه ځي . اسلم به مړ وي او داسې څوک به نه وي چې د هغه کسات اخیستو او پور پسې وګـــرځي او ته به یـــوار له دې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمونو را خلاص شي . په دې ځای کې محمد مراد پهلوان آواز ډېر کړ او اسلم ته یې د تاکید په لهجه وویل : اوس یوه شوې چې پخوانۍ نقشه څنګه او ولې بدله شوه ؟

اسلم په ژور فکر کې لاړ ، د عادت پر توګه یې غټې تورې سترګې سره ننوتې لاس پسې په تندي راتېر کړ مخ مهردل ته یې وویل : آیا ملک شاسوار د د درې خانانو به یوازې محمد مراد پهلوان زما وژلو ته تیاکلي وي ؟

ـ نه نه ... تېره اونۍ اسفندیار د وسلو له سوداګر ملا محمد رسول نهرین چې څخه یوولس ډزې جرمني ټوپک او یوه جازي تومانچه رانیولې ده ، ښایي هغوی تا ته کمین ونیسي او ترور دې کړي . له دې ښکارېږي چې ملک او د درې خانانو دوه درې جلا بندو بستونه کړي دي . که زه د دوی په ځای وای ما به هم ستا د وژلو په باره کې په یوه سړی ، په یوه طریقه باندې اکتفا نه کوله .

مهردل پدې کې له محمد مراد پهلوان څخه پوښتنه وکړه : ستا مسوره اسلم او د ده انډیوالانو ته څه ده ؟

ـ اسلم دې ځان وساتي ، یوازې او بې ځایه دې نه ګرځي . د ملک شاسوار ، ګلک او د درې په خانانو پسې دې څرک واچوي او د هغوی په خبرو او خیالاتو دې ځان پوه کړي او ته پخپله مهردله ولسوال او د حکومت نور ماموران د اسلم په باب د خانانو او ملک شاسوار په خبرو او خیالاتو خبره کړه .

اسلم په خبرو ورګډ شو محمد مرادیې مخاطب کړ : د حکومت د مامورانو خبرول فایده نه لري ، دا به یوازې د دوی جیبونو ته د رشوت روپۍ ورزیاتې کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مردا رډ رډ اسلم ته وکتل، د چایو پیاله په مځکه کېښوده، سره چکن خولۍ یې د لاس په ګوتو له تندی څخه پورته تېل ووهه او وې‌ویل : نور نو تاسو پخپله ښه پوهېږئ !

اسلم مخ مهردل ته وویل : محمد مراد پهلوان له موږ سره د دوستۍ او ورورۍ راشه درشه په صداقت او وفا وپالل، راځئ چې د نظر پهلوان د خوښۍ په دې بختوره شپه د مېړانې قول وکړو چې وږ به له ده سره د مرګ تر ورځې په سر او مال ملګرتیا کوو او په هېڅ مصیبت او غم کې به یې یوازې نه پرېږدو . په دې کې هغوی خپلې غبرګې خپلې د محمد مراد په خپرو کېښودې او په مینه یې د هغه مخ دواړه خواوې چپ کړې . دوی لا د محمد مراد پهلوان نه د ده د صداقت او رښتینولۍ په باره کې د مینې په خبرو بوخت وو چې جبار له انګړ نه بام ته راوخوت او اسلم یې مخاطب کړ : تاسې راشئ دا معلمان سره کرار کړئ .

مهردل پوښتنه وکړه : خیریت خو دی ؟

ــ بیا استاد حمید له معلم جمعه سره په مکتبي خبرو باندې شور ماشور جوړ کړیدی . بزکشانو او د کلي زلمیان همدغسې حیران ورته ناست دي . سر یې د دوی په خبرو نه خلاصېږي، زړونه یې تنګ شویدي، اربني کاږي او سرونه یې د خوب پر لورې درنېږي . هغوی غواړي د معلم جمعه دنبوره او سندرې واوري خو استاد حمید سور او سپین اوړي، سترګې یې برګې برګې رااېستلي دي او هېچا ته غوږ نه نیسي .

اسلم له ځایه راذګ شو، محمد مردا پهلوان او مهردل یې د لاس په اشاره له بام څخه کته کېدو ته وروبلل او مخ مهردل ته یې وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد حمید او د ده ملگري غواړي موږ د دولت ټول ماموران له کابل نه تر دې ځایه له یوه لوري جارو کړو .په ده باندې خپل سیاسي خیالات سپاره دي .

مهردل وخندل : دی هغه سړی دی چې د اوبو تر لیدلو د مخه موزې باسي ، خدای دې وساتي . په دې کې درې واړه په انګړ کې د معلمانو د ناسې ځای ته راورسېدل . اسلم مخ استاد حمید ته وویل : نن د نظر پهلوان خوښي ده . بحث به بیا بله ورځ سره وکړو که خوښه دې وي نن د معلم صاحب جمعه جادوګرو سندرو او دنبورې ته غوږ کېږدو .

حمید بحث خوشې کړ ، راولاړ شو او د سګرت اخیستلو ته یې لاس وغځاوه کوم چې مهردل ورته نیولی وه ، پدې کې یې حال یو څه بدل شو ، په سترګو او شونډو یې د رضایت مسکا راوغوړېده او په پسته غاړه یې مهردل ته وویل : پخوا به اندراب کې یوازې دغه اپورچونست حمعه د خلکو ذهنونه خرابول . سږکال دغه د دنیات لیونی ښوونکی ، لاس یې مولانا مهراب الدین ته ونیوه ، د خلکو د ګمراه کولو لپاره راپیدا شوی دی . معلم جمعه خو یوازې د خلکو دنیا خرابوله خو مولانا د خلکو آخرت هم خرابوي او په دین کې نوې بدعتونه راباسي او په سوچه مسلمان باندې د کفر حکم کوي .

مولانا د دې خبرې په اورېدو له ځایه راوغوځېده اسلم او مهردل ته یې په خطاب کې وویل : زه قرآن بیانوم او دې ته معلم حمید اپورچونیزم او ارتجاع وایي ... اسلم خبره له مولانا څخه واخیسته او له مهردل څخه په تلوار پوښتنه وکړه : دغه اپورچونیزم لا څه ته وایي ؟

مهردل وخندل : زما سر نه پې خــــلاصېږي ، دا خبره ښوونکو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره اندراب ته راولی ده . بله ورځ که خدای کول له معلم صاحب حمید شخخه د دې پوښتنه کوو خو نن د خوښۍ ورځ ده ، مېلمانه او په تېره زلمیان د ساز او سندرو او د معلم جمعه خان خواږه آواز ته سر ګې په لار دي . اوس به بحث په همدې ځای پرېږدو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغې ورځې نه چې قاسم د ده سلا په وزلوبه کې د ملک شاسوار بې عزتي کړې وه درې میاشتې تېرې شوې . نه ولسوال ، نه امنیه قوماندان او نه څارنوال قاسم ولسوالۍ ته حاضر کړی شو . په همدې موده کې په ده پسې د جلب رقعې او ماسلان صیاد ته تله او راتله لیکن هغه نه حاضریده او ملک له ټول اعتبار ، نفوذ او تاوان سره هغه ولسوالۍ ته نشو حاضرولای . د ملک د زامنو بیا په تېره د میرزا او اسفندیار ماغزه هره ورځ ور ته ایشېدل . کله چې هغوی د قاسم له جلبولو او بندي کولو څخه نامینده شول په نورو ګرو چارو باندې یې فکآر وکړ . هغوی پخپل مینځ کې دې مشورې ته ورسېدل چې کروندې ته د تګ په وخت د خپلې کلا تر مخ د قاسم لار ونیسي او لاس ورواچوي او په دې توګه د پلار کسات واخلي ، د دوست او دښمن د پېغور خوله وتړي . ګلک به د ملک شاسوار د زامنو د دې اقدام مخالفت کاوه ، ویل به یې : مار به مړه نه کړئ خو لنډ به یې کړئ . تاسې به پزه ګټئ ، سر به بایلئ . قاسم همدغسې پرېږدئ هغه له ملک سره د ده سلا د پېښې په وجه هره ورځ کوتوال ، وهل ټکول ، بندیخانه او تحقیقات په خوب ویني او لکه غل له خپل سیورې نه هم ډارېږي ، موږ او تاسې باید هغه داسې مقابلې ته مجبور نکړو چې زموږ د سولو لپاره پر خپله هستي هم اور بل کړي . زه قاسم پیژنم هغه ډېر بد سترګې سړی دی او ډېر زبردستې او لاس برې نه زغمي ، بیا هغه یوازې نه دی ، د اسلم ټول اندیوالان سپاره او ښکایان او د دنبورې د مجلس ستنګان ورپسې ولاړ دي . د اسلم او ملک مهردل په وجه د اندراب دول مشران او خانان د هغه پر لورې دي . حاجی عبدالاحد خان ، د پلخا وکیل قیـوم خان ، سیداشرف ، د خوش درې غلام حیدر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان حتی په پټه کې ولسوال ، ځارنوال او د ماليې مامور هم له هغوی سره همدردي لري او اوس خو يې د مهردل د ملگرتيا په وجه ريښې ان تر بغلان او کابل پورې ځغلېدلې دي . ستاسې لپاره د پلار د کسات اخيستلو ښه او لنډ لاره هماغه يوه لاره ده . هغه دا چې په يوه گوزار ډېرې نښې وولئ . يعنی اسلم ختم کړئ چې هم له هغه نه ، هم له قاسم نه او هم د ټولو ستنگانو له مصيبت څخه يو ځل او د هميش لپاره خلاص شئ . مار هېڅکله په لکۍ او ملا مه وهئ چې وهئ يې په سر يې ووهئ .

گلک به په هفته کې يو دوه وارې خامخا د ملک شاسوار لوري ته راته او مازيگرې به د ملک شاسوار له زمنو ، وريرونو او مزدورانو سره د ژرندې په وتې باندې کېناست او مرکه به يې ورسره کوله . هغه پرله پسې د ملک شاسوار زمن د اسلم وژلو ته هڅول او د هغوی ذهن به يې د ژرندې او باغچې پلورلو ته چمتو کاوه . گلک به اسفنديار ته چې د ملک شاسوار مشر او د واک زوی ؤ په وړوړ تلقين کاوه چې د اسلم تر وژلو وړاندې ژرنده او باغچه خرڅه کړي او ځان پوره تاوان ته چمتو کاندي ، گلک د هغه ذهن ته دا خبره هم ورکوله چې د اسلم تر وژلو وروسته به ملک شاسوار حج ته وليږو او تا به د هغه پر ځای ملک کړو او بيا که خدای کول چې زه در ته ژوندی يم په يو کال دننه به دې لک پتی کړم او د يوې ژرندې او باغچې پر ځای به څو څو ژرندې او باغچې درته راونيسم . گلک به له دې خبرې سره سترگې د اسفنديار په سترگو ښخې کړې له يوې شېبې چوپيا نه وروسته به يې د خپلې خلرې د پخولو لپاره وويل : هو زويه ، هو همداسې ده ...

اسلم د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د ښنارتې څخه راوروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یارانو په ټینګار له خپل کور څخه په کوز صیاد کې د ملک مهردل کور ته په منځنی صیاد کې ولیږدیده . د بزکشي یارانو هغه د ملک یوسف په باغ کې د وزلوبې د آسونو په روزلو بوخت کړ . د مهردل مشکي ، د ثوفی محی الدین کرنګ او د محراب محمد رضا تور غوږی سمند او داسې نور وتلی آسزنه یې هلته راغونډ کړل او د لومړي ځل لپاره یې په اندراب کې د نامتو وزلوبانو لپاره د ناستې ولاړې او مېړن پالنې یوه د مینې او صداقت ډیره پیدا کړه .

اسلم کری ورځ د آسونو په پاللو بوخت ؤ او شخصاً به یې د هغوی د موټی ، تمرین او روزنې کار پر مخ بیوه . هغه د سکندر او مهردل د ورونو په مرسته تورغوږې سمند او د محی الدین کرنګ ته له خنډونو څخه د ټوپ وهلو او د ملونو په اشاره د ګړندیو او لنډو راتاوېدو تمرین ورکاوه . او په تور مشکي باندې یې نو کار کاوه . هغه ته یې پر ورغومي یاندې د زنګون وهلو ، خولې اچولو او بې ملونو له مرستې د سپاره د موازنې په اشاره ښي او کېڼ لور ته پر راګرځېدو تمرین ورکاوه . هغه د بنو له وزلوبې نه وروسته ډېر مجرب شوی ؤ . خلکو د ده شهرت د اندراب له پولو نه د باندې خوست فرنګ ، نهرین او شکمش ته پراخ کړی ؤ . شهرت او محبوبیت د اسلم د زړه دننه د انتقام لمبه نه شوه سړولای . هغه له دې ټول افتخار او سر لوړي سره نه توانېده له ملک شاسوار څخه د خپل حقارت او ذلت بدله واخلي او ثابته کړي چې دی د صیاد یو سیال او مېړه هستوګن دی او د دې وړ دې چې پر ده باندې د یو نارینه او غیرتمن کلیوال په توګه حساب وشي . د مهردل کره د ده له راتګ نه راوروسته فیروزه مړه شوی وه . د تدفین مـــــراسم یې ډېر ساده او بې تشریفـــــاتو وو . د ګوتو په شمیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

محدود کليوالو د هغې کټ له درې نه صياد ته راوړ . د درې خانانو د هغې د ځنازې په مشايعت کې ګډون نه وکړی ، ملک شاسوار ، ګلک او د هغوی ښځينه‌وو د دين او دود په خلاف د فيروزې له ځنازې او فاتحې نه ځانونه ګوښي کړل . د صياد عام اوسيدونکې د فيروزې د ښخولو په ورځ د خونړيو پېښو منتظر وو . ملک شاسوار د کلا دروازه تړلې وه او نيږدې تر يوې هفتې پورې په کوټه او باغچه او کلا په شاوخوا کروندوکې د ده څوک نه ښکارېدل . چاپيريال يې داسې و لکه د ده ټول چې په لويه تبه مړه شوي وي او ژوندي ساري نه وي په کې پاتې . د فيروزې غمجن مرګ د هغې د مظروميت او بدمرغۍ داستان يو وار بسا د خلکو په ارواحو او وجدانونو کې د همدردۍ او زړه سوي احساس راوپاراوه .

اسلم پوهېده چې د صياد د خلکو عمومي غوښتنه او باور دا دی چې دی به دا د شرم او پيغور تور داغونه چې فيروزه يې د پيغلتوب او ښايست له تخت نه د ذلت او مرګ تورو تمبو ته ورکړه په هر قيمت حتی د خپلو وينو په بيه د صياد له پاکې لمنې نه ووينځي او د کلي د سپېڅلتوب د بسيا کولو لپاره به قرباني ورکړي .

د فيروزې له مړينې راوروسته د اسلم رفتار ډېر بدل شوی ؤ که څه هم يارانو هغه يوازې نه پرېښود ليکن د ده تسلي نه کېده او ځمکې ځای نه ورکاوه . هغه له انډيوالانو څخه ګيله من ؤ چې له ده نه‌يې ولې د فيروزې د مړينې پېښه پټه کړې وه . هغه ويل له ما نه د عبادت او قربانۍ ورځ قضا شوه . ما بايد په همدې ورځ د خپل نوم او شرف دښمنان او د فيروزې د ارمانونو لوټماران سزا ته رسولي وای . زه يوازې د همـــدې لپـاره ژوندې يم چې ورې له ليوانو څخه وژغورم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په صیاد کې د څمکې د پامولو او له زړونو د ویرې د لرې کولو لپاره خپل ژوند نذرانه کړم . زما د قربانۍ د قبلېدو لپاره به تر دې لوړ درشل او محراب چېرې وي ؟ زه بزآشي او د نارینه وو رفاقت ، عبادت او ریاضت د دې لپاره کوم چې په ما کې سپېڅلتیا او د قربانۍ احساس پیاوړی کړي . اسلم د فیروزې د خښېدو د مراسمکو په دریمه ورځ د هغې په رحلت خبر شو . هغه داسې احساس وکړ چې د زړه پر سګ یې د ګولۍ لاوزار وشو . په ګوګل کې یې مړ انګار لمبه شو ؤ غوښتل یې چیغې ووهي لیکن د فریادونو طوفان یې په ستوني کې مات شو او اوښکې یې د سترګو په څېرمو کې لوګې شوې . ټولو ونو ، دیوالونو چیغې کړې ، آسمان لکه څرخندۍ د هغه د سترګو په وړاندې په ګاېدو شو . هغه له ځان سره وویل : خپل ځان او خپل غمونه به د چا لمنې ته وراچوم ؟ له چا سره به مینه کوم ؟ زما غمونه خو اوس غرونه شوو ، زما هڅوکې ماتوي ، زما هوډ خو ځای ته و نه رسېد او زه د دې وړ نشوم چې د کبرجنو مخ ته ودرېږم .

هماغه ماښام اسلم تور غوږې سمند زین کړ ، برناو ټوپک یې غاړې ته واچوه او آس یې د کلا نه د وتو په نیت تر جلب ونیو . مهردل او نور انډیوالان چې هغې ورځ د اسلم د ډاډګیرنې او دلاساینې لپاره د ملك یوسف په قشخانه کې راټول شوي وو ، له اسلم نه یې د تګ د لورې او مقصد پزښتنه وکړه . هغه په ساده او لنډه جمله کې وویل : خپل کلي ته ځم .

مهردل له اسلم نه پوښتنه اوکړه : په کلي کې څه کوې او د تګ مقصد دې څه دې ؟

ــ د فیــــروزې قبــر ته ځم ، هغه چې ما ونشوه ګټلای او تر پایه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې عدالت ورسره نشوه .

ــ اوس ته له هغې سره څه کولای شي ؟

ــ دعا ورته کوم . عذر ځینې غواړم . وعده ورکوم چې د دې دمظلومیت انتقام به واخیستل شي .

مهردل هېڅکله اسلم په دومره مظلومیت کې نه و لیدلی ، زړه يې وربانديې وسوځېده او په ګوګل کې دننه يې د ژور درد احساس وکاوه . له یوې ځغلنده او لنډې شېبې وروسته يې هغه ته وویل : ما خو داسې پتېیله چې غمونه به یو ځای ګالو او هوډونه په ګډه پالو . موږ او تاسې په تیاره کې سره پیدا کړل او رڼا ته راووتو ، اوس چې زړونه او هوډونه سره یو شول ته زموږ په مینه بې باوره شوې .

اسلم په داسې حال کې چې پښه يې په سمند اړوله مهردل ته وویل : نه نه مهردله داسې نه ده . زموږ مینه د مېړانې په ډګرونو کې پخه شوې ده او په همدې ډګرونو کې به دوام کوي لیکن تر هغه ځایه چې په فیروزې پورې اړه لري ، هغه له ما نه لوټ شوې ده . هغه زما په بې وسۍ او بې غیرتۍ کې د ښامار ژامو ته ورلویدلی ده . ما ورته کتل چې هغه تور ښامار وخوړله . هغې ما ته چیغې راوهلې ، زه يې ورننګولم ، په ما يې اعتماد کړی ؤ ، خو هغه زما د سترګو وړاندې لوټ او تباه شوه . ما د هغې ژړاوې او فریادونه اوربدل ، ټولو د هغې فریادونه اوربدل ، ما ویل عدالت به ورسره وشي او غوږونه به ورته ونیول شي خو هغې ته غوږ و نه نیول شو او ما ته غوږ و نه نیول شو . اوس نو زه له چا نه عدالت نه غواړم . زه د کسات لمنه نیسم او پهپل همت تکیه کوم . زه په صیاد کې د مظلومیت د پای ته رسولو لپاره په خپلو متو او منګولو د هغې کسات اخلم ، د هغې د عزت او شرف د د ساتلو د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذمه وار خو زه وم ، لنگوټه خو زما له سره لویدلې ده او اور خو زما د ارمانونو جونگړې ته لویدلی دی ، زه هیڅچا ته اجازه نه ورکوم چې خیرن شوی مخ او خیرنې جامې راپرې مینځي . زه خپل مخ او خپلې جامې پخپله مینځم . زه د وینو په قربانۍ د خپلې بېغورۍ او غفلت جبران کوم .

هغه دا وویل او سمند ته یې پونده ورکړه او د سترگو په رپ کې د تورې شپې په نایابه دریاب کې ، چې ټولې لوړې او ژورې یې په ځان کې ډوب کړې وې ، الونیا شو .

ملگري له تورې تیارې نه د برنډې څراغ ته را په شا شول . لا د اسلم د سمند د پښو دربې اوریدل کېده چې مهردل ، سکندر ، محمد نظر پهلوان او نورو ځل شویو آسونو ته ملونه ورواچولی او بې له ځنډه د کوز صیاد په استقامت وځغلیدل .

کوز صیاد ته له رسیدو سره سم د کلي له شا نه د جومات پر لور را مات شول . د قاسم یاران او د بنو معلمان چې پدې شپه په کوز صیاد کې مېلمانه وو ، د باندې راووتل او د جومات پر لوري را مات شول . آدینه د آسونو په شنهار کې د مشکي آواز چې مهردل راوستی ؤ ، وپیژانده ، نا ببره یې په لور غږ وویل : یارانو اسلم دی ، نن شپه به د ښامارانو سرونه ورمات کړي . ای ځوانه څنگه بې له ما نه د وینو په لار روان شوې ، البته په ما دې مېرانه او ښه ځوانتوب نه لوریږي .

راغلیو سپرو په تیاره کې د قاسم غږ وپیژنده . سکندر آس د هغه په لور پونده کړ ، سلام یې واچاوه او په ټیټ غږ یې ورته وویل : دغه نور څوک درسره دي ؟

ــ آدینه ، معـــــلم حمید ، معلم جمعه ، د کشناباد مېلمانه او د بنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادمحمد پهلوان ، نور زموږ د خپل کلي هلکان ... او په تا پسې دا نور سپاره څوک دی ؟ خیرت خو دی ؟

ــ اسلم خو د لته نه دی راغلې ؟

ــ ولې آیا هغه له تاسې سره نشته ؟

ــ هغه د میراب محمد رضا په تور غوږ سمند باندې مخ په دې کلي راوڅغلېده او موږ د هغه پل پسې راواخیست .

په تیاره کې د مهردل دروند غږ واوریدل شو : قاسمه ته پخپله یوازې دې لورته د جومات برنډې پلو راشه .

قاسم په تیاره کې مهردل ته د ستړی مشي لاسونه وروغځول او مهردل هغه تر لاس نیولی د جومات برنډی ته ورسره بوت . د کلي ملا خپلو طالبانو سره د آسونو په دربې او د کلیوالو په ګڼه ګوڼه برنډې ته راوتلي او کتار ولاړ و . مهردل د شپې په تیاره کې ملا او طالبان په اټکل تشخیص کړل او د کلي ملا قاسم وپیژنده او وې پوښته : قاسمه خیریت خو دی ؟

قاسم مخ مهردل ته راواړاوه وې ویل : ځواب ورکړه مهردله !

مهردل په تیاره کې ملا ته ورنږدې شو او په ناست آوازیې هغه ته وویل : ملا ثاحب کله چې د خدای او رسول د امر خلاف ورزي وشي او د خلکو تر مینځه انصاف تر پښو لاندې شي ، شرارت او فتنو ته لار خلاصیږي .

ملا په هیجان او تلوار وویل : خدای دې فضل وکړي آخر پېښه څه ده ؟

ــ په همدې کلي کې د اسلم چنغل د جابرانو په لاس خرڅه شوه ، کوریې لوټ شو او د کلیوالتوب حقوق یې تر پښو لاندې شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي سپين ږيرو او تا رنګو ملايانو دا ټول وليدل او خوله يې پې پټه کړه . وروسته چې اسلم راپيدا شو او د انصاف مطالبه يې وکړه ، تاسو د لوټمارانو په ملاتړ کې د حق کتمان وکړ . اوس د حقدارانو په زړونو او ځيګرونو کې د کسات اور لمبه شوی او داسې ښکاري چې د خدای غضب به په ظالمانو او کبرجنو باندې نازل شي .

د کلي ملا د موضوع په وخامت پوه شو ، پخپل سر ووږېده او د غوړه مالۍ او معذرت په ژبه يې وويل : خدای حاضر دی چې ما د اسلم په باب داسې نه غوښتل ، ليکن ملکانو او خانانو ته څوک په مخه ورتلای شي . موږ خو خيرات او اسقاط ته ناست کسان يو ، تر خولې يې نشو تېريدای او ترخه خبره چا ته نشو کولای .

ــ چوپ شه ، چوپ شه ملا صاحب حقيقت داسې نه دی لکه چې ته وايي . هغه ملا محمد وزير او د تل مير غازی مولوی صاحب چې له خولې نه يې اور بادېږي چا د حق په ويلو له وطن څخه وشړل ؟ وفرمايه مولوی صاحب او خپلي حجرې ته ننوزه د حساب او کتاب ورځ به رارسېږي او تا ته به خپله برخه ورکړی شي .

ملا چې پګړۍ يې پر سر خوځېدله د تورې تيارې په پرده کې بې غږ او غوږه د حجرې په لور لاړ او طالبان يو يو پسې وروخوځېدل .

مهردل قاسم راګوښه کړ . ورته وې‌ويل : وروره د مېړانې وخت رارسيدلی دی . اسلم نور ملک ته نه دريږي ، د هغه واک د کسات د ديب لاس ته لويدلی دی په هغه کې د ليونتوب او بېواکۍ نښې راپيدا شوې دي . هغه د فيروزې غمجنې مړينې د بريد درشل ته راوستی دی . هغه نور صبر نه کوي او ګوته د انتقام په ماشه ټينګه کړی .

قاسم بېـــواکه چيغې کړې : ما خو همدا غوښتل مهردله ! دا اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ناوخته شوې ده اسلم بې له تورې او کسات اخیستلو نه بله لاره نلري ، نارینه چې د نارینتوب له تخت نه‌ولوېده د هغه بیا څه ارزښت او عزت پاتي کېږي .

مهردل د قاسم په اوږو لاس راښکود او هغه يې له ځان سره وخوځاوه او ورويې په غوږ کې ورته وويل : اوس د عمل وخت نږدې شوی دی . تېزې او ترخې خبرې له مصلحت نه لرې دي . کسات اخیستل او د وینو بهول څه سخت کار نه دی لیکن دا چې په کسات پسې ، په کسات اخستونکو څه راځي باید فکر وشي . زموږ او د اسلم د مدعیانو تر مینځ وضعیت ډېر باریک شوی دی . ولس جنګ ، پرخاش او زبردستي نه خوښوي خو د مظلوم د ملاتړ فهم او اسباب نلري . د دې ټولو جنجالونو او مصیبتونو له فهم سره سره موږ نه شو کولای خپل تقدیر بدل کړو . د اسلم تقدیر زموږ د ټولو تقدیر دی . موږ به په دې خپله سیمه کې د ځوانمردۍ ، دود او دستور ته خپله وینه ورکړو . او د خلکو تر مینځ به د انصاف او نارینتوب کمزوري شوي دودونه یو وار بیا راتازه کړو .

مهردل او قاسم په خبرو خبرو کې د اسلم په لټه د کلي هدیرې ته راورسیدل . په تیاره کې د قاسم سترګې په آس پریوتې او په دې کې يې په ډېر غږ مهردل ته وويل : نه مې درته ويل چې دې ، اشاره اسلم ته ، د زړه چاودونکو غمونو په مهل د خپلې مور قبر ته راځي او هلته خپل هوډ تازه کوي . لیکن نن د فیروزې قبر ته په ګونډو شویدی .

مهردل او قاسم کرار کرار د اسلم لور ته وخوځېدل ، قاسم تر یوې چوپتیا وروسته د خپل عادت سره سم په حاکمانه غاړه وويل : نه نه اسلمه ښه دې ونکړل وخت درنه تېر شو . تا باید د فیروزې تر مړینې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې د انتقام عبادت پر ځای کړی وای . ستا اوښکې اوس بې وخته باران ته ورته دی . ستا کسات اخیستل به د فیروزې له گالل شویو غمونو او هدر شوې ځوانۍ سره هیڅ مرسته ونکړي .

په دې کې دوی د فیروزې گورته نیږدې راغلل . اسلم د فیروزې د قبر ختیځ لوری ته مخ په قبله په دوو گونډو ناست ؤ .شپې د هغه په اوښکو باندې د تیارې پرده اچولې وه . خدازده چې ده به هغې ته څه ویلي وو او د خپل زړه په اورونو باندې به یې د کوم تسل اوبه شیندلې وې . اسلم د مهردل او قاسم په لیدو له ځایه ورړ شو او مهردل هغه په غیږکې ونیو او دواړه یو ځای په ژړا شول . ملگرو د لومړي ځل لپاره د اسلم د مظلومیت ځگروي واوریدل . آخر انسان ، انسان دی . هر څومره چې پیاوړی وي د بې رحمۍ او بې عدالتۍ زغم نشي کولای .

اسلم په تیاره کې قاسم په غیږآې ونیو او په نیولي آوازیې مخاطب کړ : ما ډېر کوشش وکړ چې پخپل گوگل کې دننه د انتقام لمبې مړې کړم او د انصاف غوښتلو له لارې عدالت ته ورسیږم خو زه چا سیال ونه بللم او اوښکې یې راپاکې نکړې . زه یې سپک وتللم او زما مېړانه یې تحقیر کړه . ما ته اوس بې د وینو تویولو او کسات له لارې بل لورې نه دژ پاتې شوی . زه راغلم او دلته مې خپل هوډ تازه کړ . زه به په دې کلي کې د انصاف او عدالت د پاللو لپاره خپل هوډ پرځای کړم او د هغه لپاره به زه پخپله قرباني ورکړم . زه سر له سبا برته په همدې کلي کې خپل کورته راځم او همدلته به د هغه مظلومیت تور داغ له خپلې لمنې مینځم و کوم چې له ما نه په همدې کلي کې زما ناموس ، زما نارینتوب او زما کوچنۍ هستي اخیستې ده ...

هغه په خبرو خبرو کې په سمند پښه واړوله او د برناو ټوپک ماشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې راښکوده ، د هغه ټول ججورۍ يې په هوا تش کړ او مخ مهردل ته وويل : له ما نه د سولې او خير خوښووني وخت تېر شو . تاسې انډيوالانو په غلطه تجويز کړه چې زه د ملک شاسوار او ګلک له دسيسو نه د ځان ساتنې لپاره له خپل کلي لرې شم او ځان ګوښه کړم . زما قوت په يرغل او بدله اخيستلو کې دی . زما کمزوري له هماغې ورځې پيل شوه چې کله مې کلي ملک شاسوار ته ورپرېښود او پخپله د ملک مهردل په کور ننوتم . څوک چې د خپل حق دفاع نشي کولای د خلکو ملاتړ څخه بې برخه کېږي او د خلکو د همدردۍ وړتيا نلري . هر بزکش چې په ميدان کې د آس له شا وغورځول شي ، خلک ورباندې خاندي ليکن هر قاهر سپاره ته د زړونو او کورنو دروازې خلاصيږي . نارينه بايد پخپلو پښو او متو تکيه شي . که پړانګ خپل تيره غاښونه او څيرونکې نوکان و نه کاروي ، شغالان او ګيدړې به څرمن ځنې وباسي .

قاسم په لوړ آواز وويل : ته اوس سم پوه شوې چې په پسته غاړه له دښمن نه نشي حلاصيدای او بې له تورې او مېړانې چا ته حق نه ورکول کېږي . نيک او خيرخوښوونکې کسان خو ځکه خپل حق ته نه رسېږي چې توره ته تيکې نشي رااېستلای او د وينو تويولو شجاعت نه لري .

مهردل د قاسم په خبرو کې ورننووت او په نګمه غمجنه غاړه يې وويل : قاسمه ! ستا خبره سمه ده خو بشپړه نه ده . اسلم صياد ته د خپل راتګ په هماغه لومړي سر کې کولای شول چې د ملک شاسوار او د درې د خنجر خان غاړې ورپرېکړي ليکن هغه دا ډاډ نه درلود چې د ده کسات اخيستنه به په خلـــکو کې د ده په مېړانه او پور اخيستنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وشمیرل شي ځکه خوېي د گریوان د ځیرلو په ځای تنۍ خلاصې کړې ، صبرېي وکړ ، وخت يې قابو کړ ، خلك يې په حقیقت پوه کړل . تا ، ما ، بل او بل ته يې واقعیتونه څرگند او غاړې يې په دښمن خلاصې کړې . په دې کې يې د بزکشۍ په میدانونوکې خپله وړتیا او مېړانه هم وښودله او ځان يې د خلکو زړونو ته ننه یوست او دا دی اوس چې د دې حقانیت لکه لمر روښانه شوی او ثابت شوی دی ؤ کولای شي داسې کسات واخلي چې زموږ ټول ولس شاباسی ورکړي او د ده دغه عمل د تیري کوونکو لپاره یو عبرت او درس شي . خو خبره په همدې ځای نه خلاصېږي موږ او تاسې هم له ده سره د ملگرتیا او ورورۍ په وجه یو فرض لرو ...

قاسم د خپل تاوده مزاج له کبله د مهردل په خبروکې ورولوېده او په جدي او لوړ آواز يې پوښتنه وکړه : کوم فرض ، موږ څه کمی کړی دی ؟

ــ ډېر کمې مو کړی دی .

ــ مثلاً ؟

ــ مثلاً د دې پرځای چې ځان د اسلم په خیالاتو پوه کړو او هغه ته فایده منه مشوره او ملاتړ ورکړو . د هغه مخالفان او دښمنان مو په ناپوهۍ او غلطو تصوراتوکې تحریک کړی او تهدید کړی .

ــ زه ښه پوه نشوم ، ما ته سمه سپینه دهقاني خبره وکړه .

ــ نو خپه کېږه مه . تا ولې د ده سلا په بزکشۍ کې ملك شاسوار د ټول عالم تر مخ وواهه ؟ تا ولې د کلي په لارو او کوځوکې د ملك له زامنو او گلك سره د مخامخ کېدو په مهال هغوی په بار بار وکنځل ؟ تا ولې د کلي مــــلا ته چې د ملك انډیوال او د حــکومت جاسوس دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترخې او سپورې خبرې وکړې ؟

په خبرو خبرو کې هغوی کلي ته راورسیدل ، مهردل له اسلم سره د قاسم په کاله کې پاتې شو . هغوی کرۍ شپه سره وغږیدل او دې فیصلې ته ورسیدل چې اسلم دې هماغلته کوز صیاد په محل په خپل کور کې استوگن شي . هماغه شپه اسلم په لومړي ځل لپاره مهردل او قاسم ته د فیروزې د ترخه برخه‌لیک په باب مفصل معلومات ورکړل . هغه وویل : فیروزې ځینو ښځو ته چې د درې له خانانو سره یې تګ راتګ کاوه ویلې وو چې اسلم به بیا صیاد ته راشي . هغه به زما د مظلومیت بازخواست وکړي . هېڅوک به د هغه له انتقام نه خلاص نشي . هغه به د ملک شاسوار په کور اور ولګوي او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او د ارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

اسلم د دې مطلب تر بیان وروسته یوه شیبه چوپ شو او بیا یې تر یو تېک او تامل وروسته داسې خپلو خبرو ته دوام ورکړ : فیروزې دا خبره ځکه کړي وي چې هغې زما په مېړانه او د صیاد په ناموس پالنې کلک باور درلود . زه په هېڅ توګه نشم کولای چې د هغې دغه حق هیله او دا لوړ باور ضایع کړم . زه د فیروزې ستر اعتماد او د هغې مینې ته چې زما په وفا کې یې په ځان اور ولګاوه ، د خپل سر او وینو نذجرانه وړاندې کوم . زه زیات وخت نلرم له تاسې نه غوښتنه کوم چې ما نه لرې شئ ، زه خپل برخه‌لیک کسات ته د وینو او تباهی سیلاو ته ورکوم .که زه داسې ونکړم خدای او خلک به ما و نه بخښي او د پلرونو ارواح گانو او د هغوی قبرونو ته به شرمنده شم . د فیروزې په هوډ کې به ماتې وخورم او په اندراب کې به د بې ننګۍ او ذلت مثال شم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو خبرو کې هغوی شپه سپېدو ته راورسوله . د کلي ملا د سباوون د آذان ناره جگه کړه . د صياد ځوانان او په کلي کې له نورو سيمو راغلي بزکشان او ښوونکې په لمانځه کې سره مخامخ شول . له ټولو سره د تېر ماخستن د ډزو او کلي ته د اسلم د سپو د راتگ په باره کې پوښتنې پيدا شوې وې . هغوی د اسلم ، مهردل ، سکندر او د منځوي صياد د ځينو نورو سپو په غير منتظره ليدلو لا خيران شوي وو .

اسلم تر لمانځه وروسته هغوی په کوز صياد کې خپل کورته د راتگ په باره کې پخپل تصميم باندې خبر کړل . هغه وويل : زما کور اوس يو څه ودان شوی او ځنگه چې په هغه کې پرته له ما څوک نه اوسېږي او زنانه پکې نشته ، دا د دوستانو او د کلي ټولو زلميانو مخ ته پرانيستی دی .

معلم جمعه اسلم ته کورودانی ووايه او وې ويل : نه اسلمه وروره په موږ باندې باور ولره ، ستا دغه ختين کور به د مينې او ورورۍ قبله کړو . د تا له راتگ سره زموږ د صياد په زلميانو کې د ښېگڼې ، اتفاق او غيرت سا راژوندۍ دوی ده . موږ ښه پلرونه لرل ، بايد د هغوی دود او دستور ، صداقت او شهامت راژوندی کړو او ويې پالو . موږ په تا کې د خپلو پلرونو نښې وينو ځکه خو په تا راټول شوي يو او له تل سره ناسته ولاړه کوو اوس موږ ستا نوم د اندراب په ټولو کليو کې اورو ، د تا له ښه حلقيت ، خوږ او فايده منو خبرو ، نيک عمل او نامتو سپرلو سره په شاوخوا زلميانو کې بيداری پيدا شوي ده . که چېرې زموږ له وسه پوره وای او د هغوی پالنه مو کولای شوی ، سلهاوو زلميان به ستا شاوخوا راټول شوی وای ليکن د دوی پالل ، د دوی ډوډۍ ، چـــای او چيلم زموږ په لوخــو ډډو نه بسيا کېږي او د همدې لپاره له

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی سره یوازې په ودونو ، بزکشیو او بازار په ورځو کې گورو ، خبرې او مینه ورسره کوو او هغوی ستا د کتو او مرکې غوښنه را څخه کوي . په دې کې ناڅاپي قاسم د جومات په ملا غږ وکړ : ملا صاحب د قرآن شریف یو سوره ووایه !

په جومات کې ناست کسان ټول غلي او حیران شول او ملا صاحب غاړې صافې کړې او د خدای د کتاب څو آیتونه یې ولوستل او دعایې وکړه .

قاسم چې د جومات محراب ته نیږدې یې په دیوال ډېره لگولې وه له خپله ځایه مخ ته راوښوییده ، په گونډو شو او جومات والو ته یې وویل : څو ورځې وړاندې فیروزه د خدای بخښلي گلدار لور د اسلم پهلوان چونغل چې د ملک شاسوار له لوري لوټډ شوې او د درې په لیوانو پلورل پوې وه حق ته ورسیده او دلته زموږ په پلرنۍ هدیره کې خښه شوه . لاس پورته کړئ چې هغه دې خدای وبخښي او په شهیدو بیبیانو کې دې وشمیري ، او اسلم ته دې خدای اجر او د بدل اخیستلو وسه ورکړي .

اسلم د قاسم د دعا له خلاصیدو سره سم په لوړ آواز وویل : آمین یا رب العالمین .

مهردل وویل : قاسم خانه موږ خو د فاتحې د اخیستلو لپاره سلامشوره نه وه سره کړې ، دا د څه وکړل .

جبار چې تېره شپه یې له دوی سره یو ځای تېره کړې وه پر ځان رانغښتې چپنه یې را لرې کړه او په زغرده یې مهردل ته وویل : پریږده مهردله ښه یې وکړل چې سپینه خبره یې منځ ته راواچوله . موږ خو په همدې سلاگانو او مشورو کې اوبو یووړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفی محی‌الدین چې پخوا به یې تل د وساطت او خیر خوښوونې خبرې کولې پخپل هراتي پټوکې راتاو شو . لنگوټی یې د وروځو له سر پورته کړ ، راولاړ شو مخ مهردل ته یې وویل : نینی په پټه نه چیچل کیږي . مهردله پرې یې ږده ډېر ښه راغلی ده بیایې مخ قاسم ته وروا ړه‌وه وې‌ویل : قاسمه د نر بچیه ډېر ښه کار دې وکړ چې د شف شف خبره دې ختمه کړه او سم شفتالو دې ورځخه جوړ کړ . راځه چې سخوندر حلال کړو او د اسلم په کور کې د خیرات دیگونه بار کړو ، هلکان راوبلو چې جومات ته لیمڅی او ټغرونه راوباسي لو سمه مسلماني فاتحه واخلو .

په دې کې دوست محمد اکا چې پر له پسې ټوخېدو او سا یې لنډه لنډه کېدله ، له هوار السني نه را په غبرگو شو او ځک کېناست او په سوې سایې فریاد شروع کړ : قاسمه زویه ! د تا له لاسه چا ته گریوان څیرې کړم ، زه دې بیا په کوم سپن لاهو کړم . ولې مې په دې تیر آخر عمر کې دومره ځوروې‌ې او د څه لپاره ویدې فتنې راویښوې . ولې د کبر او ناروا لاره نیسې او دغه زما گلالی او غریب کو ورانوې . ولې د پردیو بدیو ذمه پخپله غاړه اخلې ...

په دې کې صوفی محی‌الدین له ځایه وروخوځید او دوست محمد اکا ته یې د غوسې په غاړه وویل : دا د بې غیلرتۍ خبرې چا درزده کړې دي . که دغه باتوره او غیرتي زوی دې نه وای ملک شاسوار به تر اوسه ښځه هم درنه بیولې وه . د همدې قاسم برکت دې چې گلک دې هره ورځ په حلوا او پراټو مېلمه کوي او ملک شاسوار دې حاجي جنتي بولي او غوړه‌مالی درته کوي . دا ننۍ خبرې چې‌تا خپل زوی ته وکړې د بې غیرتۍ خبرې دي . خبرې تا وکړې لیکن وشرمیدم زه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قاسم د خبرو وار واخیست او د خپل عادت خلاف یې په ناست آواز او سړه سینه وویل : ابا آیا همدې کلي کې تا د اسلم او فیروزې د پښارتې پلاو نه وخورلی ؟ بیا کله چې اسلم پهلوان له همدې کلي نه په غریبۍ او کار پسې ترکستان ته لاړ ، ملک شاسوار د اسلم د مړینې مجلا تېره نه کړه ؟ او ته د اسلم د مرگ شاهد نه شوې ؟ وروپسې په هم‌دې کلي کې فیروزه د درې خوړین خنجر ته وروداده نه شوه ؟ تا د هغه د واده خوړه و نه خوړله ؟ دا ټول کارونه ستا د ستلرگو وړاندې ونشول او ته هم پکې شریک نه شوې ؟ خو آیا تا ته کله‌دا خیال درپیدا شو چې په دغهخ سیال او غیرتي اسلم باندې دې ناروا کړې ده ؟ او ته باید د دغو تیریو پښې زکړې ؟ نه پلاره تا هېڅکله دا فکر و نه کړ ځکه چې ته خو ډارن او د ظالمانو مل یې ...

کله چې قاسم دې ځای ته راورسید مهردل په قاسم باندې غږ وکړ : دوه کاله وړاندې د همدې جومات په انگړ کې د همدې دوست محمد اکا په سر زما او ستا غږ سره پورته شو . تا هماغه وخت هم له خپل پلار سره تیری کاوه .

ــ هو هماغه وخت هم حق زما په لوري ، .

ــ هن هېڅکله حق ستا په لوري نه ؤ او اوس هم حق ستا په لوري ندې . هغه وخت چې ته لا د خبرو او مخې نه وې دوست محمد اکا مجبور و چې په هره روا او ناروا کې ملک شاسوار شا ته ودریږي . هر څوک پوهېږي کې چېرې هغه له ملک سره لاوتې ماتې کړې وای هغه ته به هم حیا او پرده نه وه پاتې شوې او لور به یې لکه د گلدار فیروزه په رڼا ورځ لیلام شوې وه .

ــ مهــردله د تا مــــلاتړه به دومره وکړي چې زما ابا زما مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودروي. که چېرې هغه په دغه ملاتړ ډاډه شي نو بیا به دغه ډارن او ساده سپین‌ږیري ته د حق او باطل پوله څوک ورښیي .

جبار په خبروکې راګېر شو قاسم ته‌یې وویل : یو بل څوک به‌یې وروښیي لکه همدا اوس چې صوفي محی‌الدین وروښووله . له پلار سره زور زیاتی او پر هغه باندې غبر پورته کول زموږ له دین او دود نه لرې کار دی . موږ له یوې خوا لګیا یو د ناروا لاس وهنو مقابله کوو او له بلې خوا پخپله د نوې ناروا بنسټ ږدو . دا کار زموږ حقانیت ته تاوان رسوي او موږ کمزوري کوي . . .

دجبار خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې دوست محمد اکا له ځایه راج□ شو او په ځګیروېدو او تلوار د اسلم وړاندې سم د لاسه په ګونډو شو او خپل سرېې ورته سرتور کړ ، وې ویل : اسلمه بچیه زما کور د تور سرو کور دی . زه له نارینه وو څخه همدا یو قاسم لرم ، موږ ګرد سره د ده سیورې ته ناست یو . خدای مکړه که دغه زموږ له لاسه وووت زموږ کور بیا چول بیابان دی او موږ له یوه سره برباد یو . . .

قاسم چې د پلار په نیت او خبره پوه ؤ د بړبکۍ لمبه ګړندی په ځای کې ودریده او په داسې حال کې چې ورانه شوې پګړۍ‌یې پر سر سموله د پلار په خبره ننووت : ابا دا څه د شرم خبره کوې ، بیا د تورې چرګې ملا په غوړ کې څه درڅخولي دي . بیا دې په کومه توګه شرموې .

ــ زما لیونیه زویه ! ولې مې د زمرې ژامو ته ورکوې ، ولې مې د خدای نازولو ته په غېږ وروليې .

ارســلا چې د کوز صیاد په ځوانانو کې یوه وښیار او د سړو مغزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څښتن، راولاړ شو ، دوست محمد اکا یې د اسلم له مخې راولاړ کړ او په درانه او کرار آوازیې هغه ته وویل : دوست محمد اکا نن خو زما زړه راوچاوده خو پخپله هم له پلاره یو یم ، ما خو نگیرله چې د کلي ټول زلمیان او بیا همزولي زما خپل سکه ورونه دي او په همدې حساب ته پخپله زموږ ټولو پلار او د دې جوماتوالو برکت یې . اسلم، مهردل ، زه ، جبار او قاسم باید تا ته توپیر ونلرو او ستا کهول ، ستا بیبیانې او ستا د عزت کور زموږ کعبه ده . هېڅ ظالم به د خدای په فضل وخت پیدا نکړي چې ستا دروازې او نغري ته په سپکه سترگه وگوري . زه پخپله دې خبرې ته حیران شوم چې ته ملک شاسوار او گلک ته د خدای نازولي وایې . د خدای نازولي خو اه یې چې خپله حلاله ډوډۍ خوري او د چا په وینو دې لاسونه نه دي سره شوي . عبادت خو ته کوې او په سپینه بږیره د یو کپ روزی د گټلو لپاره خو ته خولې تویوې . د خدای دوست خو دغه اسلم پهلوان دی . چې په دې لیونۍ ځوانۍ کې یې خپله لمنه پاکه ساتلې ده او د ظالمانو او قاتلانو مخې ته دریدلی دې او سترگه یې له فلک څخه نه سوځي . د خدای دوستان او نازولي خو دغه وزلوبان او بزگران دي چې د خدای په ځمکه کې د نیکۍ دانې شیندي او د لاس په ټناکو روزي پیدا کوي . له تا څخه زموږ هیله دا ده چې ته پنځه وخته لمونځ اودس وکړې او د ظالم ویره له زړه څخه وباسې ...

قاسم وویل : ارسلا ته ابا ته هوایې لگیا یې . دا خبرې چې دی یې کوي د ده نه دي دا د ملا گلک د پراټو او د شاسوار د پلاو خبرې دي چې د د ده له گیډې نه خولې ته راځي .

ټولو جــوماتوالو وخندل او په دې کې اسلم راپورته شو . قاسم ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې غوسه وکړه او د هغه خبرې يې په خوله کې وروچې کړې . په جومات کې چوپيا خوره شوه . شېبه وروسته صوفی محی الدين غاړه تازه کړه او د دوست محمد اکا خوا ته راغی او هغه ته يې وويل : گوره دوست محمده ، زه او ته هره ورځ دلته د خدای دربار ته سجده لگوو او په پای کې هغه ته ورتگ لرو . هر څه د هغه له لوري دي . څه چې غوښتي وي هغه به کيږي . دغه قاسم په هغه وسپاره . دغه ځوانمردي او لويی زړه يې خو همغه د ده په گوگل کې ايښی دی . او دغه بله خبره خو بالکل سمه نه ده چې گواکې له ملک شاسوار سره د قاسم ورانی د اسلم په خاطر پيل شوې دی . دا ملک شاسوار خو لکه د وبا مرض دی چې د کوز صياد په هر لوی او واړه لگيږي . که همدا زلميان د هغه مخه ونه نيسي دا کلی به د مړو هديره شي . هماغه څه يې چې د گلدار په فيروزې زکړه سبا زما او ستا په لورانو هم کوي ...

صوفی محی الدين لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې يو هلک په وارخطايی جومات ته راننووت او په سوې سايې جوماتوالو ته خبرداری ورکړ . اور ... اور د دوست محمد اکا کادانې او د خسو کوټې اور اخيستی دی .

جوماتوال د دې خبرې په اوريدو اکه د گبيني مچۍ وترهېدل او په منډو منډو د دوست محمد اکا کور ته چې د اور په لمبو کې رانغښتل شوی ؤ . ورودانگل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مني فصل نوې شروع شوی ؤ . د اندراب په لوړو سیمو او سردروکې د ونو پاڼې ګلابي شوې او ژیړې شوې وې . په کلي کې د فتنو او نښتو بازار هم تر پخوا سوړ شوی ؤ . د ودونو موسم د کلي وزلوبان او د سیالیو زلمیان د وزلوبو میدانونو ته جلب کړي وو . اسلم د مهردل او نورو یارانو په سلا مشوره له وزلوبو نه د لاس د اوښتو په پلمه ځان ګوښه کړی ؤ .

د صیاد وزلوبانو لکه دوه تېر کلونه د وزلوبې په سړني خزاني موسم کې بیا هم خپل نوم او مقام ساتلی ؤ . د مهردل مشکي له نظر پهلوان سرع لار نیولې وه او د صوفی محی الدین کرنګ او د میراب محمد رضا تورغوړې سمند چې داندراب په وزلوب کې، الوتونکې دیوان نومول شوي وو ، ورځ تر ورځ مشهورېدل . خو مشکي لا هم هماغسې د اندراب د خلکو محبوب آس او د وزلوبو د میدانونو بې رقیبه پهلوان ؤ . د وزلوبو په دې تازه موسم کې د ملک او ګلک عرضونه او شکایتونه هم له خپل پخواني جوش او تاو نه ساړه شوي وو . دا ځکه چې مهردل د اسلم په غوښتنه د بنو د نسوارو ټیکه نیولې وه او هلته یې یو سموار هم پرانیستې ؤ . هغه هلته دایمي حضور درلود او د خپل کارو بار د پاللو په پلمه د ولسوالۍ په مرکز کې له اسلم څخه د بلهو خورو د دفع شر او د ملک او ګلک د دسیسو او سازشونو په شنلهولو اخته ؤ . خو له همدې ظاهري کرارتیا سره سره صیاد د خونړیو پېښو درشل ته روان ؤ . وزلوبانو او د کلي راویښو شویو زلمیو بزګرانو د ملک شاسوار په مقابله کې خپلې ذمه وارۍ سره ویشلې وې . اسلم د میزان د میاشتې په پنځلسمه د ماښام د لمانځه نه وروسته له جوماتوالو څخه خدای په اماني او دعـا واخیسته ، هغه وویل دې د څو ورځو په مخه نهرین او اشکمش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځي . غواړي د خپلې ځمکې د ابادولو او کرلو لپاره د قلبې غوايې وپلوري . دې هماغه شپه د سپېدو تر چاودېدو مخکې له کوز صياد نه د اندراب د درې د ښيو غرونو په استقامت د خلکو له سترګو پټ د شپنو په غرنيو ځنګلي لارو د خنجان پر خوا وخوځېد او بريځر د بز درې په يوه شيله کې د دمې جوړولو او سباناري لپاره کېناست . اسلم ستونی ستاغ وغځيده او د کوږګرو غرونو د رنګينيو او منظرو په ننداره شو .

اندراب د مني فصل ته غېږ پرانيستې وه . د هندوکش پر برنيو اوږو د رنګينو وريځو تړل شوي کتارونه له شمال نه د جنوب لوري ته خوځېدل او د اندراب د درو او شيلو برم او جلال يې څو څو واره زياتاوه . اسلم د اندراب د ختيځ او جنوب د غرونو د ځنځيري سلسلې د بدليدونکې آسمان په ننداره کې ډوب ؤ . هغه له عغلرونو سره مينه لرله او پر طبيعت عاشق ؤ . هغه به په دې شېبوکې د آسمان په دړه د بدليدونکو نقشونو او رنګونو په درياب کې غوپه شوی ؤ . وريځې يو پر بل توپېدې او پرله‌پسې يې د رڼا او رنګونو ترکيب بدلاوه . نوې او لا نوې رنګونه به‌يې د غرونو په بې غباره او لاجوردي آسمان باندې شيندل او د اسلم په سترګوکې يې د دنيا ښايست ته نوي تصويرونه ورکول . د غرونو په ډډو د وريځو برجونه او د بېړيو د شنه ځنګله پر پالنګ د سپينو او ژېړ بخونو وريښمو غوړېدلی چترونه پر لاشونو او څوکو باندې سره ژېړ او نارنجي برجونه ، د دې برجونو تر مينځ د مرمرو تاوراتاو کوڅې او واټونه او په واټونوکې د لمر د وړانګوويالې د طبيعت د هنر ټول ښايست په اندراب باندې تمام کړی ؤ او په دې کې د شاوخوا کروندو څخه د مني د فصلونو وږمه راغبرګېدله او د درې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هواره پټاره کې ژېړو او شنو فصلونو ، د جوارو ځنهو او د باقليو ګلانو د اندراب پر کليو او کورونو ګرد چاپېر يوه رنګينه غالۍ راغوړولې وه . د خواريو او ربړونو فصل مخ په تېرېدو ؤ . د ودونو او وزلوبو موسم په زړونو کې شور او خوشالتيا راويښوله او پولو پټيو د سرکشو آسونو او مبارزه غوښتونکو وزلوبانو مخې ته سينه پراخوله ...

اسلم چې د لطيفو عواطفو خاوند ؤ ، د طبيعت په جمال کې داسې ډوب تللی ؤ تا به وې چې په هغه کې ويلی شوی او ورک شوي دی . هغه له اوږده تامل نه وروسته را ده ډډه شو او په شور او جذبه کې يې دا خبرې په ژبه جاري شوې : خدايه ستا دنيا څومره ښايسته او پراخه ده او انسان ستا د دې ښکلې نړۍ په ناپايه جنت کې ځان ته څومره تنګ او ځوروونکې زندانونه جوړ کري دي . ما غوښتل د مينې له درياب نه يو ځاځکی فيروزه د خپل زړه پر تاج کېنوم او ټول عمر د هغې په شکرانه کې ستا په ستايلو او لمانځلو تېر کړم ، خو تا زه د کبرجنو او لار ورکو شيطانانو تازيانو ته وتړلم او زما مينه دې د صبر په اور کې وازمويله . ما د اسماعيل غوندې تر چړې لاندې خپل ميثاق وپاله او لکه ابراهيم په اور کې دننه مې ستا آزموينه وزغمله . اوس زما دعا ومنه زما متې او منګولې آزادې کړه او ما ته د مينې په دې خپل کوچني محراب کې د خپل روح د ښايست او سپېڅلتيا د صيقل کولو لپاره ځليدونکې تيغ او پياوړي متې راکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقرب د میاشتې په نیمایي کې د کوز صیاد او بر صیاد په لاره کې پر جبار باندې د ټوپک دوه غبرګوني ګوزارونه وشول خو هغه بچ شو او په ځغاستو د خطر له سیمې څخه راووت .

تر دې پېښې راوروسته د جمعې په شپه د دوست محمد اکا په کرونده چې د مني غنم پکې کرل شوي وو ، چا د کلي لویه بیاله دوه درې ځایه ورماته کړه او په هوارو پټیو کې یې پلنې او ژورې شېلې ورجوړې کړې . په حقیقت کې مرونده له کروندې ووته او دوست محمد اکا ته یې پوره د یوه کال اضافي خواري ورپیدا کړه . د صیاد په خلکو کې دا ګونګسې راپیدا شو چې دا ټولې پېښې د ملک شاسوار په اشاره او تحریک شوي دي . د عقرب د میاشتې په شپاړسمه شپه د کلي په جومات کې د دغو پېښو په باره کې لوڅ بحثونه پیل شول . ارسلا جوماتوالو ته وویل چې د بنو د بازار په ورځ د راګرځېدو په مهال پې ناوخته شوه . په تیاره شوې هوا کې له هغه ځایه راووت ، پرآس باندې د بار دروندوالي په وجه کرار آرار او دروند دروند کلي ته روان ؤ . ناڅاپي د شا له لورې د سپرو یوه ډله په ځغاستو ورته رانیږدې شوه . په تېرېدو کې یې پر ده باندې د تازینو ګوزارونه وکړل او وروستي سپاره چې متزینه یې غبرګه په ګس کې نیولې وه ، د ده په سینه یې ورپورې وهله او وې ویل : اې ټپوسه ! په پردي اور کې ځان مه سوځه که په دې خبره پوه نشوې بل وار به دې سر کدو شي ... پوه شوې ټپوسه ...؟ هغوی کسونه پونده کړل او په خندا خندا کې له ما څخه لرې شول .

آدینه د غوسې په غاړه وویل : موږ ته اوس سخته شوه . تر دې پورته انتظار او د سترګې پټول به یوازې یوه نتیجه ولري او هغه دا چې که چا زموږ نځې هم په مخه کړې ، موږ به صبر ورته کوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته یو مساپر ښوونکی چې د جومات په یوه حجره کې اوسېده او د ده سلا په ښوونځیکې یې تدریس کاوه او کله کله به د استاد حمید سره یو ځای د صیاد د وزلوبانو بنډار او مېلوته راته د جومات له یو گوټ څهع چې د تیلي څارغ کمزورې رڼا پې رپیدله د آدینه خبرې داسې راغبرگې کړې : که تیرې ځواب پیدا نکړې معنی به یې دا وي چې موږ د ژوند حق له لاسه ورکړی دی . او د استاد حمید خبره : د ظالم په ظلم کې شریک شوي یو ...

هلته یو بل نوراحمد نومي سړی چې ناسته ونه ،غڼ سر نو د بره کې لنډی کوټ یې اغوستی و او د ملک شاسوار نیږدې خپلوان ؤ ، په احتیاط او ټیټ غږ د ښوونکي خبرو ته ور ننووت : دا پښې خو د تشویش وړ دي لیکن معلم صاحب ته دلته بلد نه یې دا لومړی وار ندی چې د صیاد په شاوخوا کې دا ناخوالې راپیدا کېږي . څو کاله وړاندې همدلته د کوز او منځوي صیاد تر مینځ د ژمي په مهال د ماښام او مازیگر تر مینځ یو مساپر لیوانو وخوړ ، په ورتېر دوبې کې د شرف الدین زوی د خپل درمند خواته کوم ظالم شهید کړ ، درې کاله وړاندې گدام‌ادر خپله ورینداره ووژله ، د محمد عثمان دوی کور غله وواهه او ټول هست و بود یې ځینې یووړل ، دا پیښې ټولو کلیوالو ته معلومې دې . خو اوس په موږ کې د بې اتفاقۍ اور لگیدلی دی ، هر څه چې پیښیږي په هغې پورې یوه لکۍ ورنښول کېږي او پل یې د یو چا دروازې ته رسول کېږي .

قاسم د اور د چار خشتي خوا ته ناست ؤ . د نواحمد خبرو ته راڅک شو . رډ رډیې ورته وکتل د چاخشتۍ ایرې یې د لاس په گوتو سره لرې کړې ، د خولې نسوار یې پکې تو کړل ، ځان یې د هغه ځواب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چمتو کړ او جبار چې پهوا د قاسم کړو وړو ته کابو ؤ د هغه خواته رانیږدې شو ، په پښنه یې کېږکوده او په دې اشاره یې وپوهاوه چې پرېږده پوه شو نورې له خولې څه راوزي .

خو قاسم تر پایه زغم ونکړی شو او په لوړ آواز یې د هغه خبرې داسې ورلنډې کړې : د زړو کلونو پېښې دغو ننیو پېښو ته ورته ندي . اوز بیا دغه د تا خبرې ته به راشو . هغه مساپر نهریني چې ستا په خیال لېوه خوړلې ؤ ، هغه ګلک د ملک شاسوار په هدایت د پیسو په بدل کې د غلو او داړه مارانو په لاس وواژه او د رشوت په زور یې د هغه خون په لېوانو ورواړاوه . د تا تر خبرې پورې زه له تا نه پوښتنه کوم د شرف الدین د زوی قاتل ، د محمد عثمان د کور غله څوک وو ؟ څه شول او چا یې پوښتنه وکړه ؟ ته پخپله هم ښه پوهېږې چې هغه غله او قاتلان اوس هم د ملک شاسوار په قشخانه کې پلاوونه او پراټې خوري او که ژوند و وبه ګوري چې دا وار یو بل څوک لېونو ته ورکړي . د صیاد خلک په تضرع او عاجزئ له دغو لېوانو څخه نشي خلاصیدای . د خلاصون لاره یوه ده او هغه د توري په تیغ او د زړه ورو زلمیانو په متهو تېره شوې ده ...

بازګل ، یو سپین ږیری چې د ملک شاسوار وره په وره ګاوندی او د هغه همنشین او د سلا مشورې یار ؤ خبرو ته راګډ شو او مخ په ښوونکي یې وویل : معلم صاحب ته زموږ په سیمه کې همسایه یې ، تا ته مناسب نه دي چې زموږ د کلي کور په شخړو کې لاس رادننه باسې او په بل شوي اور باندې تیل وپاشي . او بیا ...

د بازګل په خبره قاسم اور واخیست او د چار خشتئ نه یې د جومات منځ ته د محراب په لوري راټوپ کړل او په بازګــل یې نارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي : چوپ شه زړه کېدړه که دې بیا معلم صتحب ته داسې پوچه او بدبویه خبره کړی وه ژبه به دې درپرېکړم .

ټول لمونځ کوونکې چې تر لمانځه وروسته په مرکه سره تاوده شوي وو راولاړ شول او د قاسم او بازګل تر مینځ ورننوتل . بازګل په تور روستاقي چکمن کې ولاړ ؤ . سترګې یې له غومي رډې رډې راوتلې وې ، سر تر نوکه ریږدیده او ژبه یې ګونګه شوې وه . قاسم لکه مست هاتي د جبار ، آدینه ، ارسلا او نورو لمونځ کوونکو په منګولو او محاصره کې یوه خوا او بله خوا ړپیدهاو پرله‌پسې یې باوګل ته ردو بد ویل : ... ګوره او مردار خوره او د شودیارو موږکه ، او د زوره‌ورو نوکره او د خدای منکره ...

دوست محمدا کا د خلکو په ټیل ماټیل کې په ډېر زحمت ځان قاسم ته ورورساوه او بې‌له دې چې د هغه غږ.د جوماتوالو په شورما شور کې واورېدل شي زوی ته یې په عذذر زاریو شروع وکړه او رنې رنې اوښکې یې په مخ راماتې شوې .

قاسم په داسې حال کې چې لنګوټې یې په غاړه کې ول ول پروت ؤ او چکمن یې له اوږو څخه په کېڼ څنګل راښویېدلی و ، انډیوالانو له جومات نه راویوست .

اسلم خولا یوه میاشت کېده چې غائیب ؤ . په کلي کې آوازه وه چې هغه اشکمش ته د قلبې د غویانو په پېرودلو پسې وتلې دی لیکن آدینه په پټه کې جبار ته ویلي وو چې اسلم پهلوان باجګاه ته نیږدې په غرنۍ سیمه کې د خنجر لار نیولې ده . خنجر خان دوه میاشتې دمخه د کابل ښار ته سفر کړی ؤ . هیله کېده چې هغه به له دوشې څخه د موټر یا آس په سپرلۍ اندراب ته راوګـــرځي . اسلم د باجګاه له سپرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ولیانو د درې له وزلوبانو سره د خنجر د نیولو او تښتولو خبره پخه کړې وه او د څرک خبرتیا ته منتظر ناست ؤ .

د تورې چرګې ملا ، ملک شاسوار د ژرندې او باغچې پلورلو ته راضي کړی ؤ ، خو د شرعي وثیقې تر ترتیب د مخه مهردل د ژرندې او باغچې د خرڅلاو په باره کې د صوفي محی الدین له لوري د ملک په ژرنده او باغچه باندې د شفعې دعوا محکمې ته وړاندې کړه او پر ګلک باندې یې د ژرندې او باغچې خرڅلاو وځنداوه او په دې توګه یې د اسلم پر ضد د ترور سمدستي احتمالي پلان شنډ کړ . په جومات کې د بازګل او قاسم تر شخړې راوروسته ملک شاسوار او ګلک په دوست محمد اکا بدګمانه شول او هغه یې خپلو کورونو ته له تګ راتګ نه منع کړ .

بازګل او نوراحمد او د ملک نورو خواخوږیو یو په بل پسې جومات او د جماعت لمونځ ترک کړ او د ملک شاسوار د کور تر مخ یې د لویې لارې په سر د بازلال په پټي کې د علحیده جومات بنسټ کېښوده . د جزمات تر جوړېدو پورې د تورې چرګې ملا کله چې به په کور ؤ د ملک د قشخانې په چوتره باندې آذان کاوه او هماغلته به یې خپلو پلویانو ته لمونځ ورکاوه . د کوز صیاد د لوی جومات ملا په جومات کې د قاسم او بازګل د شېږې له شپې راوروسته سبایې د وخته له خپلو طالبانو سره له صیاد نه وتښتېده او له هغې ورځې نه د کلي امامت صوفي محی الدین ته په غاړه ورولویده . کلیوالو وپتېیله چې دا وار باید داسې یو حقاني ملا د کلي امامت ته راوستل شي چې خوله او خبره یې پاکه وي او د ملک په تلک کې و نه نښلي .

سوړ باد چلېـــده ، غرونه خړو لړو راچرموړلي وو . سیلۍ د ونو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوخو څانگو او د بزگرانو د کورنو په بلیو کې ښکېلی واهه . کلیوالو له سارا څخه خپل څاروي د کلي په لور را په مخه کړي وو . پلیو لارویو اوربوزونه د لنگوټیو په شملو پیچلي او چپنې چکمنې یې په سر او غوږو راښکودلې وې . د کورونو د رغلیو او تنرونو لوگي له موریو څخه هوا ته پورته کېدل او د قهرجن باد په منگولوکې لکه د اتڼ دسمالونه رقصېدل او رالوېدل . باد د بزگرانو د کورونو خلاصې دروازېگرځولې او په انگړونوکې د ژمي لپاره د زیرمه شویو بوټو او وښو سستی شوي گیډۍ یې په رغولیو او بامونو باندې رغړولې او له یوه کور نه یې بل ته وراړولې . آسمان په غوسه ؤ ، ځمکه شنډه شوې او سړه شوې وه . غرونو او درو د وریځو منډو او غورځنگونو ته غېږ پرانیستې وه او د څېړیو شنه ځنگلو نه یې د واورو د سپین غورځنگ هرکلي ته نځول .

دوست محمد اکا له خپلو دوو کوچنیو لورانو سره د خپل یو سخوندر پ پلټلو لپاره چې له نورو څارویو څخه په بیدیا کې پاتې شوی ، د ملک شاسوار باغچې ته ورننوتی ؤ د راگرځېدو په مهال د ملک شاسوار زمنو او سړیو هغه ودراوه او میرزا د ملک زوی په ډېر قهر ورته وویل : زړه کونگه بیا دلته څه کوې ، ولې له موږ څخه لاس نه اخلې ؟

دوست محمد اکا چې اوربوز او غوږونه یې د غاړې په دسمال او کوځوکې چڅموړلی وو او له غوږو هم یو څه درونډ ؤ هغه ته ځواب ورکړ : زه شکر دی بالکل جوړ یم ملک څنگه دی ؟

په دې کې میرزا په دوست محمد اکا سوک پورته کړ په خوله یې وواهه او په داسې حال کې چې د هغه لنگوټیې رنگ شو او په سپینه ږیره بانـــدې یې د وینو نیـــز رامـات شو ، په لوړ آواز یې وویل : اوس به پوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې یې چې ملک څنګه دی ؟

دوست محمد اکا د میرزا له ګوزار سره سم د ځمکې په لور رامات شو ، ورپسې میرزا د لنګتو پرله پسې او ګړندې ګوزارونه ورکړل او په وهلو وهلو یې هغه د لارې د اړخ لښتي ته ورواچاوه او د دوست محمد اکا د لورانو طرف ته چې هلته پخپلو پړونو کې د باد او دوړو بهیرته د خپل پلار په ویر کې ژړېدلې ، راغی او مخ هغوی ته یې وویل : که بیا زموږ چمبر او باغچې ته راګرځېدلي وئ څرمن به درنه وباسم . قاسم چې زموږ پلار ده ده سلا کې د زرګونو خلکو تر مخ لاس پورته کاوه باید په دې پوهېدلی وای چې دغه تیري به خپل مناسب ځواب پیدا کړي او دا دې هغه څه یې چې کړلې وو ، ویې ریبل !

ماشومو نجونو په ډېر زحمت خپل پلار له لښتي نه راپورته کړ او هلته یې د ونو پناه ته د ده چکمن ، چې د لارې په مینځ کې یې له اوږو لویدلی و پې باندې وغواړوه .

صوفی محی الدیم چې له جومات نه د مازیګر آذان ته راوتلی ؤ او د باد په وجه وران شزی لنګوټی یې بیا په سر باندې تاړه سترګې یې د قاسم په ماشومو خویندو چې د جومات له مخې په ژړا ژړا تېریدلې ولوېدې او غږ یې یې وکړ : ولې بچیانو په څه وجه ژاړئ ؟

ماشومو نجونو صوقي محی الدین په پېښه وپوهاوه او په ژړا ژړا د با او دوړو په ناتار کې د کور پلو لاړې .

ثوفي په منډه جومات ته ننووت او کلیوال یې په قصه وپوهول . لمونځ کوونکې چې د اور په چار خشتی شاوخوا راټول شوي وو ، په تلوار له جومات نه راووتل او ځانونه یې د ملک شاسوار کلا ته ورځیرمه دوست محمد اکـــا ته راورسول . درونډ بـاران پیل شوی ؤ او د ملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمن او مټيان په کلا ننوتي وو . دروازې او د مالبند د جارګي کنډرونه يې ورپسې تړلي وو . باد لا هماغصې د تړليو دروازو د کلا په موريو او تير کشونو کې سورې وهلې . سړې او توفاني هوا د کليوالو په زړونو او سينو باندې منګولې ښخولې او ساړه باران د هغوی زړه ته سړه لرې ننه ايستله . هلکانو په تلوار دوست محمد اکا په ځنځولۍ کې راواخيست او د ثوفي محی الدين په لار ښوونه يې جومات ته چې د پيښې ځای ته نيږدې و راووړ . دوست محمد ځګريده له خولې او پوزې نه يې وينې رابهيدلې ، د سر او لاسونو پوستکي يې ګرژالي شوي او دوه درې ځايه سره شوي وو .

صوفي محی الدين خو ځو ځو واره پوښتنه ځنې وکړه . چا ووهلې ...؟ ولې يې ووهلې؟ تا هلته څه کول ...؟

دوست محمد اکا بې له دې چې ستر ګې پرانيزي او د صوفی محی الدين ځواب ورکړي لکه ړوند بلبل پخپل سر نارې وهلې ، د خدای روی مې دروړې دې هغه زما ليونی ، مطلب يې قاسم ؤ ، مه خبروئ ، هغه ته مه وايې چې زه د ملک زمنو وهلې يم . که هغه خبر شي وينې به توي‌شي او سړي به په دې معامله کې مړ شي ...

صوفی محی الدين د اعتراض په توګه وويل : دوست محمد اکا پرېږده چې دا وار د وينو تويوونکو وينې تويې شي او د وينو تويولو لړۍ د هميش لپاره پای ته ورسېږي .

د کلي زياتره زلميان چې د اسلم او قاسم پلويان وو ، د بدې هوا او باران په وجه د مازيګر لمانځه ته نه وو راغلي ، خو کله چې په جومات کې دوو دريو تنو زلميانو د دوست محمد اکا د وهل کېدو قصه واوريدله په منډو منډو د کلی په کوڅو او کورونو راوګرځيدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپا انډیوالان یې په پښنه راخبر کړل .

ارسلا خو هماغه د دوست محمد اکا د راوړلو په سر کې جومات ته راورسېده او ځنګه چې یې هغه سپین‌ږیری په وینو کې لیت پیت ولید د آدینه کشري ورور مجید ته یې په سوځېدلی سا وویل چې هله هلکان راخبر کړه ، سوټې ، کرګان او لرونه راواخلئ .

خالمراد ، د کلي غوبه خو سم د لاسه د پوچ ویلو او کفري کنځلو خوله خلاصه کړه . د ملك او ګلك دین ، مذهب ، یسر او پیښوا یې یاد کړل او د خور مور او ناموس کنځلې یې وکړې . دوست محمداکا په رنځور آواز یې غږ کړل : مه مه ، خوله ونیسه ، توبه وکاږه ، کافر شوې .

په جومات کې د غوسه شویو زلمیانو د شور بګت په وجه هېچا د هېچا خبره نه اوریدله د ټولو جوماتوالو احساسات د ملك او ګلك پر ضد راوپارېدل او د خدای په کور کې ناروا خبرې او پوچ الفاظ استعمال شول . د جوماتوالو وینه دومره توده شوې وه چې د مازیګر لمونځ له ځینو نه قضا شو او ځینو نورو په منفرده توګه اداء کړ . صوفی محی‌الدین لکه نوی زلمی تر هر چا زیات په غوسه ؤ . کله چې ارسلا هغه ته وویل : صوفي صاحب جماعت پاتې شو ، هغه ځواب ورکړ : په غزا کې لمونځونه پاتې کېږي . په دې کې دوست محمد اکا په رنځوره غاړه صوفي محی‌الدین ته چې د ده په سنبالولو اخته ؤ وویل : محی‌الدینه د خدای په خاطر یو وار زموږ کورته اړ شه د هغه لیوني تومانچه او سیلاوه خپل کور ته یوسه او جبرې یې پټ کړه ...

ــ دوست محمد ته فکر وکړه چې دا دې څه له خولې راوزي .

وهل شوی هم ته یې او عذر هم ته کوې . تا د همدې کمزورۍ په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي له شغالانو نه زمریان جوړ کړل . ته نو له څه ډارېږې . تر دې پورته به نور څه درسره کېږي . قاسم به تر دې پورته د کوم مصلحت لپاره خوله پټوي ؟ دا قاسم نه دی ، بلکه د ملک زمن دي چې د وینو دریاب ته یې لار خلاصه کړې ده . دا تیری به خامخوا خپل ځواب پیدا کړي . دا یوازې د قاسم ذمه نه ده دا زموږ د ټولو ذمه ده . پر تا باندې د ملک د زمنو لاس پورته کول ، دا معنی لري چې د ټول صیاد په ګډه عزت باندې لاس پورته شوي دی . دهغه په دود دستور باندې لاس پوره شوي دی . سپین ږیري پلرونه دي ، دوی په ټولو کشرانو باندې د درناوي او حرمت حق لري ، تر اوسه په دې سیمه کې هېڅ کشر او هېڅکله په سپین‌ږیري لاس نه‌وجګ کړی ، موږ به د شاسوار د زمنو لاسونه چې په دوست‌محمد اکا باندې پورته شوي دي ، د سپین ږیرو د حرمت ساتلو او د نارینتوب د پاللو لپاره پریکړو . صوفی محی الدین جوماتوالو ته مخ راوګرځاوه او خپلې خبرې یې داسې اوږدې کړې : ملک او ګلک د دوست محمد په بې عزته کولو او وهلو زموږ خوصلې آزمویې که یو وار بیایې دا لاره په موږ تیره کړه ، هله به په‌دې کلي کې د هېچا پرده نه کېږي او بایده دې چې موږ بیا خپلې لنګوټې لرې واچوو او ټیکري په سر کړو .

ارسلا د صوفي محی‌الدین په خبره کې ورولوېده او پوښتنه یې وکړه : قاسم چېرې دی ؟

صوفي محی‌الدین ځواب ورکړ : هغه لا سبایې وخته له آدینه او جبار سره د مهردل کلي ته تللی دی .

ــ آیا تر ماښامه به راپیدا شي ؟

ــ نه نه که مـوږیې د دوست‌محمد اکا په پیښنه خبر نکړو ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نن رانشي . هغوی د محمد نظر پهلوان د واده په بندو بست باندې غرېږي او له اوریدو اسلم پهلوان له اوږده سفر نه وروسته ملته رارسیدلی دی او نن په هغه ځای کې ټول وزلوبان او یاران په هغه راټول شوې دي .

صوفي محی‌الدين ارسلا له ځان سره له جومات څخه راویوست او هغه ته یې وویل : په تلوار منځوي صیاد ته لاړ شه . مهردل د دوست محمد اکا په وهل کېدو خبر کړه او زما له لوري ورته ووایه چې د کلي هلکان په دې پېښه ډېر غوسه شوي دي او ګوابښېږي و داسې بریښي چې د هغوی د تم کولو واګې به زما له لاسه ووزي ، موږ ته ژر تر ژره جبار او آدینه راولیږه چې د کلي هلکان تر مصلحت او مشورې شورې لاس اچولو نه وساتي . د هغه ځواب راوړه ، ژر تر ژته بېرته راوګرځه او وخت مه ضایع کوه .

مهردل ارسلا د باران په اوبو خیشت پیشت لاس نیولی خپلې قشخانې ته را ننه یوست ، قشخانه د چیلم د تمکو بوی او ترخه لوګې ډکه کړې وه . د اور چار خشتي د څیړۍ په لرګیو ډکه وه او لمبو د ناستو مېلمنو په سترګو کې پړقونه وهل . شاوخوا ناست کسان د ارسلا سترې‌مشي ته راپاڅیدل او مهردل مخ اسلم ته وویل : په کوز صیاد کې یو څه پېښ شوي دي ، زموږ ورتګ ضروري شوي دی ، لیکن اوس تیاره ده او موږ هلته کوم لاس او پښې نشو خوځولای . دغه د نن شپې خوشالتیا به نه خرابوو . سبا یې به بیا د تګ ملا وتړو . سملاسې به د پېښې د مخنیوي لپاره اسلم له جبار او آدینه سره یو ځای کوز صیاد ته ولیږو او موږ به تر سبا ناري وروسته پسې ورشو .

په دې ېبرې پسې سم مهـردل د اسلم له لوري قاسم ته‌مخ راواړاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او وې ویل : څنگه ته څه وایې ؟

ــ زه پوه نشوم چې زموږ په صیاد کې څه پېښ شوي دی...؟

ــ دوست محمد اکا ...

ــ څه څه ... مړ خو به نه وي ؟

ــ نه مړ نه دی ، خو د ملک زمنو جنګ ورسره کړی دی .

قاسم د تورې پهلوي لونګۍ تر ولونو لاندې سترگې غتې کړې او د عادت په توگه یې د مسخرو په غاړه غټ غټ وخندل او وې ویل : دوست محمد به د ملک له زمنو سره څه جنګ کړی وي . ولې داسې نه وایې چې د ملک زمنو سم په مزه وهلی دی ... !

ــ دغسې یې وبوله .

ــ که دغسې وي ډېر ښه شوي دي . گوندې اوس پوهیدلی وي چې له ملکانو سره کلی کول آسان کار ندی .

په قشخانه کې گونگسی پیل شو ، وزلوبان په نیالیو او د غالیو په بالښتونوکې سره وخوځیدل په سترگو او مخونوکې یې د استهفام او پوښتنې علامې راپیدا شوې .

اسلم وویل : هغه څه چې کېدونکې وو ، وشول . د حساب او کتاب وخت راورسید . ملک د قاسم په وجه د ده په بوډا پلار باندې گوزار وکړ . نر سړی د ملکانو نه خوښېږي ځکه خو ملک شاسوار یو وار د کلي بیاله د قاسم په کروندگره راماته کړه او بیایې د ده کادانې ته اور واچاوه ، دریم واریې د دوی قولبې ته برابر شوی سخوندر په لور وواهه او دا دې اوس د دوست محمد اکا په وهلو د قاسم گریوان ته مخامخ لاس ورواچاوه .

ــ ښه ده اسلمه چې زما خبرو ته راغلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ قاسمه ستا سره بدي زما په سر کېږي په حقيقت کې ملک ستا پلار په پېښنه کې زه وهلی یم . هغه زما د غيرت او ايمان امتحان غوښتی دی ، آيا داسې نه ده ؟

ــ نه له سره داسې نه ده ، هغه زما پلار وهلی دی او د خپل پلار پور بايد زه پخپله واخلم .

محمد نظر پهلوان وويل : دا غلط بحثونه پرېږدئ . لنډه دا چې يا به دکوز صياد ټول خلک کلی پرېږدي او يا به ملک شاسوار له دغه کلي نه کډه کوي .

سکندر وويل : د ملک شاسوار بدی او غم لا پخوا زموږ پر تقديرونو باندې ليکل شوی دی

پاينده وويل : سبا بايد د ملک شاسوار تنور او نغری تود نشي .

اسلم وويل : که غواړئ لوی کار وکړئ ، لويه خبره مه کوئ .

مهردل وويل : اسلم پهلوان په وړاندې او موږ به ورپسې يو .

اسلم وويل : مهردل سم وايي دا گام به زه وچتوم .

ــ خبرې بس دي معلم صاحب جمعه خان دې د خبرو پرځای خپله دنبوره راواخلي او د غيرتی وزلوبانو زړونه دې خوشحال کړي .

قاسم ناڅاپي په کټ کټ وخندل . سکندر وپوښته : د څه لپاره خاندې ، څه در په ياد پول ؟

ــ وايي کلونه وړاندې دلته په قاسان کې يو دعوی جلب قرآن خور حاجی اوسېده ، هغه د يو غريب بزگر يوازينۍ باغچې باندې چې فقط هماغه يې لرله ، دعوی وکړه او په ابتداييه ، مرافعه او تميز محکموکې يې دغه باغچه له خپل خاوند نه وگټله . بله ورځ چې حاجی د هغه بزگــر په باغچه باندې خپله يوې گره کړه د بزگر زړه سخت وردديده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړ له خپل یو دوست څخه یې ښکاري ټوپک په امانت راووړ او راغی د باغچې پر دیوال یې ټوپک کېښود او دعوی جلب حاجی په نخه کې ونیو . د حاجی چې څنگه نظر په بزگر پریووت په ترږې ژبه یې نارې کړې : پام کوه چې لاس له ځایه خطا نکړې له ما څخه... له ما څخه څه غواړې...و...ووا...ووایه څه غواړې؟ دا په ... په لاس کې دې څه دی؟

بزگر د لاس ټوپک ته اشاره وکړه وې ویل : حلجي جانه دا خو ځلرمې محکمې قاضي دی ، دا بلهې نه خوري او د خپل شردي توپیر پې نشته . زما او ستا وروستی فیصله په ده باندې کېږي .

په دې کې بزگر لټ وواهه او د ټوپک غاښ چیچنو د حاجی غوړونه وڅوخول . سخوابنتې یې یوه خوا بله خوا سره ولاړې ، کچه غوندې خندایې په خوله راویږه شوه ، په درویزگره او ماته خوله یې وویل : ...پام کوه پام کوه ، لاس ماشې ته مه وړه ...له دې خبرې سره جوخت یې قولبه خلاصه کړه وې ویل : ما د څلرم قاضي فیصله په سو او سترگو منلې ده او په قانع یم .

قاسم چې قصه دې ځای ته راورسوله وې ویل : زما په خیال چې ملك او گلك هم د څلرم قاضي فیصلې ته سترگې په لار دي .

ټولو یارانو د قاسم په خبره وخندل او سکندر وویل : والله که یې بې له له دې څلرم قاضي نه په ځای هم کېنوئ .

اسلم ، قاسم او سکندر په ژوره توگه له سترگو تېر کړل او وې ویل : نن شپه به خوسحاله تېره کړو ، بیایې مخ معلم جمعه ته راواړوه او هغه یې مخاطب کړ : د مینې او مېړانې سندرې وبوله ، زموږ زړونوته د مصیبت او درد زغم ورروبښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

جمعه معلم دنبوره راواخیسته ، رامینځته شو او د زړه له سوزه يې دا سندره وويله :

روزی که فلک نشانه‌ای تیرم کرد
پیوست به زلف یارو زنجیـرم کرد
پیوست به زلف یارو پیچیده شدم
غمهلی زمــانه عاقبت پیـــرم کرد

زرگـــر بچه ز هوش بیهوشم کرد
دستم بگرفت و حلقه به گوشم کرد
گفتـم که ز ددرد گوش فریاد کنم
لب را بلبم نهاد و خــاموشم کرد

اندر سحری دو لاله ره شبنــم زد
اندر جـــگرم زمانه تیــر غم زد
تیری که زده راست میـان جگرم
ایــام جوانی را فـــلک برهم زد

یـــاد تو کنم سر زبـــانم سوزد
ترک تو کنــم تمام جانم سوزد
سریس که پیش کس نتانم گفتن
دردیست که مغزاستخوانم سوزد

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌اوکساتونه

یاد تو کنـــم دلـــــم شرر میریزد
ترک تو کنـم لخت جگر میریزد
تا آخر عمر اگــــر تو با من باشی
در کاسه آب من شــــکر میریزد

هلکان تر ملا آذانه پورې د جمعه معلم او نورو شوقیانو ساز او سندروته ناست وو . سبایې چې اسلم اودس ته راووت ، آسمان لکه صیقل شوی لاجورد پاک او ښایسته شوی ؤ . پروني باران د غرونو په څوکو باندې د واورې تاجونه ایښي وو . ستوري لکه د الماسو غمي د آسمان پر نیلي خیمه باندې برېښېدل . هوا سړه وه لیکن اندراب د تېر باران تر اوبو لاندې ځان پرېولی ؤ او د ژمي هرکلی ته چمتو کېده . د اسلم یسنه خورا پراخه شوې وه، هغه د شرف او برې احساس کاوه . هغه پوهیده چې د ده د تللې آبرو د جبران وخت رارسېدلی دی . هغه دعا کوله : خدایه زما پښې ټینګې کړه ، زما په متو کې د رستم قوت کېږده او ما د خپلو خطاوو او نیمګړتیاوو له مکافاتو څخه وبښه .

کله چې روڼ او طلایې لمر د اندراب په پرېول شویو غرونو باندې خپل طلایې چتر خور کړ ، اسلم د خپلو سپرو له ډلې سره کوز صیاد ته راغبرګ شو . په لاره کې جبار د هغوی مخې ته راپیدا شو او مهردل ته یې خبر ورکړ ، د اندراب ولسوال له خارنوال ، مفتي او د امنیه قوماندان سره په یوه ګڼه ډله کې برې درې ته وخوت . هغه له کوز صیاد نه صوفي محی الدین او له منځوی صیاد نه ملک مهردل هم برې درې ته ورغوښتي دي . زه د دې احوال له اخیستلو سره سم راوخوځېدم ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل چې د مشکي په سپرلو د کتار په لومړي سرکې له اسلم سره جوړه د صیاد په تاو راتاو لار باندې راروان ؤ ، له جبار څخه یې پوښتنه وکړه : چا دغه خبر تاته درکړ ؟

ــ سپایان راغلي وو او ډېر تلواریې ؤ . هغوی د دې سیمې د شاوخوا په ټولو ملکانو پسې رقعې راوړې وې او ستا رقعه موږ په خپله له هغوی نه واخیسته .

ــ آیا څه یې و نه ویل چې څه پېښ شوي دي ؟

ــ سپایانو خو یوازې دومره وویل چې په بره دره کې کوم څه پېښ شوي دي لیکن له دوی وړاندې یو دکاندار راغلی ؤ ، هغه وویل خنجر خان له کابل نه د راګرځېدو په لاره کې قتل شوی دی او پرون د هغه مړی د فج د شاوخوا غرونو په کومه شېله کې موندل شوی دی .

په دې ځای کې اسلم د جبار په خبرو ورننووت ، پوښتنه یې وکړه : آیا مړی خو د ارچې په ونه پورې نه ؤ راځوړند شوې ؟

اسلم د دې خبرې سره جوخت مهردل ته وروکتل او دواړه یوبل ته سره موسکي شول .

په دې مینځ کې قاسم په لوړ آواز وخندل او وې ویل : وزلوبان او ښکاریان خپل کسات چا ته نه پرېږدي . فیروزې خورکۍ رښتیا ویلي ؤ چې اسلم به بیا صیاد ته راشي او زما د مظلومیت بازخواست به وکړي . هېڅوک د هغه له انتقام څخه خلاص نشي ... او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او دارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

ټولو سپرو ایران ایران یو بل ته وکتل خو مهردل په قاسم باندې مخ راواړاوه او هغه ته یې د غوسې په غاړه وویل : قاسمه ولې خپله خوله په واک کې نه ساتې ، د دې خبرو ضرورت څه دی چې ته یې کوي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم پهلوان د مهردل خبروته ورننووت ، هغه یې مخاطب کړ : نه مهردله ستا اعتراض سم نه دی . قاسم په حقه دی ، د هغه د خولې د پټولو وخت تېر شوی دی . خنجر ما پخپله وژلی ، اسلم په داسې حال کې چې خپلې دواړه منګولې یې سپړلې وې لو په ځیر ځیر یې هغو ته کتل زیاته یې کړه : په همدې منګولو مې د هغه ترۍ ونیوله او په همدې لاسونو مې هغه د ارچې په ونه کې راوځړاوه ... او د فیروزې پیشګویې مې رښتینې کړه . زه کوم غل ، قاتل او ظالم نه یم ، زه یو برحقه کسات اخیستونکې یم . کاشکې ما کولی شوی چې پر خپلې غوسې او روا غضب باندې پښه کېږدم او دومره نرم شم چې خپل مظلومیت وزغمم ، ما به کړی وای . زه اعتراف کوم ما نشو کولای د خپل غم ترخه زهر پخپله وچښم . زه د انتقام پر واټ وخوځېدم او تر پایه پر دې لارې پر مخ ځم . که مېړونه چوپیا غوره کړي او مېړانه ویده شي د کلیو ګیدړان او شغالان به په زمریانو کې د غلامۍ کړۍ واچوي . مروت او شرافت به زموږ له زړونو څخه کډه وکړی

اسلم انډیوالانو ته مخ ورواړاوه وې‌پوښتل : تاسې زما په خبروکې څه وایاست ؟

ټولو لکه همیش په یو آواز وویل : موږ په تا ویاړو .

قاسم وویل : تا د مېړانې او سیالۍ دود تازه کړ .

معلم جمعه وویل : ته د صیاد وجدان یې .

مهردل وویل : ته د پاکۍ او مېړانې ساتندوی یې ، موږ ستا لښکر یو ته په موږ باور وکړه .

په خبرو خبروکې هغوی کوز صیاد ته‌راغلل او مخامخ د اسلم انګړ ته ننـــوتل . د کلي ځوانــان او نیږدې ګاونډ دوستان او یاران هلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راټول شول . جبار اسلم ته خبر ورکړل چې ملک ساشوار د کلا او باغچې ورونه او کړکۍ پسې تړلې . د مهمانخانې ، د کلا د دروازې په سر بالا خانه کې يې وسله‌وال سړی کېنولي دي او د کلا په چمبر پورې متصل د ونو د جترګي په بامونو باندې يې خپل وريرونه او پلويان د باز ګل او بهرام قولته زمن ، مزدوران او خپل ژرنده ګري له لاټيو او سوټيو سره کېنولي دي . دوه کسه نور د هستوګنې په بامونو باندې غلي شوي څار او پيره کوي . دکور نه د باندې د ملبند د جارګي چيله يې تړلې ده او داړونکي سپې يې له کلا نه راايستلي او په دې احاطه کې يې خوشې کړي دي . له پرون رادورې يوازې يو وار سبا وختي يې دروازه خلاصه شوه او ګلک ترې راووت . هغه په ډيګلان ډيګلان خپل کور پلو وځغلېد او نيږدې نيم ساعت وړاندې پخپل يابو باندې سپور په ولسوال پسې درې ته وخوځېده . آوازه ده چې د درې خنجر خان چا وژلې دې او د ولسوالۍ ټول ماموران همد نن سبايې پورته تللی دي . زموږ صوفي محی الدين يې غوښتې وو ، موږ مشوره ورکړه چې در دې شي هم به د هغه ځای حال راوړي او هم به ګلک زموږ تر شا درواغجني او بويني خبرې نه کوي .

اسلم چې ډېر وخت له کلي لرې ؤ ځان يې د کلي په وضعيت پوه کړ . وروسته يې جبار ته وويل : ته او ارسلا سر له سبا ملاآذانه زموږ کلي ته د تګ راتګ ټولې لارې وتړئ ، ياران دوستان همدا نن شپه د لارو او کوڅو په تړلو او ساتلو وګمارئ او هر يوه ته د خپلې ذمه‌وارئ ځای او مقصد وروښاياست . له پليو هلکانو سره سپاره هم وتاکئ ، بزکش زلميان دې خپل آسونه او وسلې تيارې کړي او شپه دې هم دلته زما په کـــور يا د کلي په جومــات کې تېره کړي . مهردل دې همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ په کلي کې پاتې شي که چېرې کومه پوښتنه يا ستونزه درپيدا شوه ، له هغه نه به پوښتنه وکړئ . د ملک شاسوار د کلا شاوخوا به داسې ساتئ چې مرغۍ هم له هغې نه د وتلو او ننوتلو لار پيدا نکړي . که د ملک سړی تښتېدل لاره به يې تړئ ، نيسئ به يې او په جومات کې به يې تر څارمې لاندې ساتئ . سبا يې وخته به دوولس بزکش آسونه چې د مهردل مشکي ، تور غوږي سمند او د صوفي محی الدين کرنګ به پکې وي زموږ سپرلو ته چمتو کوئ . په کلي کې به د نن ماسپښين د لمانځه نه وروسته ښځې او ماشومان له کورونو څخه نه راوزي . دوست محمد اکا هم دا اوس د نهرين او يا سياه درې له لارې د علاج په خاطر بغلان يا پلخمری ته وليږدوئ . ټوپک ، چړې ، تور۹ ، سيلاوې ، يومان او سوټې چې د جګړې لپاره مناسب وي له کلي نه راټول کړئ او په مناسبه توګه يې زموږ پر هلکانو وويشئ . زموږ هېڅ انډيوال ته اجازه نشته چې له همدې شېبې نه وروست تش لاسی وګرځي . د قاسم په کور باندې بې له ځنډه دوه تنه پيره کړئ . معلم صاحب جمعه خان او دوه تنه ورسره ښوونکې د ډوډۍ تر خوړلو وروسته له صياد نه رخصت کړئ

په دې خبره باندې معلم جمعه خوابدي ښکاره کړه ، خو اسلم بې له ځنډه هغه ته وويل : معلم صاحب وخت تنګ دی ، حاجت اعتلراض ته نشته . موږ فتنه کوو او فتنه د معلمانو او ميرازايانو کار ندې .

د ماسپښين په دوو بجو اسلم ملګري وزلوبان پخپل کور کې راټول کړل . او د دوې له مينځه يې د دغو کسانو نومونه واخيستل : محمد نظر پهلوان ، سکندر ، قاسم ، آدينه ، ارسلا ، جمال الدين د صوفي محی الدين زوی ، باز ګل او امير ، روزی او ګلاب. دغه نه تنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له ما سره یو ځای د ملک شاسوار پر کلا ورځغلي ، زه او قاسم به ډزې کوو . امیر او بازګل به کلا او کور ته اور اچوي . محمد نظر پهلوان او سکندر به زما او قاسم ملاتړ کوي . دا نور به زموږ کومکیان وي ، که په موږ کې څوک زخمي او یا شهید شي ، هغوی به پورته کوي ...

مهردل په اسلم باندې اعتراض وکاوه : دا فیصله سمه نه ده .

ــ څه نقص لري ؟

ــ زما او ځینو نورو ونډه معلومه نشوه .

ــ ته به له نور سره کلا ته مخامخ د لویې لارې نه وربر موضع ونیسې . که چېرې پر موږ د چا مټ بر شو او یا موږ پر شا راغلو په موږ پسې به رادانګي او زموږ ملاتړ به کوي او پر دې سربېره به د کلي نظم ساتې او لارې به څارې ا. که چېرې موږ دښمن په مخه کړ او د ښامار ځاله وسوځوله تا به ځان دریم ګړی کړې او د حکومت ځواب به وایې .

ــ نه نه ، زه دې ډېر سپک تللی یم ، په ما دې مېړانه نه لورېږي . زه به هېڅکله د خلکو پیغورونو او ملامتیا ته ځان ورمکړم . مېړانه او عافیت غوښتنه دوه جلا لارې دي . که زه د ملکانو په پله تلای ، دغه بهادران او ننګیالي به مې د ملک یوسف غولي ته نه رابلل او تاته به مې د خپل زړه کړکۍ نه خلاسولې . تا زه سپک وتللم ، تا ښه کار ونکړه اسلمه ...

قاسم د مهردل خبرې تائید کړې وې ویل : وخت تنګ دی حساب به اوس سره نه کوو . لیکن زما خوښه دا ده چې مهردل دې خپل یوولس ډزې جـــرمني ټوپک واخلي او له ما او تا سره دې یو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک د وژلو په کار کې مخامخ او بربنډ شریک شي .

په وزلوبانو کې گونگسی راپیدا شو . خو اسلم هغوی ته وویل : د شخړې او مناقشې وخت تېر دی د قاسم‌قیصله سمه ده په دې صورت کې دې سکندر د مهردل وظبفه په غاړه واخلي او د سکندر پر ځای دې بازگل له امیر سره کلا ته اور واچوي او مهردل دې خپل مشکي وځغلوي . زه به تور غوږې سمند او قاسم دې د صوفي محی‌الدین کرنګ واخلي ، نر یاران به خپل آسونه وځغلوي ، د کار تر خلاصېدو وروسته دې ټول سپاره هغوی چې له ما سره د ملک‌شاسوار کور او باغچې ته ننوزي ، زما د ځغاستو لیکه دې راپسې تعقیب کړي .

ټولو وویل : سمه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا یې کله چې سپیدو د هندوکش د پاسه د اندراب په لاجبری ختیځ باندې د لمر د سلطان راتګ ته د نور سپینه پټاره وغوړوله او د درې په او راتاو کې د آذانونو نارې خورې شوې د صیاد بزکشان له خپلو زین کړو آسونو سره ولاړ د انصاف او نیاو د پاللو په هدف کسات اخیستلو او وینو تویولو ته چمتو شوي وو .

اسلم د سپرېدو بولۍ ورکړه او له دې سره متصل یې قاسم ته وویل : دملک د کلا په لور یو ګړندۍ ځغاسته وکړه . د کلا د باندې د مابند جارګي سپي وولم او بې ځنډه د پټیو له مینځه د کلا له هغې بلې خوا څخه د باغچې شا ته ځان ورسوه . تر څو زه او مهردل در رسېږو ، د باغچې په مورچه ډزې کوه او موږ ته پوشش راکړه . موږ به له هماغې خوا نه په کلا برید وکړو ، د ملک کسان به له موږ سره اخته شي . د کلا له دې لورې به بازګل او امیر د دغو نورو ټولو ځوانانو تر ملاتړ لاندې د ملک کادانې ، د خسو زېرمې ، قشخانې او په جارګی کې د څارویو غوجلې ته اور واچوي ورپسې به د کلا لویه دروازه ، ژرنده ، د کلا له دروازې سره متصل د غلې ګدام وسوځوي او په پای کې به کلا ته ورننوزي او پر هر څه به اور ولګوي . هر شئ چې مخې ته ورځي سوځې به یې او خرابوې به یې . کوم نارینه چې مقابلې ته راوزي او لاس درباندې پورته کوي مړه یې کړئ خو په ښځو او ماشومانو باندې لاس مه پورته کوئ . که مو وس رسېده جومات ته یې ولیږدوئ . لوټ او تالان به نه کوئ ، د ناموس ضرر به نه رسوئ ، د وژل شویو سره به بې حرمتي نه کوئ او شخړه هر څومره چې امکان ولري باید ژر خلاصه شي . آیا چمتو یاستئ ؟

ټولو وویل : هو چمتو یو !

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

ــ قاسمه یاالله !

قاسم تومانچه د ګوپیچې په ججوري کې واچوله او پنځه ډزې ډک ټوپک یې په کیڼ لاس سنبال کړ . کرنګ یې پونده کړ او لکه لاټو د ملک د کلا په لورې د جومات تر شا په تاوراتاو کوڅه کې وځغلېده . کله چې د سپیو شور او د قاسم د پنځه ډزې لومړني ټک غځونې وکړې ، اسلم تور غوږې پوند کړ او مهردل ته یې د ځغلېدو اشاره ورکړه . په تنګه لاره کې د وزلوبې د میدان د دیبانو د منډو دربهار د کوڅې او کورونو رغولې ولرزول او د کلیوالو زړونه یې چې خونړیو پېښو ته سترګې په لار وو ، ونځول . د کلي ښځې ، ماشومان او بوډاګان او ټول هغه کسان چې په کورونو کې پاتې وو او د باندې راوتلو نه منع شوي وو د کورونو بامونو ته وختل او د پېښو ښار وشول .

امیر او بازګل د کراسینو له ټیمانو سره د ملک مالبند جارګي ته په داسې حال کې راورسېدل چې ورپسې د کلي د زلمیانو ډله له لاټیو او یومانو سره پسې لیکه شوې وه ، هغوی د دیوالونو په پنا کې لکه سپرغۍ له دغه او هغه خنډ نه اوښتل او په داسې حال کې چې د کلا له بامو او مرچو څخه ډزې پې کېدې ، دوی په موریو ، دروازو او انبارونو کې تېل شیندل او اورېې وراچووه .

اسلم او مهردل په یوه پراخه دایرهکې په ځغاسته د ملک د کلا دور راوواهه بلې خواته وروګرځېدل اوله قاسم سره یوه لورې ته شول . هغوی په ځغاستو کې د باغ د دیوالګی له شا څخه چې د ملک په کور او ټاټوبي د لارې له مقابل لورې څخه راګرځېدلي ؤ ، پر بالاخانو او بامونو ډزې پیل کړې او د ملک د جنګي کسانو پام یې د جارګي له لورې چې د کلا په هغه بله خوا کې واقع ؤ ، ځانته راواړاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملك زوى ميرزا په منډه له بامه راكښته شو او خپل پلار ته چې هلته د كور د برنډې لاندې ټوپک په لاس په برزو او لنډه بركي كوټ كې ، لكه لړم ژر ژر دې خوا او هغې خوا ته يې قدم واهه ، وويل : ابا ، اور ، اور جارگي ، كادانه ، د خسو كوټه ، قشخانه او د مزدورانو خونه سوځي . خلك د كلا د مخې په كنډرونو رااوښتي دي ... لرنه ، سوځي ، يومان ... د ميرازا شونډې وچې شوې او سترگې يې رډې رډې راوتلې وې . ملك چې هېڅكله يې د اور لگيدو د احتمال په باره كې فكر نه ؤ كړى ، سخت وارخطا شو . ځاى په ځاى ودريده گوتې او لاسونه يې سره وسرويل ، په پښو كې يې لرزه پيدا شوه او لنگوټه يه پر سر باندې لكه د زړې لارۍ كاربيتر په خوځېدو راغله . واقعي خطر يې احساس كړ او تېره چاړه يې په اوبو كې له ورايه وليده او لكه په زړه لگيدلې زخمي وځگويده : واى ، واى ... برباد شوم هله اسفنديار راوبوله ...

هغه په مورچه ناست دى ډزې كوي ... كه خپل ځاى خوشې كړي د اسلم لچكان به له هغه لورې مخامخ په كور راننوزي .

د ملك رن□ الوتى ؤ ، شونډې او د لاسونو گوتې يې بېواكه رپيدلې ، قرار يې نشو وركولاى ، غوښتل يې څه ووايې خو تر خولې يې نه شو راايستلاى . په پاى كې يې زړه نا زړه د ميرزا په اوږه لاس كېښود هغه ته وويل : راځئ پور ورته ومنو ، اسلم سوله غوښتونكې سړى دى ، وبه يې مني .

ــ ابا د دې خبرو وخت تېر دى .

ــ راځئ قرآن ورته شفيع كړو .

ــ دا لا يوه لاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نو جومات ته ورمنډه کړه قرآنونه راواخله ...

ــ هلته نه‌شم رسېدلای لارې يې بندې کړې دي .

په دې کې ګل‌مير ژرنده ګړی چې د کلا د وره پر سر بالاخانه کې يې مورچه نيولې وه ، چيغې کړې : ملکه ... ملکه د کلا دروازې اور واخيست .

ملک وارخطا راغبرګ شو . ويې ليدل چې دروازې د هغې چوکاټ او سرطاقونو اور اخيستی دی او پر بالاخانه سرې لمبې راچاپير شوې دي . په ملک باندې دنيا تنګه شوه ، راوګرځېده، منډه يې واخيسته د دروازې مقابل لوري ته يې د خاورې د کوټې تر شا مورچه ونيوه او په سوې دروازه باندې يې د دښمن د احتمالي راننوتو مخه ونيوله .

اسفنديار ، بهرام قولته او عزيز د ملک شاسوار کشر ورور په باغچه کې د ونو او بيديا په استقامت مورچه نيولی وه او په اسلم ، قاسم او مهردل باندې چې غوښتل يې د روزل شويو آسونو په سپرلو باغچې ته راواړوي او له همدې لارې کلا ته ننوزي ، ډزې کولې . اسلم او ملګرويې د ځان د ساتنې لپاره آشونه ځغلول ، مانوريې کاوه او د اسفنديار پر تيرکشونو يې تعجيزي ډزې کولې او په پای کې اسلم تور غوږې سمند د اسفنديار د موضع په مقابل لورې له باغچې نه په يوه ټوپ راواړاوه او په سغاستويې د اسفنديار د شا له لورې هغې دروازې ته ځان ورساوه چې باغچه يې له کلا او کور سره تړله . د نظر پهلوان ډله له مقابل لورې د کلا په سوې دروازه باندې کلا ته راننوته او د کلا د ساتونکو روحيه يې چې د بام پر سريې مورچې نيولې وې ، ماته کړه .

اسفنديار په راغلي خطر پوه شو . يقين يې راغی چې کـــار خلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو نارینه سړی ؤ ، د کمزورتیا او تسلیم روحیې غلبه پې ونکړه . له ټان سره یې فیصله وکړه چې تر وروستۍ سلګۍ به جنګیږي . قاسم او مهردل هم آسونه په ځغاستو او ټوب وهلو پر دیوال راواړول او باغچه د وروستۍ پریکړې او فیصلې میدان شو . د باغچې جنګ ډېر خونړی شو . د بزآشو آسونو په رااوښتو د سکندر او اسلم د ټوپک والو تر مینځ هېڅ خنډ او حایل پاتې نه شو . هغوی مخامخ یو په بل ډزې پېل کړې د اسلم دوی وضعیت چې په سپرلویې جنګ کاوه تر مقابل لوري زیات خطري ؤ . اسلم په اسفندیار باندې غږ کړ : که غواړې ژوندې پاتې شې ټوپک واچوه مخ د باغچې دیوال ته وګرځوه او لاسونه پورته کړه !

ــ زه مور داسې سست نه یم تړلی چې شغالانو ته تسلیم شم .

ــ چې داسې ده نو له لښتو او خځلو نه راووزه او زما سینه په نخښه کړه .

هغه راووت پنځه ډزې روسي ټوپک په لاس ، سره پهلوی لونګۍ په سر ، توري جګې موزې او خړووړین چکمن په غاړه ، ملاستونی او د کارتوسو غاړه کۍ پې د پاسه ، مخ اسلم ته یې وویل : آس ودروه ، فیر وکړه .

ــ زهع ښکاري یم په منډه کې ګیدړ ولم ته وار ړومبی کړه چې بیا د مقابلې وخت نه درپاتې کیږي .

اسفندیار پنځه ډزې خوله اسلم ته سمه کړه خو هغه د آس جولان ګړندې کړ او د اسفندیار ګوزار په هدف و نه لګېده ورپسې اسلم د آس په منډه کې هغه د تندی د پاسه د وروځو تر مینځ پخپل برناو ټوپک وویشت او په چټکتیا د شا له دروازې له باغچې نه د ملـک کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورننووت ، ورپسې قاسم او مهردل د اسلم لار تعقیب کړه او د کلا په مینځ کې د نظر پهلوان له ډلګۍ سره چې په سوې دروازه کلا ته راننووتي وو ، یو ځای شول .

امیر پهلوان د ملک د کور او باغ د کښتو دیوالونو په پناکې د ژرندې دروازې ته ځان ورساوه او په ژرنده او غنمو پاکولو په دالان او دروازویې اور ولګاوه . د ژرندې د وتې له اوږې ځخه یې د ملک د باغچې په صحن او د کلا د بامونو په شمالي څنګ باندې د موش کش ګوزارونه پیل کړ .

بازګل چې په ښي لاس لګیدلې ؤ د ملک د کلا دروازې ته نیږدې د کور اصلي عمارت لومړنۍ خونې ته یې اور واچاوه . ښځې او ماشومان له کوټو نه انګړ ته راتوی شول او لکه د محشر صحرا هر چا ځان ځان ته امن او پنا لټوله او چیغې یې وهلې . د ملک سړي او ګوندی ماران د ده د کور د بام له مورچو څخه چې زیاتره هماغلته ځای په ځای شوي وو ، د تیښتې او ګوشه کېدو لپاره زینو او دیوالونو څخه راښوه دول . میرزا د کور وروستي دهلیز ته چې د مور د هستوګنې خونه یې هلته واقع وه ، ننووت او له هماغه ځایه یې کله کله په غلا سر رایوست او ډزې به یې کولې او بیا به بېرته پټیده . ناڅاپي د اسلم سترګې پې پریوتې ، وروځغلېده ، د دهلیز په خوله کې یې له آس نه ځمکې ته ودانګل او سمدستي په دهلیز ورننووت . کاته یې چې د میرزا مور په خپل زوی باندې پړونی راغوړولی دی . اسلم د ټوپک خوله ور ټیټه کړه خو د میرزا مور چې لاسونه یې په زوی اچولي وو او رېږدېدله په اوښکو ډکو سترګویې له اسلم نه وغوښتل : زما زوی مه وژنه ، زه همدا یو زوی لرم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه هم له مور نه یو زوی پاتې یم او هغه په ما ډزې وکړې .

ــ نور به دې نه ولي . هغه ما ته راوبخښه ، دعا به درته وکړم .

اسلم لاس ځمکې ته ټیټ کړ ، د میرزا اچول شوی ټوپک یې راجګ کړ ، له دهلیز نه راووت او هغه یې له کړکۍ نه هغې خونې ته ورواچاوه چې اوریې اخیستی ؤ .

ملک شاسوار چې زبون یې وهل شوی او سر تر پایه ریږدېده او د تیښتې وخت یې نه و پیدا کړی ، ټوپک په لاس د کلا خالي دور ته ولاړ ؤ . قاسم چې د کلا په انګړ کې ښکته پورته ځغلېده نظر یې په ملک ولوېده ، کرنګ یې ودراوه ، له زین راښکته شو ، دوه درې قدمه یې د هغه په لور وروچت کړل ، ټوپک یې ځنې واخیست ، د هغه لټ یې وواهه . کاته یې چې ججوری یې ډک دی ، بیا یې د ټوپخ دروی بوی کړ ، پوه شو چې نه‌دی چلېدلې ، هغه ته وویل :چې ډزونه دې نه شوی کولای ، ټوپخ دې ولې ډک کړې ؤ ؟

ــ قاسمه زه په تاسې ملامت شوی یم . ښایې کبر به مې کړی وي او دا کبر خدای رازوال کړ . اسلم نارینه سړی دی ، دا زما کور دې نه خرابوي او ما ته دې وخت راکړي چې زه د هغه پوره او مناسب عذر وکړم .

قاسم کټ کټ وخندل او ورپسې یې د غوسې په توګه سترګې سره غونټې کړې وې ویل : ملکه ستا د توبې او د اسلم د عفو وخت تېر شوی دی . د تا رنګو ظالمانو بدمرغي دا ده کوم وخت چې د خپلو بدیو او تیریو پټې کول غواړي بیا وخت نه دي ورته پاتې او څه لاس ته نه ورځي .

ملک خپلې سړې او وچې شونډې د څه ویلو لپاره وخوځولې خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ټوپک تېږ وواهه او په ډېر هیبت او لوړ آواز یې پې کریغه کړه : مکاره گیدړه نور بس ده . کلمه ووایه .

اسلم چې د ملک د کلا په مینځ کې یې د اور او لوگیو په ناتار کې په تور غوږې سمند باندې مانور کاوه او تعجیزي ډزې یې کولې په قاسم باندې نارې کړې : دا ستا حق نه دی چې لاسونه د ملک په وینه سره کړې ، دا خو زما واجب دی چې کبر راسره شوی او د ناموس زیان رارسېدلی دی . په دې کې د قاسم په لورې را نژدی شو ، لاس یې رااوږد کړ او د ملک شاسوار ټوپک یې له هغه نه واخیست او ملک شاسوار ته یې وویل : ما نه غوښتل چې وینې په وینو پرې مینځم ، خو تا پخپله دې ځای ته راورسوله . تا زما ښځه له ما واخیسته ، تا زما کوچنۍ ځالې ته دې اور واچاوه او کله چې ما عدالت وغوښت او د خپل حق لپاره مې شور او فریاد وکړ تا زما په خوله باندې لاسونه ونیول او زما غاړې ته دې بله چاړه تېره کړه ، زه دې مېړنتوب او هوډ پاللو ته مجبور کړم . هر لورې ته مې لاس واچاوه چې د پیغورونو او کرکې بار په زړه سپک کړم لیکن تا پر ما باندې ټولې لارې چارې وتړلې او زما په زړه کې دې کسات اور تازه وساته .

ملک شاسوار په ډېر ماته خوله وویل : ښایې د خدای به رضا نه وه چې زما او ستا زړونه سره تاوده شي .

ــ د ظالمانو یوه نخښه دا ده چې د خپلو تیریو او کبرونو قصو تل د قضا او قدر په غاړه اجوي .

ــ راځه چې همدا اوس یې دوه په دوه همدلته سره فیصله کړو .

ــ اوس چې اسفندیار غوندې زړه‌ور سپور ووژل شو ، د روغې جوړې ضرورت نور څه پاتې دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک د اسفندیار د مرګ په اوریدو بېواکه چیغه له خولې وایسته :
اسفندیاره زویه ، په مرګ تللیه زویه ...

اسلم د ملک له چیغې سره سم هماغه د ده ټوپک ورواړاوه او ججورې یې د ملک په ټټر کې خالي کړ او بیایې د هغه په بې ځانه جسد باندې وروغورځاوه او له ځان سره یې وویل : خدایه ستا شکرانه اداء کوم که مې زیاته کړی وي بنده یم ما وبخښه . ورپسې تور غوږې ته پونده ورکړه ، هغه په دوو پښو ودریده او بیایې وړاندې ودانګل او د کلا څخه کوځې ته راووت . سپاره د کلي په تاوراتاو کې په اسلم پسې لیکه شول او لکه د څېلې لیوان د یخ وهلو کروندو په مینځ کې د غرونو په لور وځغلېدل .د شمال له لورې د غرونو په غاړو د ژمي وریځې راماتې شوې وې او هندوکش د ځغلنده وریځو تر یرغمل لاندې خپل ژمنی برم او ابهت بیا موندلی ؤ . اسلم د وروستي ځل لپاره د غرونو له لمنو څخه خپل محبوب کلي ته چې د ملک شاسوار د کلا په لوګیو پټ شوی ؤ ، راوکتل ، نری موسکایې په بریتو راوپره شوه او له ځان سره یې وویل : موږ حق غوښت چا را نه کړ . د عدالت لپاره وجنګېدو خپل هوډ ته ورسېدو . یوازې هغه کسان چې د مصیبت د زغملو لپاره لوی زړونه او وچت عزمونه لري ، حق او هوډ ته رسیدلای شي .

موږ خپلو غرونو ته ځو ، غرونه د دنیا د ښایست او جلال برجونه دي ، که انسان پر هغوی تکیه شي ، هغوی د انسان باور او هوډ نه ضلیع کوي .

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library